Leonida Neamțu

CURBURA DUBLĂ A INFINITULUI

junimea

LEONIDA NEAMȚU

CURBURA DUBLĂ A INFINITULUI

ROMAN

JUNIMEA, 1988

Coperta: *George Scuiaru*

Acțiunea acestei cărți (reală din punct de vedere documentar, imaginară în ce privește galeria personajelor și aura voit legendară a unora dintre ele) se petrece-în regiunea auriferă a Munților Apuseni, binecunoscută autorului, desfășurându-se cu mult timp înaintea celui de al doilea război mondial.

UNU

Cădea înserarea, sau se făcuse dimineață. Nu prea are importanță, dar să admitem că venise o dimineață. În primul plan – călărețul negru și armăsarul său argintiu. Pletele lungi și de asemenea argintii ale călărețului negru cădeau peste mantia-i întunecată de pe care se răsfrângea sclipirea stelelor. Bărbatul privea sfidător, cu o lumină bizară în ochi, din albia albă, lunară, a unui râu secat.

Albia se pierdea între pereți de piatră, iar deasupra străjuiau păduri. Albia părea să urce în direcția lunii, șerpuind în curburi duble. Imaginea călărețului negru cu plete argintii și armăsar argintiu se repeta la nesfârșit, micșorându-se din ce în ce în lungul acelui râu pierdut, până dincolo de orizontul terestru, până aproape de lună. Fiecare element al tabloului, redat cu o migală aproape bolnăvicioasă, era exact, absolut exact, prea exact, de unde și impresia de ireal.

Pictorița, o tânără femeie cu mari bucle blonde, se dădu câțiva pași înapoi, cercetându-și cu ochi bănuitori opera, ca și cum nici nu i-ar fi aparținut.

Așezându-l pe călărețul negru în prim plan, își făcuse, în oarecare măsură autoportretul, îmbătrânindu-se. O cuprinse o mare tristețe…

*

Dintr-o perdea de ceață izbucniră doi cai, unul exagerat de negru, celălalt exagerat de alb. Dar poate că doar nostalgia dimineții ce se insinua cu sfioșenie pe valea îngustă a Cerdavei dădea un colorit neașteptat acestor apariții ce încălcau brutal hotarul singurătății și al tăcerii, dar poate că și alte hotare. Caii păreau să cunoască ținutul, la fel ca și stăpânii lor. Înaintară cu precauțiune pe cărare, cel alb înaintea celui negru, cum se și cuvine – binele înaintea răului – deși, credeți-mă, aici nu e vorba de un simbol și după ce ieșiră din alte câteva bolți de ceață, încetiniră mersul, oprindu-se fără poruncă, în unghi, bot lângă bot, lângă un jgheab lung, îngust, putrezit la margini, în care-și aduna apa săracă un izvor ruginiu, semn că muntele conține

tot felul de metale.

De pe calul alb descălecă Ștefan Aboui, marele dresor; prima lui grijă fu să scoată dintr-un paner prins în oblâncul șeii, un cățel minuscul, pufos, alb ca și calul, răsfățatul pudel Sejour. Mica javră, căpătând libertate, zburdă prin iarba umedă, încurcându-se printre picioarele cailor și lătrând subțire. Caii nu se sinchiseau, și-l fereau.

De pe fugarul negru descinse seniorul Iulian Voicu Halalaie. Luă o cârpă aspră și frecă energic gâtul diavolului negru ce fornăia, adulmecând apa din jgheab.

Cei doi bărbați gustară câte ceva, fără să schimbe un cuvânt, ca niște vechi inamici, deși în realitate erau prieteni. Caii fură lăsați să bea, și băură îndelung, cu mare sete, apă, pudelul Sejour căpătă o aripă de pui, bărbații sorbiră din ploști, iar apoi își continuară drumul. Un trudnic urcuș tăia în diagonală pădurea, în aparență eternă și nesfârșită. În aparență. Curând aveau s-o doboare. În orice caz, sub streașină ei, meșterul Aboui pronunță primele cuvinte:

— *Dacia tenus venit, seci tenebras saltuum expavit*… înțeles-ai aceste cuvinte, senior Halalaie?

— Dar tu le-ai înțeles?

— Eu?! Desigur!

— Și la ce-ți folosește?

Aboui nu răspunse. Prietenul său Iulian știa să iasă cu abilitate din încurcăturile cauzate de ignoranță, deși nu era ignorant în toate privințele. În unele ocazii devenea violent și necontrolat, însă numai față de anumiți oameni. Față de indivizi ce-l complexau, cum ar fi fost Ștefan Aboui sau matematicianul Șorban, încerca să pară nonșalant, bine dispus, încerca să pară misterios, așa cum erau aceștia doi, însă rareori îi reușea, aceasta fiind una dintre marile sale tristeți. Nu poți să fii misterios, dacă nu ai misterul în sânge.

Ieșiră din pădure – prin urmare nu era nesfârșită! – acolo sus, pe muchia muntelui îi întâmpină un soare zănatic, sângeriu între culmi cenușii, iar mai jos, alte straturi de ceață acopereau valea prin care curgea – ar fi trebuit să curgă – încolăcindu-se și descolăcindu-se, Cerdava, mereu furioasă pe câte cineva sau pe câte ceva.

Începură cu mare grijă coborâșul, potcoavele cailor lunecau scrâșnind. Într-un loc cu pantă mai dulce, seniorul Halalaie se opri, întinse o mână energică, de vânător, de înotător, în fine, de sportiv, luă o blândă poză profetică și pronunță:

— Acolo curge un șuvoi harnic ce mă va îmbogăți!

Ca un ecou pesimist, se auzi glasul lui Aboui:

— Te preocupă bogăția, Iulian?

— Nu prea. Doar așa, în principiu…

— În orice caz, nu văd apa, n-o aud… Și dresorul duse palmele la urechi, aplecându-se-n șa.

— Cum s-o vezi, e ceață, bătrâne! Ascunde apa, estompează cântecul ei… îndată ajungem.

Soarele se ridica, străpuns de pliscurile vulturilor, vântul cobora împrăștiind norii. Se opriră iarăși să admire cum pădurea înaintează până către albia Cerdavei în trei unghiuri de atac, trei lănci întunecate. Din gâtlejul lui Halalaie ieși un sunet ciudat. El își frecă ochii. Cortina cețurilor picase brusc dezvăluind un peisaj de groază. Dedesubt, acolo unde mai ieri se desfășura apa Cerdavei, râul aspru și mușchiulos rămăsese numai albia secată din care răsăreau vertebrele stâncilor iar printre bolovani sau în micile ochiuri de apă, se zbăteau, se zvârcoleau peștii. O lostriță mare se destinse într-un ultim salt, căzu cu botul în piatră și încremeni.

— Visez! Murmură Halalaie. Așa ceva nu e posibil… Apa a dispărut, cum să dispară o apă? Așa ceva nu se întâmplă decât într-o poveste, or noi trăim aievea… Visez!

Ștefan Aboui medita o clipă, suspină.

— Orice este posibil, Iulian. Totul este posibil. Eu, care sunt dresor din tată-n fiu și am trăit mereu printre animale, și le-am învățat graiul și obiceiurile și le cunosc mai bine decât pe cele ale oamenilor, mereu oscilez între realitate și basm, eu știu prea bine și pot să-ți spun că nu e necesar, nu e obligatoriu ca între basm și realitate să existe un hotar bine stabilit… și nu va exista niciodată. Să mergem mai departe, să cercetăm.

Vântul se înteți, încrețind valurile invizibile ale acelui râu pierdut.

DOI

Dacă s-ar fi oprit ploaia, tot n-ai fi reușit să distingi ce scrie pe firmă. Ar fi trebuit să dai la o parte și întunericul. Dacă înlături întunericul, se face neapărat lumină? Greu de spus. Să admitem că, totuși, cu ajutorul unei mașini de adunat întunericul cu lumina (inventată de britanici), așa ca să vezi nestânjenit, oricât de departe și de adânc – tot n-ai deslușì ce scrie pe firmă pentru simplul motiv că nu scrie nimic. Ploile au șters literele. Însă oricine știe că aici e birtul stăpânit de jupân Gheorghe Surdu Carabonc.

Carabonc nu e un ciclop, dar nici prea departe de așa ceva. Și-a pierdut ochiul stâng într-o ocazie de care poate vom pomeni. Ochiul drept, dintr-o explicabilă dorință de simetrie, a început o lentă, dar egală deplasare către mijlocul frunții. Cu timpul – dacă va fi destul timp – acest ochi drept va ajunge în mijlocul frunții, devenind ochi de mijloc, dar până atunci mai e.

Jupân Carabonc are o nevastă dezgustător de bigotă. În afară de asta, cu banii el stă rău. La începutul serii, în crâșma lui prăpădită de la margine de oraș, niciun client. Totuși! Ușa se deschide și un individ

își face apariția; de pe zdrențele sale curge apa, omul e umil, înfricoșat, ca urmărit de fantome. Patronul Carabonc îl cântărește din privire de două ori, se pare că așa trebuie când ai un singur ochi. Nu-l cunoaște, nu e de prin ținut, e doar amărâtul amărâților, prin urmare jupânul vrea să scape de el. A închis dugheana, zice. Și-l poftește să se care la dracu sau oriunde, cum îi este voia. Nefericitul înaintează către tejghea, reclamând plângăreț o dușcă de rachiu, cârciumarul repetă ce a spus, celălalt repetă și el, umil și stăruitor. Carabonc, plictisit, se răstește.

— Banii!

— N-am bani…

— Și-atunci?

Zdrențărosul privi împrejur cu teamă, căutând dușmani, nu găsi, nu bănuia că însuși cârciumarul îi este inamic, se scotoci cu o anumită metodă, ai fi zis că straiele încâlcite și ude ce-i atârnau pe ciolane nu pot avea un buzunar ca lumea, dar iată că nefericitul acela însetat scoate un grăunte sclipitor, alungit, galben, și-l puse cu o mână ce tremura sub ochiul lui jupân Gheorghe Surdu Carabonc. Acesta se chiorî, e chiar cuvântul potrivit, îndelung și cu mirare, la miraculosul bulgăraș de aur, și-n acest timp răutatea și bănuiala îi strâmbă și mai mult figura asimetrică.

În vreme ce chipul cârciumarului se înnegrea, mâinile sale monstruoase, cu degete crăpate, noduroase, strâmbe, deveniră dintr-odată cuminți, docile, și ele, aceste mâini, nu Carabonc, îi turnară vagabondului o doză de alcool și imediat, încă una. Acela sorbea din pahar mormăind.

— Mai am… Mai am aur!…

— Și eu mai am rachiu… Mâncare vrei?

— Mâncare? Nu! Toarnă!

— Haide să ședem, omule, făcu patronul. Cine ești, de unde vii?

Deja amețit, omul cu aurul ridică ochii bolnavi.

— De ce întrebi? Ce-ți pasă, dacă plătesc bine?

Carabonc începu să tremure de nerăbdare.

— De unde ai scos aur curat?

— Nu spun! Poți să-mi faci ce vrei, nu spun!

Alcoolul i-a dat curaj.

— Toarnă, chiorule!

Ghearele lui Carabonc – gâtul nenorocitului – în prag, învelită într-un șal negru, peticit, Lăcrămioara, nevasta cea bigotă a lui Carabonc. Nu e o „lăcrămioară” e o nasoală, ca un pahar gol și crăpat.

— Ce faci, Gheorghe?

— Nu vezi?! Îl omor! Îl omor dacă nu spune!

— Gheorghe, lasă-l…

În timpul nopții, Carabonc retrăi întâmplarea într-un coșmar ce nu

se mai sfârșea. Sări din pat, coborî, își turnă pe gât un amestec blestemat de băuturi, care însă nu-l înveseli. Apoi, îmbrăcat în cele mai bune haine, se duce la domnul căpitan de jindari Climescu, să-i povestească. Acela, belește niște ochi urâți, ca din picturile afumate pe care ne prefacem a le admira în expoziții, și acceptă că la jupân în crâșmă a fost ucis, de către huligani, un mușteriu cinstit.

Apoi, căpitanul Climescu, după cafea, trage pe el uniforma cea mai curată. Ei, la o crimă, se cuvine să fii spilcuit.

*

În odaia cu perdelele trase răcoarea se mișca invizibilă printre mobilele fragile, pe sub scaunele cu picioare subțiri, crăcănate, pe cât de incomode, pe atât de pretențioase. Halalaie stă de vorbă cu matematicianul Șorban.

Acesta e un ins greoi și nu are, cel puțin în aparență, nimic complexant, glumele sale par răsuflate, fraza e molâie și lipsită de strălucire. Are câteva obsesii, deloc magnifice, iar cea mai sumbră e aceea că se va închide într-o subterană, peșteră, sau chiar într-un cavou, pentru a nu fi deranjat în calculele sale. Crede orbește în posibilitatea de a rezolva orice „prin calcule”. Cea mai importantă concluzie a sa e, deocamdată, că, în pofida unor demonstrații eronate, x nu se întâlnește niciodată cu y. Pentru seniorul Halalaie toate acestea sunt abstracțiuni. Obsesiile sale sunt de altă natură. Șorban îl întrebă:

— Ia ascultă! Cunoști principiul lui Archimede?

— Bineînțeles! E ceva cu un corp care… cufundat în apă…

— „Ceva”! ricană cu dispreț, dar și cu oarecare bunăvoință, matematicianul. Ține minte principiul lui Archimede formulat în limba bătrânilor noștri: *Un corp ciuflicat într-un lichid, pierde pont atât terhet câtă apă o clesciuflicat, când s-o ciuflicat.* Acesta e.

— La ce bun să-mi stric proasta dispoziție memorând orice absurditate? – dădu seniorul una din replicile sale ce enervau pe mulți – pe Șorban nu.

Seniorul era un cabotin, însă m-am întrebat nu o singură dată dacă era și un *cretin desăvârșit*, și câteodată, Șorban avea cu el surprinzătoare revelații. Năzuințele sale oscilează între meschinării, precum ideea de a se îmbogăți, ciudată năzuință, mai ales că e putred de bogat, năzuința de a-și construi un castel în preajma Parisului, și aspirația oarecum reconfortantă de a descoperi un sistem solar sau măcar o galaxie care să-i poarte numele.

Șorban nu dorește să facă avere, intențiile sale sunt, ca să zicem așa, mici, dorește să bea din când în când câte un pahar cu vin bun și să aibă liniște și pace pentru calculele sale. Când glumește, o face fără talent, spre deosebire de Halalaie ale cărui „spirite” se bucură totdeauna de succes, dacă nu cumva se prefac cei care-l ascultă. Dar

un om care ține trei restaurante, trei berării, trei birturi populare, are totdeauna audiență, orice măgărie ar pronunța. Mai posedă, seniorul, câteva case și câteva cabane, păduri pe ici colo, o lunetă „Scorpyon” și un mic telescop „Boolle”. Scrutează constelațiile, dar nu știe mare lucru despre Univers, mai bine zis *nu înțelege* Universul. A fost, totuși, cândva un excelent cercetător, dar un accident petrecut cu mulți ani în urmă i-a retezat această „slăbiciune”.

Îi place să râdă, mai ales fără motiv! E subțire, elegant, sportiv, cu lănțișor de aur la jiletcă, inel cu diamant la arătătorul stâng și pe mutră cu un barbișon subțire, ascuțit. Șorban care râde rareori și zâmbește și mai rar, îl examinează cu multă rezervă.

— Tu de ce te hlizești tot timpul și hohotești ca un tâmpit de dimineața până seara, într-o lume disperată.

— Disperarea e a lumii, nu a mea, Șorban!

— Disperarea are să te atingă și pe tine într-o zi.

— Dar eu sper să nu apuc acea zi, își rosti celălalt, zâmbind, paradoxul. Facem o partidă de călărie?

— M-ai văzut vreodată încălecând?

— Nu. Te întrebam din politețe. Te invit la „Foișorul de aur”, există acolo vin bun, bere olandeză, fete, tot ce vrei.

— Nu mă interesează distracțiile tale vulgare.

— De ce, vulgare? Omenești. Vii să te plimbi?

— Nu mă plimb niciodată, ripostă matematicianul ridicându-se. Plecă fără a-și lua rămas bun. Halalaie, obișnuit cu purtările sale, nu se supără, își aprinse o țigaretă, ieși, se preumblă agale printre tufele verzi, apoi îi porunci „logofătului” Făt, cel care avea capul ca un ciot înnegrit, să-i pregătească șareta verde într-o jumătate de oră fiindcă avea de gând să iasă discret: considera că a umbla cu șareta verde, fără vizitiu, e o culme a discreției, când îi fu anunțat un ins, Carabonc, cârciumar de la margine. Veșnic tânărul senior spuse că n-are chef să-l primească și reintră în casă. Își trase pe picioare cizme, luă o scurteică de piele, puse pe cap șapcă „de golan” din care răsărea o șuviță rebelă a părului său roșcat, ieși fluierând, luă din mâna servitorului hățurile, când o umbră se dezlipi de undeva.

— Trebuie să vă vorbesc, senior!

— Ia mai du-te la dracu, mă!

— Dacă nu mă asculți, n-o să ai niciodată un castel în Bois de Boulogne!

Halalaie simți cum i se aprind pomeții obrajilor. Puțini, foarte puțini, cunoșteau năzuințele sale terestre!

— Și nici n-ai să descoperi o nouă galaxie! urmă Carabonc. Și urlă: Ai să mori sărac lipit!

Câțiva servitori, în frunte cu „logofătul” Făt, se iviră pentru a-l înlătura pe nemernic, dar înfățișarea lui Carabonc impunea și respect

și teamă. Cojocelul cârpit ce abia cuprindea umerii de Goliat, se dezbumbase. Cârciumarul purta la cingătoare teașca de tutun și teaca pentru cuțit. Privind dintr-o parte, cu singurul lui ochi, doar privind, îi respinse pe oamenii seniorului. Halalaie examina cu neliniște chipul hidos al lui Carabonc, ochiul plutind încetișor către mijlocul frunții, obrazul urât, bărbos, bărbia lungă și subțire – nu era o bărbie de om puternic! – fruntea pe care unghiul părului des și încrețit cobora până la rădăcina nasului. Privirea singurului ochi era neagră, neclintită, calmă și, prin ceva inexplicabil, senină.

— Cine ești tu?

— Mă cunoști bine! Trebuie să discutăm. Nu aici. Undeva în liniște și așezați.

— Cum, trebuie? Ce trebuie? De când primesc de la unul ca tine porunci?

Privirea singurului ochi se înăspri, Halalaie, transpirat, făcu un vag gest de renunțare, de fapt un nereușit gest de mânie, aruncă hățurile, porni către casă, urmat de cârciumar. Servitorii se împrăștiară cu excepția lui Făt care, ca un câine credincios decis să-și apere stăpânul, încercă să intre în vilă, până ce Carabonc se întoarse brusc și-l fulgeră cu o privire scurtă și ucigătoare ca o împușcătură.

— Ăsta să rămână afară!

— Rămâi afară, Făt, cedă seniorul.

Halalaie alese pentru conversație, nici el nu știa pentru care motiv, camera deznădăjduită în care murise tatăl său. Încercă să pară stăpân pe situație. Curios lucru, deși înfricoșat era și dornic să știe ce avea a-i spune cârciumarul.

— Dă-i drumul, Carabonc!

Acela se lăsă greu și cu nepăsare pe un fotoliu „stil” cât se poate de fragil. Picioarele subțiri gemură, spiritul de proprietate al seniorului gemu și el, nu cuteză totuși să-l mute pe Carabonc pe un scaun mai nepretențios, mai solid.

— Netrebnicul acela de Toma Milea sapă iar, spuse cârciumarul și căscă atât de violent că își dislocă falca. Mă întreb ce tot caută.

— Toma Milea? Nu-l cunosc, minți seniorul. Asta e tot ce vrei să-mi spui?

— Nu chiar tot! Nu mă zori!

În urmă cu vreo patru ani jupân Carabonc stăpânea în centru berăria „Ampoi”, de pe strada Ampoiului, și-i mergea binișor, însă dumnealui seniorul Halalaie a binevoit să deschidă peste drum o altă locantă, berăria „Coryndon”, bodegă cu pretenții însă oamenii nu prea mergeau acolo, ce o fi fiind aia „Coryndon” se întrebau, continuând să frecventeze cârciuma „Ampoi”, fiecare știa de unde i se trage numele, se obișnuiseră acolo, până ce Halalaie, scârbit de concurența „neloială” îi trimise vorbă lui Carabonc să șteargă putina de acolo, cu

cârciuma sa împuțită cu tot. Dar jupânul nu se lăsă impresionat, într-o noapte cineva slobozi două focuri de armă în direcția lui Carabonc. Primul glonte a mers aiurea…

— …iar al doilea a spart ochiul acesta stâng al meu, a trecut în creier și a rămas acolo, de unde am câteodată dureri de-mi vine să sfâșii, așa zic doctorii, că a rămas acolo și nici prin gând nu le trece să-l scoată, ei nu știu cum se scoate un glonte din creier, am fost la Alba, la Cluj, mai departe n-am avut bani să mă duc. La Paris, acolo unde vrei tu să ai castel, se poate, există unul sau doi doctori care știu.

— Și ai venit să-ți dau eu bani pentru Paris?

— Mai taci! Eu cam știu cine a tras în mine! Când stăpâneam berăria, eram om cu stare, mă îmbrăcam bine, aveam două muieri, pe lângă nevastă și chiar tu te-ai îmbătat de vreo două ori la „Ampoi”, veneai acolo cu prietenii, ziceai că e cazul să vă degradați nițel, îmi amintesc bine, eu te-am servit, eu te-am dus în cârcă la trăsură. După ce omul tău m-a împușcat, a trebuit să plec din centru și m-am dus la vale.

— Și ce ai dori acum?

Carabonc răspunse că ar dori mult.

— Daaa? Câți bani?

Carabonc răspunse că nu dorește bani, deocamdată. Clătină din cap acest cârciumar falit și povesti scurt, dar în amănunt, tot ce se petrecuse în casa lui, noaptea trecută.

— Vei fi arestat! glăsui seniorul cu limba uscată.

— Nu. Am un alibi. Am un garant.

— Ce tot vorbești, mă? Și parcă intuind: Cine e garantul?

— Tu. Așa i-am spus căpitanului de jandarmi Climescu, i-am spus că am petrecut noaptea împreună, punând la cale afaceri..

— Eu, cu un nenorocit de teapa ta?! Cine să te creadă?

— Ascultă-mă! Eu sunt jumătate popă, jumătate profesor. Am făcut jumate de teologie, jumate de facultate. Dar tu? Nu te-au mai primit nicăieri după ce i-ai venit de hac lui taică-tău!

— Taci!

— Nu tac! Ești un nimic, un nimeni, chiar dacă ai bani. Ți-s superior în toate. Da, așa i-am spus căpitanului Climescu, am pus pe roate noaptea întreagă afaceri, plănuind să începem exploatarea unor băi noi, cu mult aur. Asta e versiunea mea și a ta.

— Unde-i mina de aur?

— Bună întrebare! Încă nu știu. L-am tras de limbă pe holoangherul acela prăpădit până a crăpat în labele mele, a murit dar n-a spus nimic. Uite aurul! Carabonc răsturnă pe măsuță bulgărașii. I-a cules cu mâna, filonul există, e tânăr și puternic, o să-l găsim, și atunci o să ai castel unde vrei, ai să descoperi, sau ai să cumperi câte galaxii vei dori, iar eu o să merg la Paris, sau mai bine la Oslo, la doctorul Katz

care o să-mi scoată plumbul din creier și are să-mi așeze alt ochi în locul celui ce mi l-a spart omul tău.

— Nu-l cunosc pe cel ce ți-a spart ochiul, făcu Halalaie. Figura hidoasă a lui Carabonc se luminase, se îmblânzise neverosimil. Pentru el a scăpa de durerile de cap și a-și pune un ochi nou, chiar de sticlă, însemna desigur mai mult decât pentru Halalaie a stăpâni o galaxie sau un castel. Seniorul, în jumătatea sa prăpăstioasă și hazardată, luase o decizie, cealaltă jumătate ezita. Ca și Carabonc (juma popă, juma prof), Halalaie era și el alcătuit din două, dacă nu chiar din trei… jumătăți.

— Ești un asasin, îi zise lui Carabonc.

— Și tu! Mai întâi ți-ai ucis tatăl, iar apoi m-ai omorât pe mine. Fiindcă, de fapt, m-ai omorât!

— Nu vorbi! Îi voi spune căpitanului Climescu totul.

— Ce ai avea de câștigat? Carabonc, acum, aproape că torcea, însă nu ca o pisică, mai curând ca un tigru, dacă tigrii torc… Eu, spuse cârciumarul, mă duc la ocnă, bine, iar pe tine, cineva care mi-e credincios, are să te-njunghie când ai să dormi la Florica, nevasta lui Gurguzan, sau la Flavia, dama lui Miki Lotu.

— Nu te preface că ai și multe! Astea-s bârfe! Iar ție, Carabonc, nimeni nu-ți poate fi credincios. Niciun om de pe lumea asta și nici de pe altă lume!

— Eu îți ofer un castel și câte galaxii vrei. Nu-ți cer decât un doctor bun. Am nevoie de ochiul stâng!

— Ceri mult! Cum descoperim zăcământul acela de aur?

— Senior, ești prost sau te prefaci? Halalaie nu răspunse. Gândea. Probabil că hipnotizatorii, când își dirijează victimele, privesc cu un singur ochi. Oare de ce ține ipochimenul ăsta să-și recapete ochiul stâng? Cu doi ochi ar avea mai puțină putere! N-ai citit cărți? urmă Carabonc. Eu am citit, înainte de a fi chior. O să căutăm. Și ai să aduci un polițist, unul particular, din București, să caute și el. Așa vei face, senior, fiindcă așa trebuie. Iar dacă polițistul descoperă el filonul, am eu grijă de el!

Halalaie simți că foarte greu se poate lupta cu acest Carabonc, de fapt cu destinul. Recapitulând mai târziu ceea ce făcuse, Halalaie se convinse că, într-adevăr, cu singuru-i ochi, Carabonc îl supusese voinței sale. Și iată ce făcu seniorul. Deschise o ușă atât de secretă că bătea la vedere, așa cum existau multe uși în casele din oraș, „micul Eldorado”, bântuit de duhul metalului galben. Făcu acest lucru deși își zicea întruna că se dă de bună voie pe mâna asasinului cu un singur ochi, că mișcările sale sunt incredibile, inutile, prostești.

Poate și Carabonc se mirase, însă niciun geniu al psihologiei, sau toate geniile la un loc, fiindcă există o grămadă, n-ar fi putut surprinde cine știe ce schimbare pe acea mască de Frankenstein, – și

astfel, pătrunzând ei doi în camera secretă, seniorul își arătă o parte din comori omului pe care-l detesta.

— Spui că aș avea nevoie de aur! ridică glasul, cât mai disprețuitor, și bărbia, cu smocul de păr ascuțit pe care-l cultiva cu precauțiune, se semeți, fiindcă vitrinele de cristal, ce adăposteau colecțiile sale de piese rare, îi dăduseră curaj.

— Eu nu am nevoie de aurul tău nenorocit, Carabonc! Ia privește aici, juma popă, juma prof!

Carabonc nu răspunse, dar începu să clatine din cap a negație, la început imperceptibil, apoi din ce în ce mai energic.

— Cască ochiul! izbucni furios Halalaie. Uite aici o secure de pe vremea agatârșilor, dezgropată la Tufalău. Nu pentru tăiat lemne, că e din aur curat. Britich Museum of London mi-ar oferi oricând pe ea zeci de mii de lire sterline.

Tăcând, Carabonc clătina din cap, ca un mecanism.

— Uite o monedă veche de mii de ani, uite ce scrie pe semicerc: Sarmis Bazil, a fost bătută sub regele Sarmis, valorează o avere, două averi, e cadoul unui conte a cărui fiică mi-a fost logodnică, am spart logodna însă cadoul nu l-am înapoiat, atât de ticălos am știut să fiu, ha, ha!, iar banul de alături provine de la monetăria din Tarniș, dacă vrei să afli. Uite dincoace o bijuterie feniciană, acel șir de inele legate, e din secolul cinci înainte de Hristos, omule, iar mai încolo e o *arrugia*, daltă de pe vremea romanilor, ce e drept nu din aur, dar cu ajutorul unor asemenea scule strămoșii noștri își croiau drum prin piatră și au săpat galeriile de la Cetatea Mică și… inelul cu piatră neagră se spune că a făcut parte din tezaurul lui Attila… Seniorul respiră adânc, își șterse fruntea. Continuă să vorbească iute, ca într-un delir: În mijlocul vitrinei e un șekel, prima monedă de aur din lume, din Babylon, turnată în metal prețios extras la Ophir de către sclavii Thuschi, acum nu se știe câte milenii. Carabonc! De ce-ți legeni întruna frumusețea aia de cap?

Cârciumarul vorbi iarăși neașteptat de blând ca și cum s-ar fi adresat unui copil neascultător.

— Cine mai știe despre aceste comori, senior? Multă lume?

— Numai câțiva. Printre ei și prietenul meu Șorban. De ce întrebi?

— Nu ți-e frică? Într-o noapte am să fur totul. Și am să te ucid!

— Nu mă tem de tine, Carabonc!

— Ești bolnav, senior Halalaie, foarte bolnav… Tăcu, își trecu palma peste gaura în care fusese cândva un ochi. Dar și eu sunt bolnav, amândoi suntem *bolnavi de aur* și-mi pare bine să constat, acuma mi-s sigur, că facem târgul – cât privește nimicurile pe care le dosești în odaia asta, cu ele nu-ți poți clădi castele, nici să cumperi universuri, pe mine nu mă duci, eu cunosc, eu am citit cărți, securea agatârșă de care ești fălos o numa o imitație, la fel și dalta romană, iar

șekelul nu e decât o minciună și încă una mică, nu știe nime cum arată un șekel! Banul regelui Sarmis ți l-a confecționat Măcimăciucă falsificatorul și numa inelele legate au ceva preț, dar numai cât să plătești câteva ospețe… Cel mai de preț obiect din *soba* asta, e pictura aia și Carabonc arătă cu degetul un tablou ce-l reprezenta pe călărețul negru pe armăsarul său argintiu. Cine-i pictorul?

— Nu prea știu, răspunse evaziv Halalaie. Ești în stare să apreciezi culorile cu un singur ochi?

— Și de ce ții ascunsă aici pictura?

— Nu știu, făcu seniorul. Din punctul meu de vedere nu are vreun preț deosebit. Ce te-a apucat?

— Parcă-l cunosc pe călărețul… Unde l-am mai văzut?

— Cine știe! Să ieșim de aici!

Halalaie zăvorî ușa, în vreme ce Carabonc mârâia.

— Ai nevoie de aur mult, senior! Ce ții în camera aia, e fleac. Mă vei asculta. Pe măsură ce cuvintele deveneau poruncitoare, glasul cârciumarului se făcea tânguios. Ești nebun, senior, ai într-adevăr mare nevoie de un castel și de o galaxie, iar ca să intri în stăpânirea lor îți trebuie aur, un morman de aur…

Ajunseră în vestibul unde, instalat într-un jilț, fumând, aștepta bătrânul căpitan de jindari Climescu. Până să ajungă la actuala existență tihnită, trecuse prin toate, chiar și prin pușcărie și fusese bărdaș, pârgar, artificier, hocman, sergent de stradă, avansat plutonier, ajuns în cele din urmă căpitan datorită unor împrejurări favorabile. Părea că adormise, nici nu mișcă la apariția celor doi. Purta cu el sabia, fără a fi obligat. Cândva, pe când făcea pe artificierul, o galerie se surpase peste el, de unde rămăsese cu niște ticuri nervoase. La fereastră, de asemenea trăgând din țigaretă, în picioare, neclintit, aștepta un civil scund, subțire, spilcuit, duhnind a parfumuri, cu mutra ușor turtită, cu o claie dreptunghiulară de păr aducând a cărămidă. Iscodea cu niște ochi minusculi și, pesemne, răi.

Deodată, căpitanul Climescu prinse viață, efectuă una din cumplitele sale strâmbături ce trebuiau interpretate drept zâmbete.

— Dumnealui, zise, îi domnul comisar de poliție Beniamin Cornea, din București, a fost detașat la noi, se simțea lipsa. E fratele marelui criminalist Maximilian Cornea, spaima bandiților.

— No și ce! făcu înțepat seniorul, parodiind accentul rural al jandarmului.. Nu-l cunosc nici pe el, nici pe frate-so, că n-or venit să mi se prezinte!

— Domnul Beniamin se află numai de două zile în oraș, mormăi conciliant Climescu.

— Două zile înseamnă foarte mult, domnule căpitan! Avea timp din belșug să vină la mine!

— În ce scop? întrebă glacial noul comisar.

— Ca să-ți văd mutra!

Privirea polițistului îl măsură cu dispreț pe Halalaie care era mult mai voinic și mai înalt cu un cap.

— Și nu mai face, urmă seniorul, aici în ținutul nostru, pe marele detectiv britanic! Nu ține, băiete, n-are să-ți meargă! Cum spuneai că te chemă? Cornea nu catadicsi să răspundă, dar pe figura lui plată părul-cărămidă păru să ia foc. Căpitane Climescu, nu l-ai prevenit în privința asta, că n-are să-i meargă? Aici, la noi, în ținutul nostru deosebit! De ce nu l-ai pus la curent?

Climescu tuși încurcat, două rictusuri îi tăiară fața. Vorbi greu.

— Suntem în misiune oficială, domnule Iulian. A fost ucis un om…

— Am aflat înaintea dumitale. I-am exprimat regretul meu lui Carabonc. Mai este ceva?

— Carabonc a declarat că ar fi petrecut întreaga noapte cu dumneavoastră, urmă domol Climescu, ținând mâna pe sabia sa arhaică în timp ce comisarul Cornea răsfoia un carnet.

— Așa e. Corespunde adevărului, rosti seniorul.

— De la ce oră, la ce oră? întrebă Cornea, fără a-și ridica privirea.

— Ce naiba mai este și asta? Îndrăznești a-mi lua un interogatoriu?

— Simple întrebări. Interogatoriul abia urmează.

— Știi ce? Tunde-o din casa mea până nu mă înfurii!

Beniamin Cornea, comisarul mărunțel (ciudată nepotrivire; dacă era fratele lui Maximilian Cornea, un munte de om, ar fi trebuit să fie ceva mai răsărit), deci acest Beniamin făcu un pas mic pe măsura statuii sale, ciocăni rar cu degetul în carnețelul desigur plin de enigme.

— Carabonc Gheorghe, poreclit Surdu (de ce nu „Chioru”?), pe baza „urmelor concretizate prin sunete și diverse stări”, a „dactilogramelor bideltice elipsoidale”, folosind metoda „amestecului negativelor”, în baza unor mărturii și a constatărilor, pe baza dreptului pe care ni-l conferă legea, te arestez sub acuzația de crimă de omor. Vei fi interogat separat, ai dreptul să-ți angajezi unul sau mai mulți advocați.

Căpitanul Climescu asculta siderat, nu-l impresiona cine știe ce arestarea lui Carabonc, cât „metodele” folosite de polițistul bucureștean. Acesta întoarse o filă din carnețel.

— Halalaie Iulian Voicu, în conformitate cu prevederile Codului Penal cu privire Ia complicitate la crimă și mărturie falsă, te arestez. Vei fi supus unui interogatoriu separat, ai dreptul să-ți angajezi apărători.

— Încă nu s-a născut în orașul ăsta omul care să mă aresteze! răcni nebun de furie seniorul.

— Nu m-am născut în orașul ăsta, răspunse la obiect polițistul și Halalaie privi buimac ochiul revolverului ce răsărise pe neașteptate în

lăbuța lui Beniamin Cornea.

*

Pe neașteptate, împotriva așteptărilor, Halalaie se liniști. Nu din cauza revolverului. Pur și simplu pentru el prezentul se topi. În existența lui interveni un moment al „necruțătoarelor miracole”.

Ca un avertisment, ca o presimțire, prin fața lui fulgerară niște ochi verzi punctați de steluțe galbene. Ochi de femeie, ochi de lynx? Seniorul traversă acel straniu *vertige* când ți se pare că retrăiești ceva de demult, ceva legat de povești pe care nu le cunoștea, și totuși parcă le cunoștea, ele veneau de departe, urcau de departe, se perindau neîncetat, ivindu-se și dispărând, ca și râul Cerdava în veșnică mișcare, perpetuă schimbare.

TREI

Niște înaintași de-ai lui Terentius Neptunalis, povestea e neclară, însă romantică în neclaritatea ei, navigatori și negustori, și-au tăiat drum pe mare, au urcat muntele Pangaios, au străbătut văile Strymon și Vardar, au trecut Dunărea, urcând apoi pe Jiu, către albia râului Maris – Mureșul – conducându-se după niște însemnări atribuite regelui Darius Histapes.

Aur căutau, însă echipajul fenician al liburnei Thassa, capturată de la romani, echipajul aflat pe aceste meleaguri în același nobil scop – aurul – i-a măcelărit pe concurenți în treacăt, însă cu sârg, așa cum cere bunul spirit negustoresc. De bună seamă cineva a scăpat, altfel neamul lui Neptunalis s-ar fi stins atunci iar autorul acestor pagini n-ar mai fi avut ocazia de a face comentarii cu privire la destinul lui Terentius Neptunalis care a murit de tânăr, tot din cauza aurului.

Tatăl său, Claudio Neptunalis, descindea din Genoa, iar mama, Sossia, o frumoasă agatârșă pe care a cumpărat-o de la părinții ei de undeva din nord și a iubit-o la Chybe, a rămas aici, iar când Legiunea a 13-a Gemina a pătruns în Dacia Apulensis, copil încă, Terentius scotea alături de alții ca el bolovanii auriferi din galeriile de la Ampelum, iar tatăl său, *damnatione ad metalla,* spărgea cu grele ciocane roca, biciuit de un decurion ce îndeplinea acolo la mină funcția de supraveghetor.

Printr-o hotărâre a lui Verus Scaunrianus, *procurator aurariorum*, Claudio Neptunalis, bătrânul, a fost eliberat și, fiind om cu învățătură, el ocupă diferite funcții, cea mai înaltă fiind aceea de *tabularius,* archivar la administrația minelor de la Alburnus Maior, Roșia Montană, deci. Fiul, tânărul Terentius, având și el aplicațiune pentru învățătură – scria chiar și poeme de dragoste, nefericitul – s-a pomenit *verna ab instrumentis tabularionum* – contabil – și a fost martor al construcției apeductului de la Ampelum – Zlatna – socotind banii de

cheltuială pentru această lucrare, făcând/ aritmetică între iambi și alexandrini.

*

Într-o îmbietoare după-amiază Terentius Neptunalis intră în birtul lui Eutropius, frecventat mai ales de militari și ceru o cupă de vin negru, indigen. În sufletul său delicat pătrunsese o teamă și ar fi vrut să se consulte cu amicii săi Caius Hermias și Lucius Salvianus, amândoi ofițeri ai Legiunii Gemina, însă aceștia nu se înfățișară la locul de întâlnire și Terentius rămase singur, privind șirul de amfore mari întunecate, cu încrustații ce reprezentau păsări, cai, iar pe una crezu că deslușește semnul cometei, care nu-i plăcu.

Tânărului îi era frică, azi trebuia s-o vadă pe Faustina, iar tatăl acesteia, puternicul *duumvir* Fascinus, amenințase că de nu se va pune capăt acestui amor nepotrivit, va lua măsuri. Se pare că îndrăgostiții au avut totdeauna mari probleme.

Amorezatul contabil aruncă pe tejghea un sestert de argint cu chipul glorios al lui Traiano Augustus Germanicus Dacicus și, ușor amețit, ieși în zăduful de-afară. Curajul său nu se ridica la înălțimea iubirii, el decise să renunțe la Faustina, în schimb va compune un poem – slabă consolare! – dar pentru o asemenea îndeletnicire avea nevoie de singurătate, așa că, pe nesimțite, tot îngânând ritmuri, se trezi afară din urbe, pe o vale îngustă unde nu mai călcase niciodată, valea Cerdavei. La apusul soarelui Terentius se mai afla departe de cetate, rezemat de o stâncă subțire ce mai păstra fierbințeala amurgului, privind apa verde, scânteietoare ce se zbătea la picioarele sale.

Poemul de adio îl și avea sub tâmplă, transcriindu-l poate îl va face să parvină sub privirile dulci ale Faustinei, era, bineînțeles, o elegie, dar și un astfel de gest nu era chiar lipsit de pericole, tatăl fecioarei se arătase necruțător și ar fi fost în stare de orice, chiar și să-l deporteze în Erythrea. Mai bine va trimite stihurile sale la Roma, cu cel dintâi curier, prietenului său Sibolla, filosoful și oratorul care a ajuns celebru și poate că astfel, indirect, Faustina îi va afla marea jale.

Poetul suspină, privi melancolic apa și îngheță! Apa, râul Cerdava, curgea *în sus!* Ochii negri ai fiului agatârsei Sossia și ai lui Claudio, se măriră, abia mai încăpeau în orbite și pentru moment din minte îi zburară stihurile dedicate Faustinei. Râul curgea în sus. Terentius fu atât de înspăimântat de fenomenul în care el deslușea o voință, un mesaj al zeilor, încât goni dintr-acolo ca urmărit de războinicii bastarnici, și reveni în acel inexplicabil loc, pe valea Cerdavei, abia peste câtva timp, însoțit de prietenii săi ofițerii Caius și Lucius care își bătură joc de el fiindcă râul curgea normal, în jos, și se ospătară și băură vin și nici măcar mai târziu când deșertară ulcioarele apa nu-și schimbă cursul, doar dispoziția militarilor se schimba din ce în ce, ei

făceau un haz nebun, iar seara povestiră în cetate și Terentius avu neplăceri cu subprocuratorul, fiindcă un *verna ab instrumentis tabularionum* trebuie să fie un om lucid, cu gândul numai la cifre, nu e permis să-și plimbe capul prin nori și să aibă viziuni, fără decât numa poate dacă-i nebun și din pricina asta. Se iscă o gâlceavă între poet și amicii săi ofițerii, dar până la urmă se împăcară, tot la cârciuma lui Eutropius și contabilul uită, uită apa care curge în sus și vai, începu s-o uite și pe Faustina și nu mai compuse poeme, deveni un funcționar conștiincios plătit cu patru mii de monede pe an.

Până ce într-o noapte visă iar. Revăzu râul ce curge în sus și câtva timp rămase nelămurit, nemaifiind în stare să despartă visul de realitate, iar curajul de a merge iar în locul acela vrăjitoresc nu-l avea și numai datorită unei femei, Annia, el reveni după câtva timp pe apa Cerdavei.

*

Annia nu locuia la Ampelum, ea era o munteancă și intra în oraș călare pe un căluț mărunt și îndesat ca un cocean. Annia aducea, pentru vânzare, afine, frăguțe.

Terentius Neptunalis cumpără o cană cu frăguțe și supse încetișor boabele mărunte, aromate, acolo în piață, uimit de ochii albaștri ai fetei, atras de părul ei lung, întunecat, împletit în cozi grele, și a tot privit-o până ce tânăra se răsti la el:

— Mai ia-ți picioarele în spinare, streine!

Cam așa încep uneori marile iubiri, cu o trimitere la dracu, iar Terentius gândi: „Strein? Eu, care în țara asta m-am născut?” și traversă către dugheana lui Avianus, un *fabri aurari* pe care-l cunoștea și cumpără de la el niște cercei de argint.

Ciudat, Annia acceptă cerceii și, după câteva zile, când coborî iar la oraș îi purta la urechi, și-i întinse lui Terentius o cană de lut cu ceva licoare neagră, amăruie, îndulcită numai cât trebuie cu miere și care ți se urca iute la cap. Terentius mai întâi crezu că munteanca l-a otrăvit, dar când își reveni, în iarbă, afară din cetate, Annia râdea de el.

Din plimbare în plimbare ei doi ajunseră tot mai departe, chiar până în locul unde lui i se năzărise că râul curge în sus, însă și acum apa tumultuoasă, limpede totuși, venea cuminte către vale și Terentius ezită dacă să-i povestească fetei ce zărise el cândva.

Îi povesti totuși. Annia rămase gravă, ea care râdea atâta, din orice, ochii i se îngustară, rămaseră subțiri și-i răspunse, vorbind parcă în taină, că faptul e bine cunoscut în așezările din munți.

Erau ei doi acolo, singuri, nu chiar singuri de tot, o furtună se pregătea, la o cotitură în formă de S, dublă cotitură, râul se tulbură, nori negri cu tiv purpuriu își întinseră cohortele deasupra văii și tunetul dădu de veste. Începu o ploaie oblică, prevestitoare de bine, de rău? Annia și cu Terentius se refugiară într-o văgăună, o deschizătură

în stâncă, unde era cald și ploaia nu-i ajungea, el descheie stângaci cojocelul fetei și, cam bâlbâindu-se, îi promise o haină frumoasă lucrată la cel mai iscusit *fabri tignuari* și nu se știe cum lunga și alba cămașă a Anniei lunecă de pe umerii, de pe sânii ei, iar când Terentius o îmbrățișă fata râse iar și-i spuse că va fi cam greu s-o învingă fiindcă e voinică și dodoloață, dar încetul cu încetul se dădu învinsă și mai târziu când, parcă rușinată, îi întoarse spatele alb, Terentius văzu în sclipirea fulgerelor, pe umerii frumoși, pe șolduri, firișoare subțiri, galbene și înțelese, sau ghici că Annia și cu el se îmbrățișaseră pe aur.

Furtuna se încleștă, se descleștă, se duse, și-n gura văgăunii, tăcută acum, Annia ridică brațul, iar Terentius văzu cum, răsucindu-se și răscolindu-se în adâncuri, Cerdava *curge în sus*…

Terentius Neptunalis porni iar pe valea Cerdavei, către văgăuna dragostei și a aurului, împreună cu prietenii lui, ofițerii. Caius îl tachina fără încetare, fiindcă așa era Caius, cam flecar, deși nu rău la suflet, ba în legătură cu pretinsa comoară, ba în legătură cu Annia; Terentius comisese nedibăcia de a povesti prea mult.

Celălalt ofițer, Lucius, mai tăcut, se exersa pe drum înfigând în trunchiurile copacilor o suliță ușoară, el era campion vestit și câștigase întreceri pe întreaga Legiune, iar acum spera să se întoarcă în cetate dacă nu cu aur, cel puțin cu o căprioară ce s-ar fi ivit în bătaia armei sale șuierătoare.

Dar nu o căprioară, ci un lynx, pitit printre ramuri, îi aștepta.

Sulița, aruncată cu forță și precizie, sfărâmă coastele, ieșind prin cealaltă parte. Urlând, văitându-se, tânguindu-se de moarte, uriașa pisică galbenă se prăbuși din creangă în creangă încercând încă să se mai agațe cu ghearele, iar când ajunse jos se mai zbătu stropind ferigile cu sânge negru și izbind pământul cu puternica-i coadă groasă, scurtă, cu un fel de măciulie întunecată la capăt.

Caius observă, caustic, că de astă dată îndemânarea campionului fusese de prisos, frumosul, elasticul animal al pădurii nu trebuia ucis, Lucius se mulțumi să răspundă, mândru, că, de nu-l răpunea, lynxul i-ar fi atacat zvârlindu-se fulgerător din copac, Caius îl contrazise în timp ce Terentius privind puțin înfricoșat cum mai zvâcnesc mușchii pisicii galbene, pătate, parcă vie și în moarte, se întreba cum ar fi posibil să descrie toate acestea în stihuri.

Ar fi trebuit să-și adreseze o altă întrebare! Întâmplarea cu lynxul ar fi trebuit să-l avertizeze, dar se încredea pe deplin în prietenii săi și merseră mai departe pururi, iar amurgul îi întâmpină la înapoiere mult mai bogați decât la ducere, găsiseră cu adevărat aur, Terentius nu-i păcălise, găsiseră grăunțe mari, galbene, grele, și deodată, încercând să nimerească un fag, Lucius Salvianus, ofițer al Legiunii a 13-a Gemina și campion la aruncatul discului și suliței, greși ținta și arma se înfipse în ceafa lui Terentius care mergea în față, naivul.

Sulița străbătu gâtul, sfărâmând mărul lui Adam și fiul lui Claudio și al Sossiei și iubitul Anniei se prăbuși horcăind fără a mai apuca să facă un semn către zei, munții căzură peste el și el se duse, mă întreb dacă înțelegând ce s-a întâmplat și, tot mă întreb, dacă mai având puterea de a spera că va ajunge în apropierea lui Jupiter, unde îi va fi bine.

Caius cel vorbăreț puse o întrebare aspră.

— De ce l-ai răpus pe prietenul nostru?

Lucius îi răspunse:

— A fost o greșeală, eu am țintit copacul.

— Minți, Lucius!

Campionul rânji cu dispreț.

— Ești un neghiob, Caius! Aurul împărțit numai în doi cântărește mai greu!

— Prietenia e mai presus de aur, ticălosule! și Caius smulse din trupul lui Terentius sulița. Lucius cel puternic se sperie, răcni.

— Ce dorești, Caius? Rămâi unde ești! Și lasă jos sulița! E a mea!

Caius scrâșni iar: „Ticălosule!” și azvârli, dar cum el nu era un campion, arma șuieră pe lângă grumazul lui Lucius și zbură undeva. Cei doi ofițeri, prieteni un minut înainte, se încăierară sălbatec, Lucius era mai voinic, Caius mai agil, își pricinuiră răni multe, căzu întunericul, ei încă se mai băteau, înfricoșați ambii, stropiți de sânge și într-o ultimă disperată sforțare se împinseră unul pe altul într-o neagră prăpastie unde nu-i mai scoase nimeni niciodată.

*

Ce a rămas? Amintirea unei iubiri într-o seară furtunoasă când Cerdava curgea în sus fiindcă, îmi zic, pântecul Anniei va fi rodit, iar urmașii muntencei cu ochi albaștri și ai lui Terentius Neptunalis, poetul, vor fi trăit și se vor fi înmulțit și ei se află printre noi, dacă nu cumva suntem chiar noi. Și a rămas ținutul acela etern și miraculos tăiat de râul ce curge câteodată în sus…

PATRU

Seniorul Halalaie tresări: făcuse saltul către prezent. Era sub arest! El! Cei doi advocați, dl. Pepe Ionescu, al lui Halalaie și Theodor Csaky, al jupânului Carabonc, amici sau inamici după cum le dictau interesele lor de barou, în cazul de față foarte amici – se întruniră la „Urangutanul”, cel mai de vază local al seniorului H., și între bere rece, măduvioară, raci, friptură, vin roșu, puseră la punct cu „neglijent” lux de amănunte orariul nopții de pomină când jupânul Carabonc îl lichidase pe nefericitul holoangăr, iar Iulian Voicu Halalaie, în mare vervă de joc, de jocuri, trecuse de la masa de biliard la poker, ajungând pe la miezul de noapte în patul ațâțătoarei Florica, nevasta lui Gurguzan, pădurarul șef al seniorului aflat în rod de

inspecție departe în munți.

Pentru ca pe la două ale nopții, ne referim la același Halalaie, să ciocănească discret la camera Flaviei de la hotelul „Fântâna Craiului". Șansonetista Flavia era, oficial, metresa lui Miki Lotu, un tip lunecos ca șerpii și de care se temea multă lume.

Advocații, cunoscând prea bine adevărul cel rău, fuseseră plătiți spre a-l converti în bine și, în deplină înțelegere, căutau soluții. Pepe Ionescu știa prea bine că în noaptea de 12 mai, începând cu orele șapte ale serii, seniorul H. nu putea fi acasă, așa cum declarase el, de vreme ce Iulian, după o cină luată împreună, jucase biliard. La rându-i, Csaky, își vârâse și el nasul cel prelung, scotocind. N-a fost greu să afle că pe la șapte seara cârciumarul Carabonc nu mai avea mușterii, iar ceva mai târziu, un amărât deschisese ușa cârciumei, dar, parcă, nu mai ieșise de acolo, în schimb ieșise Carabonc. Acești martori, vreo doi, trebuiau învățați ce să spună, iar nevasta cea bigotă a jupânului, trebuia lămurită de asemenea.

Frumoasa Florica și dulcea Flavia nu creiau deosebite probleme, gura închisă, discreția, intrau în sfera micilor lor interese, mari. Advocații tocmai enumerau mijloacele de convingere, când la masa lor se așează, neinvitat, un ins de vârstă incertă, probabil tânăr, deși avea părul alb-argintiu, cu ochi albaștri, limpezi, candizi. Omul era îmbrăcat cam alandala, dar fruntea înaltă îi conferea noblețe; era palid, impunător și frumos prin ceva neclar, căutătorul de aur Toma Milea, cu toate că el afirma despre sine că e doar căutător. Spuse cu glas plăcut:

— N-am reușit să pătrund până în „celula" seniorului Halalaie. Transmiteți-i că s-a găsit aur la Radfonten, în Transvaal. Mult! Să plecăm acolo, nu mă interesează aurul, dar aș vrea să-l însoțesc pe senior în această călătorie. Mă îngrijesc eu de toate, pot. Să nu mai investească seniorul banii aici, aurul ăsta își pierde însușirile de cum intri în oraș, se transformă în aramă sau în cine știe ce. La Radfonten însă…

Pepe Ionescu, cu fața lui albă, necercetată de soare, fiindcă mult timp își petrecea prin birouri și restaurante, acum ușor transpirat de eforturi, lovi cu demnitate masa.

— Nu te agita, drăguță, lumea se uită la noi și nu-mi place! Vrei să afle și alții secretul cu aurul de la Radfonten, să plece toți acolo?

— Dar scrie în gazetă, explică Toma Milea.

— Ei, cine le mai citește pe toate, vorbi celălalt advocat. E un secret. Dacă ești cuminte și ne lași dracului în pace, mergem noi cu tine la Radfonten și unde vrei.

— Nu-ți mai bate joc de bietul băiat, interveni moale dl. Pepe. Domnule Milea, prietenul meu Theodor e un glumeț, îi place să ia oamenii peste picior cu toate că are sufletul blând ca un fluturaș de

mai. Adevărul este că noi nu suntem căutători de aur, nici măcar căutători, așa cum ești dumneata, suntem simpli juriști. Iar seniorul Halalaie, sărmanul de el, după cum știi cred, se află în detenție. Dacă nu ne deranjezi, poate-l scoatem mai repede din temniță și-atunci îl convingi personal între patru ochi și veți pleca în Africa ori și mai departe, cu binecuvântarea noastră.

*

Seniorul H, nu se afla în temniță și cu atât mai puțin într-o celulă murdară cu gratii, gardieni, ploșnițe și alte cele. Nu mânca pâine mucegăită, uscată, și nici nu bea apă sălcie dintr-o cană murdară. Nimeni n-ar fi îndrăznit să se poarte în felul acesta cu H., spre nemulțumirea comisarului Beniamin Cornea care trimitea – sau se prefăcea că trimite! – depeșă peste depeșă la București. Căpitanul Climescu îl instalase, pe seniorul Halalaie într-o cameră „de oaspeți" a Judecătoriei, într-un ușor arest preventiv, până ce se vor clarifica lucrurile.

Pe aici se perindau întruna prietenii seniorului, doi chelnări făceau permanent legătura cu „Foișorul de aur" și „Urangutanul" aducând gustări și băutură.

— E un mare *escandal!* zicea în acest moment marele dresor Aboui, mângâindu-și cățelul preferat, pudelul Sejour.

— Da, Ștefane, nu sunt decât o biată victimă, murmură melancolic H., care se simțea excelent în acest rol de victimă.

— Și chiar, nu ți-e permis să ieși?

— Ei nu! Cine ar cuteza să mă oprească? Dar, înțelegi tu, prefer să nu prea mă mișc de aici, vreau să trezesc indignarea acestei momâi degerate care se numește opinia publică. Seniorul mestecă un pișcot, adăugând: De altfel, mai și ies, incognito…

— Opinia publică e de partea ta!

— Nu-mi fac iluzii. Opinia publică e de partea celor puternici, omul trebuie să fie dur, iar eu nu-s decât un biet visător. Visător! Nu trebuie să scapi din mână biciul, eu ce fac? În tinerețe m-am pasionat de cercetări științifice, iar acum am o lunetă și un telescop și discut filosofie matematică, de există așa ceva, cu Șorban. A fost la mine, cu mutra lui bleagă, Șorban-savantul, și ce crezi că a spus? Calculele sale demonstrează imposibilitatea ca eu să-mi fi petrecut noaptea discutând afaceri cu cârciumarul Carabonc. Dar calculele tale – i-am răspuns – sunt numai niște abstracțiuni, iar tu un visător ca și mine, de-aia nu te țin de rău, – iar adevărul cumplit al vieții…, iar el: Nu ridica tu glasul către mine, adevărul vieții nu mă atinge, și schema asta am întocmit-o numai spre propria mea satisfacție, privește, curba din stânga ești tu, ba nu, Carabonc, iar zig-zag-ul aparent paralel, te reprezintă, examinează, te rog, aceste imposibile puncte de intersecție.

— Ah, dementul, murmură Ștefan Aboui.

— Asta e, că nu-i chiar dement definitiv. Are uneori idei geniale.

— Deci, a desenat o schemă? întrebă Aboui, servindu-se cu liqueur dulce, căci el nu bea niciodată „băuturi bărbătești”.

— Da, a tot fluturat-o prin fața ochilor mei, dar nici n-am voit s-o privesc, și până la urmă nu Șorban s-a înfuriat, ci eu.

— Și dacă o arată noului comisar? Acela e întreg la cap?

— Nu știu, dar Șorban n-o arată nimănui. El este un campion al zădărniciei, cam ca și mine, cam ca și unul Toma Milea. Toți căutăm, dar nu știm prea exact ce.

Fluturând o pălărie fistichie Pepe Ionescu deschise larg ușa ca să-i încapă burdihanul, aruncă o privire pofticioasă asupra bunătăților de pe măsuțe.

— Salutare, salutare! Așa detențiune mai zic și eu! Nici nu văd de ce m-ai angajat să te scot de aici, senior, când văd că ai de toate, bănuiesc că și blonde!

— Da, halbe blonde am! Servește-te!

După ce dresorul Aboui, om fin, se retrase, Halalaie lămuri chestiunea.

— Nici nu te-am angajat să mă scoți de aici, Pepe! Dar de ce, ești așa de alb?

— Toată lumea-mi pune aceeași întrebare. Lasă. Ce ziceai?

— Nu trebuie să mă scoți de aici tu, alta e problema.

— Ar trebui s-o tratezi mai serios, afurisitul de comisar bucureștean nu se teme de Dumnezeu! Și nici măcar nu te iubește.

Advocatul, înfulecând de-a valma din tot ce se găsea acolo și stropindu-și gâtlejul, extrase din unul din buzunare un notes gros și jegos în care se aflau adunate toate mizeriile acestei lumi sau, măcar, o bună parte din ele și dădu citire, rar și răspicat „orariului” întocmit la „Urangutanul” împreună cu amicul și inamicul său Theodor. Seniorul H. află acum, ușor contrariat, cam ce făcuse sau nu făcuse el în așa zisa noapte petrecută cu jupânul Carabonc.

— Mă, Pepe, nu mă mai plictisi cu prostiile astea, pe comisarul acela mititel eu îl acopăr c-o flegmă oricând doresc. Mie mi-ar trebui un polițist particular isteț, discret, invizibil, și care să nu fie de pe aceste meleaguri, cu cât mai de departe, cu atât mai bine.

Meticulos, dl. Pepe șterse cu șervețelul buzele-i groase, meditând încruntat.

— Iulian, tu ești bolnav!

— Toți suntem foarte bolnavi, Pepe, unii bolnavi de aur, alții din motive necunoscute, îl cită fără voie Halalaie pe Carabonc. De ce dracu, totuși, ești așa de alb, n-ai cumva gălbinare? Da, am nevoie de un detectiv bun, tânăr, ager, descurcăreț.

— Iar eu îți spun că mai întâi ai nevoie de noroc cu carul ca să ieși cu bine din rahatul în care te-ai băgat. La ce ți-e necesar un detectiv?

— Am să-ți spun, că oricum se află. Trebuie să cunosc cine este nefericitul ăla strangulat la cârciuma lui Carabonc și, mai ales, de unde vine.

— Și la ce-ți folosește? îl contracită Pepe pe senior.

— Să zicem, curiozitatea. Am destui bani ca să-mi satisfac orice curiozitate.

— Însă nu destui ca să descoperi orice galaxie, rânji Pepe Ionescu. Vrei să afirmi că nu Carabonc l-a omorât pe acela?

— Mă mir! Tu ai faimă de om deștept, dar pui întrebări neghioabe, neașteptat de neghioabe.

— Nu sunt mai rău decât alții, spuse Pepe, și fața lui albă deveni și mai albă.

— Ce alegi, între rău și neghiob? Nici tu nu știi. Am destui bani ca să-mi satisfac orice curiozitate.

— Nu destui ca să angajezi un mare advocat, nu un nemernic ca mine, și nici destui ca să cumperi orice galaxie!

— Cum să fie Carabonc asasinul, m-aș asocia eu cu un ucigaș, așa vezi tu?

— Tu, Iulian, te-ai întovărăși chiar cu diavolul de ți-ar fi cu trebuință, e drept că eu aș face la fel, și nu mai vorbi pe tonul ăsta sincer și patetic, că nu mă impresionezi. Ce, îți închipui cumva că eu nu am personalitate? Foarte bine, eu, conștient că mint, am să pledez pentru nevinovăția ta, și atunci voi avea nevoie de patos, iar Theodor are să demonstreze fir cu fir că frumosul Carabonc e un înger și a îngurgitat toată viața numai pască, și numai fiindcă suntem orbi nu-i vedem nimbul, bun, asta nu înseamnă să renunțăm la părerile noastre personale. Să nu mă mai jignești…

— Promit… Dar ești atât de alb! rosti duios seniorul H. Cu ce te-am jignit?

— Vrei un detectiv? Perfect! Agenția Lăzău îți spune ceva? Sau te temi că ăia-s prea tipicari. Preferi agenția „Bak and Company”?

— Mi-e tot una. Dar prefer cea dintâi, cunosc toate limbile din lume în afară de engleză. Să fie cât mai repede. Ai mâncat? Ai băut? Te-ai *bârnit?* Acesta e un cuvânt al lui Șorban… Mă bucur. Când pleci, trimite-mi servitorul!

Obrazul de hârtie al lui Pepe deveni străveziu, el se ridică suprimând cuvintele. De indignare, asta e, asta e soarta ingrată a advocatului, să îndure, pentru un mic câștig, orice umilință. Se retiră ca o broască țestoasă. „Logofătul” Făt îl anunță pe stăpânul său că în antecameră așteaptă căutătorul Toma Milea. Figura seniorului se lumină, totuși decise:

— Da! Omul în buzunarele căruia aurul se transformă în aramă! Asta îmi lipsea! Metafora e frumoasă, dacă știi ce e o metaforă, dar ce să fac, un astfel de om nu mă interesează azi, poate altă dată, nu mai

primesc pe nimeni, sunt bolnav, fă un pic de foc, trage perdelele, adumi un *șțock* mare din cărțile mele preferate și ia carabina, postează-te la ușă și împușcă-l pe cine e căpătânos.

— Chiar să-l împușc?

— Ești un prost, Făt! Eu să doresc moartea cuiva?! Sperie doar pe cine insistă.

Halalaie se întinse în patul moale destinat oaspeților de vază ai judecătorului Sebastian, își puse ochelarii cu ramă grea din aur din care cauză se îndoia ușor, rama, își mângâie barbișonul ascuțit, roșcovan, și apucă o carte a astronomului Flammarion, adâncindu-se asupra misterelor Universului, din care nu înțelegea mai nimic.

*

După vreo două zile, aducându-i gustarea în aceeași cameră de oaspeți „logofătul" Făt îl înștiință pe senior că în antecameră așteaptă dl. Pepe (Halalaie se strâmbă), căutătorul Toma Milea (H. zâmbi), dumnealui domnul Miki Lotu (H. se sperie) și chiar o doamnă.

— Ce fel de doamnă, mă?

— N-o cunosc, senior, își clătină Făt capul țuguiat și întunecat ca un ciot. O doamnă frumoasă! Poartă cizme, pantaloni de călărie roșii ileganți cum nici n-am văzut la bărbații de pe-aici! Comandantul servitorilor își duse degetele la buze și le țocâi.

— Renunță la gesturi frivole, Făt! ordonă H. și las-o pe doamna la urmă, să mai aștepte. Dacă e o doamnă… eu cât n-am așteptat după o doamnă adevărată! Să intre domnul Lotu!

Fiindu-i teamă de acest delicat și politicos bandit, față de care se simțea cu musca pe căciulă, seniorul H. își luă avânt și curaj, decis să înceapă dimineața cu ce este mai neplăcut. Desigur, știindu-l la strâmtoare, Miki Lotu venea să-l amenințe, să-l și șantajeze. Înalta, diafana, feciorelnica Flavia, logodnica lui Lotu, nu făcea o mare taină din amiciția ei cu seniorul, însă ce este aceea o taină? Iar dacă am sta să luăm în seamă toate înfățișările unei femei, îl chiar iubea pe acest Iulian, și naiv, și prostănac, și deștept uneori, fiind însă obligată să i se supună lui Miki Lotu datorită unor tenebroase motive, poveste veche de când lumea și de altfel seniorul H, atât de generos, în principiu, n-avea nimic împotrivă ca Flavia să rămână a lui Lotu și ar fi fost cu totul împotrivă ca talentata șansonetistă să devină o permanență a sa…

Vizita lui Lotu, înrăit escroc – dar dacă nu era chiar așa? – îl lăsă descumpănit pe H. Acest Miki avea fața blajină ca o chiftea, din umerii strâmți atârnau mâinile subțiri, fără urmă de musculatură, iar degetele subțiri și lungi nu deveneau îndemânatice decât la jocurile de cărți. Eleganța lui Lotu, deși de rang, părea sumbră, ai fi zis că e permanent în doliu, nimeni nu bănuia în orașul de aur că el purta uniforma cartoforilor și trișorilor ce invadaseră Far-Westul. O făcea

oare cu bună știință, sau din instinct?

Venise, explică Miki Lotu, într-o simplă vizită de curtoazie, pentru a-i oferi seniorului tot ajutorul, de care ar avea, eventual, nevoie.

— Noi, stâlpii orașului, se exprimă fragilul sugrumător, trebuie să ne sprijinim, și la bine și la rău altfel se dărâmă șandramaua!

Ce fel de stâlp al orașului mai poate fi și acest ticălos migălos, gândea seniorul, abia mascându-și repulsia și totodată un mare suspin de ușurare: se așteptase ca slăbănogul de Miki Lotu să scoată de undeva niște pistoale grele – apropo de Flavia.

Nu, niciun fel de amenințare, conversație potolită despre nimic. Alarmat de atmosfera prea blândă din cameră, „logofătul" Făt își vârî capul ca un ciot negru prin deschizătura ușii.

— Porunciți!

— Nimic, își roti Halalaie o privire apoasă. Ba da. Servește-l pe domnul Lotu cu o băutură. Ce ați prefera, domnule Lotu?

— Foarte mulțumesc, eu nu beau.

— Nici măcar un strop din otrava numită whiski?

Pe figura ca o chiftea a lui Miki se lăți un zâmbet blajin.

— Nici măcar… Adăugă, în treacăt: Whisky bea Flavia, scoțian nu american…

După ce cartoforul, debil și ceremonios, își luă rămas bun urându-i seniorului H. grabnică rezolvare a tuturor problemelor ce *ne* plictisesc, H. se adânci în gânduri nu tocmai plăcute. Totul ar fi fost perfect dacă Lotu n-ar fi pomenit numele Flaviei… și n-ar fi subliniat acel *ne*.

Făt se înfățișă.

— Pe cine primiți acum senior? Toma Milea e foarte insistent.

— Ia carabina și pune-i pe goană pe toți! urlă H.

— Foarte bine, iau carabina. Foarte bine, trag și în doamna?

— În mine n-ai cum să tragi, servitorule! Fără a mai fi invitată, o zveltă femeie blondă cu mari ochi verzi („Doamne! Ochi de fiară… poate de *lynx!"),* cu fața atrăgătoare, însă distantă, probabil datorită privirii *impenetrabile*, femeia ale cărei picioare, datorită cizmelor de călărie, păreau foarte lungi, fiind oricum lungi, îl expedie cu un gest pe Făt, iar acela nu crâcni, și-l analiză pe senior care se ridicase, intimidat.

— Am o taxă foarte mare, spuse femeia. În contrast cu afirmația, vocea ei suna duioasă ca o harfă.

Halalaie privi încurcat cizmele ei roșii.

— Taxă? Pentru ce? Și cine sunteți, doamnă?

— Flandra Klinkenhagen, detectiv principal al agenției Lăzău. Ce s-a întâmplat, domnule Halalaie? Oare nu ați mai văzut femeie în cizme și pantalon? Oare nu dumneavoastră aveți nevoie de un detectiv?

— Așa e! Ați fost invitată de advocatul meu, dar trebuia să mă prevină, idiotul.

— Domnul Pepe – Flandra Klinkenhagen își mișcă umerii cu mândrie – ce fel de nume mai e și ăsta, Pepe, o fi italian – a făcut până acuma antecameră câtă vreme ați pierdut cu Miki Lotu. Nu vă mirați, mă aflu de puțin timp aici, dar am aflat multe, poate chiar totul. Nu te mai chiori atâta la picioarele mele, senior, nu sunt decât două!

— Doamnă, permite-mi te rog o întrebare de om naiv și provincial – asta și sunt. Un detectiv particular, în cazul acesta o detectivă, poartă asupra sa armă? Unde o poartă?

Buzele detectivei, vag rujate, se întinseră, ce era acesta, un surâs?

— Poartă, domnule, n-are importanță unde. Arma e necesară, în cazuri grave.

— Cazul meu e grav? Dar nu vreau decât să aflu…

— Știu și asta. Vrei să afli de unde a venit nenorocitul acela care a descoperit o mină de aur și pe care l-a ucis Carabonc.

— Nu l-a ucis el… șovăi seniorul.

— Asta e treaba justiției locale. Voi afla unde e mina aceea de aur. Dar te amenință ceva și mai rău domnule H.! Te amenință moartea!

— Pe mine? Și mă poți apăra?

— Cât timp voi fi în preajmă, n-ai să mori de moarte violentă, senior.

— Pari foarte sigură, doamnă!

— Par ceea ce sunt!

Halalaie apăsă pe sonerie, apăru Făt.

— Să iau carabina?

— Dulcețuri! Iute!

La ușă se ivi, fără a-și cere permisiunea, matematicianul Șorban. Părea nedormit, sau băut, sau ambele. Ochii săi bulbucați fixară un punct între Halalaie și Flandra K.

— În noaptea asta sau în aialaltă, nu mai știu, zise savantul, am descoperit că nimic nu este… nu poate fi perfect rotund. Niciun cerc trasat de un perfect compas, nicio sferă cizelată de cea mai inteligentă mașinărie. Se întrerupse, tuși. Să nu mă contrazici, Iulian… își roti privirea, nehotărât. Nici dumneavoastră, doamnă…

— Nu te-am contrazis, cred, niciodată, făcu seniorul.

Doamna Klinkenhagen interveni:

— Nici eu nu te contrazic, dacă-mi arăți demonstrația.

Matematicianul își șterse fruntea nădușită..

— Asta e! Totul îmi era atât de limpede în cap, încât nu m-am obosit să notez undeva demonstrația și până dimineață am uitat. Am rămas numai cu *concluzia.* Să-mi fie de învățătură.

CINCI

Advocatul Pepe Ionescu auzi o șoaptă, și cum nu-i pica bine să

petreacă prea multe ceasuri la birou, se duse să verifice personal la restaurantul „Foișorul de aur”, deasupra căruia, la etaj, se aflau animatoare, precum tot acolo își rezervase un mic apartament seniorul H. Advocatul lăsă la garderobă pălăria și bastonul, dar nu se lipsi de servietă, netezi haina pe burdihanul său încăpător și-și vârî în sala mare obrazul alb, alb ca toate cearșafurile albe la un loc.

La o masă cu lampion, părul ca o cărămidă al comisarului Beniamin Cornea reflecta cu modestie lumina, în schimb buclele de aur ale Flandrei Klinkenhagen străluceau. Lepădase cizmele de călărie, purta o rochie de catifea neagră, la gât un șirag de perle, mănuși albe, lungi până la cot. Ce fatală cucoană! se întristă fără motiv Pepe Ionescu. Și în continuare: Ce naiba sapă aceștia doi acolo, prea în intimitate, comisarul e dușmanul de bază al seniorului, el a declanșat Legea, pe când doamna e angajata lui Iulian, de ce se complac împreună?

Advocatul mai remarcă obrazul nebărbierit al căutătorului Toma Milea, pletele lungi ce atârnau peste surtucul vechi. Nu era beat, totuși un chelner încerca să-l evacueze de acolo fiindcă nu comanda nimic și-i deranjase în două rânduri pe cei doi. Din salon nu lipsea nici marele dresor Aboui, nici dublura sa, pudelul Sejour (dacă un câine poate fi o dublură — însă de ce nu?), fapt ce aduse o grimasă de plictiseală pe mutra lui Pepe. Nu-l simpatiza pe dresor și detesta lighioanele sale, câinii, pisicile, vulpea – cu numele de Semiramida! – iepurele Zoro, bufnița Jeana, maimuța Cosânzeana, lupul Remus, șarpele Temistocle, care, toți împreună și ascultând cu sfințenie ordinele stăpânului lor, ofereau în fiecare ultimă joi a fiecărei luni, indiferent de anotimp, câte un „festival extraordinar și internațional de hipnotism, dresură, îndemânare, prestidigitație și surprize”, la „Grădina babelor” într-un amfiteatru alb, scobit în stâncă, poate vechi de mii de ani. Lumea venea totdeauna, pentru domni și doamne se amenajau iute câteva șiruri de bănci, mulțimea anonimă rămânând în picioare.

Advocatul Pepe se număra printre puținii ce nu participaseră la acel spectacol „al șarlataniei”, ba chiar scrisese la ziar împotriva lui Aboui, sub un pseudonim atât de misterios încât toată lumea se prinse, încercând să atragă atenția asupra trecutului dubios al lui Aboui, dar nu fu luat în seamă cine știe ce, iar dresorul nu puse la inimă, ba chiar se pronunță că advocatul îi face reclamă în felul acesta.

Pe podiumul restaurantului se instală orchestra, din altă direcție apăru șansonetista Flavia care, datorită buclelor ei mari, aurii, parcă semăna cu Flandra K.

Toma Milea îi căută iar price lui Beniarmn Cornea și acesta-l amenință cu pușcăria.

Pepe se apropie.

— Am să-l apăr eu pe acest băiat, de va fi nevoie, pe gratis. N-a

făptuit nimic rău!

Polițistul clipi din ochii lui mici și răi.

— Descurcă-te, deocamdată, în cazul lui Halalaie, maestre!

Advocatul își trase un scaun, făcu semn chelnărului să-i aducă acolo vinul și i se adresă Flandrei.

— Doamnă, nu mă așteptam să vă găsesc în compania inamicului nostru comun!

— Doamna Klinkenhagen este invitata mea, iar dumneata ești de prisos, replică polițistul, dar fără a ridica prea mult vocea.

— Un advocat nu e niciodată de prisos nicăieri, răspunse promt, ca la bară, Pepe.

— Nici banii nu sunt de prisos, nici norocul, nici femeile, te rog nu ne mai deranja.

Pepe încercă să descifreze chipurile celor doi, se considera un excelent psiholog însă fața mică a polițistului în care ochii stăteau bătuți ca niște cuie, și figura prelungă, romantică a femeii, se dovediră greu de *citit*. Mai mult, ochii de *lynx* ai Flandrei îl *nimiceau* pe îndelete, Pepe transpiră, simți o slăbiciune, dar atunci Toma Milea se apropie iar.

— Mă prezint. Toma Milea, căutător…

— Ia un scaun, domnule Milea. E interesantă meseria de căutător?

— Da, doamnă. Mereu treci dintr-un vis în altul.

— Înseamnă că și eu sunt o căutătoare!…

*

Comisarul de poliție Beniamin Cornea puse un bec puternic în reflectorul cu oglindă, instală pe birou teancuri de acte, fotografii, câteva tomuri pretențioase, cerneală, creioane, tocuri rezervoare din belșug de parcă ar fi avut intenția să rescrie „Contele de Monte-Cristo”, dar în 12 volume, – și procedă la interogatoriul *strâns* al celor doi inculpați, cu toate protestele căpitanului Climescu, ale judelui Sebastian și ale procurorului Sebe. Ca pentru a-și satisface orgoliul său prăpăstios, Cornea începu cu seniorul, care, în fond, era inculpatul secund. Advocații, judecătorul și procurorul asistau la interogator; dacă ar fi fost să se țină cu adevărat de litera legii, nu se desfășura în condiții normale.

— Să vedem, spuse Beniamin Cernea, fratele marelui Maximilian Carnea, cu un zâmbet de mică lichea, îndreptând reflectorul în ochii lui Halalaie.

— Ce e porcăria asta? De ce mă orbești?

— Protestăm! se ridică Pepe.

— Protestați degeaba, răspunse polițistul bucureștean, „metoda Kurtz” este admisă la orice interogator. Autoritatea mărunțelului polițist și competența sa în materie de „metode” și proceduri le luă pentru moment piuitul. Umilindu-l „în scară gradată” pe inculpat,

polițistul trecu la identificarea sa (deși această operațiune se îndeplinește, de obicei, la proces, dar judecătorul Sebastian tăcu de teamă că între timp se vor fi preschimbat articolele de lege, iar el nu e da curent), deci Beniamin-cel-rău ceru: numele, prenumele, adresa etc. Halalaie întrebă, zbierând, ce porcărie mai e și asta, pe el toată lumea-l cunoaște!

Comisarul luă una dintre foile sale misterioase.

— Iulian Voicu Halalaie, suferi de aberații sexuale?

— Ăsta e nebun! ridică seniorul brațele către cer.

— Răspunde-i Iulian… își sfătui clientul Pepe Ionescu. Să terminăm odată.

— Nu, domnule, nu! Nu sufăr de nimic!

— *Sodomia ratione generis?* citi Beniamin Cornea din hârtia sa, făcându-l pe căpitanul Climescu să cadă iar în extaz. Hm, mârâi Cornea, parcă respingând ipoteza. *Fetișism?* Hm… *Algolagnie?* Hm… *Voayeurism?* Da, da… se zvonește că sunteți un voayeurist, domnule Halalaie.

— Și asta ce înseamnă? întrebă procurorul Sebe.

— O aberație mai mică. Te desfeți privind ceea ce fac alții… Atât. E adevărat, domnule Halalaie?

— Stai, domnule! săltă de pe scaun ca o minge Pepe Ionescu. Ce legătură are cu acuzația propriu-zisă?

— Trebuie să stabilim profilul inculpatului. Este „metoda” lui…

— Se respinge, încercă să-și recâștige autoritatea judecătorul Sebastian, a oricui „monedă” ar fi. Întrebarea e jignitoare și inutilă.

— Mă supun, făcu polițistul. Și, trecând la obiect, puse întrebări exacte, nu fără a preciza, prea des, conform căror principii, sisteme și metode procedează.

Pufăind o țigaretă, seniorul H. se strădui să se concentreze, să răspundă cum stabilise Pepe, conform „orariului”, se enervă însă repede, comise erori, încurcă ore și refuză să explice natura afacerilor sale cu acel Carabonc. Polițistul clipi semnificativ, gata să-i arunce seniorului și culpa de homosexualitate. La rându-i, Carabonc, chinuit de întrebările preliminare ale omulețului cu părul ca o cărămidă, se contrazise, și încurcă afirmațiile lui Halalaie, răsturnă orele, locul unde conversaseră.

Beniamin C. îl concedie pe Carabonc (spre deosebire de senior, cârciumarul „domicilia” într-adevăr la închisoare), dar îl mai păstră pe Halalaie.

— Domnule Iulian Voicu! E adevărat că ți-ai omorât cu premeditare tatăl, pentru a-l moșteni?

— E o calomnie! urlă seniorul.

Alb la față, ca niciodată, Pepe urlă și el:

— A fost un accident! Toată lumea știe!

*

* *

Pentru proces însă, Pepe, Theodor, judele Sebastian și procurorul Sebe, toți prietenii lui H., se pregătiră temeinic, decișI să nu mai scape hățurile. Comisarul Beniamin Cornea se constitui în „martor principal”, spunând tare, ca să-i impresioneze pe ignoranți, mai ales pe căpitanul Climescu: *Faber est suae quisque fortunae,* adică fiecare este făuritorul propriului său destin. Sunt cuvintele favorite ale fratelui meu, marele criminalist Maximilian Cornea, care abia așteaptă să-i dau de știre să vină aici!

Beniamin vorbi mult și încâlcit, expuse însă clar contradicțiile dintre declarațiile inculpaților și aduse martori de care advocații nu țînuseră cont și, din spusele acestora reieși, în mare, că un zdrențăros intrase la cârciuma lui Carabonc, pe la începutul nopții, apoi cârciumarul ieșise, dar zdrențărosul nu, iar seniorul Halalaie fusese observat în diferite puncte, dar nu *în* compania lui Carabonc.

Vorbi iarăși „martorul principal”, făcând dese aluzii la fratele său Maximilian Cornea care, s-ar fi zis că se și afla pe drum încoace. Beniamin Cornea, mărunt, cu fața lățită ca de un baros, în costum negru, rigid și plin de porniri negre, făcu iarăși istoricul crimei, precizând că insul necunoscut a fost gâtuit de Carabonc dintr-un motiv clar, *însă nu total clar!*, după care într-adevăr cârciumarul pornise în căutarea lui Halalaie, să-l convingă, să-l șantajeze. Carabonc știa multe despre senior, printre altele și întunecata afacere a morții bătrânului Halalaie, încheie triumfător Beniamin, amenințând iarăși că-l cheamă pe Maximilian, fratele său, în ajutor.

Depuse mărturie și nevasta lui Carabonc, vorbi ca drogată, și fu atât de confuză încât nimeni nu pricepu mai nimic.

Spre surprinderea tuturor, ieși în față Flandra Klinkenhagen, acum iarăși în cizmă, și cu cravașă în mână.

Se zgâiră la ea:

— Am cercetat, am aflat, știu, spuse. Dar nu știu chiar totul. Nu știu dacă omul care a descoperit o mină de aur a fost ucis chiar de Carabonc. Nu știam că șeful brigăzii a treia criminale din București, Maximilian Cornea, pe care-l cunosc, are un frate. Dar acestea nu mă interesează acum. Vreau să fac lumină în problema morții bătrânului Halalaie. A fost un accident, dacă va fi necesar voi aduce probe.

— Și eu voi aduce probe că sunt fratele lui Maximilian, ricană Beniamin, de altfel o va confirma chiar el personal. Dar nu asta judecăm noi aici, de asemenea nu moartea bătrânului Halalaie, ci crima comisă de Carabonc și complicitatea tânărului Halalaie. Iar doamna Flandra de ce se amestecă? Ea e plătită de seniorul H.!

— Respectă politețea! se răsti președintele tribunalului.

Mângâindu-și bărbia acoperită cu peri rari și aspri, nemulțumit,

judecătorul Sebastian constata că eficiența, măcar verbală, a copoiului venit de la centru nu poate fi trecută cu vederea. Se ridică procurorul Sebe, om destul de inteligent, elastic și instruit. El preluă cu eleganță de mare scrimeur toate, absolut toate elementele incriminatorii expuse de Beniamin Cornea și de alții, însă le expuse pe un ton acuzator-persiflator-întrebător: toate acestea sunt limpezi pentru noi, dar ce semnificație au? Și oare chiar așa s-au înșiruit întâmplările? Fu un „rechizitoriu" strălucit. În favoarea acuzaților. Părul – cărămidă al lui Beniamin Cornea luă foc. Fruntea judecătorului Sebastian se însenină. Advocații ieșiră și ei în arenă.

— Stimați domni și sfioase doamne! Ce este această înscenare? Ce s-a întâmplat în fond și ce-l îndeamnă pe domnul comisar a cărui misiune e necontestat dificilă, să fie atât de necruțător și ferm, în această afacere încâlcită. O descâlcim noi. Numitul Carabonc pleacă de acasă, pentru a discuta afaceri personale cu domnul Halalaie. În absența sa apare vagabondul, așa-zisul descoperitor al unei mine de aur. Era beznă. Nimeni nu știe când a apărut, și în ce stare a apărut. Poate a venit grav rănit, și aceasta e opinia noastră, și, încercând să jefuiască și el, cu ultimele puteri, ce se găsea acolo în crâșmă, mai soarbe niște alcooluri, să se mai întărească, cică, dar faptul îi grăbește doar moartea, aceasta e opinia noastră, insistăm asupra ei și e confirmată și de medicul legist.

O intervenție a lui Beniamin Cornea, iute reprimată:

— Dar nu s-a făcut analiza resturilor alimentare din stomac așa cum am cerut eu! De ce nu s-a făcut? Pentru a se ascunde adevărata oră la care a murit vagabondul!

— Noi, continuă, după o tuse tactică, dl. Pepe, nu călărim morții pe varianta morții din cauza excesului de alcool. Noi nu suntem detectivi brilianți de talia d-lui Cornea, nu avem intenția de a formula nesfârșite variante, singura noastră sarcină fiind cea de a demonstra starea în afară de orice culpă a distinșilor noștri clienți, ceea ce am și făcut!

Sumbru ca un munte prăvălit, jupân Surdu Carabonc arăta oricum, numai distins nu. În schimb seniorul H. strălucea de eleganță ca totdeauna. În sală se auzea musca, dar nici măcar atât, chiar și mușteleîncremeniseră pe tavan și chiar în aer, pentru a auzi pledoaria plină de întorsături de efect a advocatului Pepe Ionescu. Ai fi zis că nicio furtună sau un cutremur n-ar fi fost în sare să întrerupă bogatul șuvoi de adverbe, atribute și alte complemete, însă dintr-un perete ieși umbra căutătorului Toma Milea, prezent aici ca și pretutindeni, cu barba nerasă pe obraz, gălbuie, ca și aurul la care nu izbutea să ajungă. El cuvântă, scandând:

— Toate acestea sunt deșertăciuni!
Eu locuiesc într-o șandrama

cu peretele îndoit din întâmplare
sau din *alte motive!*
De la *curbura dublă a peretelui*,
a pornit întorsătura vieții mele…

— E beat sau nebun, invitați-l afară. Cu grijă, ordonă președintele.

— Opriți! se agită Beniamin Cornea. Ce legătură are curbura dublă a peretelui, cu această crimă?

— Ei, ce legătură, flutură din mână Toma Milea. În perete mai e o fereastră, de fapt o simplă gaură, iar eu locuiesc cam peste drum de crâșma lui Carabonc, am văzut totul, știu totul, mai izbuti să spună căutătorul, zbătându-se între doi jandarmi ce-l împingeau afară.

— Cer – vorbi indignat Pepe Ionescu – să nu mai fiu întrerupt de orice nebun! Își șterse obrazul, gâtul, fruntea, își drese poziția burdihanului, continuându-și alocuțiunea, spre marea plăcere a căpitanului Climescu, mare iubitor al oamenilor ce vorbeau frumos și, mai ales, *ne pe înțelesul* său. În acest timp comisarul Beniamin C. și poate altcineva din sală notau ciudatele cuvinte ale lui Toma Milea: „De la curbura dublă a peretelui a pornit întorsătura vieții mele."

Cu drasticul polițist bucureștean se petrecu, o schimbare bruscă, neașteptată, paradoxală. Din acel moment el păru că se dezinteresează de procesul în care investise atâtea furii și „metode". Acceptă cu ușurință, ca preocupat de gânduri mai importante, sentința de scoatere de sub culpă, din lipsă de probe, a seniorului și a lui Carabonc. Halalaie se ridică și pretinse să i se ceară scuze de către comisar.

Beniamin Cornea acceptă, provocând o anumită mirare și-i întinse lui Halalaie o mână îngustă, murmurând ceva nedeslușit. Observă oare cineva surâsul său crud și lumina otrăvită din ochii săi, când părăsi, în grabă, sala?

Escortat de amicii care miroseau cu mare plăcere cheful care va urma, Iulian Voicu Halalaie trecu pe sub arcada sumbră a clădirii și intră în lumină, mai mult preocupat de neașteptata schimbare a comisarului Cornea, decât de izbânda în proces. Jupân Carabonc, victorios și el, puse cu un gest familiar laba pe umărul seniorului.

— Acum suntem liniștiți, comisarul e și el *bolnav*…

Halalaie scutură de pe umăr mâna, fixând ochiul singuratec și monstruos al lui Carabonc, ochiul acela veșnic deplasându-se către mijlocul frunții. Se cutremură. Destul de voinic, alături de Carabonc, seniorul se simțea un trepăduș. Îl lăsă să treacă înainte. Uriaș, murdar, singur în mijlocul acelei veselii, Carabonc părăsi grupul mergând să bea de unul singur.

În stângă lui Halalaie înainta greu, ca împiedicat de un vânt puternic, matematicianul Șorban.

— Ei, te felicit, te felicit Iulian… Oare ce o fi curbura dublă? Încă o

enigmă…

Fără a-și lua rămas bun, Șorban dispăru pe o străduță laterală. Halalaie privi în urma lui, întrebându-se ce sentimente are față de Șorban. Dar matematicianul față de el? Uneori Șorban era ca o rază de soare, dar acum părea întunecat, prins de gânduri. Neatent, seniorul călcă lăbuța pudelului Sejour, gata să-l schilodească. Dresorul Aboui, îndurerat, luă în brațe mica javră, fără să mai asculte scuzele. Fugi la un veterinar să constate acela dacă piciorul nu e cumva scrântit, sau chiar rupt, doamne ferește! Se ivi „logofătul” Făt, împungând înainte cu fruntea lui mică și-l anunță pe stăpânul său că doamna Flandra îl așteaptă.

*

Jupân Carabonc sufulcă mânecile cămășii sale jegoase și pătrunse cu posomorâtă țanțoșenie la berăria „Coryndon” ce odinioară-i aparținuse, sub modesta denumire de „Ampoi”, cârciuma „Ampoi”. O țigancă îi vându flori, un chelnăr care-l cunoștea îi puse în față o sticlă și nu ceru parale, de altfel jupânul cheltuise pe flori puținul său mărunțiș și intenționa să bea și să mănânce pe socoteala seniorului, ceea ce și făcu.

Sătul, cu setea potolită, cu albele crizanteme în pumn, cârciumarul avu unul din puținele momente de măreție ale vieții sale, poate ultimul. Carabonc, juma popă, juma prof, om citit, în ciuda înfățișării sale și a cruzimii, se duse la cimitir, la mormintele părinților săi și i se adresă lui Dumnezeu direct, fără intermediar. Mai puțin teribil să fi fost, s-ar fi adresat, pentru început, unuia mai mic, Anton sau Petru sau Ioan. În plus, îi vorbi cerului despre „rațiunea gesturilor sale”.

Aranjă florile pe morminte, își acoperi părul creț și vâlvoi cu pălăria și se duse acasă. Deschise greu, blestemând, ușa cârciumii, umflată de ploi, fără să se întrebe unde o fi nevastă-sa, care îl părăsise. Avea să afle mai târziu că plecase la o mănăstire. Trase pe dinăuntru zăvorul ca nu cumva diavolul să-i trimită vreun client însetat, acum când n-avea chef de nimeni.

În camera joasă aerul era atât de acru și de impregnat că te îmbăta. Cârciumarul aprinse lampa și revăzu sângele pe jos, uscat, și abia-acum se întrebă de ce muierea sa nu făcuse curățenie, și pe unde era, însă nu-i păsa cine știe cât. Luă o cârpă, șterse dușumeaua, deschise ferestruica, trase o dușcă bună din țuica lăsată anume pentru momente grele și se urcă în pod să îngrijească nițel flinta cea veche cu care bunicul său vâna odinioară mistreți și chiar urși. Oare nu se umezise pulberea, nu prinseseră mucegai patroanele? Nu, în pod era uscat și cald, jupânul încărcă drăcia și se apropie de ferestruica strâmbă cântărind în minte gândul ispititor de a trimite un plumb mare, gros cât țeava flintei, în ceafa lui Toma Milea, a cărui magherniță se afla pe aproape. Să-l ucidă pe nemernic, de ce să nu-l

ucidă? – își propti arma, își holbă ochiul – și ce văzu el? Îl văzu pe comisarul Beniamin Cornea discutând de zor cu căutătorul!

Să-i ucidă pe amândoi? În mintea chiorului se înstăpânise convingerea că, acum, după ce ieșise cu bine din beleaua cea mare, niciun fel de pedeapsă nu-l mai poate atinge! Dar nu-i putea ucide pe amândoi cu arma sa primitivă cu un singur foc. Pentru a o reîncărca îi trebuiau minute. Cei doi păreau să pună însuflețire în conversația lor, parcă gesticulau chiar, frământând o hârtie mototolită, mare, galbenă. O hartă pentru căutat comori, mârâi cu dispreț Carabonc. Am și eu lada plină cu hărți, poți să te ștergi la cur cu ele! Să-l împușc măcar pe unul?

Conversa cu sine de dragul artei, fiindcă știa bine că nu va îndrăzni, acum.

Deodată, așa cum iute se duc furtunile de vară, se topi și uraganul din inima lui Carabonc și-l cuprinse, un sentiment contrar, ceva ca o bunătate sfâșietoare. Dorea să fie bun. Dorea să le facă un mare serviciu ălora doi de sporovăiau cu pergamentul în mână. Fu conștient că le-a făcut acest mare serviciu, nu i-a împușcat. Și, în al doilea rând, cârciumarul dorea să afle ce anume vorbesc ăia doi.

— „De la curbura dublă a peretelui a început întorsătura vieții mele” citi Beniamin Cornea din carnețelul său cel umplut cu enigme. La ce te-ai referit, tinere? Sau ești într-adevăr nebun, așa cum cred unii?

— Sunt generos, răspunse, cam anapoda, Toma Milea. A fi generos e o nebunie. Cred în idei. Altă nebunie. Da, sunt de două ori nebun.

— Dar, pe câte am înțeles, toate ideile dumitale sunt legate de aur!

— Nu e adevărat, însă n-are importanță! Și ce, dacă? Unii au idei în legătură cu metaphizica, femeile, literatura sau păsunatul. De ce ar fi condamnabil să ai idei în legătură cu aurul, cu ce e mai prejos aurul decât femeile sau literatura? Sau păsunatul?

Beniamin Cornea oftă.

— Bine. Ce este „curbura dublă”?

— Mai bine să intrăm în casă.

— Aici e aer și bine.

— Observi, domnule comisar, deschizătura aia din coperișul lui Carabonc? De acolo el ne pândește cu singurul său ochi.

— Nu mă deranjează, să se chiorască mult și bine, făcu polițistul cu un fior rece în șira spinării.

— Are armă, explică Toma Milea. Poate nici eu, dar Carabonc, sigur, nu e în toate mințile. Arma lui e veche și folosește proiectile mari, de plumb, care te zdrobesc, dar nu ucid dintr-odată. Flinta e dintr-acelea cu fitil, se spune – Toma Milea își făcu vânt cu pălăria sa înaltă, romantică – și flinta are o poveste încârligată, bunicul și străbunicul lui Carabonc umblau după mistreți sau urși, dar un animal

odată nimerit, se chinuia câteva zile ca să moară, vânătorul n-avea timp să reîncarce arma și o lua la goană, o fiară rănită e mai periculoasă ca trăsnetul, îl găseau după câtva timp după miros, înțelegi?

— Haide să revenim la oile noastre. Ce e cu peretele și curbura dublă? E acolo îngropat ceva aur?

— Mai mult decât aur, e îngropată o idee.

— De idei nu ducem lipsă. Eu credeam că e ceva serios!

— O idee e totdeauna mai serioasă, mai prețioasă decât aurul, declară căutătorul, solemn. Vezi acest document?

— Îl văd… depinde ce înțelegi prin document! Pentru mine nu e decât o hârtie mucegăită, dar nu pentru că ar fi veche ci fiindcă a zăcut în umezeală, sub vânt, ploaie și soare. Ar fi niște cuvinte nu tocmai ușor de citit. Nu scrie acolo „curbura dublă a peretelui”? Sau cam așa ceva?

— Și nu e limpede?

Comisarul cercetă fața smeadă a lui Toma Milea. Ochii mici ai lui Beniamin Cornea aveau culoarea bălților stătute din care au migrat până și broscoii.

— Pentru mine nu e limpede nimic aici! Ce să fie limpede? O fi casa dumitale, ca să nu-i spunem, prescurtat, șandrama – veche și cu zidurile pline de astea, cum le zice, de curburi duble, o fi venerabilă și flinta lui Carabonc, de care eu nu mă tem, dar puținele silabe ce se pot descifra de pe acest așa zis document, sau pergament, dacă vrei, sunt ca din zilele noastre, un astfel de limbaj ar folosi orice matematician la fel de mare sau la fel de mic ca și domnul Șorban. Case vechi, cu pereții îndoiți de timp, găsești cu duiumul. Ce reprezintă o curbură dublă?

— Nu neapărat o comoară, explică, potolit, căutătorul.

— Cu atât mai puțin Interesant. O comoară, însă, m-ar stimula!

— Există ceva mai de preț, decât drumurile către comori, domnule! *Drumurile către comori.*

— Ce aiureală abstractă, comentă polițistul.

— Nu ai stofă de gânditor, domnule Cornea. De ce crezi că lumea mă privește ca pe unul cu capu-n nori, dacă nu și mai rău? De ce crezi că în buzunarele mele aurul cel mai pur suferă transformări neașteptate?

Carabonc, mascat de înserare, ca și de conversația dintre cei doi, se apropiase. Nu pierdea un cuvânt, dar nici nu înțelegea mare lucru. Fața lui Cornea exprima plictiseală și nedumerire. O ultimă străfulgerare a amurgului lumină fața palidă a lui Toma Milea. Acesta zâmbea, cunoscând poveștile ce puneau sub semnul întrebării echilibrul minții sale, dar nu-i păsa. Dar mai exista un paradox! Beniamin Cornea care intrase convins în pielea sa de polițist, își puse

pe neașteptate, pe neașteptate chiar pentru el, uimitoarea întrebare: „Oare când l-am mai arestat eu pe acest pungaș?”, și pe figura lui se desenă o veritabilă strâmbătură de jder afumat. Deci aruncă o întrebare, din vârful buzelor, o întrebare ce ar fi constituit o veritabilă insultă pentru orice om nevinovat și normal, dar poate că Toma Milea era mai presus de nevinovăție.

— Domnule, când ai fost ultima dată la pușcărie, îmi spui?

Căutătorul se mulțumi să zâmbească.

A doua zi Beniamin Cornea, în altă vestimentație, una cam la fel de sumbră ca și calculele matematicianului Șorban, se prezentă la acesta înarmat cu hârțoaga mototolită ce i-o încredințase cu nepăsare Toma Milea.

— Nu, mormăi savantul, ridicându-se de la birou și admirând detașat straturile de flori din spatele casei sale, îngrijite cu minuțiozitate de către el și de către dl. Boroș, grădinar, bucătar, și, la necesitate, „om cu idei”. Nu și da, mormăi Șorban, după ce-și aprinse luleaua, și după un lung interval ce-l scoase din sărite pe înfriguratul polițist. Nu, adică nu știu cine să fie autorul acestui „document” ce pare să fie doar o aberație, da, fiindcă în principiu am știință de această problemă, dacă merită un astfel de calificativ. Eu cred că Toma nu e nebun, ci face parte dintr-o categorie incategorisibilă de visători. Pe undeva și eu vin pe-acolo… E, parțial, adept al lui Platon, cam ca și mine, dacă nu e prea mult, sau prea puțin spus. Umblă vorba că undeva la temeliile casei sale se află obiecte bine ascunse, datând din vremea când Aurelianus a părăsit în grabă Dacia. Poate fi și ceva aur provenind din monetăria de la Apulum, chestiunea mă depășește și nici nu mă interesează. Scrisul de pe acest document e de dată mult mai recentă. Dar de ce te preocupă, domnule Cornea? Te interesează aurul, nu ești un romantic?

— Nu mă interesează aurul și nu sunt un romantic, eu îmi fac meseria, domnul meu, făcu bucureșteanul, privind gladiolele, tuberozele, garoafele, lalelele din grădina lui Șorban. Beniamin Cornea nu se pricepea la flori așa că, la fel de bine, ar fi putut să fie alte soiuri acolo, dar se mira de această preocupare nefirească la un prinț al cifrelor.

— Din punctul dumneavoastră e pasibil ca șandramaua lui Milea să dateze din perioada romană?

— Toate pot fi simple aparențe, domnule, replică Șorban. Bei un pahar cu vin?

— Mulțumesc, nu beau niciodată!

— Înseamnă că ascunzi ceva…

— Nu prea vă înțeleg…

— Nici nu e de înțeles. Mare lucru… E o zicală, că omul care nu bea, se ferește să nu se trădeze… Ei bine, domnule care nu bei

niciodată, eu m-am referit la temeliile casei lui Milea. Acelea e posibil să fie străvechi, după cum e posibil ca un Milea să fi fost cândva voievod.

— Vorbiți serios?

— Ia un manual de istorie, domnule…

— Ce pasionant! Dar ce este o curbură dublă? încercă să fie ironic Beniamin Cornea.

— Orice, orice, mormăi matematicianul. Beniamin C. părăsi casa lui Șorban amețit, nu de vin ci de parfumul florilor, de conversația cu savantul și posibil că starea aceasta de confuzie a generat următoarele sale acțiuni.

*

Sub rânjetul de ciclop al lui Carabonc, sub privirile relativ indiferente ale mușteriilor săi obișnuiți cu multe și de toate (fapt e că după punerea sa sub acuzație și eliberarea sa, Carabonc câștigase o sumă de clienți), comisarul Beniamin Cornea puse la cale poate, cea mai irațională operațiune a vieții sale, și anume demolarea locuinței căutătorului. Nu demolarea în sensul strict al acestui cuvânt, Milea nici n-ar fi acceptat să rămână fără de culcușul în care, de fapt poposea atât de rar, a fost o cercetare în etape, se efectuau sondaje în perete, la temelii, găseau acolo pe dracu, drept care astupau de bine de rău urmele și săpau alături. La un moment dat unul din pereții casei, tăiat la temelii, ridicat în scripeți, atârna, legănându-se ușor prins în lanțuri puternice și funii între uriașii goruni.

În etapa următoare aproape întreaga casă a căutătorului, cu acoperiș cu tot, plutea în văzduh, ca o scornire vrăjitorească. Era o priveliște! Beniamin nu se zgârcea la arginți, și găsise meșteri buni ce lucraseră și la minele de aur, multe din ele uitate.

După ce n-au găsit nimic, nici măcar curbura dublă, au coborât cu precauțiune pereții și coperișul, au bătut piroane, au cimentat pe ici și colo, așa că magherniță arăta acum mai solidă ca înainte, totuși din cine știe ce motive, în noaptea următoare totul s-a clătinat și s-a așternut pământului.

Toma Milea se afla în casă și a pierit sub dărâmături? Nu. Plecase în munți. Beniamin Cornea s-a dus la hotel, și-a curățat pistoletul și și-a tras un glonte în tâmplă? Nu. S-a bărbierit, și-a pus un costum elegant, a purces cu demnitate către birou, a pișcat-o de bărbie pe secretară, întrebând-o ce e nou, păpușe?

ȘASE

Seniorul petrecu o noapte nenorocită. Se făcea că doamna Flandra Klinkenhagen, strălucitoare, zveltă și indefinibilă prin ceva, în alți pantaloni de călărie, în scurtă de piele subțire cu blăniță albă, gingașă

în jurul gâtului, cu o cravașă asortată la guler în mână, se prezentase la una din casele seniorului. Începu să răcnească – așa cum nu avea obiceiul: „Ignorant amărât! Știi tu măcar ce nume au țările de care f u g e aurul?" „Nu știam că aurul f u g e" – se apără seniorul.

„Fuge! insistă fatala femeie. Fuge din Anglia, Germania și de unde, încă?" „De unde, chiar!" deveni curios H. „Dar cunoști statele către care merge aurul?" „Cum face să meargă? își pune picioare?" „Da, picioare, și migrează, de preferință către Elveția, dar știi ce căutau faraonii la Akaba și Djebel-Olbagi?" „Știu, răspunse Halalaie, sătul să mai fie insultat pe stomacul gol. Căutau chefir!"

Apucă un drug de aur și-l înfipse, cu vârful ascuțit ca o lance, între sânii frumoși ai Flandrei.

Se trezi, oftă, își schimbă pijamaua udă de transpirație, căută bănuitor în preajmă. Firește, nimeni. Căută o țigară, dar când să se bucure în tihnă de primul fum – venise demult dimineața, se iscă „logofătul" Făt. Doamna Flandra dorește să-l vadă pe senior, anunță.

Atât de dimineață! se cutremură H., cercetând cele vreo trei ceasornice pe care le avea la dispoziție. Da, gândi, există neapărat o blestemată de legătură între vise și realitate. Am visat-o, și iată, e aici. Îi ordonă lui Făt s-o invite pe doamna în salon, în vreme ce el, transpirat în continuare, căută la iuțeală îmbrăcăminte potrivită, cămașă ca neaua, țipătoare, sacou de zi, pantaloni din piele de drac; în graba mare se privi în oglindă renunțând să se mai bărbierească. Avea o mutră coclită și mormăi că viața lui e din ce în ce mai dificilă, mai complicată.

Doamna Klinkenhagen îl aștepta picior peste picior. Pe trupul frumos alcătuit stătea (și nu atârna) o rochie subțire de vară înflorată cu discreție, cu mâneci scurte. Brațele ei se bronzaseră, de bună seamă nu la soarele zgârcit al văilor, ci în largul cine știe cărui ocean, sub cine știe ce galaxie… Seniorul suspină. Flandra îi trimise clientului ei, pe care-l ferea de moarte, un surâs lipsit de orice complexe. Făt aranjase pe măsuță răcoritoare. Dar seniorul, obosit, își începu ziua cu un pahar mare de coniac, sub ochii parcă dezaprobatori ai mosafirei.

— Da, rosti aceasta, fără să i se fi pus o întrebare, există în Jawa o „floare a cutremurelor" – prevestește erupțiile, dezastrele.

Halalaie o examină, nu era el un mare prost, nici măcar un cretin desăvârșit, învățase să-și ascundă uimirile… O îmbie pe Flandra să guste din ce-i turnase.

— Chiar, *Domina?* Cum le prevestește?

— În felurite chipuri, binevoi să explice semeața femeie. Uneori „floarea cutremurelor" țâșnește din pământ pe neașteptate, fără să țină cont de reguli și anotimpuri, alteori petalele i se colorează așa de aprins că aproape orbești. Ce te frământă în halul acesta, domnule Halalaie?

Seniorul recapitulă șirul necazurilor sale.

— Desigur doriți să-mi comunicați ceva important, încercă el să ricoșeze convorbirea.

— Pe lângă faptul că nu sunteți proaspăt bărbierit, azi nu aveți nici darul conversației, ripostă Flandra, cu un surâs ce ar fi înghețat definitiv resturile lui Tutanchamon, de nu vor fi înghețat până acuma, în atâtea mii de ani. Efectuez, continuă femeia, o simplă vizită de curtoazie pe care nici nu o meritați, face parte din rutina meseriei, da. V-am promis că atâta vreme cât voi fi aici, nu veți muri.

— Viața mea nu e în pericol, făcu Halalaie, încurcând trabucul cu băutura. Eu v-am rugat altceva. Cum stăm cu cercetările? Am impresia că stagnează.

— Nimic nu stagnează. Totul merge înainte.

— Acesta e un mod de a evita răspunsul, doamnă!

— Niciodată nu stagnează nimic! Cunosc numele individului asasinat, știu de unde venea, încotro se îndrepta. Dar deocamdată mai tac. Când voi fi în posesia tuturor datelor, i le voi transmite lui Șorban.

Seniorul sări în picioare.

— De ce lui Șorban? De ce nu mie?

— E nevoie și de o minte de matematician în cazul de față.

— Aha! Iar eu sunt un simplu prostănac!

— Ai fost un bun naturalist, parcă, dar nu cunoști teoria probabilităților. Ai nevoie de Șorban. Dar nu mi-ai răspuns: ce te chinuiește?

Seniorul căzu pe scaun. Ce noapte urâtă petrecuse, ce dimineață inutilă venise! Dădu un răspuns anapoda.

— Mă supără gândul că nu am descoperit încă o galaxie care să poarte numele meu.

Flandra nici nu clipi în fața năstrușnicei mărturisiri. Frumoasele ei bucle de aur – oare mai frumoase decât ale Flaviei! – parcă se alungiră, ea însăși deveni o galaxie.

— O galaxie, domnule? Nimic mai simplu. Ce vă împiedică să aveți una?

— Dar, doamnă! Ca să ai o galaxie, trebuie s-o descoperi.

— Poate că e o simplă prejudecată.

— Ba nu. S-o descoperi, s-o omologhezi, să-i comunici coordonatele către observatoarele principale din lume și să-i dai, în fine, și un nume. N-ar suna frumos, spre pildă, „Galaxia Halalaie”?

Flandra zâmbi.

— Frumos! Ca o Nocturnă de Chopin. E chiar regretabil că nu posezi o galaxie, dar de ce nu cumperi una?

— Mă tem că vorbim despre lucruri diferite, spuse seniorul. Galaxia nu e o rochie, o mașinărie, o pălărie, ci o îndepărtată și eternă

prezență astrală.

— De cele mai multe ori în formă de spirală, știu. Și ce? Fă unui astronom de profesie o comandă fermă ca să-ți descopere o galaxie pe care să ți-o vândă. Ce poate fi mai simplu?

— Așa cum aș comanda o pereche de pantofi?

— Da, păstrând proporțiile. O galaxie, chiar mică, e ceva mai mare!

— Și la care astronom să apelez? Toți sunt morți, Galileu, Copernicus, Paracelsus…

— Nu sunt convinsă că ultimul pomenit a fost chiar astronom, dar oricum, există destui lunateci dintr-ăștia în viață, marile orașe colcăie de astronomi, umblă literalmente în cârduri, adresează-te lor, ce nu face omul pentru parale, că și ei n-ar fi oameni, oricât de lunateci, îți descoperă o „spirală" încă la începutul nopții și mai are vreme să mai tragă și-un somn.

— Înseamnă că nu poate fi prea scumpă?

— N-am cumpărat încă niciuna, dar cred că nu.

— Ușor de spus, bombăni seniorul studiind-o cu atenție pe Flandra, nu tocmai convins că noaptea lui dementă se sfârșise.

Doamna Klinkenhagen scoase din poșetă un carnețel și-l răsfoi.

— Sigur! Am aici adrese ale astronomilor din Europa și din toată lumea.

— Ce legătură aveți dumneavoastră cu astronomii?

— Agenția noastră are ramificații și corespondenți, lunatecii ăștia nu sunt și ei decât niște simpli muritori, tot cățărându-se-n lună ca să calculeze eclipsele, pierd legătura cu Pământul, sunt aiuriți cum nu se mai poate, mereu li se fură câte ceva, caseta cu briliante, calul de curse, nevasta… La cine crezi că apelează? La poliție? Așa! Noi, detectivii particulari, scormonind discret și cu măiestrie, rezolvăm toate cazurile dificile. Tot ești în grația mea, senior! Îți fac eu rost de o galaxie!

ȘAPTE

În urmă cu atâția ani, Terentius Neptunalis, împreună cu amicii Caius și Lucius, urmase un drumeag de munte pentru a atinge văgăuna auriferă. Drumul, mai mult al fiarelor decât al oamenilor, evident nu mai exista. Îl năpădise codrul. Mai târziu, pădurea, lovită de trăsnete, sau mai știe cine de orice, arsese, însă coborâse o altă pădure pe care au tăiat-o oamenii.

Se ridicase aici un șir de sate, însă cu vremea așezările au dispărut și ele pe nesimțite, și a venit iarăși pădurea, așa se pare că sunt pădurile, poate ca și oamenii, apar și dispar și iarăși apar, ca și oamenii ce vin și se duc, parcă numai spre a-și pregăti o nouă reapariție.

Pâlcurile de conifere coborau în unghiuri ascuțite, gata să taie vechiul drum de nenumărate ori ucis și reînviat, pe frunzele fagilor pâlpâia câte o scânteie de soare, ferigile uriașe se desfășurau în mari evantaie la umbră, în spatele crestelor domnea răcoarea, în mijlocul petelor de căldură șopârlele își coceau cozile, iar câte un șarpe morocănos se prefăcea că nu vrea să știe nimic. Știa totul, lighioana.

Caii asudaseră, trăgeau în silă. Și matematicianul Șorban, detestând din principiu orice drum mai lung, obosise de zdruncinături și-l privea pe sub pleoapele inflamate pe seniorul Halalaie ce-și freca lateral buzele, poate ca un rechin – dacă aceștia posedă și buze. Pe lângă plictiseala drumului, pe savant îl năpădise și o foame, nedemnă pentru un om al speculațiilor științifice. Își comunică doleanțele, iar seniorul îi porunci lui Făt să tragă undeva pe un loc cu iarbă grasă.

Șorban descinse anevoie din caretă, greoi cum era, cărunt, arătând mai vârstnic decât în realitate, câtă vreme Halalaie, subțire, smead, elegant, nu-și arăta nici pe departe anii.

Cămașa matematicianului, prost călcată și cam jegoasă, cu gulerele răsucite anapoda, nu-l avantaja, lavaliera atârna aiurea, hainele nici ele nu-i veneau bine, ce mai, un savant în carne și oase, cu toate că mânca prea mult și beneficia de o prea deosebită poftă de mâncare. Halalaie se întreba ce-l interesează de fapt pe acest posac prieten al său și de ce se chinuiește atâta cu blestematele de calcule. Încă nu-i trecuse poate prin cap că Șorban *nu se chinuiește*.

„Logofătul” Făt așternu în iarbă o față de masă îndoită în două, aduse panerul cu provizii, desfăcu două trepieduri de vânătoare cu picioare mici, și piele groasă sus, seniorul îi spuse să-și ia cu el de mâncare, și pușca de vânătoare, și să meargă mai încolo, convorbirea dintre el și matematician fiind secretă.

— Arma? Ca să împușc ce? întrebă servitorul, îndoindu-și gâtul, prelungit în capul său, la fel de subțire ca și gâtul, dar mai negru.

— Vezi, poate se-abate vreun lup, spuse răstit H., căci nu-i plăcuse tonul și privirea lui Făt. Du-te!

— De ce ții lângă tine pe acest ucigaș?

— Ucigaș?

— Dacă încă n-a omorât pe nimeni, are s-o facă. Nu e nevoie de calcule, e de ajuns să-i privești mutra.

— Ești deci și fizionomist, prietene?

— Câteodată…

— Și tot calculele tale ne-au adus aici?

— Sigur! Calculele te pot duce oriunde, răspunse matematicianul privind în urma lui Făt care se îndepărta, nu prea grăbit însă. Dar acum datele principale pe care mi-am bazat calculele mi-au fost furnizate de seniora Flandra.

— Vorbești serios?

— Vorbesc totdeauna serios, când nu glumesc.

— Dar calculele nu ți-au arătat ce fel de ființă e această femeie?

— Dragă Iulian, o femeie e greu s-o determini prin calcule!

— Asta de unde ai scos-o, atotștiutorule?

— Din calcule…

În urmă cu atâția ani, cam în același loc făcuseră popas Terentius Neptunalis, Caius și Lucius. Dintre ei doar Lucius purta o armă ușoară, acum Făt avea asupră-i o armă de vânătoare cu alice mari pentru vânat primejdios, însă comparația nu prea merge, doar atât că atunci, ca și acum, fuseseră trei, dintre care unul înarmat și făcuseră popas cam în același loc îndreptându-se către filonul galben. E o coincidență, nu un simbol, naiba să-l ia de simbol.

— Aștept! izbucni Halalaie. Nu mai zici ceva interesant?

— Eu să zic ceva interesant? se miră Șorban și întinse mâna păroasă către maldărele de pateuri, pește prăjit, gâște fripte și plăcinte. Toate acestea-s de mâncat, sau le-ai adus numai ca să înviorezi decorul?

— Care decor? Ghiftuiește-te-n voie, nu e nicio grabă. Aurul așteaptă.

— Crezi? Matematicianul luă din toate, amestecându-le așa cum făcea și acasă. Bău vin, în vreme ce seniorul nu gustă nimic.

— Pe cuvântul tău de onoare că Flandra ți-a furnizat datele?

— Simplul meu cuvânt valorează cât un cuvânt de onoare și mai slăbește-mă! Mănâncă și tu ceva, că ai ajuns ca o aschimodie de când cu atâtea încurcături.

— Ia mai lasă-mă, își pierdu cumpătul și politețea seniorul, fără a-l impresiona însă pe Șorban. Cum poți găsi prin calcule un filon de aur, chiar dacă unele date ți le-a furnizat Flandra? De ce n-ai mărturisit de la început că ți s-a făcut pur și simplu dor de o excursie?

Matematicianul înghiți liniștit ce avea în gură, nu limba, nu cuvintele, ci hrana sățioasă, își clăti apoi gura cu vin.

— Nu vorbi ca un cretin, că nu ești. Știi că detest excursiile, așa ceva nu se încadrează în nimic, în niciun fel de calcule. Nerodule, pasionatule de astronautică, ai uitat că planeta Pluto a fost descoperită prin calcule? Darmite un amărât de zăcământ pământean!

Halalaie-și mai stăpâni nervii ce zvâcneau, gata să-i iasă prin piele. Cum să te superi pe unul ca Șorban, cel mai sincer amic al său? Dacă nu unicul…

— Ai fost tu acolo, la fața locului, ai verificat?

— Ești în toate mințile? Să fac *două* excursii? Eu știu că filonul e acolo, vei constata.

Halalaie izbucni în râs, nu era un râs prea vesel, își tamponă fruntea cu batista, își turnă vin ca să aibă ce transpira și declară cu o veselie ce era parcă vecină cu isteria.

— Cred că între tine și aiuritul acela de Toma Milea, căutătorul, nu e cine știe ce deosebire esențială. Bun. Poate că există una de nuanță – nu chiar în favoarea ta, și tu ești un soi de nebun, dar te prefaci mai cu succes. Perfect, prin calcule. Să nu mori de râs? Totuși, unde e locul?

Șorban răspunse nu înainte de a consulta niște hârtii mototolite ce le ținea în buzunar.

— Cam la doi kilometri, dar va trebui să mergem pe jos. Va trebui să lipsească servitorul tău, Făt. N-ai observat ce privire de om rău are?

— Are o privire de om lacom, răspunse H. Dar nu va trage cu arma niciodată în mine!

— Dar în mine? întrebă Șorban.

Halalaie nu răspunse, acum se întreba și el. Șorban îl analiza.

— Să nu-ți închipui – zise – că-mi face plăcere să merg pe jos!

— Am să te car în spate!

— Nu reziști tu, Iulian, ești slăbuț, prea multe griji, prea multe aventuri și prea mulți inamici. Inamici, da, am spus. Mă voi târî pe propriile mele picioare, nu o fac din filantropie, am și eu interes.

— Tu? Bravo filantropule! Vrei să împărțim aurul? E normal…

— Sunt plictisit mai ales de concluziile tale vulgare, mai ales că ești un om deștept. Ți-aș zice cam ce fac eu pe aurul tău. N-am nevoie de el, am destui gologani, eu de liniște am nevoie. După ce galeria aia va fi secătuită de aur, mi-o vei da mie, vreau să mă instalez în adâncul pământului.

— Ai s-o faci neapărat, după… Voise să spună „după moarte”, dar se întrerupse. Avea și el, seniorul, tact, deși nu totdeauna. Dar Șorban îl ghici.

— Nu „după”, va fi cam prea târziu, deși nu se știe… Trebuie să rezolv acum cele câteva probleme fundamentale rămase pe tapet. Trebuie să mă ocup de ele cât mai sunt aici, iar nu „după”.

— Înțeleg. Vrei să întocmesc chiar acum actul de donație al grotei?

— Te pripești, ca-ntotdeauna. Nici n-ai văzut „grota” localizată de mine prin calcule, după informațiile seniorei Flandra. Nu crezi în calculele mele, dar nici în seniora Flandra nu crezi!

— De ce aș crede? E *doar* o femeie!

— Haide, se urni matematicianul. Eu mă mișc greu. Femeie sau nu, eu nu sunt priceput ca tine, dar seniora Flandra e o persoană pe al cărei cuvânt te poți bizui. Așa simt eu, fără calcule. Haide!

Făt se ivi atunci, încercase să asculte nemernicul. Primi ordin să strângă masa, să dea caii la păscut, să verifice dacă pe drumul acela nenorocit nu plesnise vreun arc la trăsură.

Nu merseră prea mult, vegetația, stâncile, Cerdava luminând, tulburătoare, pe stânga, când mai aproape, când mai departe, îl obosiră iute pe matematicianul inamic al excursiilor, își pierdu

suflarea, se așează. Halalaie, în picioare, fără astâmpăr, întrebă dacă mai e mult.

— Unde te grăbești? Oricum, ne așteaptă Mohândra!

— Cine?

— Eh, dacă n-ai înțeles… Ia să vedem, prietene, și mă întreb de ce îți fac onoarea de a te numi prieten – ce știi tu despre aurul ăsta după care alergi cu toate limbile scoase? Cred că ai vreo șapte!

— Șapte limbi! Ha! Aurul îmi e necesar.

— Strașnic răspuns! mormăi cu glas pâslos matematicianul. Dar tu ai idee cine vorbește primul, în această lume fericită, că despre celelalte nu am încă știre, despre întrebuințarea aurului, despre Vițelul ede Aur? Moise. Dar despre Moise nu se pomenește în manualele ce le frunzăreai în tinerețe.

— Nu. Care Moise?

— Mă, băiete, Moise a fost cineva, iar aurul e un rahat, un rahat mai nobil dacă vrei, însă dispare, se topește, se dizolvă sau se transformă!

— Se transformă?! Cunoști și tu poveștile lui Toma Milea?

— Îl cunosc pe el. Nu e mai nebun decât mine sau decât tine, în orice caz spusele sale au un anumit tâlc.

— Deci, aurul se topește, se transformă?

— Știi tu, că, să zicem, de prin anul una mie cinci sute, au fost smulse din intestinele planetei mai mult de treizeci de milioane de aur, iar din această cantitate nu mai există nici cinșpe milioane?! Unde e restul? A dispărut?

— Unde? Cum? Haide să punem mâna pe cantitatea dispărută!

— Bine. Ai reacțiile normale și previzibile ale unui creștin desăvârșit, deși nu ești. Mai ții minte, din manuale, greutatea specifică a aurului, greutatea atomică, de câte ori e mai greu ca apa, ca fierul, la ce temperatură se topește?

— Și dacă-mi amintesc, la ce mi-ar folosi?

— Ca să știi, dar mai ales pentru calcule, palidul meu ignorant, și, în cazul tău, ca să știi dacă ai dat de un filon adevărat sau nu. Știi tu ce este aurul roz?

— Cam bănuiesc. Ce ar fi să mergem mai departe?

— Dar aurul englezesc, dar aliajul scoțian, dar…

Bine pitit, „logofătul” Făt, care-i urmărise, aștepta. Oare ce aștepta? Capul său negricios și mic se legăna ca un ciot între alte cioturi.

*

Și ascunzătoarea unde frumoasa Annia, cu ochii ei albaștri, se drăgostise cu Terentius Neptunalis, cu ochii lui întunecați, suferise mari transformări. E de mirare că mai exista, însă peșterile, se pare, sunt mai durabile decât viețuitoarele lor. Unii pereți se bombaseră, din motive mai mult sau mai puțin explicabile, alții se scofâlciseră,

îmbătrâniseră, mari bolovani căzuseră peste tot, arbori de munte uscățivi, țepoși, aproape că astupau intrarea, invizibilă de jos.

Dacă nu s-ar fi simțit cuprins de panică, seniorul H. ar fi trebuit să se întrebe cum de izbutise greoiul Șorban, să-l conducă fix către această grotă, fără hartă, fără busolă, fără o schemă. Doar din calculele deduse din informațiile doamnei Flandra?

Seniorul H. nu-și dorea chiar cu mare patimă o galaxie și nu părea chiar impresionat de distanțele incomensurabile, de bezna mare (oare?) și absolută ce separă constelațiile, nu se prea simțea la largul său pe întuneric (în dormitorul său ardeau totdeauna cel puțin trei candele, în memoria tatălui său pe care-l omorâse, într-adevăr, fără de voie, nu că ar fi din cale-afară de bisericos, însă candelele acelea dădeau lumină, cam înfricoșătoare lumină, ce e drept). H. nu intra cu bucurie prin mine, peșteri și văgăuni. O prietenă îi povestise de demult ceva cu un liliac uriaș care-i smulse, dintr-un fâlfâit, întregul păr și trebuiseră – vă închipuiți – ani, ca să-i crească altul.

Șorban, blazat, sau numai ostenit, stătea cu mâinile în buzunarul hainelor sale lăbărțate, la intrarea vizuinii, ușor aplecat, ca să nu-și zdrelească fruntea pleșuvă. Jos, sub ei, spumega în desfășurări alternative de furie și calm, râul Cerdava. O pasăre-și trecu fulgerător umbra pe deasupra valurilor, îmbucățind-o.

— Ce aștepți? Nu faci lumină, speri ca Dumnezeu să facă lumină?

— N-are să explodeze totul? întrebă, temător, seniorul.

Halalaie aprinse, fără să-i pese de urmări, vreo două fitile de lumânare. Apoi schiță vreo câțiva pași, cu anumită fereală, parcă dansa printre vipere. De altfel, vipere trăiau pe acolo, nu foarte multe însă destule. Dar niciuna nu-i binecuvântă pe vizitatori cu veninul ei. Poate se epuizase veninul. Halalaie prinse suflet, căută împrejur, scormoni cu vârful ghetei, se aștepta să descopere imediat un maldăr de aur, dar nu găsi nimic. Nu sclipea nimic în lumina tristă a lumânărilor. Grăunțele galbene și praful fuseseră culese de atâta vreme!

— Asta e numai o „mâncătură din bătrâni!” Aici nu mai e nimic.

Seniorul H. folosise expresia veche, probabil fără să cunoască exact înțelesul ei. Preocupat de sfere, multe ce-i intraseră în ureche despre *băi*, exploatări și celelalte angarale, ieșise pe cealaltă, iubea însă aurul, galaxiile, câteva femei, fără a ști mare lucru despre toate astea – sau ne înșelăm? Poate nu cunoștea esențialul, – sau iar ne înșelăm?

Șorban, practic, grăbit să se întoarcă la gustările rămase în poiana îndepărtată, îl sfătui pe senior să ia mostre, să le arate unor oameni pricepuți, să le supună analizelor de laborator.

Așa ar fi fost normal, dar seniorul își plesni dinții.

— Să vină ei aici, să-mi fure aurul?

— Atunci fă tu singur analizele.

— Hm… Crezi că mai știu?…

— O conversație cu tine, Iulian, e instructivă ca un citat din Juvenal. Atâta doar că eu nu l-am apreciat niciodată la valoarea sa pe Juvenal ăsta. Se afirmă, nu știu dacă pe bună dreptate, că numai printre oamenii sclipitori poți să-ți pui în valoare inteligența. Cred că e doar un paradox. Oare tu, Iulian, ești deștept? Totuși, în preajma ta eu simt că scapăr: idei, intuiții surprinzătoare îmi vin parcă din direcția ta… După ce se epuizează și filonul ăsta de aur, după ce vei intra în stăpânirea unei galaxii, n-ai vrea să te retragi cu mine aici, în hruba asta, să mă inspiri?

— Nu-ți irosi astăzi tot humorul! răspunse H., nu fără humor.

— Prin urmare, dacă vei fi sigur că aici e un zăcământ, intenționezi să vii singur cu târnăcopul și sita, ca aiuriții ăia de pe valea Yukonului? întrebă Șorban.

— Care vale? N-am auzit de ea.

— Lasă… Și geografia e un mare mister. Chiar și un melc are mai mult spirit practic decât tine. Cum de nu te-ai ruinat până acuma? Alt mister. Ca să zic că proștii nu au noroc, ar fi să te insult, și-mi ești amic. Nu poți face nimic de unul singur, va trebui să angajezi specialiști, șefi de echipă, cioplitori, săpători și alături de aceștia, obligatoriu, o sumă de indivizi care nu vor face nimic, vor fura dar își vor apăra prestigiul. O să pui la bătaie sume grele. Vei cumpăra nu numai văgăuna, ci tot muntele, sub orice pretext, vei construi piuă, mori și celelalte agregate, însă deocamdată umple-ți săculețele cu mostre, să le dai la analiză și să te consulți cu oameni pricepuți. Cunoști măcar un om de încredere care să cunoască tainele aurului?

Seniorul cunoștea un astfel de om, Gurguzan, fost șef de echipă la Roșia, în prezent angajat al său, pădurar-șef. Nevasta acestuia, ochioasa Florica, se dovedea bogată în daruri și dulcețuri, seniorul degustase din ele, măcar o parte.

Bine ascuns, Făt trăgea în tihnă dintr-o țigaretă englezească, furată de la stăpânul său. Rezemase arma de vânătoare de un copăcel. Îi văzu pe cei doi apropiindu-se. Halalaie gesticula. „Logofătul” ținti tâmpla stăpânului său, apoi puse cătarea pe fruntea înaltă a matematicianului. Bună țintă! Dar nu apăsă pe trăgaci. Era prematur. Trebuia să afle ce căutaseră ăia doi pe vale, că nu de pomană se urnise de-acasă matematicianul! Totuși, apăsat de vinovăția faptei ce nu o comisese, Făt se făcu una cu pământul.

Șorban și Halalaie ajunseră la locul de popas, matematicianul transpira ca vai de el, cu tălpile îndurerate. Căluții rumegau, abia ostenindu-se să alunge cu cozile mușchii lipicioase. Făt, nicăieri. Bombănind, seniorul ascunse săculețul cu mostre și se apucă să scotocească după merinde, când se ivi și „logofătul”, legănând arma.

— Ți-am poruncit ori ba să nu te miști de-aici?

— Am luat urmele unui râs, dar a fugit, demonul!

— Nu mai pălăvrăgi atât! Așterne mâncarea, îngrijește caii, înhamă. Ce te uiți la mine?

— Ați găsit ceva acolo unde ați fost?

Seniorul smulse arma din mâinile lui Făt.

— Fă ce am zis! Unde am fost, n-am căutat nimic!

După-amiaza plana peste ei, cerul, cristal lichefiat se apropiase, luna plutea pe cer ca urma aproape ștearsă lăsată de copita unui armăsar călător, fluturii navigau în pajiște, aproape adormiți și ei, mai sus, peste munți, chiar sub lună, șoimii, veșnic neadormiți. O veveriță speriată șerpuia printre brazi stârnind în salturile ei conurile mărunte, resturi de frunze veștede. Uriașa pisică galbenă, pătată o urmărea cu îndârjire, dar numai văzduhul pocnea subțire de electricitatea blanei, altfel nu se auzea nimic, săriturile lynxului urmau traiectorii balistice perfecte, ca și ale veveriței. Veverița – numai coada era de ea – ce o fi avut nevoie lynxul cel mlădios de o coadă de veveriță? – își căută refugiul într-un arbore, pisica mare și galbenă se cățără cu ușurință, dar minuscula rontăitoare de alune, zbură, cu ajutorul cozii în alt copac, ceea ce râsului nu-i reușește, apoi veverița coborî brusc, perpendicular pe trunchiul gros, uluitoare în viteza ei. Lynxul se opri la rădăcină, privi în sus veverița ce urca iar, scoase un fel de șuierat, urmat de un gâlgâit furios din gâtlejul puternic, tăcu, încremeni scurt, fenomenală împietrirea aceea de numai o secundă, părând însă definitivă, grumazul se destinse iar, aerul șuieră, dintr-un salt pisica uriașă fu în copac, însă veverița se afla și mai sus, pe ramurile subțiri unde lynxul nu cuteza să urce.

„Logofătul” Făt oprise caii.

Mârâi:

— Un deștept zicea că nu mai există râși prin ținut!

Șorban făcuse această afirmație…

Halalaie și Șorban coborâră, urmați de Făt care răsuci capul mic și lunguieț, ai fi zis că răsucise un șurub mai ruginit.

— Nu trageți, domnule? îl întrebă pe Halalaie.

— Trage tu, dacă ții neapărat, și-i dădu arma, dar Șorban o smulse din mâna logofătului și o îndreptă asupra sa:

— Îți permiți prea multe, Făt! Altă dată am să te împușc! Și-i aruncă arma. Făt trăsese o spaimă, încă tremurând, porni înainte. Șorban își descoperi capul, soarele se strecură printre firele rare, decolorate și matematicianul examină, cu uimire parcă, (el, iubitor și cunoscător al florilor) culorile libere și sălbatice ale plantelor printre care-și croia drum. Halalaie venea ultimul, supraveghind totul – așa-și închipuia el. Însă, la început, nici nu observă râsul lipit de una din ramurile groase ale copacului. Ca încurajată de prezența oamenilor, veveriță ieși în lumină, sus de tot, privi în jos, își luă avânt și se topi.

Lynxul nici nu mișca, își ținea respirația. Privirea „logofătului” se întâlni cu privirea fiarei, greu de spus care era mai crudă! Cam în același timp văzu și Șorban. Se miră. Nici așa ceva nu încăpea în calculele sale! Lumina, sau scânteierea aceea intermitentă, din ochii lynxului, încruntați totuși, greu să fie redată în cuvinte, anevoios prin cifre, – scăpa oricărei analize. Matematicianul gândi că o astfel de lumină va trebui să-l conducă în grotele negre unde se va retrage pentru a descoperi ultimele adevăruri. Cu toate că știa prea bine că așa ceva nu există, după un „ultim adevăr”, vine următorul, și apoi altul…

Făt ridică arma cu încetineala unui ac de ceasornic. Distanța era mică, alicele mari, grele, doar câteva, pulberea „specială”, arma perfect calibrată, pisica aia mare nu are nicio șansă, constată cu seninătate dar și cu un anumit regret, Șorban. Splendida felină va trebui să moară – de ce?

Făt ținti îndelung, împușcătura porni, în gol.

Râsul rânji, clar că rânjea, și o văpaie nouă apăru în adâncul ochilor încruntați. Urechile cu vârfuri întunecate se ascuțiră și mai mult.

— Ai tras ca un veritabil ageamiu, observă Șorban, cu dispreț. Însă cred că anume ai ochit alături. De ce? Din milă? Tu, cap de bâtă, milos?

Făt nu răspunse, pregătea a doua împușcătură, când seniorul îi smulse arma.

— Poate că e rănit. Nu e voie să-l lăsăm așa!

Arma bubui. Nici de data asta lynxul nu păru atins. Dar nuanța ochilor i se modifică iar. Dispăruse, probabil aparent, ultima urmă de teamă, ură, înverșunare. Parcă apăruse ceva neclar, îndepărtat. Ce se întâmplă? se întrebă Șorban, i s-a dus voința de a trăi – cum se poate? A lupta până la capăt este un principiu care… și se întrerupse din meditație privind șuvoiul subțire, întunecat la culoare, mai mult negru, ce se încolăcea ca un șarpe împrejurul bătrânului copac. Sânge. Pisica uriașă ce părea definitiv lipită de ramură, se răsuci începând să se împotrivească morții. Acum atârna în gheare, dar se desprinse, mai încercă să se prindă de alte ramuri, dar ajunse la pământ, luptându-se încă cu moartea.

O scenă ce se repeta…

Cercetară mai târziu victima. Era moale, râsul nu mai trăia, poate că nici nu trăise vreodată, însă Șorban descoperi cu mare surprindere și chiar, cu puțină teamă, că ochii ce-și schimbaseră din nou culoarea continuau să lumineze din adânc și să privească de la mare depărtare către o altă mare depărtare…

Matematicianul își puse – ochelarii, îngenunche.

— A mai fost rănit pe vremuri, cândva, murmură, arătând cele

două cicatrici, foarte vechi de pe coastele animalului. Șorban pipăi cu degetele sale boante blana, cercetă îndelung locurile vechilor cicatrici, se ridică, ceru un pic de vin și rosti ceva de necrezut.

— Eu consider că aceste cicatrici nu au fost lăsate de o armă… Dacă aș fi poet, ce noroc că nu-s, aș afirma că linxul a fost lovit odinioară de o lance… mai curând de o suliță ușoară, așa cum aveau romanii, campionii Legiunii a 13-a Gemina, în întrecerile lor…

„Logofătul" Făt îl privea dezaprobator pe Șorban, dar Halalaie, plin de interes, întrebă:

— Doar n-ai să afirmi că râsul ăsta, ce pare în floarea puterii, trăiește încă de pe-atunci??

— N-aș îndrăzni să-mi asum un asemenea risc, răspunse cu gravitate matematicianul. Își așeză ochelarii în buzunar. Dar, reluă, după ce mai sorbi din cupă, nu mi-aș permite să afirm nici contrariul.

OPT

În aceeași seară marele dresor Ștefan Aboui (însoțit bineînțeles de pudelul Sejour), auzi din gura seniorului întâmplarea cu lynxul și bizarele cuvinte rostite de Șorban, un om atât de meticulos. Aboui ascultă cu atenție ciugulind rar din farfurioara cu alune și rosti fără patimă dar cu glas stins, puțin tremurat, vechea sa remarcă, precum că totul este posibil. Eu, zicea, care sunt dresor din tată-n fiu și am trăit mereu printre animale de am ajuns să le cunosc graiurile și obiceiurile mai bine decât cele ale oamenilor, oscilez între realitate și basm și știu că între basm și realitate nu a descoperit nimeni un hotar cu precizie determinat. Nu are cum să existe… și poate că nu are sens să existe. Nu, nu, nu vreau să văd blana. La ce-ți folosește ție o blană de râs? Și la ce-ți folosește că l-ai omorât? Are să te urmărească fantoma lui!

Probabil avea dreptate marele dresor. Se petrecu un fenomen ciudat. Seniorul, cu toate calitățile lui, nu excela prin spirit de observație sau memorie. Nu reținuse, s-ar fi spus, niciun amănunt din cursul acelei vânători din care ieșise victorios. Și totuși, în coșmarurile sale, de zi sau de noapte, când venise să-l amenințe direct ruina și moartea, avea să revadă frumoasa pisică a pădurii și, mai ales, ochii lynxului, cu toate nuanțele lor schimbătoare, în ochii… altcuiva.

Șorban avea să confirme: așa e, expresia, lumina ochilor, se modificase de mai multe ori, din clipa în care „logofătul" Făt ridicase arma, până în clipa sfârșitului. Dar ce pot să semnifice toate acestea? – întrebă H.

— Dar tu știi cine a fost cel mai mare spion al tuturor timpurilor? întrebă matematicianul, și înainte ca Halalaie să dea un răspuns stupid (spre pildă doamna Flandra Klinkenhagen…) completă tot el, Daniel Defoe.

— Desigur… autorul lui Guliver, făcu nu prea instruitul senior.

Șorban râse, poate pentru a cincea oară în viața lui.

Toma Milea „călărea un armăsar argintiu și dobora un doi trei patru cinci porumbei…” Ei, nu chiar! Porumbeii îi dobora de fapt Buffalo Bill, în treacăt, însă Toma Milea se desfăta cu adevărat pe un armăsar argintiu, Dumnezeu știe de unde-l procurase și cu ce bani! Totuși, se pare, că misterul nu e chiar atât de compact, se pare că polițistul acela bucureștean, Beniamin Cornea, considerându-se vinovat de cele dezastruoase „săpături” ce duseseră la dărâmarea casei căutătorului, îl despăgubise. Arginții nu-i lipseau comisarului Beniamin C., amănunt ce nu scăpă lumii și prilejui comentarii.

Împreună cu dispariția șandramalei lui Milea, ieșise din joc, spre satisfacția tuturor celor puși la curent și enigma curburii duble a peretelui!!! Dar dacă, fără voia noastră, sau poate cu voia, ne vom împiedica iarăși, mai devreme sau mai târziu, de enigma curburii duble?

Căutătorul Toma purta pe umeri o pelerină întunecată, puțin amenințătoare, dar îmblânzită de pletele sale argintii care-i cădeau pe umeri. Bărbatul acesta se ținea cu demnitate în șa, scrutând neliniștitor lumea, privirea lui se ridica spre acoperișuri și, cu sau fără intenție, căutătorul era o apariție impresionantă. Indivizii adunați în fața berăriei „Coryndon” se holbară la el, ca tâmpiții, nu-i cunoșteau calul, iar vreo două muieri se contraziseră, una zicând că e Sathana, cealaltă că e un bărbat chipeș. O a treia ținu să afirme că asemenea cai argintii nici nu există. Cu adevărat, caii muntenilor din ținut, scunzi, vânjoși, murdari și urâți nu se comparau cu fugarul căutătorului care printre ei părea un prinț.

Toma Milea merse mai departe, la pas pe strada Fântâna Craiului, și se opri chiar la această fântână alături de care, la inițiativa recentă a seniorului H., pictorul-zugrav Coreaptă atârnase o tăbliță ce informa că aici se adăpase, pardon, își potolise însetoșenia Septimius Severus, leat 199 d. H. August 26. Ora nu era precizată, deși seniorul îl întrebase în glumă pe Șorban dacă nu poate stabili și acest ultim amănunt, „prin calcule”. De când matematicianul îl călăuzise „cu ochii închiși” până la văgăuna auriferă al cărei loc îl determinase tot prin calcule, însă pe baza unor date furnizate de seniora Flandra, Halalaie avea o și mai mare încredere în Șorban, și-i oferise parte din viitorul câștig. Matematicianul refuzase, el mulțumindu-se doar cu hruba, după ce filonul se va fi istovit. Halalaie întocmise actele de proprietate fiindcă filonul se dovedise într-adevăr consistent.

Oamenii ce se îndreptau dinspre partea aceea a orașului către berării se opreau la Fântâna Craiului, nu pentru a bea apă, în sfârșit, nu totdeauna, ci spre a examina tăblița cu inscripția ei, tălmăcind-o în fel și chip, cu toate că nu era mare lucru de tălmăcit, împăratul acela

gustase apă de acolo, ei și ce? Apoi borurile înguste ale clopurilor cârmeau în altă direcție. Peste drum de fântână cineva durase mai demult o clădire de lemn suficient de ciudată. Nu mare, dar ridicată pe piloni groși, poate pentru a o feri de inundații.

Ajuns acolo și Toma Milea se opri, examinând clădirea prevăzută și ea cu firmă nouă. Veranda acelei căsuțe se arcuia în semicerc. Deasupra se ridica un turnuleț rotund din care te priveau câteva ferestruici mici ca niște observatoare, construcția semăna cu o bisericuță, numai paratrăsnetul lipsea, crucea și, bineînțeles, popa. Vom constata însă că popa nu lipsea decât pe jumătate. Firma, operă a aceluiași Coreaptă, glăsuia:

Cuxa anonimă
Halalaie te *Carabonc*

Când seniorul H. comandase acest text hilar, fie că-l citeai din față sau invers, îi dăduse pictorului zugrav următoarele cuvinte mâzgălite pe-o hârtie: „Cuxa anonimă Halalaie *et* Carabonc", însă pentru Coreaptă acel *et* frânchenesc n-avea niciun sens, *așa deci că,* hotărând că seniorul greșise, cui nu i se întâmplă?, inversase literele, punând acel *te* care părea să aibă un sens, fără a avea niciunul…

Seniorul observă greșeala, dar zise că așa-i mai interesant. Și căutătorul observă eroarea, își scutură șerpii pletelor argintii și ar fi rânjit ca un lynx, dar acest complicat exercițiu spiritual ce poartă denumirea de „a rânji" îi era, pesemne, necunoscut.

După o contemplare, căutătorul își îndemnă bidiviul și ajunse până în dreptul unei ferestre deschise. Halalaie privea în gol, în birou se mai afla Șorban, iar într-un colț, cu arma între picioare, figura cruntă, zgâlțâit de o nevralgie cauzată de glontele din cap, Gheorghe Surdu Carabonc, juma popă, juma prof. De ce purta cu el flinta aia care te chinuiește înainte de a te omorî, nu se știe. Săculeții cu aur încă nu se înghesuiau în depozitele „Cuxei anonime…" și în acest caz, ce sau pe cine păzea principalul asocial al lui H.?.

Conversația stagna, ultimele cuvinte fiind pronunțate de Șorban, o insultă nevinovată, la adresa seniorului, că e ridicol, sau așa ceva.

Șorban făcu să foșnească pe birou o

TELEGRAMĂ

Tot Șorban o traduse din americănește, respectând din pură perversitate greșelile de ortografie. Cam astfel suna telegrama:

Dragă Sir Halele,

Din Barbara-City Texas U.S.A. – Camboury Observatory T.U., îți comunicăm că am recepționat cu plăcere și mare *ghrungeen (*??) mesagiul Dv. ce ne-a parvenit prin intermediul faimoasei Agenții

Lazau. Totul pică la țanc! (Oare cum o fi sunând „la țanc” în americănește?)

Matematicianul Șorban izbucni în râs a șaptea oară în viața lui, a doua oară în aceeași zi (semn rău, semn bun?). Limba engleză, cu verigile ei americane, nu-i era străină. Râse savantul, un minut bun, sincer amuzat, dacă nu cumva râdea de sine. Seniorul H. aștepta descumpănit și cam enervat. Matematicianul se calmă, luă din mâna lui juma popă juma prof o juma de pahar de vin și după ce expedie în burtă vinul, parcurse mai departe hazoasa telegramă, tălmăcind-o. Se afirma, în americănește, dar într-un stil nu prea americănesc, cum că onorabilul W. J. Barney, astronom, profesor la Northwestern University, descoperise la telescopul principal al Observatorului Camboury cea de-a patra galaxie a vieții sale (la fel de bine putea să zică – comentă Șorban – cea de-a patra iubire a vieții sale) și că nu știe ce să se facă el cu această a patra galaxie (iubire) ce îi este cu totul de prisos, întrucât trei galaxii Barney I, Barney II și Barney III, sunt cu totul suficiente pentru un om ce nu se lasă îmbătat de celebritate (fără a specifica însă de ce anume se lasă ușor îmbătat). D-sa, dl. esq. W. J. Barney este de acord ca această a patra galaxie a vieții sale să ia numele de „Galaxia Halele”, contra unei sume modeste, numai 5000 $. Coordonatele noului fenomen ceresc: face cu meridianul unghi de 18°17, în constelația „Cora” și va fi perfect vizibilă, galaxia!, în anul 2080.

În caz de acceptare a se trata cu Agenția Lazau al căreia onorabilul esq. Barney vechi client este.

Cordiale strângeri de mână etc., Barney

Seniorul își scărpină visător bărbuța ascuțită și deodată se răsti către asociatul său Carabonc:

— Ia aruncă dracului pușca și pune mâna pe condei, cred că o juma de prof și o juma de popă știe să scrie!

TELEGRAMĂ

Către Agenția Lăzău condițiile transferului acceptate în principiu, a se preciza modul de executare a plății și echivalentul la zi al dolarului în lei și a se menționa expres că noua galaxie poartă numele de „Galaxia Halalaie unu”, iar nu Halele cum greșit a transcris prietenul și colegul nostru Barney, primiți vă rog… Halalaie.

— Te duci imediat la poștă, Carabonc! Ba nu. De telegrama asta se va ocupa doamna Flandra, ea îi cunoaște mai bine pe cei de la Agenție.

Terminând cu formularea importantului document, seniorul observă pe fereastră gâtul alb al armăsarului lui Toma Milea și gândi că desigur și galaxia lui beneficiază de un argint atât de frumos, în vreme ce matematicianul, care nu-și dorea o galaxie ci întrucâtva

inversul unei galaxii, părăsi pe nesimțite „Cuxa anonimă”, întrebându-se dacă prietenul său e un maniac, sau chiar își dorește o galaxie? Ca să facă oare ce cu ea? Șorban îl văzu și pe Toma Milea.

— Hei, tu, căutătorule de neant, vrei să-ți dau gologani de-o bere? Azi sunt bine dispus!

— Mulțumesc, am bani. Vă felicit pentru achiziția făcută!

— Ai tras cu urechea, hai?

— Treceam din întâmplare pe-aici…

Carabonc fu gata să ridice flinta, seniorul îi făcu semn să se astâmpere, și de altfel căutătorul dispăruse.

— Dar unde e Șorban?

— S-o dus și el.

— De ce? Azi sărbătoresc galaxia mea! Mă, Carabonc, tu ce zici de afacerea pe care am făcut-o? Asociatul privi furios dintr-o parte pe șeful „cuxei”. Ochiul lui juma de și juma de nu prevestea nimic bun, și în vreme ce nu prevestea nimic, Toma Milea călărea înapoi pe strada Fântâna Craiului cu bărbia căzută în piept. Copitele armăsarului argintiu cântau pe strada pietruită, iar părul lung al căutătorului tresărea pe neagra-i pelerină. Oamenii îl urmăreau curioși. Nimic, absolut nimic nu prevestea sfârșitul lumii, însă, ar fi comentat Șorban, absolut nimic nu prevestea începutul.

Nedumerit, bucuros, simțindu-se ridicol, vag speriat, dacă acest coctail de sentimente e posibil, și e posibil credem, seniorul H. ieși în verandă și ridică ochii la cer. Ce spera să vadă? „Galaxia Halalaie unu”? Va trebui să am copii, pentru ca aceștia, în anul 2080 să poată vedea galaxia care o să le aparțină, gândi cu un început de descurajare și îndoială.

*

Ce vis cu miracole! gândi H. trezindu-se, dar neîndrăznind să deschidă ochii în largul său pat din apartamentul personal de la „Foișorul de Aur”. Se afla singur sub plapomă. Deasupra, la etaj, locuiau fetele. Seniorul luase pe el o albă, moale și lungă cămeșă de noapte, pe atunci nici măcar bărbații nu purtau (totdeauna) pijama. Am prin urmare și o galaxie, ce-mi mai lipsește, conversă cu sine, deși nu despre galaxii visase. Întredeschise ochii, acum visul, reveriile, revelațiile sale de noapte prinseră contururi. Alunecase printr-o suită de „întâmplări”, sau imagini convertite în întâmplări, dar cea mai mare parte din ele deja îi scăpau. Mult prea iute se șterg visele, mai ales cele frumoase! Dar uneori un coșmar te urmărește săptămâni. Dar uneori te reîntâlnești în vis cu o femeie ce ai iubit-o cândva și te trezești reîndrăgostit de ea sau îndrăgostit de o necunoscută pe care n-ai văzut-o nicicând. Îi revezi trăsăturile, ochii, dar din păcate halucinația asta caldă abia durează o clipă. Totuși, datorită unei infiltrări persistente și subtile ce continua încă, seniorul petrecuse

noaptea singur, dar nu în singurătate. O prezență, dacă se poate califica astfel, își păstra savoarea și relativa substanță, și Halalaie, după ce se concentră, crezu că înțelege de unde provine emanația aceea aproape imperceptibilă, fără a-și explica însă și de ce.

Între două draperii, într-o aureolă de culori, atârna o pictură. Seniorul habar n-avea când apăruse, cine anume i-o lăsase la una din locuințele sale, nu încercase să afle cine e autorul și nu prea înțelegea cam ce reprezintă tabloul acela nițel dement, o femeie, o lumină ascunsă într-un plop? Nu-i acordase până acum nicio atenție, dar pictura, expusă cu mult rafinament, parcă jignită de prea mica atenție ce i se acorda, se concretizase sau se întrupase în noaptea trecută și coborâse să stea, să viseze, alături de H.

„Nimic nu este… nimic nu. Poate fi perfect rotund!" Cine a spus-o? se întrebă năuc seniorul, în aparență fără nicio legătură cu pictura.

După un timp, culorile îl obosiră. Ce e mult, e mult…

„Nimic nu poate fi perfect…" Degeaba. Gândise peste măsură de intens. Gândise *prea mult*. Încercase să analizeze. La ce bun? Inundat de aceste izvoare întortocheate ale memoriei sale, el care de obicei se simțea dimineața limpede, proaspăt, plin de energie, se întoarse către tablou și ceva anume din pictura aia, ceva rău, ridică în el o sete cumplită, inexplicabilă, sete de bețivan, ceea ce seniorul nu era, adică un bețivan. Poate că era singurul său „defect lipsă". Se și simți obosit înainte de a pune pe limbă prima picătură de alcool. „E și femeie, și arbore, și zbor, iar eu sunt deja beat!…" În halat, desculț, ridicol, desculț și cu țăcălie, cu ochi de somnambul, păr răvășit, drogat până-n măduva oaselor cu speranțe, dorințe, iluzii, himere, însetat ca o caravană imobilizată în deșert de un simoun, seniorul orândui pe masă un șir de sticle și sorbi din fiecare, pe rând. Licori diferite… Iar ochii nu i se dezlipeau de pe tabloul acela!

O putere, o lumină întunecată îl hipnotiza!

Totuși, cele dintâi înghițituri parcă îi limpeziră cugetul. Cum adică nimic nu poate fi perfect rotund? Pe urmă abandonă și cercul și sfera, intuind că de multă vreme, săptămâni sau luni, femeia din pictură îl iradiază toate nopțile petrecute la „Foișor", singur sau nesigur, n-are importanță, iar acum această influență atinsese o culme! Începu să facă legături neașteptate între acest tablou și o femeie ce o văzuse pictând (altă femeie) și ochii lynxului și „curbura dublă" și „Galaxia Halele" și toate câte se pot afla prin calcule și despre toate, toate, toate și auzi dupăit de pași deasupra, pe semne că fetele, profitând de orele liniștite ale dimineții, se păruiau ca să se mențină în formă, și timpul se scurgea repede și frumos, frumos, fru…

Se trezi spunând: Sunt Dumnezeu!

Cineva confirmă sarcastic.

— Da, ești Dumnezeu, însă un Dumnezeu beat!

— Dumnezeu nu se îmbată, ripostă seniorul și încercă să se ridice, dar trupul nu-l mai asculta. Constată că nu e în pat, ci pe jos, pe parchet și nimeni nu se sinchisise să-i vâre sub cap ceva moale, o pernă, un papuc sau măcar o pisică. Ceva sau cineva, mătăhălos, stătea în dreptul ferestrei larg deschise. Cu mari eforturi, simțind cum toate scârțâie în el și gem, seniorul se ridică în coate. Tot trupul său era o băltoacă, un smârc puturos și chinuit, unghiile crescuseră, negre, cineva devastase încăperea – – chiar el o devastase – păturile, pernele, pernițele căzuseră în băltoacele cu băutură, peste sticlele sparte. Halalaie vârî un deget amar în gura și mai amară, își pipăi limba umflată, tâmplele ce zvâcneau ca picioarele unui ied înjunghiat, și dori să moară. Dar era Dumnezeu, or Dumnezeu e nemuritor.

În fereastră Șorban se întoarse încetișor și-l examină.

— Idioții, târfele, hoții, golanii, înjură Dumnezeu-Halalaie, de ce n-a venit nimeni? M-au lăsat să zac în căcat.

Șorban trăgea pe îndelete din luleaua lui străveche.

— Căcatul în căcat zace, altfel, unde? De câtă vreme bei?

— Cum de câtă? De azi dimineață. Cât e ceasul?

Halalaie se uită la ceas, dar stătuse.

— E nouă dimineața, spuse Șorban.

— Nu se poate, eu la nouă am început să beau. Te pomenești că beau de ieri?

— Te pomenești, rosti flegmatic Șorban ștergându-și cu batista fruntea înaltă deasupra căreia șuvițele decolorate și rare se ițeau ca niște coarne. Ce zi a fost ieri?

— Miercuri, făcu nesigur și alarmat H. Și starea mizerabilă în care se găsea îl predispuse la violență – dar n-avea putere – și la jigniri. De ce nu-ți îngrijești chelia aia, de ce nu mergi la un doctor?

— Și azi e miercuri, zise Șorban. Și e tot ora nouă.

— Reiese că m-am îmbătat într-un minut, două?

— Nu chiar…

— Atunci beau de o săptămână? Da? Nu mi s-a mai întâmplat!

— Un elementar principiu al probabilităților arată că trebuia să ți se întâmple și asta.

Halalaie izbuti să se ridice, călcă pe niște cioburi tăindu-se, aruncă halatul pe care vomase și merse împleticit la oglindă. Barba crescuse, obrazul se scofâlcise, un păienjeniș de riduri se adăugase în jurul ochilor. Apucă, disperat, o sticlă rămasă întreagă și trase cu nesaț din ea. Șorban nu-l opri.

— Ce mi s-a întâmplat?

— Nu-ți amintești nimic?

— Ce ar trebui să-mi amintesc? se răsti seniorul simțind cum îi saltă inima sub impulsul noii doze de alcool. Ce tot trăncănești atâta și pe ocolite? Unde-i ticălosul de Făt? Unde-s ceilalți? De ce n-a venit

nimeni să-mi aducă o cafea? De ce Aboui sau tu n-ai venit să-mi smulgi sticla din mână.

— Am fost în fiecare zi, am luat totul, dar un prieten necunoscut îți împrospăta rația. Cred că amicul Carabonc.

Seniorul dădu ochii cu pictura și începu s-o înjure. Târfa ascunsă în pictura aia era de vină.

Se întoarse la oglindă și se tăie în alte cioburi, înjură iar și mai bău. Doi ochi de groază îl spionau din oglindă.

— Ce s-a întâmplat? A trecut vreun cutremur peste noi?

— Tocmai încercam să-ți explic, dar dacă mai bei nu vei pricepe. Păi, Carabonc, care-ți aducea pe furiș băutură, a fost aici și ți-a vorbit de față cu mine. Nu-ți mai amintești?

— N-am vorbit cu nimeni, nimic.

— Firește. De câte ori am fost pe-aici, te cățărai pe pereți. Matematicianul își puse cu un deget leneș ochelarii și examină tabloul pe care-l mai văzuse de nenumărate ori.

— Chiar nu știi cine e autorul acestei pânze?

— Nu! răcni Halalaie. De unde dracul să știu, tot ce știu că e târfa din pictură a coborât la mine în pat și după aia m-am pus pe băute. Ce te uiți atât de curios la mine. Ești misterios ca începutul lumii, dar nu-ți sade bine.

— Când s-a petrecut coborârea doamnei din tablou?

— Miercuri.

— Care miercuri?

— Miercurea trecută, dacă și azi e miercuri! Seniorul mai luă o dușcă. Ce tot pui întrebări, unde vrei să ajungi?

— Bea, băiete, bea, ce rost are să te oprești? Ai tras de minune cu pistolul. Nu m-ai nimerit, ți l-am confiscat, uite peretele zdrelit de trei gloanțe. Credeam că ai înnebunit și bei fiindcă aflaseși…

— Ce să afluuu? zbieră Halalaie cu ochii numai vinișoare sângerii, gata să explodeze.

— Tot încerc să-ți spun… Ascultă…

— Dă-i drumu odată!

— Ascultă, *în general* auzi ceva? Auzi tropăitul fetelor, la etaj?

— Nu. Unde-s fetele?

— O auzi pe bătrâna doamnă Biro mutându-și dormeza dintr-un loc în altul? Îl auzi pe Matei bătând cuie? Vin de jos sunete de copite, nechezat de cai sau măcar glasuri?

Sângerând, cu degetele tăiate, Halalaie se repezi la fereastră, tăindu-se încă o dată. Dezolant de pustie, strada Fântâna Craiului se vedea de la înălțime, din curbură-n curbură, până izbea în deal. Pe ghizdul fântânii, lângă inscripția istorică, se instalase o pisică albă și părea mulțumită că-i liniște. Către fântână un câine șchiop își croia drum, punctând cu cele trei picioare ale sale câte două puncte și o virgulă. În

dreptul „Cuxei anonime Halalaie *te* Carabonc” nimeni, niciun om de afaceri, nici cel puțin un cerșetor și niciun chefliu în dreptul berăriei „Coryndon”. Dacă vederea lui H. n-ar fi fost alterată de alcool, l-ar fi zărit totuși, departe, la a doua curbură, pe Toma Milea călărind armăsarul său argintiu.

Seniorul, buimac, ieși din lumina ce-l orbea, își examină picioarele rănite care, într-o săptămână de post, se subțiaseră și tremurau. Prin toți porii din H. țâșnea sudoare și alcool. Căzu pe canapea.

— Ce s-a întâmplat? izbuti să îngaime. Au dat turcii? N-am observat niciun turc…

— Mai rău…

— Războiul? Holera?

— Mai rău, dar în același timp mai interesant.

— Păi, vorbește!

— De câtă vreme încerc să-ți explic! Uite ce s-a întâmplat… Hm! Dar tu n-ai de unde să știi ceea ce toată lumea știe. Toată lumea e sus pe vale.

— Ce vale, mă omule, nu mă înnebuni!

— Pe valea Cerdavei, nu pricepi?

— Nu pricep! Ce caută lumea acolo? Acolo e terenul meu aurifer, acolo-mi construiesc șteampurile, morile! strigă seniorul cu glas de nerecunoscut. Cine le-a dat voie să încalce teritoriul meu?

Scormoni să mai găsească o sticlă.

— Ei, drace, făcu Șorban, tot mai plictisit, eu explic, iar tu te prefaci a nu pricepe! Miercurea trecută, după ce dânsa a coborât la tine gest către pictură, iar tu ai început să bei, cineva a adus vestea că apa a pornit în sus…

— Ce înseamnă „a pornit în sus”? urlă H.

Totuși aceste cuvinte ridicară din amintirile sale *netrăite* un anumit ecou… Șorban simți și el ceva. Zise:

— Am cercetat. Se pare că în ultimele sute de ani fenomenul s-a produs de mai multe ori, râul Cerdava a pornit în sus, împotriva legilor firii, ale principiilor gravității, fizicii…

— Dă-le-n mă-sa! De gravitație-mi pasă mie? Dă-mi cu ceva în cap să fiu sigur că exist. Nu te cred. Nu cred în nimic. Sunt în continuare doar criță de beat.

— Beat ești, însă ceea ce spun, e purul adevăr.

— Adevăr! Pur! Ce lighioană e asta? Și dacă apa a pornit în sus, înseamnă că acum izvorăște din mare. Bun. Inversăm poziția șteampurilor.

— De ce nu mă lași să termin? Nu numai că a pornit în sus, dar în cele din urmă a și dispărut! După ce știrea s-a răspândit, orașul a început să se golească, oamenii, curioși, voiau să vadă, au rămas prin case numai orbii, nici ăia toți, și ăi bolnavi pe moarte. Chiar și

beţivanii s-au ridicat, toţi, cu excepţia ta.

— Să n-o mai lungim, unde mi-s hainele? Să ajungem acolo, să văd şi eu până ce apa nu se răzgândeşte… Şorban îl privi cu tristeţe. Nu mă interesează, trăncănea înverşunat Halalaie, clătinându-se, încurcând cracii nădragilor, nu-mi pasă, e treaba inginerului Sacoste să găsească apa, şteampurile mele, morile mele, vor merge, e treaba lui Sacoste, haide!

— Sacoste n-are nicio putere în acest caz, spuse cu tristeţe Şorban.

— Să pornim! De ce n-are putere, de ce e inginer?

— Stai mai departe de mine că puţi. Acesta e un fenomen care ne scapă. Nu-l putem stăpâni. Cerdava a dispărut, ca şi-n alte ocazii.

— Cine i-a dat voie să dispară? Cerdava mea?!

— Nu e a ta, nu eşti senior feudal.

— Sunt totuşi senior, *sunt încă senior!* îl parafrază, fără să ştie H. pe ţarul Boris Godunov. Şi-l zgâlţâi pe Şorban de guler. Nu e aşa ca glumeşti? Matematicianul îl expedie pe senior înapoi la canapea şi se duse la fereastră.

— Ţine-te departe de mine! Nu glumesc. Pe albie au mai rămas doar şiruri de băltoace pe care soarele le încălzeşte de începe să fumege. Multe s-au şi uscat. Peştii ce şi-au găsit acolo o temporară salvare sunt scoşi aproape gata fierţi de către femeile cu fustele sufulcate până la buric fără de ruşine… Şorban miji ochii şi alungă imaginea lubrică din conştiinţa sa puritană.

— Şi mai departe?

— Mai departe, ce? Grămezi de lipani, păstrăvi, lostriţe, au fost scoase din albia secată, focuri straşnice împânzesc valea, bărbaţii, trăgând la rachiu, au şi pus peştele la afumat. Mai rezistă într-o ultimă băltoacă ce nici nu-l mai cuprinde, un somon uriaş de vreo sută de kile (ce să caute un somon pe un râu de munte?) şi nu reuşesc să-i vină de hac, i-a rănit pe unii cu coada, a muşcat pe alţii, se spune, cunoşti şi tu povestea că e „răpitorul de copii” peştele care a înghiţit câţiva prunci de prin sate. Acuma se bat cu el, îl împung, alţii se distrează. Nu chiar toţi se distrează, inginerul tău, Sacoste e fiert, degeaba-l îmbie alţii la ospăţ şi horincă, nici angajaţii Cuxei nu se distrează, nici asociatul tău Carabonc. Ăsta a luat o cange şi a încercat să împungă peştele uriaş, dar acela a făcut o mişcare de era să intre celălalt capăt al cângii în burta lui Carabonc, atunci chiorul a încărcat flinta şi a tras în peşte, dar acela are solzii groşi, nu simte, aşa că prietenul Carabonc trage acum în sus la zei. În zei… Minerii au încărcat treascurile şi bubuie din ele, ai zice că e sfârşitul lumii, e chiar frumos…

— Ai fost tu acolo să constaţi?

— Eu să mă deplasez atâta? Mi-a spus căutătorul…

— Toma Milea, căutătorul? Dar el ce făcea acolo?

— El se plimbă, e când aici, când în altă parte… Pentru tine e un

dezastru, Iulian! Ce ai de gând să faci?

— Ai vorbit muuuult! mârâi seniorul, trezindu-se iar din beție. Bătu cu pumnul în masă, tăindu-se de alte cioburi. Voi aduce apa înapoi, zise. O voi sili să se supună. O să vină înapoi, o să mă asculte! La nevoie o voi plăti ca să vină înapoi!

Șorban clătină din cap.

— Nu știu, băiete. Câtă vreme tu te cățărai pe pereți iar orașul se golise, am cercetat toate hârțoagele demne de crezare. De două ori Cerdava a lipsit câte o singură zi, în trei cazuri s-a mulțumit să curgă în sus, o dată s-a făcut invizibilă pentru un scurt interval de treizeci de ani și o dată, cică, n-a mai apărut timp de un veac. Dacă și acum e la fel?

— Să lipsească o sută de ani? Cerdava mea? Îi arăt eu!

Șorban reaprinse luleaua și trimise fumul deasupra uliței pustii. Rămas cu spatele către senior, începu să predice ca din amvon, sfătuindu-l pe H. să-și adune mințile. Făcu și niște speculații, prea subtile, pe tema că nimic nu e încă pierdut. Altă dată de asemenea vorbe i-ar fi crăpat obrazul de rușine. În viața lui nu vorbise atât, dar de câteva zile singurătatea îl strivea – și atunci, ne întrebăm, cum avea să reziste singur, numai cu calculele, într-o hrubă?

Cu gâtlejul uscat și asprit de pălăvrăgeală și căldură, Șorban constată că seniorul nu mai dădea nici-o replică. Îl examină. Seniorul adormise într-o poziție chinuită, parcă tras pe roată, cu gura căscată, însă era, neîndoios, în viață. Pe matematician îl cuprinse un val de milă, alături de scârbă și mânie. Aruncă un pled peste trupul ca descompus al seniorului, destupă o sticlă și se întări cu o doză bună de afinată foarte tare. Ce era de făcut? El nu se simțea în stare să-l îngrijească pe Halalaie. Luă o hotărâre dubioasă, urcă scara ce ducea la fete cu puțina speranță că va mai găsi acolo pe cineva, iar dacă e cineva, să fie cât de cât o ființă rațională…

Găsi. O fată drăguță, aprecie matematicianul, chiar foarte arătoasă, tinerică, o veritabilă „dulciță” care citea (citea!), stând cu bărbia-n pumni, coatele rezemate pe masă.

Cum Șorban se apropie molatec, neauzit, femeiușca tresări, se sperie, dar îl recunoscu imediat.

— Ia te uită, domnul Șorban! N-ați mai fost de multă vreme pe aici!

Șorban își scormoni memoria, să fi fost oare posibil ca într-un moment „critic” (matematicianul se îmbăta extrem de rar), să-l fi târât Halalaie sus la etajul cu fete? Azvârli cât colo această ipoteză.

— N-am fost niciodată aici, duduie. Acest loc nu intră în traiectoria mea, în calculele mele, spuse pe un ton cam prea aspru, fata fiind amabilă și plăcută vederii.

— Dar, în sfârșit, acum sunteți aici, spuse ea cu glas melodios și cultivat, cu ce vă pot fi de folos?

— Cum te numești, domnișoară?

— Să zicem Margareta. Ca-n Faust. Și?

— Și ce citeai acolo?

— Un roman. Și?

— Sub noi, Șorban se aplecă inutil și stânjenit ciocănind în parchet, zace beat, poate pe moarte, în cumplită mizerie, domnul Halalaie. Uite bani, te rog găsește pe cineva care să facă ordine și să spele, nu îndrăznesc să te rog chiar pe dumneata, iar eu voi căuta un medic, deși mă tem că nu voi găsi niciunul. Cum de n-ai plecat, domnișoară Margareta, să vezi apa?

— Cum s-o văd, când nu mai este? și Margareta închise cartea învelită în hârtie albastră ca manualele școlare așa că matematicianul nu-și satisfăcu ușoara curiozitate de a afla ce citește micuța.

— Mulțumesc, am să iau banii, zise fata, iar de senior, cred că mă voi îngriji chiar eu. Sunt foarte obișnuită cu porcii de bărbați, încheie, pronunțând totul cu suavitate.

NOUĂ

Ca să te trezești dintr-o beție de o săptămână, ai nevoie de altă săptămână. Seniorul zăcea în fotoliu în biroul pustiu, privind cu ochi pustii, în pustiu.

Niciun om de afaceri nu se-nghesuia către „Cuxa anonimă”, decedată înainte de a se naște. Carabonc, iarăși chinuit de mari dureri în capul său strâmb, rătăcea prin munți cu flinta lui, să caute râul pierdut. Dacă-l găsea, intenționa să-l împuște? Șorban rămăsese pururi în oraș, și scotocea prin alte tomuri vechi. Sus pe vale soarele mistuise ultimele resturi de apă, somonul cel uriaș fusese în sfârșit ucis și împărțit la care ocazie se iscă o bătaie.

Oamenii coborâseră, mahmuri, bărboși, învinețiți, cărând în spinare sacii cu pește uscat, afumat, sau numai intrat în stricare, atât erau de osteniți că nu mai înțelegeau. O miasmă urâtă pătrunse în oraș și dură câteva zile până ce femeile aruncară ce putrezise, iar bărbații, ca ieșiți din pâcle sau peșteri, se mai spălară, se mai aranjară. Cu mare spor se repuseră bodegile în funcțiune, ultimele evenimente trebuiau puricate, cercetate…

Părăsit de toți așa cum se considera acum, seniorul scrâșnea din dinți, chinuindu-se să nu meargă la dulap pentru a scotoci printre sticle. O sclipire îl orbi pe H.: nu-l părăsiseră chiar toți, peste drum, la Fântâna Craiului, un băiat răsucea domol oglinda potrivind raza așa fel ca să intre în ochii lui H. În loc să-și iasă din fire, seniorul, slăbit, ca vai de el, închise ochii aplecându-și fruntea, cuprins de mare milă și silă față de nemernica-i ființă. Rămase cu fața sprijinită de birou ca un condamnat cu capul pe butuc, așteptând dezlegarea călăului,

securea. Fără discuție golanul acela mic se juca învârtind raza de soare ca să-și bată joc, dar cine nu-și bătea joc de seniorul H.? Catastrofa cosmică a râului dispărut era de fapt catastrofa lui, pe Carabonc și pe oamenii ce urmau să lucreze, uita să-i pună la socoteală…

Raza de lumină dispăru, Halalaie simți *cu creștetul* că oglinda-l părăsise, de ce? de ce? Oricum, fusese și aia o societate! Deschise ochii și-l văzu pe băiat șezând pe pervaz. Era un derbedeu blond, murdar, desculț, evident obraznic și numai pus pe rele. Dincolo de fereastră, vara fierbinte, clocind între bălăriile mari peste care seara cădeau fluturii morți, vara triumfa. Halalaie se luptă cu o nălucă, se luptă cu amintirea unor triumfuri ce căzuseră, se luptă cu blestematele culori din pictura de la „Foișor”… se luptă cu sine, merse în întâmpinarea micului derbedeu ce-l sfida din fereastră. Nu-l sfida. Era inocent, nu-i trebuia nimic, numai o dâră de curiozitate îi traversa fața nespălată.

— De ce nu mergeți la vrăjitoare, senior?

Vorbise cu acel ton familiar al oamenilor foarte civilizați sau al sălbaticilor – mare diferență nu ar fi!

— Și de ce să merg la vrăjitoare?

— Cum de ce? Ca să-ți aducă apa înapoi.

— Strașnică idee! Seniorul se ridică, ochii parcă i se mai limpeziră. Vrei bomboane?

— Vreau!

Tâmpită întrebare, – de unde bomboane la cuxă?

— S-au terminat bomboanele. Îți dau bani să-ți cumperi.

— Bani? Nu. Dă-mi aia!

Băiatul ridicase un deget către statueta minusculă, mediocră dar albă, ce înfățișa un ogar.

Șubrezit la încheieturi, seniorul luă obiectul, ignorat de el până atunci, îl aduse la fereastră.

— Îți plac câinii?

— Nu-i pot înghiți.! (Exprimare i n t e l e c t u a l ă.) Nici câinii nu mă înghit pe mine, dar îi păcălesc, atunci când nu-i otrăvesc. Ogarul ăsta, scula asta albă de porțelan, îl vând, oricine știe că e de-aici, iar oamenii se-nghesuie să cumpere obiectele ce au aparținut oamenilor cu ghinion.

— Eu sunt un om cu ghinion?

— Un campion, senior. Al ghinionului!

— Citești cărți?

— Nu cetesc cărți. Dar trag cu urechea când aud alți oameni deștepți vorbind.

— Și care vrăjitoare mă poate scoate din impas? Știi ce este un impas?

— Un fel de năcaz, domnule. Sunt multe ce au puteri. Vrei să-ți aduc o listă?

— Mai târziu, altă dată, băiete. Du-te cu Dumnezeu acum! Seniorul voia să rămână singur pentru cazul că ar leșina.

*

Impozanta femeie purta de data asta într-adevăr cizmele ei lungi și pantalonii de călărie *din vis.* Halalaie, lichefiat, o privi cu ochi lipsiți de expresie. Parcă plutea într-un lichid. Un lichid în alt lichid. Și dacă se amestecă?

— Cât de palid sunteți, comentă doamna Flandra K. Și mai palid decât în zilele când v-am găsit în stare de ebrietate, căzut pe jos…

Halalaie plesni din măsele. Cu încetul reieșea că toată lumea îl văzuse în starea aceea umilitoare. Umplu cu băutură două pahare, trecuse de amiază, căldura chinuia până și muștele, să n-o luați de la capăt îl sfătui pe ton protector, detectiva. Necazurile ne sunt adresate numai pentru a avea ce să înfruntăm și să învingem. De altfel „Agenția Lăzău" vă stă la dispoziție. Cum? Noi să nu putem găsi un râu pierdut, un amărât de râu care, oricum, trebuie să fie undeva pe-aici, prin apropiere, când am fost în stare să vă livrăm o galaxie ce plutește la distanțe necruțătoare?

Aceasta-i existența mea a doua sau a treia, sau a câtea, gândi seniorul. Oare ce este adevărat? De la curbura dublă a peretelui a pornit întorsătura vieții mele, își aminti el vag, obosit, stăpânindu-și cu greu bâțâitul degetelor.

— Apropo, zise Flandra și seniorul H. recunoscu în ochii ei ochii *linxului* („fantoma lui are să te urmărească!"), sunteți mulțumit de galaxia dumneavoastră? Cum se comportă?

— Mulțumitor, îngână Iulian Voicu Halalaie. Își continuă calea ei enigmatică și invizibilă.

— Perfect! Este exact ceea ce v-ați și dorit! Oare în privirea Flandrei trecu un licăr de șiretenie? Datoria mea e să te scot la aer, senior, aici e totul îmbâcsit, afară, la lumină, se poate discuta constructiv.

Seniorul se ridică în picioare exact în aceeași secundă cu Flandra, păreau să fie cam de aceeași înălțime, nu reușea s-o domine fizic și nici măcar intelectual, ceea ce ar fi dorit la nebunie. De-aia își și zise, slăbit și amărât cum era, că trebuie să se simtă diabolic și sublim. Înainte de a se simți cu totul sublim fu nevoit să cadă pe scaun, nu-l susțineau resorturile. Flandra K. îl examină rece și mândră, conștientă de puterea ei. Dar în ce consta puterea?

— Am visat că voi muri curând, zise indiferentă, și zâmbetul ei de dispreț și nepăsare ar fi putut strămuta din loc o catedrală gotică. La cât se cifrează până acum pierderile?

— Care pierderi, *Domina?*

— Să le zicem, investiții.

— De unde să știu?

— Bănuiam că-mi vei răspunde așa. Nimeni nu știe. E un mod curios (însă eu îmi exprim admirația) de a porni o afacere la scară mare. Va trebui să te ajut, cât mă pricep. Îți propun să cercetăm la fața locului. În felul acesta vei lua aer și vei face un contact direct cu o anumită realitate. Ai văzut râul dispărut?

— Cum să-l văd?! Nu mai există!

— Poți să-l vezi. Iată-l! *Trece printre noi.*

Halalaie, sătul de speculațiuni verbale, scoase de undeva un registru gros și foarte vechi, umplut pe jumătate cu scrisul abreviat, mărunt de om gospodar și nerisipitor al tatălui său despre a cărui moarte se va mai vorbi probabil. Toate socotelile legate de administrarea averii se aflau acolo și nu o singură dată Iulian Voicu încercase, după sfârșitul părintelui său să pătrundă tâlcul acestor cam meschine adnotări ce specificau cheltuielile din fiecare zi, starea permanentă a finanțelor, până la ultimul mărunțiș. Seniorul H. adusese simbolic la „Cuxa anonimă" acel registru, decis să-l imite până la pedanterie pe tatăl său, dar firea lui nestatornică, gândurile ce lunecau mereu unde nu trebuie, îl împiedicaseră s-o facă. Nu așternuse până atunci un singur cuvânt măcar cu privire la instalațiile nou ridicate pe Cerdava, iar acum un singur cuvânt ar fi exprimat situația: CRAH.

Deschise registrul la ultima filă pe care se orânduiau niște coloane, cerneala se decolorase de timp dacă nu cumva bătrânul Halalaie (nu fusese chiar atât de bătrân!) o fi turnat apă în cerneala pentru „toc rezervor", ca s-o înmulțească, cum toarnă cârciumarii avari apă-n vin… iar sub ultimele cifre stătea scris mărunt: „Neapărat să trec pe la T. pentru a face verificarea următoa…" și urma spațiul gol fiindcă la ultima silabă se produsese ACCIDENTUL.

Halalaie (tânărul) începu o nouă pagină a vechiului registru:

ȘANSE de a ieși cu bine și cu fața curată
din această situație

Șansa numărul unu: nicio șansă
Șansa numărul doi: vrăjitoarele
Șansa numărul patru: Agenția Lăzău
Șansa numărul cinci: să regăsesc Cerdava.

— Dar șansa numărul trei? întrebă Flandra care citea cu ușurință literele invers. Ai sărit peste șansa numărul trei, Iulian!

— Ce legătură poate fi, *Domina,* între linxul ce l-am doborât la începutul acestei veri, pictura ce se află în dormitorul meu de la „Foișorul de aur", autorul picturii, nu-l cunosc, curbura dublă a peretelui, „Galaxia Halalaie", ochii dumitale și…

— Mai oprește-te, dădu din mână femeia, știu cum ai doborât animalul acela, s-a discutat atâta, că lynxul ar fi putut să se

reîncarneze din vorbe, de nu cumva a și făcut-o! Află, domnule, eu am vânat fiare cu mult mai primejdioase și vânătoarea continuă… (În tinerețe? în copilărie, vrei să spui, o corectă în gând Halalaie, fiindcă Flandra arăta exagerat de tânără…) Tabloul de la „Foișor” e desigur pânza aceea abstractă, nu știu cine e pictorița (da, o femeie l-a pictat), însă pot afla cât ai bate din palme. Curbura dublă a peretelui nu mai există, șandramaua căutătorului s-a dărâmat. Ochii mei sunt ai mei, nu văd nicio legătură cu ochii râsului, dar acum, ești în stare să înșeuezi doi cai, mergem pe vale să vedem, dacă e nevoie, te ajut eu, nu chema pe nimeni.

— Nu mă pot ține în șa.

— Ai să poți. Trebuie. Pe drum mâncăm ceva.

— Nu-mi trebuie mâncare, voi trimite după trăsură.

— La naiba trăsura, nu observi, domnule, că m-am îmbrăcat pentru călărie?

Seniorului i se făcuse greață, transpira iar, energia doamnei Flandra venise ca o lovitură în pântec, dori iarăși să moară și să nu mai știe, dar în grajd mirosul de fum, aroma de bălegar și privirile prietenoase ale cailor, îl mai calmară, lasă-ne-n pace! Îi porunci unui moțogan scund ce rânea pe-acolo, ieși! Seniorul alese două șei, doamna K. îi smulse una din mână, o puse cu siguranță pe calul ales, apoi ieșiră călări în soare, femeia se ținea pe cal ca turnată, seniorul cu ceva jalnic și nesigur în atitudine (el, un atât de bun călăreț!), o urma orbit de lumină, străpuns de ochii oamenilor curioși. La dracu, gemu Halalaie, dă-mi doamne aerul meu degajat și sigur dintotdeauna! La urma urmelor, posed o galaxie și, numai ca să le fac în ciuda tuturor, am să mai cumpăr una, două galaxii ale mele s-ar echilibra frumos în marele infinit… poate s-ar realiza astfel și ideea curburii duble, de ce nu? Totul e posibil!

Ochii lui trecură de la eleganta curbură a șoldurilor Flandrei Klinkenhagen la cer. Ce nu este posibil? Încercă, de la înălțimea șeii, încercă să sfideze orașul. Clar, nu-i reuși. În mijlocul străzii, prăfuit, neras și el, pe undeva jalnic, aștepta matematicianul Șorban.

Palmele sale mari opriră călărețiii. Flandra îl ocoli și ajunse în spatele lui. Printre buzele cărnoase ce alcătuiau o dublă curbură, scânteiau dinții albi. De ce râdea? În orice caz, Șorban nu-i acordă nicio atenție.

— Te-ai trezit din beții, hai? se adresă lui H. Bine îți merge. Îți merge bine, vreau să zic, iar mie, rău de tot.

— Ce-ai pățit?

— Nimic. S-a prăbușit un munte peste mine!

În strada fierbinte, ca măturată de flăcări, câțiva se opriseră și, de mare curiozitate să audă ce se vorbește, li se lungiseră urechile. Alții staționau întâmplător, izbutind să-și stăpânească dilatarea urechilor –

chestie de voință – iar printre aceștia, Halalaie recunoscu, fără a privi, doar cu coada ochiului, pe advocatul Pepe a cărui față albă, de înecat, sfida vipia soarelui, o recunoscu pe Florica, nevasta lui Gurguzan, îl deosebi în mulțime pe Miki Lotu, iar printre cei ce trăgeau cu urechea, făr-a încerca să pară discreți, ascultau cu sinceritate prin urmare, îl numără pe polițistul Beniamin Cornea și pe micul derbedeu, prietenul vrăjitoarelor. În chip miraculos, Halalaie se simțea din ce în ce mai bine, oare fiindcă se găsea iarăși în centrul atenției? Se aflau în preajmă și peste tot țigănci aproape goale din pricina zădufului, cele mai tinere cu țâțele scoase la aer și ar fi fost greu de precizat și nici nu ar fi fost necesar, dacă ascultă sau se mulțumesc să privească, sau dacă ascultă fără a înțelege și fără a privi.

Halalaie închise ochii și scrise din mișcarea pupilelor în interiorul minții sale (așa cum învățase dintr-o carte cu privire la yoghini – carte pe care, curios lucru, nu-și amintea s-o fi citit, posibil o citise altul în locul său), scrise deci în interiorul craniului următoarele cuvinte la capitolul ȘANSE: „Șansa numărul trei (peste care sărise): De apelat la Șorban. *Prin calcule.*"

Fața buhăită și nesănătoasă a matematicianului se apropiase.

— Ia spune-mi, îl luă la rost Halalaie, simțindu-se tot mai voinic, cine a tras în zilele astea o beție soră cu moartea, tu sau eu? Arăți ca o stafie! Poți sau nu să readuci Cerdava în matca ei, prin calcule?

— Pot încerca… șanse puține… de când tu bei eu mă tâmpesc din oră în oră, nu mai departe ieri a trebuit să caut prin cărți primele treizeci de numere ale lui *Pi.*

— Ce nevoie aveai de *Pi?*

— De *Pi* e totdeauna nevoie, interveni Flandra și ochii ei de lynx sclipiră șăgalnic. Pentru motivul că e un număr irațional.

— E adevărat? întrebă seniorul pe Șorban.

— Da. Raza cercului se încăpățânează să nu intre exact în diametru.

— *Pi,* rosti Flandra, este egal cu 3,1459265358979–3249462643383279 și așa mai departe, la infinit.

E adevărat, Șorban?

— Tot ce e posibil… Nu ți-am spus că m-am tâmpit? Cine e doamna atotștiutoare?

— Te-am prezentat doamnei, făcu rece, seniorul, închise ochii și trase o linie groasă în mintea sa peste ȘANSA numărul trei.

— E o stare normală, domnule Șorban, pronunță din vârful buzelor doamna K. Sunteți vechi prieten cu seniorul, n-are rost să vă alarmați – în cazul de față e vorba numai de transfuzie de inteligență, și de memorie, de-acum înainte pe măsură ce te vei ramoli (vei ajunge să uiți totul și va trebui s-o iei de la capăt), un altul va deveni tot mai sclipitor. E o experiență elementară, cam ceea ce a făcut Mephisto cu

Faust… însă cazul acela e mult mai complex!

— Ce motive ai să crezi că, pe măsură ce Șorban se va prosti, eu voi deveni mai deștept? întrebă ceva mai târziu Halalaie?

— Niciun motiv, dar încercam să-l descurajez nițel, nu-i strică…

— Uneori intențiile tale, ca și sentințele, sunt ciudat de lipsite de substanță, știi, Flandra? și înțepând calul cu pintenii o luă înainte. Ieșiră pe nesimțite din oraș, fără a se mai opri să dejuneze cum fusese vorba, trecură de cârciuma lui Carabonc, de zidurile prăbușite ale casei căutătorului, în față, printre sălcii stăruia o șuviță de fum încercând zadarnic să atingă un rest de lună aproape dizolvată pe cer.

— Ceva mai sus de lună e „Galaxia Halalaie unu”, spuse acum pe un ton blajin doamna Flandra.

— Da! Și-mi folosește grozav! Seniorul își cravașă iar fugarul și întoarse înapoi spre cârciuma lui Carabonc. Flandra îl ajunse.

— De ce calea ferată nu vine până în orașul vostru?

— Pepe Ionescu ar putea să-ți explice, deși versiunea lui e cam imbecilă, răspunse aspru seniorul. O privi pe femeie: De ce ai ochi de lynx? Pepe Ionescu, urmă încruntat seniorul, pretinde că cetățenii din oraș – parcă ar ține cont cineva de părerea lor! – n-au vrut gară și cale ferată, ca să nu năvălească străinii, când era plin de aur. Ca și cum numai cu trenul poți ajunge undeva!

— Totuși străinii n-au prea venit, orașul a rămas „închis”.

— Poate din cauză că s-a cam terminat aurul.

Halalaie o luă iar înainte. Dădu ocol stejarilor foarte bătrâni între care ruinele casei lui Toma Milea arătau trist. Nu chiar atât de trist, câteva plante, iubitoare ale dărâmăturilor, ale secetei ca și ale ploii, apucaseră să germineze printre crăpături, fire suave dar încăpățânate, năzuind către viață și soare.

Seniorul ieși din ograda căutătorului și descălecă în fața cârciumii lui Carabonc. Dintr-o lovitură de picior dădu în lături ușa.

— Suntem asociați, ce e al lui e și al meu, comentă pentru sine, mai mult ca o scuză, seniorul.

— Dar ce-i al tău, nu e și al lui!

— Se înțelege. Ai dinții tari? Ai, desigur… Uite niște pesmeți de pe vremea lui Tata Noe. Să-i muiem în rachiu de brad și să ne închipuim că am fost invitați la masă de prințul consort al Reginei Umbrelor… Să nu te deranjeze petele de acolo, Carabonc nu s-a ostenit să șteargă bine sângele. Acolo a murit nenorocitul acela care descoperise filonul de aur ce m-a ruinat. Flandra, de fapt, cine ești?

— Femeia destinului, spuse ea, atât de încet încât nu se știe dacă seniorul o auzi. Halalaie mesteca energic pesmeții, își revenise total, oare se produsese transfuzia de energie a lui Șorban către senior?

Tavanul foarte scund al cârciumii se curba periculos la mijloc, jupân Carabonc învățase să umble aplecat în acea zonă.

Căldura zilei și fumurile unor incendii trecute și viitoare, năpădiră în cârciumă, îndemnându-i să urce scările scârțâitoare către odaia de sus. Și acolo se uscaseră pete mari de sânge – ale cui? – iar peste ele crescuseră firișoare albe străvezii, viața înflorește din moarte, iar în mijloc o șopârlă – dracu știe ce căuta acolo! – rămase înlemnită. Halalaie păși pe vârful cizmelor sale moi și turnă o șuviță de rachiu de brad peste capul șopârlei. Vietatea o luă din loc, lăsându-și amintire coada. Cu zvâcnituri, acest r e s t de șopârlă porni să se frământe și așa avea s-o facă până la apusul soarelui, de o fi adevărată învățătură Marelui Șarpe cu privire la șerpii mai mărunți.

— Tâmpita! se indignă seniorul. Trebuia să-și lase capul, eu peste cap i-am turnat rachiul. Și adăugă mai pornit: Tâmpitul!

— Cine?

— Beniamin Cornea. Jumătatea aia de om face pe deșteptul, avea aici dovezi ca să bage la pârnaie o sută de *carabonci,* dar impresia mea e că el nu era pornit nici împotriva unui singur Carabonc. Cine știe ce urmărește!

Flandra îl observa, tăcută. Părul ei de aur adusese puțină lumină în sumbra încăpere.

— Am impresia, vorbi H., că am intrat într-o capcană fără ieșire. Vorbea pe un ton aspru, fără să dea impresia că se jeluie.

— Casa asta e foarte tristă, spuse Flandra. Aici se adună florile decedate. Dacă s-au comis aici omoruri, nu are mare importanță, se zice că orice acoperiș a adăpostit fărădelegi, și chiar crime, chiar de ar fi fost numai crima de a trăi.

— Cum poți vorbi așa, ca din cărți? Majoritatea caselor sunt triste, cei mai mulți oameni sunt amărâți și nu știu pentru ce trăiesc. De fapt trăiesc din iluzii, iar când sunt prea reduși mintal, nici iluzii nu-și pot face. Nu mai avem ce căuta aici, să plecăm!

— Am căutat ceva?

— Da! Eu pe Carabonc. Dar a dispărut. Cine știe ce pune la cale! Seniorul vărsă două sticle de alcool pe jos, aprinse bricheta. Ce spui? Rămânem aici? Fie bojdeuca lui Carabonc rugul nostru, în veci, amin!

— Aprinde! Ce mai aștepți?

Dar seniorul stinse bricheta, conștient că suferise o înfrângere. Ieșiră, se îndreptară către cai, o șopârlă printre picioarele lor, desigur alta fiindcă avea coadă.

Reluară drumul, trecură pe lângă focul stins împrejurul căruia trei târgoveți sforăiau amarnic. Curând începu urcușul prin umbră, soarele își pierduse puterea și seniorul, cu bărbia în piept, tăcea.

ZECE

Pe neașteptate copitele cailor izbiră sec, în stâncă. Intraseră pe

albia secată a Cerdavei.

Anotimpul fierbinte uscase totul, pe valea fără început, fără sfârșit, unde apele aduseseră alinare și viață. Albia secată lucea sinistru ca un os lung, frânt în nenumărate locuri. Printre bolovanii albi, craniile singuratice, oase de pește și alte oseminte ale animalelor ce se înecaseră aici – toate acestea amăgeau șoimii ce picau vertical, redresându-se în ultima clipă. Broaștele, mai norocoase, mai adaptate decât peștii, găsiseră adăpost prin pădure, în găurile umede de sub rădăcini. Câte una mai îndrăzneață sălta peste piatra caldă, pentru a face iute cale înapoi.

— A ce miroase? întrebă Flandra.

— A broască, a pește putred, dar, mai curând a șobolan. Șobolanii vin totdeauna în locurile unde pică nenorocirea. Cândva, într-o pivniță de-a mea o mulțime de șobolani au venit, mulți s-au înecat în vin. Zilele următoare a murit tata…

Mai merseră un pic.

— Uite, am ajuns în terenul meu, spuse H. Iată, mai mult de douăzeci și cinci de roți cu patru piuă a câte trei săgeți, uite morile mele, am făcut și drum pân-aici ca să vină oamenii să macine, apa trebuia să urce la șteampuri, să coboare pe acolo.

— Instalații cam primitive, spuse Flandra. Nu te puteai ruina dintr-atât.

— Nu sunt ruinat! plesni din dinți seniorul.

— Te-ai lăcomit. La ce-ți trebuiau și mori, ce să macine, cine să vină cu porumb până aici?

— O clipă, *Domina*… Observi umbra dublă a sălciei din margine? A doua umbră e a cuiva. Carabonc, te-am văzut!

— Nu-ți pierde mințile, senior, e o salcie cu trunchiul dublu…

— Nici tu nu ești convinsă de ceea ce spui, seniora! Eu sunt sigur că și Carabonc e aici, caută, pândește, e nebun de-a binelea, de la el a pornit întreaga nebunie…

— Și chiar curbura dublă a peretelui, nu?

— Totul m-a costat enorm, m-au zăpăcit ticăloșii, am dat o avere însă mai dispun de două averi, le pun la bătaie, ca să mă răzbun.

— Credeam că vrei să aduci apa înapoi, nu să te răzbuni!

— Aceasta va fi răzbunarea mea, Flandra! Azi mâine, sosește de la Viena cel mai mare specialist din lume în canalizări, baraje, drenaje, și așa mai departe, cercetătorul Rudolf Lutz – cred că ai auzit de el. Voi regăsi râul pierdut, am să mă răzbun, chiar dacă persoana ce va suporta răzbunările mele poartă numele de Dumnezeu!

— Aha, îl sfidezi pe Dumnezeu, dar te cutremuri la numele lui Carabonc!

— Îi vine și chiorului rândul, dar mai întâi, Dumnezeu. Îi iau apa înapoi!

— Iar el o să-ți ia Galaxia înapoi!

— Numai să poată…

— Dar instalația aceea cubică de beton, cu uși de aramă?

— Este depozitul cu dinamită, iar cheia, există una singură, se află la mine. Sper că înțelegi.

Stâncile ce formau albia, fură înlocuite de nisip galben (aurifer?) apoi iarăși stânci, oseminte… Piatra căpătase o altă nuanță, argintie, lunară și, desigur, privită de undeva de sus, noaptea, de pe altă planetă, de pe altă lume, arăta ca o linie cu meandre surprinzătoare, inexplicabile.

— Sunt locuri de primejdie, remarcă H. părând a se bucura că, în sfârșit, înfruntă pericole. Dacă ochii tăi mângâioși (ironie? Duioșie?) își vor întoarce antenele într-acolo, sus, între cele două curburi duble… nu, între cele două catarge, pădurile sunt mări în furtună, nu e așa?, ai să observi o pată brună, o lumină brună, ca și cum Soarele nostru ar emana o radiație brună. Mă crezi, *Domina*, că e un urs? Are burdihanul ghiftuit, de n-ar fi sezonul fructelor și-al mierii, în burta lui încăpătoare cred că ai ajunge și tu, Flandra.

— De unde știi că e un urs veritabil și nu o simplă pată brună care se mișcă, sau reflexul unui soare întunecat, invizibil?

— Nu mă imita, Flandra, în craniul meu funcționează acum cultura și inteligența lui Șorban, nu l-ai auzit? Acum, mă întreb dacă savantul e în stare măcar să adune unu plus unu, acum când întreaga sa putere a trecut la mine.

— E o stare trecătoare, nu-ți face iluzii, Iulian. Aș vrea să întâlnesc un urs mare și adevărat într-o iarnă plină de stele căzătoare.

— Una din ele ar cădea neapărat pentru tine, Flandra…

— Nu vreau… e semn rău, deși poate am să mor curând. Dar observ că îți cam place cum cântă numele meu!

Pe nesimțite părăsiră albia râului pierdut, urcând. Primprejur verdeața fluiera, piatra crăpată în soare tăcea și aștepta.

— De ce ești atât de singur? întrebă, brusc și cu o anumită cruzime, Flandra, privindu-l.

— Eu, singur?! tresări nervos și umilit Halalaie.

— Da, singur. Nu ai nici măcar un câine în preajmă. Un atât de mare vânător ca tine!

— Am *cirezi* de câini, dar mă lipsesc bucuros de ei. Iubesc caii. Nu sunt singur. Acum e lângă mine cea mai frumoasă femeie din lume.

— Crezi? Poți să crezi, dar nu mi-ai dat un răspuns!

— Acum mergem sus, către stelele invizibile încă. În calea celor doi, din direcția stelelor invizibile, cobora, în întâmpinarea lor, Călărețul Negru. Căutătorul Toma Milea, pe armăsarul său argintiu, cu pletele argintii, zvârcolindu-se pe mantia neagră. Cărarea fiind îngustă, n-ar fi trecut unul pe lângă altul. Politicos, Milea își struni

armăsarul argintiu și așteptă la marginea drumeagului. Caii se priveau nepăsători, dar cu oarecare blândețe, pentru cine avea ochi să vadă. Figura căutătorului nu arăta nici tânără, nici vârstnică, ochii băteau în cenușiu, erau punctați de nuanțe întunecate, ca obosiți după nopți de veghe. Totuși îi cerceta cu luare aminte și pe senior și pe seniora. Se examinară timp de câteva minute.

— Am găsit aur, fără să-l fi căutat, dar s-a și transformat în buzunarele mele…

— Cunosc povestea, făcu seniorul. N-am să te angajez niciodată la Cuxa mea. Ei bine, ne lași să trecem?

Căutătorul scoase un săculeț, dar seniorul i-o tăie.

— Nu mă interesează aurul tău, Toma!

— Vă interesează galaxiile, știu. Asta e frumos. Vă sărut mâna doamnă, la revedere, domnule. Vegheați asupra vieții seniorului, doamnă, viața lui e în pericol.

— A mea, nu? întrebă Flandra.

— Cred că și a dumneavoastră. Vă las cu bine.

Pe cer păunii își aprinseră ochii.

— Omul acesta n-a mințit, glăsui Halalaie a cărui supărare iute trecuse. Omul acesta găsește aur, fără a-l dori și poate din cauza asta până ajunge acasă metalul nobil se transformă în nimic. Ciudat, nu, Toma Milea găsește totdeauna aur, fără a-l căuta.

— Pare sărac și nefericit.

— Sărac, da, nefericit nu, *Domina*, răspunse îngândurat seniorul, lăsând libere frâiele. El caută mereu, dar ce anume, nu mă întreba. Mă întreb dacă măcar el știe. Poate nu-i pasă de nimic. Poate îi pasă de prea multe. Nu vrea bogății, vrea altceva. Oare ce?

— E o poveste parcă simbolică! Ce reprezintă?

— Nu mă pricep, nu am idee ce este un simbol! Bărbia lui Halalaie căzu iar în piept. Își înăbuși un căscat, își întinse spinarea, simțind-o îndurerată și friptă. În privința simbolurilor, consultă-te cu Șorban, el poate să-ți vorbească despre așa 'ceva, mai ales despre simbolurile matematice, ics, igrec, zet și celelalte… Le iubește de nu mai poate! Sau le-a iubit numai, acum nu știu dacă se mai descurcă în jungla asta a *necunoscutelor*, în mod normal, acum eu ar fi trebuit să mă aflu stăpân peste ele. Dar mai am timp…

Tăcură iar. Câte o creangă țâșnea din întuneric, mângâindu-i pe obraz.

— Te descurci bine prin acest ținut? Îl cunoști?

— Din amintiri, răspunse evaziv Halalaie. De fapt, nu existau aceste amintiri, escapadele sale vânătorești sau de altă natură îl purtaseră în alte direcții. Încotro mergea și ce căuta? S-o seducă „în singurătate" pe Flandra? Profitând, să zicem că i se va face frică de întuneric? Un pârâiaș traversa în diagonală drumeagul. Seniorul sări de pe cal,

privind fix apa aia limpede în care cerul se frângea și se refăcea.

— Dai caii la adăpat? N-ar strica să ne adăpăm și noi.

— Cât spirit practic, seniora! Eu pur și simplu mă întrebam încotro duce firul acesta de apă. Izvoarele din munți ar trebui canalizate către albia Cerdavei. Râul ar reînvia. O să-i propun domnului Rudulf Lutz.

— Nu uita ce mi-ai promis!

— Ce, *Domina?*

— Eu voi trata cu acest Lutz. Altfel, te va jecmăni.

— Tu nu poți fi jecmănită?

— Nu! O femeie frumoasă nu poate fi jecmănită. Și nu uita că, atâta vreme cât mă aflu cu tine, ești în grija mea.

— Bine! Sunt un copilaș de grădiniță!

— Un copilaș cu prea puțin spirit practic. De ce nu-l ai? Dacă acesta e un meleag vrăjitoresc, dacă în buzunarele lui Toma Milea aurul se preface în nimic, de ce n-am admite ipoteza că apa, apele, fug de tine?

— Sunt prea mic, iar toate apele, prea mari…

— Prima dată când te aud că faci pe modestul!

Seniorul H. bătu pe grumaz prietenii săi caii și, constatând că nu mai erau transpirați, le dădu libertate către apă.

— Uite-i cât pot fi de însetați! spuse cu o anumită gingășie, poate vecină cu invidia, Flandra. Șezând în iarbă își cuprinsese genunchii înalți cu brațele. Privind-o, seniorul constată că ochii ei luminau. Ochii lynxului… Eu, la drept vorbind, zise tot Flandra, nu-mi aduc aminte să fi fost însetată cândva. Cum e?

Halalaie se ocupa de cai. Îl strângeau cizmele, îl chinuia spinarea și simțea chiar și foame. Îl neliniștea acum prezența femeii cu ochi de lynx. Dar cu voce gingașă, acum, pe întuneric.

Sus, pe fundalul stelelor, se născu o umbră. Apropiindu-se, constatară că e un bărbat cam bătrân, sau numai un bătrân cam cocoșat, sau numai cocoșat.

— Hei, omule, încercă să-l oprească Halalaie și drumețul răsărit din neant tresări cu durere, el nu-i observase, și porni mai departe în jos îngheboșat cum era, aproape rostogolindu-se. Halalaie descoperi o tașcă legată de șa în care o mână grijulie (a lui Făt? În niciun caz!), orânduise provizii și o invită pe doamna Klinkenhagen.

— Hei, omule, dacă merg pe-aici, unde ajung? urlă seniorul.

— Nicăieri, domnule, nicăieri, răspunse peste umăr, cu glas ucis, individul, rostogolindu-se mai departe, în jos, cât izbutea de repede, cât îi permitea piciorul beteag.

Halalaie rămase și el strâmb câteva momente molipsindu-se parcă de la cel ce dispăruse. Flandra îl privea, încercând să-i distingă trăsăturile, caii își scuturau boturile ude, fornăind. Caii pășiră în adâncul pădurii unde căpătau alte dimensiuni, înfricoșătoare. Iată, caii

mei sperie drumeții întristați și fricoși, dar ce muscă pe căciulă vor fi având acești noctambuli că se cutremură și de o frunză?

O tuse ofticoasă, rea, ascuțită, îl trezi pe H. din gânduri și fugi în calea bătrânei din care izbucnea tusea, ca dintr-un vulcan. Bolnava își făcu aproape trei cruci mari și trecu mai departe. Caii o speriaseră, domnul, doamna?

— Încep să înțeleg, oftă Halalaie, întru totul satisfăcut de propria-i perspicacitate. Toți acești oameni sunt niște bolnavi.

— Și ce probează asta, la ce-ți folosește?

— Probează, micuțo, că nu m-am înșelat. N-am greșit drumul. Vezi ce înseamnă intuiția? Chiar acesta e drumul ce duce la vrăjitoare. Te-ai odihnit? Ai mâncat? Mai departe! Așteaptă să vezi ce minuni sunt undeva acolo sus! Aceasta e, cred, șansa numărul unu.

— Ești mistic, râse Flandra, dar cu aceeași duioșie în glas.

Întâmplător, sau neîntâmplător, seniorul nu se înșela – însă ce fel de șansă? Curând ajunseră în locul acela, puțin înainte ca bezna să fi cuprins cu desăvârșire ținutul. Pe cel mai înalt munte, cam pe dreapta-stânga, mai luneca iluzoriu o rămășiță a amurgului. Sau, poate, se deschisese acolo un vulcan?

Vrăjitoarea nu avea firmă – fiindcă vrăjitoarele nu-și pun firmă – ar fi culmea! – nu-și pun firmă de rele ce-s! Și nici nu locuia în mare singurătate, ci la marginea unui cătun neamintit în hărți, un cătun de vreo zece unșpe case. Marii geografi trec pe hărțile lor savante tot ce e mai sus de treișpe case. Da. Halalaie sări de pe calul său ca și cum ar fi sărit de pe o mătură invizibilă, calul fiind negru ca și noaptea, și, dându-și importanță începu să observe așezarea aia înfiripată împrejurul unui lac mic – mai curând o băltoacă mare.

Îi veni o altă idee: acest lac, de l-aș urni către vale, alături de celelalte izvoare, pârâuri, poate că… dar nu-și termină mărețul gând fiindcă un câine se înfiripă în preajma lor. Venea și el să facă un pic de cunoștință cu vizitatorii.

Cu dumnealor, câinii, Halalaie nu se înțelegea teribil. Strânse în pumn cravașa, de prisos, dulăul înalt, cu picioare subțiri, agere, cu blana bogată, deși năpârlise de vreo două ori vara aceea, se opri la un interval cuviincios și privi familiar femeia, bărbatul și caii. Greu de spus care era importanța ce le-o acorda, cine avea locul prim. Nu latră, acest câine. Tot fără să latre porni către case pentru a duce vestea – cui oare?

Halalaie se luă pe urmele puternicului dulău, nu era câine ciobănesc, ci mai apropiat de un doberman. Animalul privi înapoi, să constate dacă e urmat, ochii lui inteligenți avură o scurtă iluminare, și se opri chiar sub cea dintâi streașină, chiar lângă lacul-baltă, unde săgeta din pământ o vegetație luxuriantă, cum rar întâlnești prin munți. Dar se pare că locul era ferit, înconjurat de piscuri, iernile

scutite de crivăț, iar lacul, bălțoaca aia mare, stimula arborii și mlădioasele plante să se ridice către lumină. Apariția cailor și a oamenilor nu stârni nedumerire. Halalaie, condus de câine, intră în casa vrăjitorului – fiindcă nu toți vrăjitorii sunt… vrăjitoare. Dădu bună seara fără să vadă pe nimeni, și poate că nimeni nu-l văzu pe el, reveni la cai, o prinse pe Flandra de talie ajutând-o să coboare și, gest imprevizibil, o luă de mână, ca pe o fetiță, ca pentru a-i da curaj și a ocroti. *Domina* acceptă această manifestare a superiorității masculine și poate că dintr-o tandrețe vrăjitorească fără niciun fel de rezervă, mâna ei se lăsă caldă, moale și catifelată în mâna seniorului.

Luna trimitea o vâlvătaie rece și zgârcită, cu puțină nesansă puteai nimeri într-un loc de unde să nu mai ieși. Se opriră, nu în fața unei porți, ci a unui prag înalt. Aceasta era de fapt poarta, fixă, fără balamale, pragul acela înalt de aproape un metru. Trebuia s-o sari căprește, cu posibilitatea ca dincolo să aterizezi într-o bălțoacă.

Seniorul își ajută prietena și merse în față în lungul unei magazii ce ascundea casa. După ce dădură colțul, poate o curbură, poate o curbură dublă?!, ocoliră un copac gros, foarte scund, cu o droaie de ramuri laterale ce poate ascundeau și ele ceva.

Apăsat de întuneric și mergând pe ghicite, seniorul nu fusese în viața lui mai liniștit. Câinele era alături de ei, sau poate mâna caldă a Flandrei îi comunica această stăpânire de sine?

Și astfel, această pereche, în aparență o pereche de îndrăgostiți, pătrunse în cercul de lumină al lămpii cu petrol, fumegând afară pe verandă. Un om corpolent, chiar gras, cu fața cam buhăită, îi privea. Lumina meschină a lămpii desena pe figura lui contururi puhave.

— Știam că veniți, afirmă cu voce scorburoasă. Am țuică de coarne, cea mai bună din lume. Pentru asta ați venit, nu?

De unde știa – sau se laudă? se întrebă Halalaie. Apoi îl examină pe dulăul ce-i călăuzise, distant, mândru ca un câine sau o pisică, binevoitor totuși. Oare câinele adusese vestea venirii lor? Cum?

Se laudă, gândi Halalaie. Am ajuns la un fabricant de răchie, nu la un vrăjitor. Totuși, dădu din cap a acceptare.

— Cumpărăm! Cum nu?

Acești munteni, medita, fabrică băuturi năstrușnice din te miri ce!

— Pe mine mă cheamă Mărgineanu, grăi răgușit omul ce părea să trăiască singur – cu excepția câinelui. Singur ca un câine. Singur, ca doi câini. Asta e Tritur – arată către dulău care, la pronunția numelui său căpătă o înfățișare jovială, – cum se întâmplă și cu câinii de oameni. Se pare că nimic nu e întâmplător. În acel moment dulăul–călăuză arăta bun ca o pâine proaspăt scoasă din cuptior. Câinele meu Tritur nu e rău cu oamenii buni. Câte?

Preocupat de ale sale, seniorul H. uitase de răchia de coarne, cea mai bună din lume, și-l privi cam nedumerit pe „vrăjitor”, dar în locul

lui răspunse doamna Flandra.

— Două sticle, deocamdată. Pentru probă.

— Vai de capul me-heu! Plânge Vi-vițelul de Aur de la Bethel, oftă, făcătorul dă băuturi dovedind, pe lângă răgușeală că e și puțin bâlbâit dar și peltic, dar și ușor cherchelit și poate – tot ușor – erudit, poate. Tot ce se poate!

Și dispăru undeva. Halalaie eliberă mâna Flandrei.

— Tot e ceva, zise, zgribulindu-se. Dacă nu reușim cu vrăjile, sunt șanse de a trage un chef cu poșircă de coarne.

— Iar vrei să începi?

— Încă nu-mi ești nevastă, Flandra! Nu accept niciun fel de morală!

— Ce nu-ți sunt încă?

— Nevastă. Detest căsnicia, fericită sau nefericită.

— Nici nu doresc să-ți fiu nevastă, Iulian! Flandra îl privi dur, cu ochii ei de lynx – atât de frumoși, totuși – și iradiind lumina rece și caldă a infinitului, în timp ce buclele de aur, calde, aurii, atrăgeau mici fluturi și gâze ale nopții.

Se ivi pântecos și diform Mărgineanu, aducând două sticle astupate, cu știuleți de porumb. Le orândui foarte atent, respectuos (față de sticle!) pe o treaptă a scăriței șubrede (probabil coborâse undeva în adâncuri, în pivnițe și ostenise), ridică fața rotundă, puțin transpirată și așteptă. Sau ca oaspeții să deguste țuica, sau să plătească și să plece. Seniorul știa că nu putea să coste mult, rachiuri de coarne, de brad, de nucă și chiar de copite de drac, găseai peste tot, greu să presupui că era mare câștigul, cine să vină tocmai pân-aici pentru băutură?

Halalaie remarcă fruntea înaltă a omului, nu că ar fi chelit – din părul foarte des, scurt, porcin, nu se clintise un fir, și sub frunte ochi blânzi, bolnav de blânzi.

Mărgineanu se aplecă să înnoade un șiret la bocancul bine lustruit. Pe creștetul capului părul se învârtejea dens ca mușchiul pe trunchiul arborilor bătrâni.

— Ședeți și gustați, vă aduc pahare, vă dau din țuica mea…

— Domnule… domnule Mărgineanu, noi am venit…

— Nu-mi spuneți! i-o reteză peltic, răgușit și bâlbâit Mărgineanu, însă categoric. Știu pentru ce ați venit, vorbele-s de prisos, numai strică ele.

— Nu pentru țuică am venit!

— Știu, știu! Și începu să vorbească lung, încâlcit, repetând din ce în ce mai acut silabele (și ce, Demostene nu era un bâlbâit?), argumentând ceva nu tocmai limpede. Reieșea din aceste ocolișuri multiple, duble, că e învestit nu se știe de către cine cu puteri și cunoștințe și e gata să arate corespondența ce o poartă cu mulți indivizi, dintre care unii iluștri. Acest argument primitiv (corespondența cu indivizi iluștri) ar fi impresionat aproape două

babe, însă avu un efect defavorabil asupra lui Halalaie, și el un „ilustru” și chiar posesor al unei galaxii. Mărgineanu repetă că știe totul, că „se poate”, dar nu trebuie să se vorbească despre asta.

O mare oboseală îl cuprinse pe senior, i se lipeau pleoapele, avea impresia că picioarele lui de călăreț, ușor curbe, se curbează și mai mult, începu să nu-i mai pese dacă-și va recăpăta râul – râul lui – nici de galaxia vizibilă în anul 2080. Doamna K., pe care nu pusese stăpânire slăbiciunea, urmărea cu anumit interes cuvintele „vrăjitorului”. Halalaie, pe jumătate adormit, luă cele două sticle și încă o uiagă mai mică, de formă bizară ce conținea un lichid întunecat, „Plătește-i!” șuieră șerpește Flandra, seniorul aruncă niște bani pe masă, Mărgineanu, de mirare, refuză, explicând că așteaptă iarăși vizita celor doi pentru a afla rezultatul și atunci va lua…

— Respectați focul! îi binecuvântă la plecare făcătorul de răchie.

Acum, căutând caii, Flandra îl ducea de mână pe senior, acesta se împiedica de toate cioturile, iar în față mergea dulăul Tritur.

Caii apucară pe drumul bun, din instinct. Nici nu-și dădură seama când ajunseră jos la albia Cerdavei. Seniorul își desclămpăni la lumina brichetei cele două capace ale ceasornicului său. Miezul nopții trecuse. Într-un loc cu iarbă, Halalaie dessęuă caii, luă păturile groase de sub șei, le scutură, le întinse. Flandra, descurcându-se bine pe întuneric, culese dintre stânci crengi uscate de rășinoase, focul izbucni deodată ca o vrajă. Înalta doamnă își frecă palmele deasupra flăcărilor. Halalaie orândui ce mai rămăsese de mâncare, sticlele, cea mică o puse între răchiele de coarne și se întinse gemând de oboseală, dar și de plăcere. De presimțirea unei plăceri. Orele petrecute în șa, văzduhul când fierbinte, când înmiresmat, îl osteniseră, dar prezența femeii și a Cerdavei invizibile la picioare, îl înviorară. Un pesmet explodă între dinții Flandrei, un al doilea între fălcile lui Halalaie.

— Încearcă să bei, îl îndemnă de la distanță Flandra. Nimic din vocea ei nu prevestea o revărsare de ape.

Și totuși, apele se pregăteau să vină!

— Să beau din țuica de coarne? Sau din astălaltă?

— Să încercăm din ambele… Mâncau și sorbiră țuică și din lichidul mai întunecat. Părea un amestec plăcut. Împrejurul lor toate se modificau, lent, imperceptibil și de necrezut ca și scurgerea timpului înapoi. De sus, poate din direcția lunii, veneau adieri și semne. Seniorul se gândi o clipă la lynxul pe care-l omorâse. Dar frații lui, nu cumva se aflau în preajmă, pândind?

— Dacă ne atacă fiarele?

Flandra îi arătă cu nepăsare focul, iar acesta, pâlpâitorul, gonește fiarele. Pe Flandra nu – dacă și ea era o fiară…

Pe senior îl părăsi teama, iar de jur-împrejur se întâmplau evenimente. Nu din cauză că la un moment dat coada frântă a unui

nor despică luna. Nu din cauza vântului iscat din senin. Vântul răsucea flăcările, împletindu-le cu pletele Flandrei, o părere doar. Nu din cauză că focul continua să ardă singur, regenerându-se din propria-i putere, nu din cauză că *Domina* se așezase lângă senior – primejdios de aproape! Ochii ei… Și timpul…

Timpul își schimbă iar direcția și murmurul lui se confunda cu alte destrămări, parcă ar fi fost același moment de acum aproape două mii de ani când Annia l-a cunoscut pe Neptunalis, de acum o mie de ani, de acum cinci sute de ani, timpul se scufunda în timp, iar apoi se pierdea în inversul său, și, la început, se auzi doar un susur catifelat – vântul despicând tufele de aluni – oare? – și deodată luna se despică în două, către pământ porni ceva șerpuitor și pe albia lunară a Cerdavei pulsa o arteră și creștea!

Hipnotizat, nebun, seniorul se ridică, acum înțelese: VENISE APA! De unde? Atât de firavă la început, struna ce tăia albia secată se îmbogățea mereu, repede, nesperat de repede, undeva se deschisese zăgazul infinitelor surse. Devenit pârâu, talazul de apă micșora albia de piatră veștejită, arsă.

— Șansa numărul unu! strigă, desfăcându-și brațele seniorul, în vreme ce la picioarele lui, năzuind către foc, să-l stingă, pârâul se transforma în râu și pentru a fi sigur că nu există cale înapoi, seniorul dădu pe gât ultima picătură din sticla „vrăjitorului”, ultima picătură din licoarea aceea aducătoare de apă… O văzu pe Flandra, prinse licărirea ochilor ei și căzură amândoi cu brațele petrecute unul în jurul celuilalt, foarte aproape de apa reînviată.

UNSPREZECE

Șorban trăgea din lulea, se scărpina fără motiv și asculta posac relatarea seniorului, povestea lui neverosimilă în legătură cu acea miraculoasă reapariție a Cerdavei, poveste ce nu se putea încadra în măcar vreo ecuație! Se aflau în apartamentul seniorului, la „Foișor”, îi plăcea aici, nu neapărat din cauză că la etaj fetele ale căror tălpi delicate dupăiau ațâțător, – el nu abuza de aceste fete.

Se făcuse mare curățenie, servitorii mișunau în tăcere, iar Făt, revenit din cine știe ce escapade, se arăta mai îndatoritor și mai umil ca oricând. În ciuda dezastrului cu apa – care nu revenise! – seniorul încă nu era sărăcit, mai era de supt de la el! Făt, chemat sau nechemat, își introducea prin fața ușii ciotul care-i ținea loc de cap, cerșind porunci.

Halalaie însă, rezervat, nu putea să-i ierte un anumit lucru – nu-și amintea prea bine ce.

Șorban, deși molâu și buhăit îl străpungea pe H. cu privirea sa ironică și pătrunzătoare. Parascovelnicul și toate celelalte, își învârtea

gândurile Halalaie, iată-l cum face pe deșteptul (cu toate că matematicianul mai mult tăcea); acum, bineînțeles, și-a amintit ce este *Pi,* iar eu am uitat, în asta e puterea lui… cum a lui Samson în plete. Dar tot seniorul adăugă în gând: Cam slab! Facilă idee…

— Ce spui?

— Încă nimic, abia acum am intenția. Prin urmare, așa a fost, dacă a fost… și matematicianul surâse a opta oară în viața lui. „Vrăjitorul" acela nu v-a dat „leac pentru regăsirea râurilor pierdute" (oare există așa ceva?) ci „leac pentru dragoste"… Aa?

— La atâta m-am gândit și eu. În orice caz am șters definitiv șansa numărul unu și mă bazez mai ales pe șansa patru, Rudolf Lutz și țin în rezervă șansa numărul cinci, Toma Milea. Șansa numărul trei ești tu.

— Ești adorabil! Un idiot mic și adorabil!

*

După noaptea de pomină când îl vizitase împreună cu Flandra pe „vrăjitorul" Mărgineanu, noapte ce se încheiase cu… întoarcerea din neant a râului Cerdava, dimineața seniorul H. se trezi lungit peste păturile întinse în iarbă. Flandra se așezase pe bolovanii între care pâlpâise focul ridicat tot de ea, la miezul nopții. Fuma. Vântul picase, nu mai neliniștea copacii. Și, firește, nu se mai auzea voiosul tunet al Cerdavei. Pe albia crăpată de uscăciune poposea câte o pasăre ciugulind cine știe ce și repede luându-și zborul. Câteva răpitoare, cu pliscuri încovoiate și rele pândeau de mai sus păsările mici și șobolanii.

— Ce vis!… mormăi Halalaie.

— Poate că nici n-a fost un vis! Nu ai crezut suficient. Ai regăsit râul, însă ți-a scăpat! Această femeie, continuă Șorban, are voință și o mare forță de sugestie. Te depășește. Cred că ar fi în stare să hipnotizeze chiar și un copac și să-l facă să umble.

Atunci, în acea dimineață de pomină, doamna Klinkenhagen, parcă amuzată de licărirea de nebunie și ură din privirea seniorului, rostise;

— Totul e bine, e minunat, deocamdată trebuie să ne descurcăm fără cai!

Așa era, caii dispăruseră! În timpul nopții când… revenise Cerdava.

Halalaie privi împrejur, caii nicăieri, în schimb, neatinsă, una din sticlele cu țuică de coarne și cum coceanul nu voia să iasă, îl vârî cu, un țăruș, înlăuntru. Lichidul tescuit din coarne (ce fel de coarne?) avea un gust dulceag, perfid. O singură înghițitură însă îi mai spălă cocleala de pe limbă, fiindcă băutura cealaltă care readusese Cerdava… avusese un gust cu totul dubios, ca orice medicament… vrăjitoresc. Seniorul mai găsi biscuiți luați de la Carabonc și alte rămășițe de mâncare. Cam sărăcăcios mic dejun! Ce ne facem, reflectă Halalaie, ușor destins, mă întreb cine s-a lăcomit la caii noștri, cine a pândit în timpul nopții și a văzut totul. În fond, ce a văzut? Cum

revine o apă dispărută?

Flandra se comporta ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat între ei – și seniorul nici nu era convins acum că se întâmplase! Or, după concepția cam primitivă a lui Halalaie, o femeie ce se lasă cucerită își schimbă neapărat atitudinea, câte una devine păcătos de drăgăstoasă, câte alta te întreabă când o iei de nevastă fiindcă sigur va concepe un prunc, o a treia se smiorcăie pornind de la primul ei păcat… Halalaie ar fi dat o mie de „țekini" s-o vadă pe doamna K. înlăcrimată, dar probabil e mai ușor să umpli un ocean cu apa secată a Cerdavei, decât să faci să se umezească ochii acestei femei de bronz! Și totuși, atunci, după miezul nopții, parcă nu se arătase chiar de bronz…

Șorban, impasibil în fața complicațiilor amorului, mormăi că nimic nu certifică nimic (în materie de dragoste!).

Merseseră, el și cu Flandra, pe albia ca un cuptor a Cerdavei, intraseră în oraș istoviți, ea își luase rămas bun, rece, politicoasă. Seniorul făcu o baie, cină copios, dar dimineața se trezi copleșit de amintiri cărora nu le găsea o logică…

*

Halalaie ajunse transpirând, cu toată distanța mică, la sediul „Cuxei anonime", dorind – oare din ce pricină? să-și vadă „asociatul", deși nu avea nicio trebuință de acesta. Rezemat de Fântâna Craiului, într-un costum cam pestriț, cu frizura geometric aranjată, în sensul că semăna ca-ntotdeauna cu o cărămidă, aștepta comisarul Beniamin Cornea. Acesta mai lipsea! Așa începe o zi proastă!

Îl salută sobru pe senior.

— Domnule Halalaie, în baza metodei de comparație a lungimii pasului, a lățimii pasului, a recercetării obiectelor-scop și a altora, vă informez că se reiau cercetările în cazul crimei din casa lui Gheorghe Surdu Carabonc!

— Ei, și? Ia mai slăbește-mă!

— E adevărat că ați fost acolo?

— Evident, răspunse H. nemeritat de bine dispus. Și nu singur, cu o femeie, dom'le!

— Știu cine e femeia, pe baza metodei de c…

— Ia mai termină, crezi că eu sunt căpitanul Climescu să mă-ndoctrinezi cu toate tâmpeniile?

— Unde e numitul Carabonc?

— Aș putea să-ți dau o adresă, dar nu cred că te vei duce acolo. Și te rog, nu-mi mai strica proasta dispoziție!

Seniorul intră în Cuxă și, neinvitat, Beniamin C. îl urmă. Foarte plictisit de prezența lui, Halalaie căzu într-un fotoliu. Meticulos, încet și sigur în mișcări, nicio dinamită, niciun buldozer nu l-ar fi oprit, cu ajutorul unui șnur galben, Cornea se apucă să măsoare pereții încăperii, la început drept, apoi în diagonală, cățărându-se pe scaune.

— Ce faci acolo?

— Trebuie! șopti polițistul, cu o atât de intensă lucire a ochilor că seniorul o cam sfecli. Ăsta e nebun, cu atât mai nebun cu cât arată mai normal, e în stare să tragă în mine, poartă mereu la el pistolul, cum să-l anunț pe Făt? se întreba H. îngrozit, dar peste o clipă fu de-a dreptul înspăimântat! Undeva răsună o bubuitură ca de tun, proiectilul aruncă așchii mărunte din rama ferestrei, vâjâi fierbinte pe lângă fruntea lui Halalaie și sfărâmă o statuetă hidoasă, reprezentând cine știe ce zeitate, rămase lipit o clipă de perete, după care pică, turtit pe dușumea. Dovedind prezență de spirit prea multă pentru un dement, luciditate anormală pentru un om normal, comisarul turnă o cană cu apă rece peste proiectil (deși acesta-și potolise dogoarea între timp), îl ridică și porni către ușă.

Halalaie îl prinse de guler.

— Du-te și prinde-l, în mine a tras. E Carabonc, cunosc flinta lui, dar mai întâi spune-mi ce dracu măsurai aici?

— Trebuie, domnule, nu pricepi?! Trebuie să descoperim curbura dublă a peretelui!

Seniorul îl lăsă pe polițai să plece. Din anumite motive, pentru un interval, nu se mai temea de flinta chiorului.

— Ei și ce s-a întâmplat mai departe? îl grăbi matematicianul pe senior, cu toate că Șorban nu se grăbea niciodată, nicăieri.

— Nu mare lucru. Comisarul s-a întors tot atât de repede pe cât a plecat, săracu, i se deranjase cravata și cărămida de pe cap. Și m-a luat la fix, ia ascultă, domnule, de unde știi că a tras Carabonc? (Oricine ar fi știut, chiar și tu!) Și că, de ce a tras, unde se ascunde, de unde a tras? Cum de nu știu nimic de el, suntem asociați și prieteni, da, mari prieteni!, atunci am răcnit și eu, ascultă venitură, dacă faci pe marele copoi, de ce n-ai pus urgent laba pe el, că din apropiere a tras, se afla doar la depărtarea unui scuipat, pușcoiul acela al lui n-are putere să fie mânuit din vârful muntelui! Și văzând că-s gata să-l iau la palme și să-i trag picioare în tuhăs, individul a strâns șnurul galben acela de măsurase cu el cai verzi pe pereți, se prefăcu a mai scrie ceva în carnet și nu l-am mai văzut. Mă simțeam ca un bidon golit de vopsea, după ce vopseaua a ajuns pe gard. Uite ce m-a întrebat cândva doamna Klinkenhagen, de ce sunt așa de singur pe lume, iar eu te întreb: sunt singur?

— Poate făcea aluzie s-o iei de nevastă, ca să nu mai fii singur, opină matematicianul, dezgustat de asemenea conversație.

— Nu e în genul ei, ridică din umeri Halalaie. Aș zice chiar că e măritată, în orice caz nu e genul acela de lipitoare ce caută cu orice preț un soțior. Ar cam fi singurul lucru exact pe care-l știu despre Flandra.

— Știi exact că nu e virgo-intactă, dacă am înțeles bine?, observă,

oare cu maliție, matematicianul.

— Din partea ta nu mă așteptam la indiscreție!

— Cel indiscret ai fost tu, că mi-ai povestit totul, or așa ceva nu se povestește decât între golani. Savantul își ridică din fotoliu dosul învăluit în largi pantaloni, lustruiți și necălcați. Am să mă duc la „Coryndon" să iau o gustărică…

— Iar eu mă duc la Cuxă unde am să aștept două lucruri: încă un glonte de la Carabonc (nu mă tem, ăsta, cu praștia lui și cu un singur ochi trage în genul „ții nevasta și schilodești soacra").

— Dar cu praștia, tragi cu un singur ochi, surâse Șorban.

— Tot nu mă tem, răspunse seniorul. Ea mă apără!

— Care ea?

— Cum care? Flandra. Dacă mergi la „Coryndon" cere specialitatea bucătarului, nu știu ce spanac în nu știu ce fel de sos de vin, dar e bun, eu la Cuxă aștept și vești de la marele Rudolf Lutz care e pe sosite. Crezi că toți nemții vorbesc limba germană?

— De ce? Tu, oricum, nu cunoști graiul ăsta…

— Tocmai! Sper că Lutz e un neamț care nu știe nemțește…

— Prin urmare o să vă înțelegeți prin semne. De altfel, pentru o afacere atât de nebuloasă cum e regăsirea unei ape, vorbitul prin semne e chiar suficient. Mă duc, mi-e foame, iar tu azi ești plicticos!

Fără să mai salute, savantul se urni în direcția selectei berării, deocamdată încă proprietatea seniorului.

Acolo o droaie de inși, mai ales angajați ai faimoasei „Cuxe anonime Halalaie *te* Carabonc" încearcă să smulgă o vorbă de la Șorban, în special cu privire la neamțul (era vorba de Lutz) care va veni și va regula totul. Deși nu prea înalt, Șorban privi pe deasupra tuturor și reuși să vadă, pe fundalul unei ferestre și al unui perete (probabil fără curbură dublă) cum, de partea cealaltă a drumului se oprise căutătorul Toma Milea, pe armăsarul său argintiu, el însuși ca sculptat în argint de înserare, parțial argint negru datorită pelerinei în care se-nfășura.

Privirile celor doi oameni, atât de diferiți sau atât de asemănători, greu de opinat, aventurieri în domenii diferite, totuși aventurieri, se întâlniră pe deasupra glasurilor. Mulțimea anonimă, parcă prinsă de o revelație, se mai potoli. Se instaură tăcerea. După ce-l înfruntă pe căutător (de ce?), după ce se lăsă înfruntat de Toma (pentru care motiv?), matematicianul se îndreptă către mesele cu fețe curate. Ceru nu mâncarea recomandată de senior, ci pui, adică lăbuțe de broască, frigărui, vin. Și porni un ospăț leneș și temeinic de unul singur. Ospăț de gurmand, nedemn de un prinț al cifrelor.

DOISPREZECE

Veşti de la marele specialist Rudolf Lutz parveniră a doua zi. La Cuxă se stropise, se măturase, au fost aduse ghivece cu flori, câteva candele care se aprinseră ca singure (cine ştie ce i-o fi trecut prin mintea lui H., că poate Lutz era şi el un bigot), se atârnară pe pereţi câteva tablouri dintre care unul aparţinea pictorului Coreaptă, de faimă orăşenească, în vecinătate, bucătarul Cuparencu gătise gustări austriece sau nemţeşti – cam aceeaşi brânză – fără a bănui ce eşec îl aşteaptă, Rudolf Lutz fiind vegetarian…

În faţa Cuxei trase în sfârşit trăsura expediată la gară, departe la vreo zece kilometri. În trăsură nu se afla nimeni, dacă-l exceptăm pe vizitiu, un ins guşat. Halalaie se înfurie.

— N-aţi găsit un om plăcut ochiului să-l trimiteţi la gară?

„Logofătul” Făt ridică din umeri, guşatul boscorodea de zor, de neînţeles. Din fericire Făt se descurca printre semnele şi silabele sale.

— Unde-i austriacul? Ce bâlbâie ăsta?

Făt traduse:

— Nimic important, domnule. Şi ciotul care-i ţinea loc de cap se mişcă moale, parcă pe un resort. Zice că domnul Lutz nu vine.

— Cum nu vine? Doamna Flandra, care se ocupă de afacerile mele, i-a şi trimis un avans.

— Aşa e, acceptă Flandra, prezentă şi ea pe-acolo.

— Adică vine, dar nu cu trăsura, vine cu piciorul, cum îi cer preceptele, el e vegetarian, o l e r i g h i e noauă!

Halalaie văzu roşu.

— Dacă-i vegetarian, de ce n-a venit pe jos de la Viena sau de la parascovelnicu mă-sii de unde a venit, şi de ce i-au trebuit bani pentru vagon lux şi mâncare, vegetarienii nu mâncă decât napi! Sau e vegetarian numai în privinţa deplasărilor pe distanţe mici! Ce zici, seniora Flandra?

— Nu ştiu, nu-l cunosc personal, numai din faimă…

— Adică un fel de sectar, mormăi seniorul, mai mult în gând. Am fost până acuma un prost şi-s pe cale, şi nu există întoarcere, de a deveni un mare prost!

Pe uşa Cuxei se infiltră profilul uscat şi nobil al dresorului Aboui, iar printre picioarele celor de acolo începu să zburde pudelul Sejour. Seniorul H. nu ţinea prea mult la această potaie, dar pudelul, prea civilizat prin educaţie, sau poate cu instinctele tocite, tot prin educaţie, nu simţea, se vede că.

Aboui, în costumul său de *catifei* roşu, pantaloni bufanţi la genunchi, ciorapi albaştri, jartiere, pantofi cu tocul înalt arăta ceea ce şi era, un mare dresor. Privi cu blândeţe împrejur şi-l apucă de braţ,

familiar, pe Halalaie.

— De ce te agiți în așa hal, prietene? Numai pentru un fleac? Și Tolstoi umbla pe jos, și cât de departe a ajuns! Pornirile ciudate ale acestui Lutz poate că abia îi certifică valoarea!

Flandra îi șopti seniorului:

— Ai aflat că știu și nemțește. Mă lași pe mine să tratez cu individul. O fi el vegetarian, dacă nu e doar o mască, dar cred că va încerca să-ți smulgă bani cu nemiluita. Mă lași pe mine să tratez…

— Se înțelege, Flandra…

Interveni iar Aboui:

— Ia spune, ai organizat ștafetele?

Seniorul se opri în fața ferestrei deschise, conștient că se expune unei noi împușcături a lui Carabonc. Abia auzi.

— Ce să organizez?

— Ștafetele, repetă Aboui. Seniorul holbă ochii, trecuse prin atâtea într-un prea scurt interval, niște mușchi începură a-i zvâcni sub tâmple. Ia spune, ce fel de ștafete să organizez?

— Organizarea e mama înțelepciunii, vorbi calm omul ce îmblânzea la fel de bine căței și șerpii. Austriacul tău, dacă vine pe jos, va obosi, dacă e vegetarian, va pierde puterile, trimite în calea lui bucătarii să-l alimenteze, bietul de el!

— Cu ce, dacă e vegetarian?

— Ei, să zicem fasole, păstârnac, vin… Trimite oameni să-l păzească de răufăcători, precis are scule de preț asupra sa. Trimite un medic, dacă-l apucă damblaua? Organizează un serviciu de ghizi, care să te țină la curent, acest om de știință, preocupat de alte cele, ar fi în stare să nimerească mai știi unde, și mai ales, nu strică să-i ieși în cale.

Halalaie nu știa niciodată când vorbește serios Aboui. Deci o consultă din priviri pe Flandra.

— Nu cred că merită atâta osteneală, dar dacă ai poftă, fă-o.

— Da, insistă Aboui, dacă-i ieși în drum, vei face o bună impresie.

— Să-i ies în cale? De ce să-i fac eu o bună impresie și nu el mie?

Exasperat, seniorul H. își călcă peste orgoliu, încălecă și porni. Îl urma în șaretă comod, având jos între picioare o damingeană cu vinuleț nimeni altul decât Șorban. Flandra, și ea călare, depăși șareta și i se alătură seniorului. Acesta, văzând-o, parcă se mai calmă.

Cobora, dinspre dealuri, cu mare blândețe, un amurg. Dădură în sfârșit de Lutz. Nu venea singur, fiindcă, alături de pasiunea sa pentru ape sălășluia și o alta: pictura. Venise din patria sa însoțit de două ajutoare, un tânăr și o tânără, ambii frumoși ca niște cadre.

Observând într-un anume punct al drumului ceva ce făcu să tresară inima sa de artist, Rudolf Lutz instală șevaletul de campanie și începu să creeze, netulburat că-n preajma sa se bulucesc trimișii lui Halalaie, țărani ce n-aveau altă treabă decât să belească ochii în loc să vadă de

porumbul ce creștea zgârcit în acele locuri, cam o duzină de babe care se cruceau neîncetat, iar printre toți aceștia, poate, și briganzi.

Ajungând la fața locului Halalaie observă că pentru Lutz pozează nimeni altul decât căutătorul Toma Milea, pe armăsarul său argintiu.

— Domnule Milea, îl interpelă Halalaie pe căutător. Te-am văzut în oraș. Te-am observat ieșind din oraș pe cealaltă direcție. Acum te găsesc aici! Poți fi în toate părțile în același timp?

— Uneori, da, răspunse blând Toma, și probabil că nimeni nu cuprinse tâlcul acestor două cuvinte. Așa-s eu, adăugă potolit căutătorul, dar Halalaie, zmucit de alte gânduri nu mai fu atent, se gândea să-i tragă un perdaf savantului pentru pierderea de timp, dar Flandra îl sfătui să se adreseze în limitele politeții. Totuși seniorul salută scurt, arțăgos. Alături, un bucătar, în șorț încă și cu scufia aia pe cap, ținea pe tavă un hartan bine rumenit, aproape un berbec întreg, acoperit cu mirodenii. Pentru un vegetarian! Seniorul îl împinse pe bucătar. Salută încă o dată. Însă Lutz făcu un gest, nu era un răspuns la salut, ci seniorul era invitat să se dea la o parte fiindcă se interpusese între el și „model”.

— Fir-ar să fie, nătărăul ăsta nu știe cine sunt eu? Domnule Milea, îi poți vorbi?

— Cunosc latina, dar dumnealui n-o știe. Cunosc și greaca, dar nici pe asta n-o știe.

Greaca! miji în mintea seniorului. De unde dracu să cunoască ăsta greaca, n-o cunoaște nimeni, nici chiar grecii, se laudă numai!

— Doar ți-am spus că vorbesc eu! interveni Flandra.

— Așa e, am uitat. Dar cum să nu uiți?

Între timp armăsarul argintiu plictisit și neobișnuit cu postura de „model” o luase din loc și Lutz ordonă ajutoarelor sale să-l miște iar în fața lui, ca și cum ar fi fost vorba de o simplă surcea.

Se auzi hurducatul șaretei care-l aducea pe Șorban.

— În sfârșit, iată-te! ridică seniorul brațele către cer. Credeam că ai apucat-o către Viena!

— Am fost și acolo, nu mai am ce căuta, am epuizat-o! Ce te zorești așa? Matematicianul turnă vin în două pahare și înaintă.

— *Domina,* te rog dorește-i un călduros bun venit și propune-i să ciocnească acum cu mine.

Flandra vorbi și austriacul răspunse.

— Nu bea nimic, cred că nici apă, spuse cu un zâmbet delicat doamna Klinkenhagen.

— Ei, fir-ar! Voi bea eu în cinstea lui! Seniorul gustă din pahar, apoi între el și Lutz, prin intermediul Flandrei, se încinse un schimb de replici. Flandra zise:

— Sau greșesc eu, sau ăsta nu folosește o germană curată, ci un fel de țipțerească. Nu cunoaște franceza, engleza…

— Vorba e, vă puteți înțelege?
— Sigur… dacă ne opintim bine amândoi.

*

Flandra nu se înșelase. Originar din periferia unui orășel și acesta periferic, Lutz studiase artele plastice în compania unor pictori dubioși, nomazi. Destinul, imprevizibil ca totdeauna, îl scosese la suprafață cum scoate apa dopul (de altfel, apa era adevăratul destin al „vienezului"). În timp ce maeștrii săi rămăseseră în colbul drumurilor, vânzând, când izbuteau, eternele brunete semi-goale, eternele crizanteme și alte garoafe, pe anonimul Rudi îl descoperi un maestru autentic (???), și acesta intui în el, cum se mai întâmplă, primitivismul acela vânjos ce vine din când în când să primenească, să dea sânge proaspăt artei din ce în ce mai subțiate. Din convingere, din humor, sau poate din alte motive, maestrul îl sfătui pe Lutz să nu ia contact cu marea cultură, talentul său natural s-ar fi izgulit, ci să continue așa cum știe, în orice caz Rudi fu lansat. Deveni o modă. Iubea și muzica, asta o învățase de la cei dintâi maeștri ai săi, se abținu însă de a pune mână pe ceteră, în schimb, la vârsta deplinei maturități îl izbi o idee năstrușnică, dar prosperă. Idioții au norocul lor! Devenise un cunoscut pictor al apelor, și mari și mici, fofoloci să iasă (oh, *apele* lui Rudolf Lutz! se extaziau specialiștii, adesea și ei niște ignoranți). Din această pasiune pentru ape „micul" Rudi se decise să tragă foloase, și le trase curând. Mai întâi lansă zvonul că e vegetarian.

Constatând că idee nu are ce sunt fluviile, de unde vin ele și la drept vorbind care e rostul lor pe acest pământ, se apucă să citească, empiric, tomuri de geografie, hidrologie, dinamica lichidelor, lichidele în stare… solidă, ș.a.m.d. În jargonul său țipțăresc ce nu l-a părăsit viața toată, dar căruia acum i se atribuia un farmec deosebit, începu să vorbească despre noile-i preocupări; faima lui de zugrav avu de câștigat, dar iată că-l invitară și la o expediție într-o țară îndepărtată și aproape inexistentă. Nu contează că era cât p-aci să crape de sete pe-acolo fiindcă în zona respectivă secaseră și țâțele puținelor animale femele. Lutz reveni de acolo cu o nouă experiență. Modest, „vegetarian", publică articole, amestecând termeni din plastică, muzică, știință, nici una, nici alta, dar se extaziară destui în fața invențiilor sale verbale („armonia lichefiată a moleculei…"), un salahor îl corecta din punct de vedere al frazei, avu noroc și succes.

Își lărgi zona, publică mai departe volume despre ape subterane, maree, curenți maritimi, magnetism și altele, consolidându-și definitiv reputația cu vasta lucrare „Europa, peste zece mii de ani…" Faima sa de om de știință depăși pe cea de artist. Un articol închinat lui fu înmânat doamnei Flandra și savantului Șorban, ca să afle și lumea de aici „cine este el". Flandra nici nu mișcă din sprâncene, rămase calmă și zgârcită față de pretențiile financiare, prea mari ale „specialistului".

Dar Șorban îl cam ponegri în fața lui Halalaie. Oare din răutate? Greu de acceptat, fiindcă Șorban nu era om rău. Dar poate că vedea în acest atotștiutor un soi de rival?

Fiindcă se ocupase până atunci mai ales de ape, pictura cu armăsarul argintiu al lui Toma Milea nu izbuti pe deplin. Calul căutătorului părea mai curând un dulap cu patru picioare, dar poate că așa intenționase artistul! Lutz îi aduse tabloul, pretinzând un preț mare, dar Flandra se opuse, zise că nu se va da o para chioară pe pictura aia, câtă vreme Lutz încasa destui bani de la senior în legătură cu apa…

Lutz plecă mirat. Îl dominase o femeie.

— De ce te-ai zgârcit cu el, Flandra? întrebă Halalaie.

— Te jecmănește și așa!

— Îți pasă ție de banii mei?

— Am promis că atâta vreme cât voi fi în preajma ta, am să te apăr, de orice.

— Și de moarte?

— Și de.

— Mă iubești?

— Nu iubesc cuvintele mari!

Modestul Lutz umbla pe coclauri, împreună cu „echipa” sa. Căuta apa. Să admitem, cu mari rezerve. Cei doi tineri care-l însoțeau (Lutz renunțase la alte ajutoare) nu erau vegetarieni, prin urmare se aprovizionau din belșug, iar acolo în munți, Lutz uita că e vegetarian…

Revenind din aceste expediții, Lutz deschidea în fața seniorului o mapă cu schițe atât de încâlcite încât nu le-ar fi înțeles nimeni.

Flandra, cu același zâmbet înghețat, traducea că lucrurile merg bine.

Halalaie, nădușind între speranță și disperare, o întrebă:

— Tu n-ai impresia că omul acesta n-a priceput ce doresc eu? Mereu mi se pare că el caută altceva…

*

Un proiectil mare de „tip Carabonc” sparse într-o noapte oglinda din salonașul unde Halalaie își bea cafeaua. Tocmai bătuse ora douăzeci și două, cerul devenise adânc și înstelat, totuși „Galaxia Halele” încă nu intrase în raza de vedere a europenilor, nici măcar a zulușilor, în schimb pe centrul oglinzii se născu o stea mare, neagră, urâtă.

Proiectilul rămăsese înfipt în lemn, chiar în centrul stelei negre.

Martori ai acestei posibile tragedii au fost Rudolf Lutz și matematicianul Șorban. Acesta, suportându-l pe Lutz care mereu încerca să-i explice schemele sale, bea din vinul seniorului, în vreme ce Lutz bea apă… Trecuse o săptămână de asidui cercetări. O

săptămână favorabilă. Ce e drept, Lutz prinsese suspect de iute unele cuvinte uzuale din limba noastră. Astfel fu în stare să rostească: „Alabia râului Tcherdawa intactă… sub locul denumit Vale de la kai, se aud sunete, fapt care-mi confirmă banuiala…”

— Ce bănuială? îl luă la rost Șorban.

Și chiar atunci veni proiectilul lui Carabonc. Rudolf Lutz se aruncă sub masă. Nevrednic lucru pentru un ascet căruia nu-i pasă de moarte!

Îl scoaseră de sub masă, dârdâia, și acum fu convins să prindă un pic de curaj cu niște vin. Șorban îl conduse la hotel, seniorul se duse la „Urangutanul” unde știa că își ia cina nemernicul de Beniamin Cornea.

Dar acesta afirmă că toate astea-s fleacuri și se vor rezolva cât ai bate din palme.

DOISPREZECE PLUS UNU

Seniorul H. avea de lucru până peste cap sau se prefăcea că are. Se întâlni de mai multe ori cu jandarmul căpitan Climescu și Beniamin Cornea, cerându-le nu să-l aresteze pe Carabonc, la ce bun! – că omul e iresponsabil, ci să-i explice cu binișorul că, unu, joaca de-a guerilla e ridicolă, interesele sale, ale chiorului, coincid cu ale lui Halalaie, iar dacă, din greșeală, absolut din greșeală, flinta aia l-ar răni sau, doamne ferește, l-ar ucide pe senior, toate speranțele lui Carabonc s-ar duce pe apa Sâmbetei, doi că austriacul Lutz nu e noul asociat al seniorului la exploatarea minelor de aur, trei, Carabonc să arunce flinta, să se arate, nimeni nu-i va face culpă și va primi prafuri pentru alinarea durerilor de cap, patru… însă la „patru” polițaiul bucureștean, înghețat, impenetrabil, plin de școală, de „metode”, îl opri pe senior.

— Lasă, domnule Halalaie, știu eu ce am de făcut!

Înghesuit financiar, Halalaie începu să-și înstrăineze averile, păduri, turme, case, localuri; advocații Pepe Ionescu și Theodor Csaki băteau provincia căutând mușterii rentabili, dar mai mult pierzând vremea prin restaurante și înghesuind cât se putea în propriile lor buzunare. Șorban, într-un moment de humor nefericit, îl sfătui pe senior să-și vândă galaxia, cu alt prilej Halalaie ar fi râs, acum digeră cu greu ironia, nu răspunse, se apucă iar să bea, iar când se mai trezi, la căpătâiul său se afla rece, demnă, mai frumoasă, dar și mai distantă ca oricând, doamna Flandra. Muia prosoape într-un lighean cu apă în care pluteau mici sfărmuri de gheață. Schimba prosoapele pe fruntea înfierbântată cu mișcări planate de balerină.

Nu se aflau la „Foișor”, ci la o minusculă vilă izolată, casă cu mai multe porecle deochiate. Mobila de culoarea mierii mângâia ochii, prin ferestre pătrundea mireasmă de pănușe uscate fiindcă locul acela se afla în mijlocul unui pogon de porumb. Fiind departe de vânzoleala

târgului, seniorul dădea rar pe acolo și nu-și amintea din inițiativa cui ciudata pictură de la „Foișor”, cea de la care i se trăseseră atâtea, fusese transmutată acolo și fixată frumos între draperiile potrivite.

Flandra vorbi. Dacă glasul ei nu suna mustrător, cel puțin se remarca printr-o adâncă și tristă indiferență, așa cugetă seniorul, cam contradictoriu.

— Acum când ar trebui să-ți mobilizezi toate resursele, te ții de petreceri scârboase ca ultimul mârlan, domnule Halalaie! De ce te iei după alții? Poate ai un destin deosebit!

Să fi fost acesta adevărul?

— Pe unde mi-ai umblat, *Domina?* Flandra stătea cu spatele, iar umerii ei tăceau. Să știi că mi-ai lipsit! Ai dat o raită prin București? Sau ai umblat să cauți apa *mea?* N-ai găsit-o, nimeni nu poate! Și H. se înfurie, azvârli cât colo ce avea pe frunte și cârpa udă se lipi de… curbura dublă a șifonierului galben. Îmi ceri să-mi păstrez luciditatea? De ce nu mă ajuți să-mi păstrez viața. Carabonc trage în mine când vrea. Unde e? Unde pândește? Pot fi sigur că nu se află chiar aici în casă cu flinta lui? Ce face Cornea? Ce face Climescu? Dar ce face domnia ta?

— M-ai întrebat ce fac! Te-am păzit. Fără mine nu mai erai în viață demult. Dar nu te pot păzi de dumneata însuți! Misiunea mea s-a terminat. Mi-ai cerut să-ți găsesc amărâtul acela de aur, ți l-am găsit. Am mai rămas aici ca să te păzesc. Nu știu cât mai stau, dar nu uita că atunci când nu voi mai fi aici, nu te va mai păzi nimeni.

Seniorul H. încercă să recapituleze situația. Iată o cu totul nouă față a lucrurilor! Își adună vocea destrămată. Privi pe deasupra Flandrăi: un păianjen minuscul făcea ascensiuni într-un ungher. Deși în căsuță domnea o răcoare aromată, afară soarele își plimba în voie razele, îndoind încăpățânatele săbii ale porumbului. Râșii, frații și surorile râsului împușcat de Halalaie gâfâiau, inspirând nu aer, ci abur fierbinte.

Halalaie, iarăși sleit, simți că eternitatea nu e vorbă goală, atât doar că nu se poate explica prin vorbe. Numai atât!

— Uite, ia o aspirină, interveni prozaic Flandra. Iată o cafea, va trebui să mănânci, să te întremezi, urmează zile grele. Simți parfumul acesta diafan? întrebă doamna K. parcă vorbind de parfumul unor virginale lăcrămioare și nu de sfara, ce e drept foarte apetisantă, ce ajunse dintr-odată în odaie.

— Se gătește în bucătărie? Cine e acolo? întrebă cu un fior Halalaie. Poate fi oricine, chiar Carabonc…

— Câtă vreme mă aflu în preajma ta, Carabonc nu te poate atinge!

— Totuși, cine e în bucătărie?

— „Într-un regat lângă mare pe care poate ai să-l cunoști într-o zi, trăia odată, demult, o fată, pe nume Annabell Lee. Destinul i-a fost să

mă îndrăgească, destinul i-a fost de a mă îndrăgi." Edgar Poe, scriitor de peste mări și țări… Iar nu peste mări și țări, ci în bucătărie, se află Annabell Lee.

Seniorul nu era un cretin desăvârșit. Altfel poate ar fi înghițit-o și pe-asta. Nu-l citise, pe Poe, nu era încă la modă să-i citești pe americani, însă purtarea Flandrei, plină de meandre imprevizibile și deseori atât de naive, îl descumpăni iar. Întrebă sleit:

— Cum o cheamă de fapt pe *Anabel?*

— E o surpriză ce am pritocit-o multă vreme. (Seniorul detesta acest ton de mare mister, când nu exista probabil niciun mister!). E autoarea acelei superbe picturi pe care am adus-o de la „Foișor".

— Tu ai adus-o?

— Ba nu, Făt, la porunca mea.

— Făt te ascultă?

— Ar îndrăzni să nu?

Seniorul fu ispitit să spună: „aici în casă la mine numai eu poruncesc!", dar se abținu, dar Flandra îi ghici gândul. Zise parcă fără nicio legătură:

— Aici e un loc mai potrivit, mai puțin frivol…

Avea o știință a gradației, această femeie. După ce cocheta în felul ei, după ce „pritocea" surprize, știa să devină fermă, dacă nu chiar dură. Seniorul văzu în mâinile ei marele, prăfuitul registru umplut cu socoteli de către Halalaie bătrânul. Flandra trecu peste toate paginile, citind ca pentru ea:

— Șansa numărul unu… vrăjitoarele… alte. Șanse… Șorban, Toma Milea, Lutz. Deodată frumoasa femeie se ridică în picioare, citi răspicat: ALTE ȘANSE (șanse de a scăpa cu viață) Unu: de a mă feri de Carabonc, doi, de a mă feri de ceilalți, trei, de a mă scăpa de influența destructivă a Ei, de a scăpa de pumnalul sau glontele Ei. Flandra făcu o pauză, examinându-l. Cine este Ea? Ea, sunt Eu?

— Nu știu, răspunse seniorul, slăbit. Tot ce e scris acolo e scris sub semnul disperării și al băuturii. Cum aș crede că tu îmi dorești răul?

— Poți crede orice, nu-mi pasă. Dar nu-ți doresc răul. Deocamdată te apăr…

— Unde este Făt? întrebă seniorul fiindcă sub plapoma jilavă, sub plapoma aceea înăbușitoare, în pijamaua lâncedă, se simțea caraghios, ne-bărbat și avea mare nevoie de serviciile „logofătului" Făt, mai mult sau mai puțin credinciosul său servitor: să-i fie adusă rufărie, haine proaspete, cămașă și să afle totuși cine este *Anabel* din bucătărie.

— Făt e plecat în munți, Iulian. A plecat în munți să ajute poliția, tu nu știi nimic… Pe Carabonc îl caută. Asociatul tău l-a împușcat pe Miki Lotu… da, da, i-a înfipt în ceafă o bucată de plumb pe care nici acum n-au putut-o extrage… Fiindcă, ochii doamnei K. deveniră feroci, jucăm după struna întâmplării și ce e nostim e că asociatul

Carabonc l-a confundat pe Miki Lotu cu tine. L-a împușcat în pat pe când dormea alături de Flavia, nevasta lui Miki, fostul tău amor.

— Prostii, Flavia nu e nevasta lui Lotu, după cum nu e nici a mea, răspunse Halalaie.

— Îmbracă-te! Deghizează-te în bărbat fatal, spuse Flandra, ieșind.

Încercând să urmeze povața Flandrei, H. se gândi la întâmplare. Ce știa el despre Flavia? Mai nimic. O considera drept o fată adorabilă, cam prostuță, cam necitită, una care cântă la local… Miki Lotu? Om cu neagră reputație, deși figura lui flască, de chiftea înghițită întreagă și nedigerată, nu părea să amenințe cu nimic. Nu i se punea în cârcă nici măcar asasinarea unui pui de găină… Vorbește puțin, asta e, se pomeni seniorul glăsuind singur în fața oglinzii, deși nu lipsește de la bairamuri unde însă nu bea, nu se dă în spectacol, dar plătește tuturor. De unde bani? Și acum zace la spital cu plumbul lui Carabonc în ceafă. Iar chirurgul David – cum avea să afle mai târziu, mare doctor însă cu ghinioane în viață, nu îndrăznește să-l opereze sub motiv că o intervenție va provoca hemoragia și colapsul. Miki Lotu trăiește acum, ca și Carabonc, cu glontele în cap, iar dacă i se extrage plumbul, se duce, asta-l pune pe Lotu într-o nouă lumină, superioară. Sunt un mare cugetător, gândea cu ironie seniorul, privindu-se în oglindă. Păcat că nu mă apreciază nimeni! Acum, abia acum aflu că unii oameni, orice ar păți „chiar dacă-s scoși din șanț din propriul lor gunoi, au șanse să crească în ochii altora datorită împrejurărilor, iar câte un altul are de suferit chiar dacă destinul îi este favorabil, chiar dacă e avansat la rangul de arhiduce de Saxa ori de parascovelicul măsii… Lotu, datorită lui Carabonc, e aproape arhiduce de S. – și iată-mă pe mine, era să ajung om de știință, dar s-a întâmplat ceva… totuși am ajuns bogat, am descoperit o mină de aur ce trebuie să mă facă și mai înavuțit, dar se întâmplă povestea cu dispariția apei și *nimeni nu mă compătimește*… Divaghez ca un cretin ce sunt… Bietul Miki Lotu! Să-i acordăm dragostea noastră și simpatia ce o merită ăia de care știm că scăpăm… O, Hristoase! Oare am devenit cinic? Nu vreau, nu vreau…

*

* *

Masa fu îmbelșugată, mâncărică delicioasă de fazan, boboc de rață, harbuji murați, o nebunie, toate pregătite nu de meșterii bucătari ai orașului, ci de Annabell Lee – Flavia, șansonetista și pictorița! Ea era autoarea tabloului înfățișat în prima pagină a acestei istorisiri, tot ea pictase tabloul care-l scosese din minți pe senior, iar acum pregătise o „gustare” de zile mari. Față de starea precară a lui Miki Lotu manifesta reținere și indiferență, de nu cumva se prefăcea! Înfulecând, stimulat de vinișorul roz, răcoros, posesorul galaxiei le cerceta pe sub gene pe cele două femei, ambele cu păr de aur, semănând prin ceva, întrecându-se să fie una mai frumoasă decât cealaltă, fără a fi o

adevărată rivalitate între ele – așa se părea.

Flandra purta rochie verde, cu un cordon de piele foarte lat, cu o cataramă de argint, mare, ovală – și toate acestea puneau în evidență talia ei angelică. În decolteul larg și adânc străluceau două lănțișoare fine, presărate cu scânteieri de chihlimbar – desigur nu întâmplător le alesese ca o „rimă" la pletele ei. După obiceiul său, poate al tuturor bărbaților, Halalaie, trezit la viață, compara cele două femei. Flavia, mai fragilă, era femeia „ce ți se frângea în brațe". Cu părul larg ondulat, auriu, părea sora mai mică a Flandrei, mai mică poate datorită diferenței de înălțime. Ospățul fiind terminat, Flavia, care servise refuzând orice ajutor, duse mâinile la spate și șorțul înalt căzu la picioare. Nu se aplecă să-l ridice. Lumina se opri pe umerii albi, ușor pistruiați. Încălțase sandale romane, fără toc, pe piciorul gol. Gâtul înalt dădea replică picioarelor zvelte și când vorbi (tăcuse mereu), Halalaie avu impresia că nici nu-i recunoștea glasul.

— Iulian Voicu, se adresă ea seniorului, cu atât mai impersonal cu cât folosea cele două nume *mici,* cum nici maică-sa nu o făcuse, nu te ocupa acum de mine, nu eu sunt personajul principal.

Deci a observat că o studiez, gândi, dezarmat, Halalaie.

— Înțeleg, înțeleg, murmură. Fără voia mea, eu sunt personajul principal… fără voia mea!

— Sărmanule! Nimic nu înțelegi!

Lingurița doamnei Flandra emise o notă muzicală atingând farfurioara cu desert. Mâncau fragi cu smântână. Bucureșteanca, părând absentă, urmărea cu interes dialogul. Flavia se așeză, lipind cu grație picior peste picior. Nu mai păstra nimic din acea modestie ce o afișase cât timp fusese bucătăreasă și menajeră. Gâtul ei de frumusețe medievală răsări și mai înalt; între ochii verzi și nuanțele verzui de pe tablourile ei se făcu parcă o punte, un curcubeu.

— În acest caz, cine e personajul principal? întrebă seniorul. Doamna Klinkenhagen?

— Nu eu, dragule, făcu polițista între buzele căreia cuvântul „dragule" nu avea nimic alintător.

— Dar de ce avem nevoie de un personaj principal? Femeile nu răspunseră. Poate jupân Carabonc e personajul principal?

— Iarăși nu pricepi nimic, spuse Flandra. Personajul principal e râul dispărut ce continuă să curgă printre noi…

— Ca acolo, adăugă Flavia și arătă propria ei pictură.

O, doamne, trimite-mi o furtună, s-o rup în pumni, se rugă seniorul. Mă pot lupta cu balaurii, dar cu două femei frumoase, aliate împotriva mea, imposibil! Trimite-mi-l, doamne, pe Carabonc să-i îndoi flinta pe genunchi și să-i scot din orbită și u l t i m u l ochi. Trimite-mi înțelepciune și inspirație, doamne, dacă exiști, iar dacă nu…

PATRUSPREZECE

Gheorghe Surdu Carabonc era juma popă și juma prof și nu degeaba cetise aproape un maldăr de cărți. El își dovedi încă o dată șiretenia și abilitatea, alegând, așa cum stabili comisarul Beniamin Cornea ajutat de cele mai perfecționate „metode", un unghiu de tragere derutant și aproape imposibil. Se instalase, pentru a-și înfăptui omorul premeditat, în podul hardughiei părăsite, peste drum de hotelul „Belvedere", acolo unde Miki Lotu înnopta, împreună cu Flavia. Vorba vine înnopta, fiindcă venise către dimineață, nu beat, el nu se pilea nicicând, dar cu buzunarele burdușite. Câștigase la cărți. O fi fost cartofor de profesie. La ora unsprezece dimineața, în plină zi, când Lotu mai dormea, fu pe neașteptate *trezit* de ghiuleala de plumb.

Miki Lotu, un om atât de experimentat, comisese o greșeală dormind cu ambele geamuri larg deschise. Uitase oare că avea numeroși inamici, dar acum nu un inamic îi venise de hac, ci întâmplarea. Carabonc, cu obsesia lui ce se putea numi și demență, comisese eroarea de a confunda ceafa lui Lotu cu ceafa seniorului, și altă eroare, folosind același tun demodat care-l demasca fără greș în loc să-și găsească o armă modernă. Dar Carabonc nu putea să iasă din albia sa, precum Cerdava! De altfel, folosind aceeași flintă ce o mânuiseră și bunicii lui la fiare mari, juma popă juma prof urmărea o idee. Știa că proiectilul mare și bont, înainte de a te ucide, te chinuiește îndelung. Carabonc convins că e tras pe sfoară, sau numai din răutate și nebunie, ținea să-i asigure seniorului trecerea pe cealaltă lume într-un cuptor de jăratec, dar acum în cuptor se afla nevinovatul Miki Lotu. Poate că Lotu merita acest purgatoriu, nimeni n-ar fi putut spune cât e de nevinovat sau vinovat!

Chiorul, în ciuda erorilor săvârșite, dăduse iarăși la iveală că e iscusit și sprinten ca o fiară. Cum de izbutea să fie sprinten la statura sa de uriaș? Izbutise, Carabonc, să dispară de la locul crâncenei tentative, în plin oraș. Toți, în afară de surzi, auziseră detunătura! Carabonc purta bocanci grei, cu ținte mari ce protejau talpa. Urmele țintelor în praful gros din acel pod, mărimea bocancilor și altele, îl trădau iarăși pe Carabonc, însă, fie că nu-i păsa, fie că nu cunoștea metodele polițienești ale lui Beniamin Cornea, fie că – e o afirmație riscantă – acesta nu era cu adevărat interesat să pună mâna pe el. Da, acest Beniamin, fratele lui Maximilian, în loc să pornească în fruntea unei potere pe urmele lui Carabonc, se împiedică iar de „metode" și luă, ceea ce numea el, mulaje „cromotografice", pierzând inutil multă vreme, fiindcă toată lumea știa cine pușcase. Totuși, căpitanul Climescu îl urmărea cu venerație, luând chiar notițe. În acest timp Carabonc… hei, hei!

După ce fusese „trezit" la ora unsprezece de plumbul flintei, Miki

Lotu se încăpățână să mai trăiască fix douăzeci și patru de ore. Atingând, zdrobind niște conductori importanți ai durerii – să-i numim empiric nervi – Lotu nu se plângea de dureri deosebite, deci Carabonc comisese o eroare, falsul său client nu se chinuia.

Terminând cu mulajele, comisarul Cornea, în loc să-l cate pe ucigaș, îl pândi pe chirurgul David, încolțindu-l cu privire la f u n i n g i n e, i n e l u l de m e t a l i z a r e, suprafața m i n u s u l u i ț e s u t (în cazul de față minus os) și așa mai departe, până ce medicul, om hârșit și plictisit, îl împinse pur și simplu la o parte.

Cele douăsprezece ore suplimentare de viață, dăruite lui Miki Lotu, fură pline și bogate pentru muribund. Cu încuviințarea medicilor, păstrându-și luciditatea, dar schimbându-și întruna expresia figurii (fața lui fiind moale ca o gălușcă prea fiartă nici nu era greu) Lotu asistă, oare cu o secretă satisfacție?, la un adevărat pelerinaj. N-a existat om de vază (sau, în sfârșit, om cunoscut prin *ceva*…) să nu se simtă dator a-și aduce omagiul – vorba vine! – și compătimirea omului despre care se vorbeau atâtea și de care se temeau cu toții. Nimeni nu alcătuise inventarul fărădelegilor și matrapazlâcurilor lui Lotu, posibil că escrocheria sa cea mai de seamă era imensa capacitate de a juca teatru – la poker spre exemplu, se consideră că acesta ar fi chiar elementul de bază. Chirurgul David, om blazat însă fin observator, om subțire și excelent medic (fusese azvârlit din Capitală datorită unor scandaluri amoroase – se zicea), studiase, în treacăt, figura întunecată, satanică prin placiditatea ei, a lui Lotu. Acum, avându-l pe pacient, aplicându-i la răstimpuri bandaje (rănitul fusese instalat într-o rână, singura poziție convenabilă), David simți un ac de gheață în inimă observând că pacientul său muribund, inevitabil muribund, începe să-i semene! Se liniști însă constatând că Lotu are capacitatea cameleonică de a lua înfățișarea tuturor oamenilor ce-i treceau prin față! La un moment dat părea chiar fratele geamăn al lui Toma Milea. Da, căutătorul venise și el, din cine știe ce motiv…

Ce naiba doreau aceștia toți, ce putere îi adusese, smeriți, în haine nu de doliu ci sobre, cu pălăriile în mână, la căpătâiul lui Miki Lotu? Teama că totuși nu va muri și va ține minte cine a fost, cine nu?

Pe unii probabil interese obscure legate de activitățile de taină ale lui Lotu, pe alții sinistra curiozitate, pe ceilalți, da, chiar teama. Afluența vizitatorilor îl plictisi pe dr. David, încercă să-i gonească. Dar Miki afirmă că aceasta e ultima lui dorință, să vină să-l vadă cine vrea. Chirurgul ridică din umeri, încercând să rămână cât mai mult în preajmă, studiind fizionomia rănitului nu numai dintr-un impuls pur științific. Miki Lotu era un om bogat, nu se știa cui o să-i lase banii, după cum nu se știa de unde proveneau. Până la nefericita descoperire a filonului de aur, seniorul Halalaie fusese mult mai înstărit, dar el nu era un om ce făcuse avere pe căi dubioase; moștenise și învestit cu

norocul comparabil cu cel al șoferilor ageamii ce nu comit niciodată accidente în situații când un as se duce dracului, în loc să-și facă praf moștenirea, mergând uneori la riscuri ce făcuseră părul măciucă advocaților Pepe și Theodor, o dublase. Degeaba, acum era pe ducă. Pe ducă era și Lotu care murea, însă murea fără grăbire. O mutră străină (mare advocat dintr-un mare oraș îndepărtat cum se dovedi), se profilă pe la-nceputul după-amiezii și, cât timp Lotu își făcu testamentul (aceasta era presupunerea), lumea fu poftită să iasă, cu excepția a doi martori, printre aceștia, culmea, Toma Milea. Juristul nu zăbovi mult în rezerva rănitului, ieși făcându-și vânt cu pălăria și întrebă unde se poate mânca bine, iar pelerinajul la patul lui Lotu își reluă fluxul.

Trei persoane îndrăzniră să nu se arate (fapt ce iscă defavorabile rumori): Carabonc, asasinul, că nu era atât de nebun să vină, seniorul H., fie că avea mult curaj, fie că n-avea defel, și Flavia, „neoficiala" lui Lotu. Către seară, pe la zece, în salonul mereu aerisit și puternic luminat, pătrunseră câțiva fluturi de noapte, urâți și grași. Umbrele aripilor, amplificate, plutiră peste pereți. Văzduhul se înăcrise și sendesase, în munți bubuia o furtună, atmosferă tocmai potrivită… Chirurgul David schimbă priviri semnificative cu ajutoarele sale și, fie că le surprinse, fie că-și simți sfârșitul (iată o mare enigmă față de cei ce încă n-au murit, cum își *simt* unii sfârșitul?, fiindcă faptul e confirmat), Miki Lotu ceru sau porunci, mai mult porunci, cu toate că glasul abia i se auzea, să vină procurorul, comisarul de poliție, căpitanul de jandarmi, juristul ce-i întocmise testamentul, martorii, precum și domnișoara Flavia R. și domnul Iulian Voicu Halalaie.

Beniamin Cornea se afla în incinta spitalului unde-și *continua* cercetările, de ce dracu nu plecase după asasin?, procurorul, judecătorul fură scoși din apropiere, de la masa de biliard, Climescu de la cină. Flavia veni într-o toaletă nepotrivită (cântase la local, cutezase una ca asta!) iar după câteva minute apăru și seniorul. Nu veniseră împreună din decență… deși toată lumea știa, totul se află, unde-și petrecuse Flavia ziua toată. Apăru doamna Flandra Klinkenhagen, căutătorul Milea ce nu trebui căutat fiindcă, adeverind-o încă o dată, se afla peste tot. Se grupară într-o parte a patului acolo unde avea unghi vizual Lotu.

Acesta-și mișcă puțin, cu mare efort, capul pe trei sferturi acoperit cu bandaje, cântărind cu ochi sticloși „de dincolo de viață", cum se spune, întreaga adunare.

— Acoperă, domnule doctor, cât se poate, mizeria de sub capul meu, îl rugă Miki pe chirurg, referindu-se la pata urâtă de pe pernă, nici sângerie ca sângele, nici galbenă ca aurul sau creierul…

La unsprezece fără un sfert Lotu își exprimă coerent ultimele dispoziții, sau dorințe… În prezența oamenilor legii el declară cu

limbă de moarte, că-l scutește pe asasinul Carabonc de ispășirea pedepsei, iertându-l. Întrucât fusese împușcat mortal din pricina domnului Halalaie, din motive ce nu mai trebuie specificate, Lotu îi cere numitului domn Halalaie s-o ia sub ocrotirea sa, și de nevastă, pe Flavia F., iar Flaviei îi poruncește să accepte și să jure ambii, acum, că o vor face. (Chirurgul David se întrebă dacă această dorință a lui Lotu e o răsplată – pentru ce? – sau o pedeapsă…)

Miki Lotu mai avea de petrecut în această lume câteva scurte minute, în acest interval păru să aștipească, în orice caz rămase liniștit. Toți așteptau sfârșitul, ca pe o dezlegare, deși cu spaimă. Un spasm îl ridică pe Miki, o parte din bandaje căzură. Nu e limpede dacă, murind, într-un ultim acces de humor, sau pentru a semăna printre cei de față o altă confuzie, el încercă să pronunțe: „De la curbura dublă a peretelui se…” și nu mai avu putere. Era *se* un cuvânt în sine, sau începutul altui cuvânt (secantă?)?

Bandajul se desprinse cu totul și de undeva, din creierul mic probabil, căzu de bună voie plumbul trimis de Carabonc cel iertat.

Ca și cum povara aceea din cap îl mai ținuse în viață, odată cu plumbul, căzu și viața lui Miki Lotu.

*

Păsări negre, târându-se pe cer către sud, în șiruri, în săgeți, unghiuri, mai rar alcătuind stranii și efemere curburi duble, sfâșiară bolta pentru a face loc prin rănile deschise norilor de toamnă. Ceața și ploile veniră, pârâurile de pe văile secundare, Ampoiul, Lostrița, Vagmerul, Făina, prinseră viață și acum în preajma băilor aurifere mai vechi, aproape istovite, lăstarii șteampurilor demodate (în comparație cu ale lui Halalaie ce fuseseră prevăzute cu mari roți pentru apă, cu frumoase cupe, de o concepție modernă…), sfărâmau cu vigoare brușii, iar aurul, puțin cât mai era, începu să vină. În ciuda ploilor ce dăduseră speranță seniorului și angajaților săi, albia Cerdavei rămase stearpă, șuvițele ce se scurgeau de sus fie că se pierdeau prin crăpături, ca blestemate, spre bucuria greu tăinuită a vechilor proprietari, fie că abia izbuteau să umezească albia unde odinioară spumegase puternicul râu. Mulți dintre angajații seniorului trecură la alți stăpâni. Halalaie mai păstră doi pârgari pe care-i înarmă bine să păzească șteampurile și morile construite de senior pe Cerdava și la fel, să ferească filonul de nemernicia hoților.

Câțiva dintre fanteziștii orașului îi propuseră lui Halalaie o soluție dezavantajoasă pentru senior, avantajoasă poate pentru ei, în orice caz destul de realistă, să transporte bolovanii auriferi din filonul său în șteampurile lor șleampăte, dar care totuși mergeau, să-i macine acolo, să-i mărunțească, să spele aurul cu oamenii lor. Dar distanțele erau mari, drumurile inexistente, doar catârii ar fi fost o mică soluție și apoi cum să păzești roca bogată, în cine să ai încredere? Ceilalți aveau

să iasă în câștig, iar H. iarăși în pierdere! De mutarea șteampurilor lui mari nu putea fi vorbă, micile cursuri de apă nu aveau destulă forță să le întoarcă, și ar fi ieșit încă un conflict cu proprietarii minelor bătrâne.

Însă, mai presus de orice, seniorul se încăpățâna să creadă că Cerdava are să revină, fie de bună voie, fie că o va obliga el! O armată de specialiști lucra întru găsirea soluției.

— Să o forțezi să revină! se distra, posomorât Șorban. O apă! O apă e ca o femeie! (Ce știe omul acesta despre femei? se întreba Hala.) Cum să decizi revenirea unei ape ce nu mai există? bombănea matematicianul în veranda casei sale, în fața florilor pe care toamna nu le ucisese, ci abia le adusese o nouă culoare, mai frumoasă, mai perfidă, mai otrăvită.

— Există! ripostă seniorul, întărâtat. Și curge pururi printre noi, invizibilă, Cerdava, printre noi, e cea mai vie, e personajul principal! o cită el pe Flavia.

Șorban îl analiză puțin obosit, vag plictisit, și totuși curios.

— Și în acest caz, unde este? Cerdava e râul ce dispare mereu, s-a mai întâmplat, e himera, dispare pentru o zi sau pentru un secol, nu se știe niciodată, merită să te gândești la asta în fiecare seară înainte de a adormi, s-o urmărești pe căile ei invizibile în ceea ce numim noi somn. E ceva prea frumos, prea înalt, ca să fie rezolvat de „specialiștii" tăi. Cerdava e soră, poate, cu luna. O fură luna. Păi da, atracția lunară a fost studiată până acuma doar de niște rudimentari. Socot că aceștia n-au înțeles nimic, în orice caz n-au ajuns la esențial, iar tu trebuie să tratezi chestiunea mai ales din punct de vedere filosofic…

— O privesc din punct de vedere practic. Te-am rugat să faci calcule…

— Le-am făcut. Degeaba. Prin calcule, și cu ajutorul doamnei Flandra, ți-am găsit filonul, dar calculele nu pot aduce apa înapoi. Schimbă-te, Iulian! Ce poate să reprezinte dispariția unui râu?

— Ruina mea!

— Mă plictisești. Ce importanță are ruina ta față de frumusețea și acuratețea faptului în sine?

— De când te interesează „acuratețea" faptelor în sine?

— Dintotdeauna, însă tu n-ai vrut să înțelegi.

— De ce nu consideri, făcu H., „curbura dublă a peretelui" drept o problemă de sine? Hei! Rezolv-o! Chiar și Miki Lotu, în ceasul morții, s-a referit la „curbura dublă a peretelui", adăugând și silaba *se*… Mai mult n-a fost în stare să spună, deși poate că știa! Profesorul Grud, care e de matematici, consideră că *se* vine de la secantă. Iată deci problema, descurcă-te, am să te plătesc bine!

— Ești din cale-afară de naiv, băiete, fâlfâi Șorban din labă. Hai, tunde-o cu secanta ta cu tot!

— Ce? Mă dai afară din casă?

— Exact, confirmă Șorban. Un autor pe care-l citesc uneori când nu scrie scabroșenii, zice adevărul: în preajma proștilor, te prostești. Acum tu ești doar un prost, și nu mai face pe jignitul, chiștocul ei de treabă!

*

Halalaie vându berăria „Coryndon” (poate spera să atenueze în felul acesta mânia lui Achile… eroare, a lui Carabonc!) o casă, juma din păduri, și continuă să vândă. Banii luați pe berărie îi făcu praf cu prilejul viitoarei căsătorii cu Flavia, nuntă de care se vorbește și azi. O parte din ceilalți bani fură înghițiți – atât cât permise doamna Flandra ce continua să vegheze, de specialiștii ce căutau soluții, căutau Cerdava. Unde o căutau? Mai ales în locuri unde ar fi fost imposibil să dai de un strop de apă.

Cu deosebită pompă își făcu apariția un ins deșirat, să zicem nu tocmai plăcut la înfățișare, vorbăreț de nu mai putea, în toate limbile, un tip care-și dăduse – el, cu voința lui, titlul de comandant, comandantul Jean Brous. Se bucura de celebritate, fiind în esență un mare, cu adevărat mare, comandantul Jean Brous. Se numea cum am zis, fiind un mare escroc, dar fiindcă nu escroca pe nimeni personal, o serie de intelectuali naivi (prima excepție poate că o făcea Hala), ci țări, state, țări, carevasăzică, nu purta titlul onorific de escroc, ci acela de comandant și specialist… În ce?

În tinerețe încercase meseria de scafandru, acolo, în Mările Sudului, căutase epave pline de perle, și ce va mai găsi, fără succes, fiindcă avea pieptul îngust, suflul scurt, și, posibil, ghinion. Nu descoperi decât o scoică spartă pe care o arătă lumii întregi și avu succes. Ce este o scoică spartă? Nimic! Dar…

Minune că nu-l forfecaseră rechinii cei răi, dar poate că și atunci, în junețe, fusese la fel de inapetisant pentru rechini.

Constatând că nu iese cine știe ce scofală din meseria primejdioasă de pescuitor de perle, în golful Magadar sau aiurea, unde zilnic îți freci pântecele de pielea zgrunțuroasă a rechinilor, micuțul Jean Brous își zise: Ia să pun pe picioare o afacere mare, o afacere demnă de mine, și așa, prin hazul hazardului, se întocmi, nu într-o clipă, ci mai lent, cum trebuie, cu anii, un fel de disciplină – ca să nu-i zicem știință – numită, aproximativ, oceanplanto-grafonamenism biologic. Termen larg și cuprinzător – ce nu cuprindea? – ce avu succes, totuși.

Observație. Iată de ce Brous nu-l suferi din primul moment pe Rudolf Lutz, deși ei, în știință, trebuiau să se afle ca f r a ț i i, chiar și concurenți, deși nu prea semănau în diverse domenii, de pildă Lutz, ascet, celălalt gurmand – degeaba, nu se lipea cărnița pe acesta și, afemeiat cum se dovedi, un pic mai târziu, dar n-are importanță, produse regretabile scandaluri în pașnicul „Foișor”.

Sfârșitul observației răutăcioase a autorului – nu chiar sfârșitul.

Ca să terminăm cu acest Jean Brous, prima ce luă plasă (nu e ușor să ocolim termenul) a fost T., țară pe care o stimăm. Acest stat T. depuse eforturi financiare ce ar fi uimit pe orice tezaurier scrupulos, deh, deh, era vorba de o premieră mondială – iar când e vorba de așa ceva, statele, iarăși, deh, deh…

Omenirea are marele talent de a redescoperi lucruri știute de antici și pre-antici. Aceștia au ridicat piramidele, au înălțat cetăți grandioase, au lăsat semne al trecerii lor, au cunoscut matematica, astronomia… Toate s-au uitat și am luat-o de la început. Abilul Brous speculă acest soi de snobism naiv și, din ghinionist pescuitor de perle, lefter, ajunse să fie solicitat pentru cercetări biologice, arheologice, sau de altă natură. State maritime cu oceanologi serioși îi acordară fonduri, îi puseră la dispoziție nave, acum devenise cu adevărat comandant, unii editori importanți se bătură pentru a-i tipări concluziile. Nu existau niciun fel de concluzii, că se termina circul, ci un etern „va urma”. Brous avu talentul de a întreține de la an la an, de la deceniu la deceniu, interesul pentru cercetările sale, talentul de a nu spune niciodată nimic definitiv. Alții, nu el, nu mai riscau, plonjau în adâncuri, fie în costume de scafandri, fie în „butoaie” din ce în ce mai perfecționate. Secretare alese pe sprânceană, frumoase și deștepte, compuneau partea romantică a ghiveciului, Jean găsea totdeauna ceva „uluitor”, mergea la reuniuni internaționale să-și dea ifose. Venind aici, pentru a contribui la regăsirea râului Cerdava, având și gustul fastului (nu făcea pe vegetarianul!), își pregăti o apariție rafinată și fascinantă, cum făcea totdeauna, fie că mergea la un șef de stat, fie că debarca pe un atol anonim unde nu era nimic de descoperit, dar atolul, datorită imbecilității talentate a lui Jean, devenea vestit prin nimic, și îngreunat de atâta glorie se scufunda curând… așa ca nimeni să nu poată nega cum că Jean văzuse acolo minunățiile alea.

În orășelul „de aur” sosi impresarul lui Brous care, fără multă vorbă, încercă să înșface toate fondurile lui Halalaie, dar se izbi de „zgârcenia” Flandrei. Îl plăti, dar nu cât cerea acela…

În sfârșit apăru și Jean, cu nasul albăstrit de vinișoare violete, urmare a dezmățului gastronomic, a perioadei când pescuise perle? Deși mânca mult, rămânea scheletic, deși vorbăreț, plin de inițiative de care uita imediat (de bani nu uita!), cu mâini prevăzute cu degete subțiri, toate exact de aceeași lungime, neliniște, mișcându-se întruna, apucând, pipăind…

Instalat în casa pusă la dispoziția sa, comandantul dădu dispoziții, strașnic se pricepea să arunce dispoziții și câteva zile își plimbă mutra prin oraș, apucând tot ce se ivea în cale, fie fetișcane rurale, sau femei coapte, și chiar burlane. Halalaie, visând pururi la ale sale, încercă să fie drăguț cu acest nou „specialist”, și chiar îi ceru și Flandrei să se

arate și ea mai simpatică, dar „secretara” rămânea de bronz. Comandantul întocmi și el hărți, și într-o zi de toamnă camioane grele și înzorzonate se iviră în oraș, purtând pe lemnărie tot felul de reclame și desene, unele scandaloase… Șirul de mașini se îndreptă către Balta Țapului fiindcă acolo era „nodul principal” – așa hotărâse Brous.

*

* *

Iritat de sosirea acestui rival, care prin fast și tehnică îl depășea, ba chiar nici nu-și ascundea eforturile de a-i seduce „eleva”, Rudolf Lutz își spori cercetările și obținu unele rezultate, dintre care cel mai de seamă a fost „învierea” lui Miki Lotu. Chiar a doua zi după ce părăsise acest tărâm, cartoforul își continuă jongleriile, ivindu-se la o stână și îngrozindu-i pe bacii de acolo, ei fiind la curent cu sfârșitul său. Cel puțin așa povesteau ciobanii. Și alți rurali, poate simțindu-se frustrați, reluară firul, întâlnindu-l pe Miki pe Plaiul Căcăcenilor. Într-un miez de noapte el trecu prin fața berăriei „Coryndon” (care, vai, nu mai aparținea seniorului). În cârciumă se încăpățânau să mai stăruie vreo câțiva mușterii a căror mărturie nu prea contează, însă oamenii erau și ei și destul de afumați ca fantoma lui Lotu să nu-i sperie, ci mai mult să-i amuze. Unul mai isteț a fost de părere că de-aia umblă el, Lotu, pe-acolo, din motive de sete și ieșiră buluc, care cu bere, care cu trascău sau vin, dar Miki o ușchise. Halalaie, informat de această „revenire”, o interpretă în felul său. Lotu apăruse pentru a-i reaminti lui și Flaviei de jurământul făcut, încă nu se căsătoriseră, cum anticipasem, ci abia, printre alte grele trebi, se făceau pregătiri.

Rudolf Lutz, neinteresat de partea sentimentală a afacerii (ca un vegetarian ce era…), trase alte concluzii. Fiind adeptul unor credințe *combinate,* oscilând între cultul zeilor, creștinismul primilor ani, mohamedanismul anilor de mijloc, puritanismul anilor de vârf, accepta orice, respingând totul. Multiplele sale credințe și așa-zisa dietă nu-l fereau din nefericire de păcatele cele afurisite și omenești ca invidia, tendința de a-i umili pe rivali, de a-i scoate din joc. Aceste impulsuri regretabile nu erau însă perfect servite de cerebelul său. Un veritabil neamț poate ar fi știut cum să procedeze, dar Lutz ținea mult la originea sa vieneză. Un neamț veritabil n-ar fi luat în seamă zvonurile cu privire la reapariția lui Miki Lotu, Lutz însă căzu pe gânduri și luă hotărâri importante. Angajă o șleahtă de mincinoși care să-l pândească pe Lotu. Un neamț ar fi știut probabil să facă un pic de osebire între oameni cinstiți și mincinoși. Curând „vegetarianul” se pomeni cu o droaie de rapoarte pe care, dacă le luai în serios, reieșea că „dublura” sau, dacă doriți, fantoma lui Lotu parcurge noapte de noapte mii de kilometri. Lutz pricepu în sfârșit că toți informatorii săi mințeau și-i concedie, când interveni „logofătul” Făt. Și acesta voia

bani, ce altceva? Lutz îi dădu un plic. După un mic timp, Făt veni cu informații. Noapte de noapte Miki o vizitează pe fosta lui amică, Flavia R. (încă domnișoară). Nici nu e de mirare că-l ridică din morți o femeie atât de frumoasă! Pe Lutz nu-l interesau femeile, mai ales cele frumoase, decât din punct de vedere teoretic. Așa afirma el. Ce o fi înțeles cu privire la punctul teoretic vizând femeile frumoase, cine să mai știe. Făt mai ceru bani, mai primi un plic și plecă să caute o anumită muierușcă, Zorica, ce urma să joace rolul Flaviei. (Făt n-ar fi îndrăznit să trateze direct cu Flavia, fiindcă această ființă frumoasă, artistă, l-ar fi lovit cu biciul, nu i se poate nega demnitatea și mândria șansonetistei dar și pictoriței Flavia R.!)

Veni un miez de noapte nu tocmai călduros. Înfășurat în pardesiu și cu pled pe umeri, Lutz tremura șoptind că nu vede nimic, când apăru Zorica, având aproximativ talia Flaviei și depunând eforturi să-i imite vocea.

— Pe cine nu vedeți, domnule? întrebă Zorica, frumos înțolită într-un sumănaș alb cu mânecare negre, cu părul curgând lung pe umeri.

— Pe tomnul cela răpozatu, Lodu, scânci „specialistul”.

— Trebuie să avem răbdare, spuse Făt. Eu mă duc. E mai bine așa… Dacă suntem prea mulți, nu vine precis…

— Și me lași singur cu duda? (Voia să spună „duduia”).

— Altfel nu se poate.

Făt dispăru.

Vegetarianul abia murmură:

— Pine… Atunți așteptam, așteptam…

Începuse a burnița, noaptea nu se arăta prielnică nici măcar stafiilor!

Preocupat de frig, de teamă, poate de gânduri mai înalte – dar ce dracu poate fi mai înalt decât o femeie frumoasă! – Rudi n-o tratã pe Zorica decât ca pe un simplu glas.

Cum burnița tot mai în voie, apetisanta Zorica își acoperi părul răscolit, cu o maramă ar trebui să zic, însă nu era nici maramă nici șal, iată că-mi lipsește potrivitul termen, și-l luă pe vienez de mână. Lutz nu interpretă nicicum gestul, și nici nu era cazul. Zorica încerca să-l ferească pe vienez, miop la propriu și la figurat, de vreo hârtoapă în care să se scufunde chiar definitiv. Poate mai era nevoie de el…

După o mică bucată de drum, Zorica scoase de undeva o sticluță și-l îndemnă pe Lutz să guste. Nu! se cutremură acela, cu mare panică. Noi nu cozumam alcoluri! Fata îl asigură că e numai o licoare împotriva răcelilor, deși era *țuiki* – austriacul, ușor de convins, sorbi și pe dată se simți mai voios și mai puternic. Mai ia! îl îndemnă fata, o să-ți lumineze mințile! Sensibil la asemenea cuvinte, mintea e totul, vienezul mai gustă și imediat văzu făptura subțiratecă, străvezie a lui „Biki Lodu”…

A doua zi, în patul său de la hotel, trezit din somn, Rudi nu-și aminti decât că la un moment dat „Biki Lodu” intrase în stâncă. Pur și simplu intrase în stâncă. Pe unde o fi locul acela? Către amiază, aceeași Zorica intră în camera lui. Vienezul nu-și găsi ochelarii, totuși o recunoscu.

— Du, fada, ieri m-ai imbetat!

— Nu, domnule!

Zorica își arcui sprâncenele, mari, nepensate și nevopsite. Te-am dus, spuse ea, pe drumul ce-l doreai și nu ți-am cerut nicio plată!

Zăpăcit, Lutz, obișnuit să fie plătit bine, dar să și plătească, își căută portofelul, scoase ceva mărunțiș, dar Zorica, avea și ea mândria ei, îl măsură cu dispreț și-i întinse un măr, precum Eva, dar Lutz nu era nici de departe Adam. Privi ionatanul cu bănuială, oare nu conținea băutură injectată în el, sau chiar otravă? Învinse puținul său curaj, mușcă din măr. Spuse că nu-și mai amintește drumul,

— Mai taci, spuse fata. Te duc eu acolo.

— De rog… Tar la lumina sorelui și fără zdicla, traga mea…

*

Văgăuna se prezenta sinistră, nici nu e de mirare că Lotu, ivindu-se din țara umbrelor, alesese tocmai acest punct ca să dispară… Stânca albă, gălbuie, întretăiată de crăpături și de argintii linii de mică, nu-ți lăsa nicio speranță. Pâlcuri negre de arbori, de jur-împrejur, nici ele nu te îndemnau la optimism. Arborilor nu le păsa de nimic, dar nu e sigur, cine poate să garanteze că un copac e nepăsător la toate? Fără decât numai poate că un specialist…

Lutz cercetă peretele și descoperi, sau crezu că descoperă, curbura dublă pe care o neglijase cu superioritate până atunci. Foarte aproape, înnegrită după uscăciunea verii, albia Cerdavei. Semnificativ, își zise „vegetarianul”. Vântul făcea să urle molizii cei mari. Câte o roată, construită în zadar de Halalaie, scârțâia.

— Ce păzesc boacterii ăia, de n-o împroptesc? Că se strică așa! strigă seniorul, de față și el la extraordinara experiență.

Artificierii instalară o cantitate de explozibil, înainte de a începe lucrul oamenii își făcuseră cruci, fiecare aflase că Miki Lotu iese de-acolo și revine acolo, nu oricine îndrăznise să se apropie, iar cei ce lucrau acuma o făcuseră îndemnați de bani și de răchie.

Ce spera însă Rudi Lutz? Să elucideze secretul vieții duble a lui Lotu, aici și dincolo? Aș, el nu pentru asta se deplasase de la Viena! Lutz socotea însă că misterul revenirii lui Lotu (orice „vegetarian” crede în mistere!), e strâns legat de curbura dublă, dar de ce? Cine s-o spună? Iar în spatele acestor draperii de stâncă, credea vienezul, spumega Cerdava și el voia acum s-o recheme. Ajutoarele lui Lutz, frumoasa fată, dorită și de infamul Brous și tânărul ei camarad îi priveau pe artificierii ce-și încheiau pregătirile. Puseră *cozi*, fitiluri

foarte lungi și peste păduri hăuli veselul avertisment: AAARDEEE!!!

Lumea fugi, se ascunse, aşteptă lungi secunde. Exploziile se produseră la mici distanțe, mai mult niște fâsâituri. Flinta lui Carabonc glăsuia mai sonor. Asistența, de unde mai înainte ai fi zis că nu e țipenie de om, se dovedi numeroasă, mulți se apropiară făcându-și iar cruci: dacă se vor izbi de Lotu?

Vântul culcă deodată praful, în locul vechii stânci gălbui se căsca o gaură neagră. Din peștera aia cumplită nu se auzea nimic, nu venea niciun ecou și, firește, nici Cerdava renăscută. Încă mai aşteptau, mai sperau. Și până la urmă apăru ceva. Se auzi mai întâi un sunet grețos, un orăcăit de jigodie preistorică. În gura orificiului creat de explozii își croi loc, împiedicându-se, un broscoi de dimensiuni nemaiîntâlnite, sigilat cu acea *lipsă de culori* de care beneficiază viețuitoarele ce-și petrec existența pe sub pământ. Părea orb. Peste ochii bulbucați se așternuse o pieliță albicioasă. După o nehotărâre, broasca sau ce va fi fost începu să salte strâmb. Oamenii se feriră. Și după ce animalul preistoric dispăru, începu să se audă și altceva.

Lutz zbieră ceva în limba copilăriei lui, fericit. Trecătoare fericire! Voia să spună că vine apa!

Se înșela, bietul. De sub stâncile trapezoidale se iscară greu, cu opintiri, câteva valuri de noroi negru, vâscos. Scursura groasă, ca o lavă, nu era însă fierbinte ca lava, ci rece, și alături de ea săltau zeci de broaște, unele la fel de mari ca și broasca șefiță care se ivise prima. Oamenii, mereu mai înfricoșați, dând înapoi în fața invaziei, mai adăstau. Aşteptau oare să-l vadă și pe Lotu venind direct din infern? Dacă-l aşteptau pe Lotu își pierdeau timpul degeaba, fantoma comise încă o potlogărie și nu apăru. Mâlul negru presărat cu broaște se duse încet la vale, însă, ca un făcut, nici măcar șuvoiul acela diavolesc nu se duse către albia Cerdavei, chit că n-ar fi făcut mare scofală acolo, ci se prăvăli într-o adâncitură hăulind surd până se termină și „lava” și broaștele. Chiar și broaștele se termină câteodată.

Plin de îngâmfare, umflat, numai la burtă, ca și cum ar fi înghițit un sac de fasole, comandantul Brous asistase și el la experiență. Nasul său vânăt se înroșise de atâta vanitate. Cei doi specialiști se înfruntară. Halalaie ce-și zicea, lasă-i să se pocnească, abia aștept! Savanții schimbară cuvinte tari într-o limbă străină și erau pe cale de a se lua și la palme, argumentul suprem, când răsări între ei o cometă, armăsarul argintiu încălecat de Toma Milea, căutătorul.

Toma, descendent din voevozi și care făcuse școli nu se știe unde și când, le vorbi de sus, de pe cal, tot într-o limbă străină. Nu se știe dacă cei doi rivali au înțeles, dar în orice caz ei coborâră brațele. Mai târziu cei ce știu și află totul, traduseră cam astfel cuvintele căutătorului: Domnilor, n-aveți decât să vă și omorâți, oricum n-aveți nicio putere în ținutul nostru. Cerdava are să revină singură, când are

să-i fie ei pe plac.

Poate că nu se înșela.

Toma Milea părăsi locul, îndreptându-se în direcția munților.

Treaba unui căutător adevărat e să caute mereu.

Toma știa că poate găsi orice, numai să dorească.

Nu-l interesa bogăția, aurul. Voia numai să găsească diferite adevăruri. Și știa că poate oricând. Știa.

CINCISPREZECE

Iată că matematicianul Șorban se dovedi un om imprevizibil cu toate că înfățișarea sa de blând gurmand și visător abstract nu prevestea niciun fel de surprize. Când avea motive, matematicianul se exprima dur și clar față de amici și inamici (nu avea inamici!). Nimeni n-a îndrăznit să-l trateze cu aceeași monedă. Și nimeni nu s-a supărat.

Dintr-o toană, matematicianul compuse o lungă și ceremonioasă invitație pentru un ceai, către seniorul Halalaie de care-l lega o veche, dar superioară prietenie. Vârî invitația într-un plic lunguieț din hârtie groasă, cretată, snoabă, și-l expedie la „Cuxa anonimă Halalaie *te* Carabonc.” Scrisese chiar așa, deși chiorul, cu toate că iertat de Lotu, nu era în toate privințele iertat, în orice caz nu mai dădea pe la Cuxă, atât ar mai fi lipsit, să apară acolo cu flintoiul lui. Din motive necunoscute seniorul încă nu-l chemase pe pictorul Coreaptă să schimbe firma, să-l șteargă pe Carabonc. Deși acesta trăsese cel puțin de două ori în H., seniorul iertase, ori îl uitase. Invitația fu adusă la Cuxă de către domnul Boroș, om în vârstă, bucătar, grădinar etc. I se adresau totdeauna cu domnule datorită vestimentației impecabile, fie că se găsea la îngrijit de flori, la bucătărie sau la măturat.

Se făcuse către seară. Seniorul încheie tratativele cu advocații Pepe și Theodor, prin intermediul cărora vindea casa lui de vânătoare dintr-un sat. Nu mai poposise acolo de ani. Ducă-se și asta, numai apa să vie! Advocații topindu-se, Halalaie reciti invitația, avu un zâmbet fin ce-l onora și se duse să se schimbe acasă. Îl găsi pe „logofătul” Făt dereticând, ceea ce nu făcea niciodată. Adevărul e că Făt se înarmase cu o mătură foarte lungă, dintr-acelea cu care se gâdilă păianjenii de pe tavan. Făt tresări, încurcat. Nu auzise. Halalaie îl privi. De ce oare „logofătul” ținea scula aia lungă invers, cu peria în mână adică? Nemulțumit, H. îi făcu semn s-o șteargă. Își scărpină tâmpla. Privind în urma lui Făt, care ieșise plecându-și capul și târând unealta de care se tem copiii mici, Hala își puse întrebări, gândi că n-ar fi rău să se descotorosească definitiv de Făt în care, cu intuiția ce o au câteodată oamenii naivi și generoși, simțea că mocnesc gânduri ascunse, dar nu știa și nu avea să afle decât mult mai târziu sau niciodată, că Făt, și el cunoscând enigma curburii duble, vorba vine, își petrecea o mare

parte din timp ciocănind pereții, căutând, netrebnicul.

Halalaie își alese o haină de gală care să rimeze cu tonul invitației. Îmbrăcându-se, el se amuza la gândul hainelor ponosite în care-l va primi matematicianul. Ceai? Nici vorbă de așa ceva, cel mult o fiertură întunecată căreia îi dădea gust poate o coropișniță ajunsă din greșeală-n oală. De fapt Hala nu cunoștea prea mult despre calitățile de maestru bucătar ale domnului Boroș, dar știa că Șorban se mulțumește cu orice și mănâncă rar acasă.

Gata îmbrăcat, impresionant în haina sa de seară, Halalaie refuză iar ajutorul lui Făt care-l întrebă dacă să pună caii la șaretă. Sau la trăsură? La nimic, îl expedie seniorul, scrutându-l din urmă. Se decisese să meargă pe jos, elegant și prosper, „pentru a face o demonstrație" acelora care-l considerau la pământ, și o făcu, demonstrația, împărțind pe drum câteva zâmbete și strângeri de mână.

După ploi mari picaseră câteva zile parfumate, în aceste zile te urci la vie să cauți ciorchinii uitați de culegători, bine ascunși, dar îi găseai urmărind zborul viespilor. Boabele sunt acum răscoapte, dulci ca niște stafide. Șorban, în verandă, admira soarele amurgului. Florile sale supraviețuiseră după cele dintâi brume și înghețuri și, mai frumoase acum, își etalau cu violență culorile pentru ultima oară, de nu cumva Șorban descoperise *prin calcule* secretul nemuririi lor…

Halalaie sperase să-l complexeze pe matematician (stranie și inutilă vanitate!) prin vestimentația sa e u r o p e a n ă, și fu ușor dezamăgit găsindu-l îmbrăcat șic, poate că nu chiar ca un domn ci mai curând ca un bulibașă înstărit, sau ca un turc. Purta caftan de catifea de un roșu cardinal sub care strălucea cămașa galbenă ca amurgul și ca unele dintre flori, iar pe cap o piesă bizară, ceva între fes și calpac. Zâmbetul perfid, greu sesizabil, la colțurile gurii numai, îl transforma pe Șorban în japonez.

— Ce ai pățit? întrebă seniorul. Ce ți-ai pus pe cap? Matematicianul nu binevoi să răspundă. Halalaie privi cele câteva găini ce se plimbau printre flori, somnoroase, gata de culcare, și-l întrebă pe Șorban de ce-și lasă „orătăniile" acolo, să paradească trandafirii tomnateci, la care, matematicianul, ofensat în numele găinilor, răspunse că „orătăniile sale" sunt astfel educate ca să nu strice nimic ce e frumos. De altfel, printre galinaceele care și porniseră către coteț, unde poate le aștepta coana vulpe, zburda o minge albă, pudelul Sejour. Pesemne vestimentației sale fistichii voise a-i da replică Șorban, gânditor în largul fotoliu de trestie. Pe masă, în fața matematicianului, se afla un maldăr de foi umplute cu formule și figuri geometrice. Tot mai solemn, matematicianul grăi:

— Am descoperit enigma curburii duble a peretelui, de-aia te-am invitat la ceai.

Transpirând de emoție, și vibrând ca o vergea, seniorul se așeză.

— Are vreo legătură cu dispariția Cerdavei?

— Nu știi că-n lumea asta toate sunt legate între ele?

— Mor de curiozitate!

— Așteaptă, nu muri. Domnule Boroș, strigă Șorban undeva către interior, ești amabil să ne aduci lampa și să ne servești cina?

— Lasă cina, spune-mi că mor!… imploră seniorul.

— Decât să mor eu de foame, prefer să mori tu de curiozitate, replică, liniștit, Șorban. Dacă pier de foame n-ai să afli nimic despre curbura dublă, povestea nu e nici scurtă, nici simplă… Savantul flutură pe sub nasul lui Hala foile cele pretențioase. Pe vremuri ai făcut studii strălucite.

— Le-am întrerupt, făcu întunecat seniorul. Ce e cu asta?

— Nimic, nimic…

— Bine, să bem repede ceaiul și…

— Nu beau niciodată ceai, băiete, îl opri Șorban.

Dl. Boroș, în negru, cămașă albă, scrobită, papillon la gât, așternu, fără grabă, o față de masă imaculată cu broderii și farafastâcuri, parcă era pentru un savant ce nu acordă importanță deșertăciunilor. Pe mijlocul pânzei se deslușea un desen realizat în ață fină, în mai multe culori, subtil combinate, reprezentând nuduri. Halalaie își exprimă mirarea, Șorban întrebă dacă nu recunoaște mâna celei ce a lucrat această deosebită față de masă, de unde s-o recunoască? se miră seniorul.

— Cum de unde, e opera viitoarei tale soții!

— A Flaviei? Și cum de o ai? Cum a ajuns aici?

— Ce mai grozăvie, ce te înfoi, am cumpărat-o! Parcă nu ai ști că domnișoara Flavia vinde ceea ce pictează sau brodează.

— Nu știu mai nimic despre viitoarea mea soție, spuse seniorul. Și nu mințea.

— Ai tot timpul ca să afli, făcu Șorban, urmărindu-l pe domnul Boroș care aducea platourile. De toate se găseau pe masă, chiar și raci, nu scoși din Cerdava, ci dintr-un pârâu anemic care, totuși, nu făcea figuri, nu dispărea, ci izbutea să învârtă, mai ales după ploile de toamnă și primăvară, câteva șubrede roți. Același pârâu colcăia de păstrăvi, și o parte din ei se aflau acum, fripți, chiar sub ochii lacomi ai matematicianului. Dl. Boroș puse hrean, smântână, ardei, castraveți cruzi și murați, usturoi, morcov, alături de morcov și pătrunjel fiert, ceapă, lapte bătut și altele. Șorban – aplaudă această masă la fel de bucuros ca și Newton când i-a picat mărul acela în cap, mărul de la care atâtea ni se trag…

— Excelent, domnule Boroș, te-ai întrecut azi. Eu încep să mănânc, voi ce mai stați? Servește-te, Ștefan! Și tu, Iulian. Nu vă formalizați, se poate mânca și cu degetele.

Uitând de calcule, și mai ales de enigma curburii duble,

matematicianul puse de toate în farfurie nu înainte de a-și amesteca într-un pahar mare țuică de chimion cu sirop. Marele dresor, calm, simțindu-se ca acasă, îi urmă exemplul, puse peste raci dulceață de trandafir, peste dulceață, mujdei, morcov, conopidă, savurând cu bucurie noutatea hranei, la fel ca și Șorban care-și pregătise un amestec și mai rafinat… îngrozit de aceste combinații, de pofta de mâncare a amicilor săi (oameni de spirit…), Halalaie abia izbutea să ciugulească, în timp ce ceilalți doi haleau cu poftă, nepăsare și fără grăbire. Pofta nu înseamnă și grabă. Până izbutiră să se stâmpere căzu o noapte călduroasă și senină plină de puritatea unei toamne dulci, cu un Car Mare pe diagonala cercului, cu o Stea Polară minusculă, în schimb nemișcată acolo în singurătatea ei.

Domnul Boroș culese de pe masă ce mai rămăsese, nu mult, Halalaie oftă. Rosti aproape furios:

— Ei, v-ați stâmpărat foalele cele nesățioase?

— Tu nu? Rău ai făcut. Fii calm, prietene, spuse Șorban, cu o nouă seninătate pe figură. Șorban își pregăti luleaua, în vreme ce Aboui, cam jignit de cuvintele lui Hala, privea în noapte peste frizura acestuia. Își răsuci cu abilitate o țigară, abilitate de scamator – ceea ce și era. Totul s-a întâmplat într-o noapte la fel de frumoasă ca asta, continuă Șorban, insensibil la nervii seniorului, și aduse, urnindu-se cu încetineală, o carte dintr-un vraf înalt, pus alături. Legătura cărții, într-o piele fină, neagră, ascundea titlul lucrării și autorul, dar Șorban desfăcu tomul la sfârșit și examină coperta interioară. Om ordonat, matematicianul avea obiceiul de a-și nota paginile cu fraze sau opinii ce le considera interesante. Găsi ce-i trebuia și răsfoi cartea până ce ajunse la pagina dorită.

— Unde dracu mi-am lăsat ochelarii?

Dl. Boroș se prezentă imediat cu ochelarii, matematicianul și-i puse și începu să citească.

„Deodată i se urcă un nod în gât și prins de o emoție necunoscută, avu senzația clară că aici, în locul acesta ciudat, populat de umbrele trecutului, era încătușat de o vrajă.

…Memoria lui se aventură pe potecile unui tainic labirint, apoi se retrase tremurătoare. Gânduri ciudate răsăreau și dispăreau, se zbăteau înspăimântate ca niște pești speriați în apele limpezi ale lacului. Era ostil acestor gânduri, căuta să le alunge, dar ele reveneau insistent, absurde, obsedante și chinuitoare, întreaga lui personalitate începea parcă să se destrame, contopindu-se cu umbrele ireale ce pluteau de-a lungul pereților lambrisați.”

Matematicianul închise cartea, scoase ochelarii, suspină. Și dresorul, înduioșat, suspină.

— Magnific. Azi nu se mai scrie așa. Cine să scrie?

— N-ai dreptate, Ștefan. În toate timpurile au fost oameni care au

scris frumos, după cum au fost și unii care să-i conteste… Sunt convins că și pe vremea acestui autor, cine o fi că am pierdut prima pagină, se vor fi găsit destui care să spună că „azi nu se scrie la fel de bine”. De când e lumea așa e cu artele și în general cu toate.

— Și ce e cu asta? Autorul, cine e?

— Stai, nu te repezi, Iulian – și Șorban pufăi. Nu am de gând să divulg autorul și numele cărții, din vanitate, am și eu acest drept de a fi un pic vanitos, nu spun ce carte e pentru ca proștii să nu afirme că aș fi romanțios și neserios. Dar eu n-am pretins niciodată că n-aș fi un romantic deghizat sau un neserios, câteodată.

— De ce nu treci la subiect?

— Acesta e subiectul, băiete. Din cauza nerăbdării poți pierde totul, până la urmă chiar și viața.

— Nu mă tem! Treci la…

— Bine. Ți-am spus, aici e subiectul și anume se făcea că într-o noapte citeam acel volum și am ajuns la pasajul cu pricina. Mi-a plăcut și am întrerupt lectura. Totdeauna întrerup cititul la un capitol sau un pasaj ce mă interesează, ca să rămân cu o bună amintire, iar a doua zi cartea să mă cheme iar. Așa procedez eu, așa citesc eu. Am închis cartea, am făcut întuneric și am dat să adorm cu iluzia că eu aș fi acel personaj cuprins de o emoție inexplicabilă, eu care n-am avut niciodată astfel de emoții, dacă nu cumva mă laud, poate fiindcă n-am întâlnit femeia care să-mi dea astfel de emoții…

— Ce faci acum? Ne spui povestea vieții tale?

— …Adormeam, când din pasajul acela frumos, cam tenebros, în mintea mea se reliefară niște cuvinte: „pereții lambrisați”. Voi, tu, Ștefan și tu, Iulian, poate sunteți mai iuți la minte decât mine sau decât voiți a arăta, deci n-am să vă mai explic modul bizar și fără logică strictă în care se înlănțuie în mintea noastră cuvintele, imaginile, ideile – dar cred că tocmai datorită acestei aparente lipse de logică (poate fi înlocuită, parțial, și prin cuvântul „întâmplare”), s-au făcut câteva din marile descoperiri, s-au emis idei profunde, s-au scris frumoase cărți…

— Mai bine nu s-ar fi făcut descoperiri și nu s-ar fi scris „frumoase cărți”, murmură Hala, evident împotriva propriilor sale convingeri. Nerăbdarea îi cam trecuse. Acum știa. Șorban nu-l invitase pentru a-i pune pe tavă un adevăr evident, legat de necazurile sale, ci pentru a avea auditoriu în fața căruia să facă niște speculațiuni. Câtcodată, lui Șorban, ca și advocaților, îi plăcea să-și audă vocea!

— Ideea aceasta anarhică nu tu o lansezi primul, replică blând matematicianul. În orice caz legătura ce s-a produs în mintea mea nu e chiar lipsită de temei. De la pereții lambrisați am trecut la curbura dublă a peretelui și picoteala mi s-a dus. Gata somnul. Ia să vedem, mi-am zis, ce poate fi și curbura dublă a peretelui, fiindcă, vezi bine,

nu examinasem niciodată serios problema, mi se părea un fel de năzbâtie, dar acum, influențat de atmosfera din cartea citită, devenisem, cum să spun, mai înțelegător. Există mistere. Și infinitul e un mister, cum să-l accepți? Stăteam, în pat pe spate, cu pumnii sub ceafă și fixam tavanul. Un pic de lumină pătrundea pe ferești, nu știu de unde. Curbura dublă a peretelui mi se învârtea prin cap ca o morișcă.

— Totuși n-are niciun sens… curbura dublă a peretelui, interveni Aboui, parcă anume spre reîntărârtarea seniorului care gândi: oare de ce se amestecă și „cățelarul" ăsta?

— Așa e. Nu are niciun sens. Și am eliminat, făcând, cred, un pas înainte, am eliminat din meditațiile mele peretele, exact acel cuvânt de la care pornisem, rămânând numai cu prima parte a „formulei". Să fie oare „curbura dublă a secantei"? m-am întrebat, amintindu-mi de acel „se" neterminat rostit de Miki Lotu și de supoziția lui Grud.

— Așa are vreun sens? sări Halalaie.

— Poa' să aibă, dacă-l cauți neapărat, dar, din punctul tău de vedere, din punctul de vedere al interesului tău, niciunul, am decis. Orologiul marca primul ceas al dimineții când am înlocuit secanta cu spațiul. Curbura dublă a spațiului…

Șorban, mulțumit cu lumea și cu sine (ce să zicem, frumos pentru un cugetător!), contempla în tăcere asistența nu prea numeroasă. Ce e drept, dl. Boroș, de undeva din umbră nu pierdea un cuvânt. Poate că și pudelul Sejour, de undeva din penumbră, înțelegea câte ceva, și ca să mergem până la absurd poate-l înțelegeau și unele zburătoare nocturne.

Marele dresor Aboui rosti:

— Cât de frumos! Curbura dublă a spațiului!…

— Poate că e frumos, răspunse blajin matematicianul. Poate să existe un sens, dar în sfere prea înalte. Nicio legătură cu dispariția Cerdavei. Nicio legătură cu meschinul aur. La ora două a nopții am înlocuit curbura dublă a spațiului cu a timpului. Alte orizonturi! Uitasem pentru moment de micile tale încurcături, Iulian, începusem să iau pe cont propriu aceste nemărginite probleme, dar mi-am adus din nou aminte de tine, Iulian. După încă vreo oră am înlocuit curbura dublă a timpului, care mi se dovedea prea îngustă. Curbura dublă a infinitului, mi-am zis. Aici e totul!

— Și mai frumos! A infinitului, se incintă marele dresor.

— Frumos, dar ce mă privește pe mine? reînvie Halalaie.

— La prima vedere nu te privește. Trecusem la înălțimi cu văzduhul rarefiat și obosisem. M-am ridicat, am făcut lumină, am adnotat, cum am obiceiul, evoluția sau șirul acestor gânduri, de la curbura dublă a peretelui – la curbura dublă a infinitului… Am ajuns la o concluzie, m-am întors în pat și, culcat pe o parte, mi-am propus

să continui a doua zi. Am renunțat la toate gândurile, așa cum fac yoghinii, am coborât pe acest pământ, transpirat de satisfacție. Ce simplu! Cum de nu mă gândisem!

— Spune-mi și mie!

— O, cum te grăbești, zgârcitule!

— Să nu-mi spui că până dimineață ai uitat totul. Ți s-a mai întâmplat.

— Uite, Iulian, rezultatul calculelor mele. Cerdava o să revină în matcă la 28 decembrie ale acestui an.

— Sigur?

— Calculele o spun.

— Nu sunt matematician și nu pot verifica aceste calcule. Totuși, poți să-mi spui ce legătură poate fi între infinit și dispariția Cerdavei?

— Am trecut încetișor, de la infinitul mare la infinitul mic. Acu înțelegi.

— Nu!

— Ca să înțelegi, ar trebui să urmezi iar niște cursuri universitare…

Poate că Șorban omisese a preciza că studiase pe îndelete din cronici datele, dispariițiile și reapariițiile acestui râu, Cerdava, și că, poate, în calculele sale se bazase pe precizia uluitoare, și infinit de greu de explicat, a ciclurilor în care apa binevoiește să apară sau să dispară. Poate că totuși plecase numai de la calculele pure, pornind de la infinitul mare.

— În acest caz, pot să-i concediez pe Lutz și pe Brous?

— Chiar în clipa asta, afirmă, moale, Șorban.

— Și să te plătesc pe tine, în schimb?

— Nu-ți este un pic de rușine, Iulian?!

— Îți cer scuze…

Domnul Boroș, atât de distins, ieși din umbră clănțănind din dinți, dar nu din cauza frigului, că noaptea căzuse călduroasă. Zise:

— Cer iertare… dincolo de gard e cineva care pândește și ascultă!…

— Ei, și? Totdeauna e cineva dincolo de gard și totdeauna cineva dincoace, făcu nepăsător Șorban.

— Cred că l-am recunoscut, bâtâi din toate mădularele dl. Boroș. E Miki Lotu.

— Ei, nici chiar așa! Adă, te rog, felinarul, domnule Boroș.

La locul indicat nu se afla nimeni.

— Ai vedenii, domnule Boroș. Nu mă supăr dacă ai vedenii, dar dacă nu mai e nimic de mâncare mă supăr. Mi s-a făcut foame.

— El a fost, îngăimă Boroș.

— Ei și? Tot mi-e foame!

— Abia ai mâncat, observă Halalaie.

— Azi mănânc și pentru mâine! Nu văd măcar o urmă de cățel…

— El nu lasă nicio urmă, spuse seniorul. Ce urmă? Cum să lase urme el?

— Care el, mă băiete?

— El, Miki Lotu, repetă Halaiaie care se îmbătase fără să fi băut nimic. El a fost. A venit să-mi reamintească… Mâine mă căsătoresc cu Flavia, chiar mâine. Vă invit la nuntă.

— Iată un sfârșit fericit, oftă matematicianul.

— Oare?

*

Pe măsură ce noaptea înainta, noaptea aceea caldă și blândă, dinspre munți coborî gerul. Boactărul angajat de senior pentru a-i păzi instalațiile, morile, piuăle, concasoarele sale dormita pe treptele uneia dintre clădiri cu pușca între jărunți, când îl răzbi răceala. În scară fusese un zăduf ca de plină vară. La foc mic fripsese ceva, picurase pe pâine, se ospătase în lege, udându-și și gâtlejul. Nu poți rămâne întreaga noapte la pândă, atent și curajos, fără să-ți încălzești la răstimpuri și sufletul, numai că boactărul, după ce păzea, pe treptele unei mori, se retrăgea către interior unde-și instalase, cu ajutorul schimbului său de zi, culcuș plăcut, cald. Zice proverbul, nu paznicul păzește via, toți dorm de stâng, ci o păzește ideea de paznic. Boactărul, după ce se simți sătul, își aruncă pe umeri sumanul cel greu, luă arma, niciodată încărcată, să nu cumva să puște pe vreunul din greșeală și să-și facă păcat (arma păzește via, nu glontele…) și, nehotărât, dacă să se retragă definitiv sau să mai păzească, adormi adânc. Vârful ascuțit al aripii unei păsări mari îi tăie fruntea, ca un cosor. Năuc, pârgarul se ridică încercând să urmărească zborul avântat al păsării ce se ridica îndreptându-se, parcă, direct spre lună. Zburătoarea nocturnă se topi, de n-ar fi rămas urma pe fruntea cărnoasă a individului, s-ar fi putut zice că o simplă nălucire. Paznicul făcu o nouă tentativă de a se retrage, dar până să se ardice, pleoapele iar îi căzură și adormi cu arma aia inutilă între picioare, pentru un ceas, două, trei?, până ce-l zgudui frigul picat din senin. Nu chiar din senin, veneau norii și nu simpli nori de ploaie. Mirat, dar nu prea tare de schimbarea asta bruscă, paznicul de noapte strânse genunchii, nu cumva arma să cadă și să se sfarme, trase pe mânuri sumanul cel gros și atunci, dezmeticit, observă haita de lupi ce urca pe stâncă, în șir despletit, urmând albia Cerdavei, într-o armonioasă și desăvârșită liniște. Boactărul împietri. Nu mai văzuse una ca asta. Fiarele se strecurau atât de aproape! Să fi vrut, le mângâia boturile cu țeava pușții, însă ar fi fost o provocare inutilă câtă vreme lupii lunecau pe lângă el, fără să-i dea importanță? Mulți veneau, lupii, cine știe de unde și către unde, nu se mai sfârșeau. Paznicul, înfricoșat dar și vrăjit de trecerea lină a haitei, urmări profilurile lupilor până se pierdură undeva în sus pe albia Cerdavei. Urcau și ei către lună, cum se

întâmplase cu frumosul râu?

Revenit din groază și din mirare, boactărul isprăvi sticla zicându-și: se schimbă vremea!, și se duse la culcare. Ce ar mai fi putut să se întâmple în acea noapte? Să ningă. Și ninse. Către dimineață. Așa că nunta Flaviei cu Iulian Voicu Halalaie coincise cu prima ninsoare.

*

Păi da, lupii or adus zăpada, comentă, în lipsă de alte preocupări, pârgarul de zi căruia cel de noapte, predând schimbul, îi relatase trecerea cenușiilor, înflorind-o cu bogăție. Fulgii picau oblic, le auzeai șuieratul, șuiera vântul de fapt și, fiind mărunți fulgii, ninsoarea se prevestea de lungă durată. Îmbrăcat gros (nenumărate straturi…), înfipt într-o cușmă înaltă, paznicul tropăia în fața morii; aici, de comun acord cu celălalt boactăr (făceau cu schimbul, săptămânal, unul noaptea, celălalt ziua), își instalaseră hogeacul, adică locul de dormit și de gătit, plita din pietre mari în care se făcea foc pe ger, fără pericol, fără ca moara să se aprindă. Ascunseră acolo provizii, glaje cu tărie. Oricum, iarna când e viscol nu ai cu cine schimba o silabă, te simți ca ultimul om, pe ultima planetă. Dar, prin foșnetul fulgilor și vaierul vântului, urechea exersată a pârgarului prinse un nou sunet și se bucură. Putea să fie și prevestirea unui cutremur, tot s-ar fi bucurat. Tot ce poate fi o noutate bucură pe omul plictisit în singurătatea lui. Se opri din dantul său prin zăpadă, strânse (deși se bucura) pușca aia descărcată și adăstată. Din ritm, omul deduse că e vorba de un singur cal, deci un singur călăreț, de nu cumva o fi fost un cal fără călăreț, gând ce nu-i surâse paznicului, fiindcă un cal fără călăreț poate să însemne orice. Pe unduirile albiei, ninsă acum, se ivi calul, cu un om în șa, spre liniștirea paznicului. Cobora din sus, ca din lună, așa cum noaptea lupii urcaseră sus, către lună, după cum povestea celălalt. Boactărul îl recunoscu pe căutătorul Toma Milea călare pe armăsarul său argintiu. Ce căutase el, în ninsoare, acolo departe sus… în lună? Aur?

Printr-o ciudățenie, paznicii de la băile aurifere, de la șteampuri, rareori se molipseau de boala aurului, mulțumindu-se cu destinul lor modest și din acest motiv nu-i înțelegeau pe cei nesățioși, după cum omul tocmit de Halalaie nu înțelegea de unde poate să apară acum Toma, dar nici nu încerca să priceapă. Căutătorul se apropia la pas, cu pletele și umerii ninși, și mai avea armă, semn că fusese la vânătoare, semnul sigur fiind căprioara din spatele șeii. Fecioara vânată se îndoise după curbura spinării, îi atârna capul, iar din vârful limbii mai picura sânge. Paznicul își săltă cușma. Cu sau fără motiv, Toma Milea inspira respect, dacă nu și oarecare teamă.

— Ați vânat, domnule Milea?

— Eu nu prea am obiceiul… Dar undeva din munte a detunat o flintă și căprioara s-a rostogolit în calea mea…

Craniul zdrobit de un plumb mare vorbea de la sine de autorul „vânătorii”.

— Cum de nu vă aflați la nunta cea mare? se miră țăranul.

— Dar cine să se însoare pe acest timp rece?

Paznicul îi explică, sfătuindu-l să se grăbească dacă vrea să apuce ospățul care va fi strașnic. Insul își făcu o cruce mare, poate-și amintise de Lotu care umblă slobod, nu șade cuminte în groapă și acum poate-l aude! Cu ochii lui mereu ațintiți în depărtări, căutătorul zise:

— Prea bine, am să le duc acest cadou, și fără a se răsuci în șa duse mâna la spate, mângâind, atingând abia, căprioara ucisă de altul. Și se depărta, însă nu grăbit. Deodată pârgarul îl văzu făcând cale-ntoarsă.

— Cei de la oraș au de toate, dar tu cu ce te hrănești aici?

— Am și eu de toate, mulțumesc.

— Taie frânghia! porunci căutătorul.

— Care frânghie, dom’le Milea?

— Aia de leagă vânatul. N-ai cosor?

— Dar de ce s-o tai? se mira cică, paznicul, dar în același moment, dintr-o mișcare, despică împletitura de cânepă ce imobiliza căprioara.

— Fă foc mare, te descurci tu că ești om de munte. Să iasă friptura mustoasă, puțin înăbușită, poate mai târziu mă întorc și eu să gust…

În vreme ce Toma Milea intra iarăși în ninsoare, armăsarul său contopindu-se cu vârtejurile, paznicul, având la picioare căprioara, îndoită, așa cum o coborâse de pe cal, își mai făcu o cruce cătând împrejur. Fiece fulg de zăpadă putea fi un ochi de diavol. No, și ce! Se apucă să jupoaie căprioara.

*

Noaptea târziu, în vreme ce ospățul continua în mai multe saloane, până a doua zi, până a treia, seniorul se întinse alături de Flavia. Se simțea înghețat, istovit, descurajat… Se apropie totuși și puse mâna pe curbura dublă a pieptului ei. O găsi la fel de înghețată. Mare scofală că am luat-o de nevastă, cugetă cu amărăciune. Înainte era ca un vulcan…

*

Șirul de lupi se prelinse înapoi pe albia Cerdavei și ninsoarea încetă. Prima ninsoare temeinică din acea iarnă fusese prilejuită de urcarea lupilor către lună, dacă nu cumva și de nunta dintre H. și Flavia, dar nunta împlinindu-se, așa cum o ceruse Miki, iar lupii coborând către alte limanuri și având desigur alte planuri, urmă un anotimp destul de sec, nici vârfurile munților nu se înălbiră ca lumea, așa că speranța seniorului pentru primăvară căzu. Seniorul continua să nu creadă în calculele lui Șorban. Flavia renunțase să mai cânte la local, picta sau broda în atelier. Seniorul abia acum descoperi acest cuib, atelierul, ca o seră și, alături, două odăi mici și dulci, toate la

margine de oraș, între arbori… Miki Lotu se arăta mereu mai rar și numai unor indivizi criță. Un bețivan adevărat e un bețivan adevărat – subtil adevăr… – și-și închipuie că întreaga omenire e însetată fără încetare și cumplit, de-aia pretindeau cavalerii paharului că Miki de sete bâjbâie mormăind prin preajma localurilor. Povestea s-a repetat, în vreo două ocazii grupuri de inși în stare foarte veselă merseră și stropiră mormântul lui Lotu cu bere și vin roșu, descoperiseră că răposatului grozav ce-i plăcuse vinul roșu. Câte unul, doi, ațipeau acolo, riscând să înghețe, și astfel Miki Lotu, care nu băuse în viața lui, trebui să suporte câte o noapte prezența unor beutori, dacă nu cumva în nopțile respective își luase „liber". Aflând de aceste urâte năravuri, comisarul Beniamin Cornea intră în acțiune ca o săgeată într-o mămăligă și aplică pedepse.

*

Halalaie muncea, organizând și reorganizând căutarea Cerdavei (de fapt își definitiva ruina) și ordonase ca vraful de hârtii de pe biroul său de la Cuxă să nu fie clintit niciun milimetru. Printre alte dosare inutile se aflau acolo și actele ce atestau că seniorul e proprietarul unei noi galaxii, „Galaxia Flavia". Nu avusese inimă să respingă propunerea unui astronom de la Dunăre care-i oferea destul de ieftin galaxia proaspăt descoperită și vizibilă în anul 2000, prin urmare c u r â n d… Tot Flandra medie această afacere.

După ce legaliză achiziția, seniorul merse la atelier și o dărui nevestei sale. De câte ori mergea la atelier, se pomenea ros de o grea gelozie. Pe cine mai primise Flavia acolo?

— Aș dori să văd și eu galaxia asta, spuse Flavia, ridicându-se și netezindu-și buclele aurii. Ce să-i răspundă seniorul, o tâmpenie, că e tânără și are să apuce anul două mii…?

— Cine e fata? se interesă H. arătând pânza la care lucra noua proprietară de galaxie.

— Credeam că o cunoști, făcu fără expresie Flavia.

— Da… cred că da… e nevasta pădurarului meu Gurguzan, Florica, drăguță dacă-mi amintesc, încercă să fie degajat Halalaie. Și ce caută aici?

— Îmi pozează ca model. Trebuie să vină din clipă în clipă.

Înapoindu-se la Cuxă, Halalaie încercă să judece încâlcelile unei minți de femeie, ajungând la concluzia că așa ceva-l depășește.

Neștiind ce să dea de lucru mâinilor, seniorul muta dosarele și hârtiile dintr-un loc în altul când se ivi „logofătul" Făt. Fiind iarnă, soarele nu ardea, însă obrazul lui Făt se mai înnegrise, se mai scorojise și avea mutra unuia ce a supt două chinine fără a-și clăti gura cu apă.

— O venit iară nebunul acela…

Halalaie îl răsfățase cândva pe Făt, considerând că nu se poate nici descurca fără ajutorul său, însă acum nutrea sumbre bănuieli, nu fără

motiv, dar nici cu un motiv exact și-ncepuse să-l deteste din instinct, cum orice om nu poate suferi gândacii de noapte. Răcni:

— Care nebun? Vorbește limpede când stai în fața mea, nu vezi cât sunt de ocupat?

— Tocmai de-aia, răspunse, mocnit, Făt, sunteți foarte ocupat așa că l-am trimis pe Toma Milea la plimbare…

— Toma? Îți interzic să iei hotărâri în numele meu! Cheamă-l!

În dreptul Fântânii Craiului armăsarul argintiu stătea nemișcat, pictural, nepriponit, nu era nevoie. Cu ce seamănă calul? se întrebă Halalaie. E frumos. Ce ar fi să-l cumpăr, până mai am cu ce…

Căutătorul, la rându-i, îl examina pe senior cu ochii săi cețoși, mereu avizi de ceva necunoscut. Sau poate era și el curios să vadă cum arată proprietarul a două galaxii – că vestea se răspândise.

— Ai slăbit mult, domnule, vorbi. Nu e nimic, vă stă bine, numai că prea le puneți la inimă, aurul nu înseamnă nimic.

— Vrei să bei ceva? Nu? Nici eu. Atunci de ce cauți aurul de-o viață?

— Nu m-ai înțeles. Poate sunt un fel de nebun, bine, dar nu cat aur cu tot dinadinsul, nu pentru asta am venit… Ce se aude cu apa, are să curgă? Seniorul abia ridică din umeri. Dar curbura dublă a peretelui? Unde ați ajuns?

— Șorban a dezlegat misterul, doar că nu e curbura dublă a peretelui, ci curbura dublă a infinitului. Nu e mai frumos?

Toma Milea, atât de retras de obicei, râse cu mare poftă.

— Ba e mai frumos! E chiar după gustul meu.

— După gustul meu mai puțin…

— Cum se poate? Nu aveți un pic simțul zădărniciei, domnule?

— Nu prea știu. Unii consideră că am așa ceva din belșug. Șorban zice că e dezlegată curbura dublă a infinitului și că apa are să vină. Toma redeveni serios, posomorât chiar. Îmi pare bine că te văd, Toma… Cultul zădărniciei… Vreau să-ți fac o propunere, Toma.

— Mai întâi ascultați-mă pe mine! Cunoașteți casa mea?

— Peste drum de Carabonc. S-a dărâmat, nu? Unde locuiești acum?

— Nu are importanță, pot trăi oriunde. În casă aveam un cuptor cât o jumătate de cameră, cuptor în care nu s-a făcut niciodată focul. Nu vă dă de gândit?

— E greu să gândești, Toma… suspină seniorul. Cam prozaică afacere, de la unul ca tine mă așteptam la ceva astral…

— Aveți galaxiile! Cheltuiți o mulțime de bani degeaba. De ce nu puneți un om serios să rezolve enigma curburii duble acolo, printre ruinele casei mele?

— Sunt prea înconjurat de oameni serioși, Toma!

— Unul și mai serios, domnule. Să sape acolo până înnebunește. Până înnebunim cu toții.

— Nu mai e cazul… Suntem deja nebuni și încă de multă vreme. Să sape! Ca să mă aducă pe mine la sapă de lemn!

— Ați și ajuns acolo, se vorbește. Dar mai aveți ce vinde, eu nu.

— Armăsarul argintiu, probă seniorul.

— Nu, că nici n-ar fi el de acord. Și nici nu e cal, ci duh al nopții!

— Vrei să asculți propunerea mea? se ridică în picioare seniorul. Găsești aur, iar eu te întâmpin pe drum, până ce nu ajungi la oraș să se prefacă în cupru…

— Nu, domnule, nu…

Seniorul îl urmări de la fereastră cum încalecă și se duce. „Nu e cal, ci duh al nopții”! Unde se duce căutătorul, călărind „duhul nopții”? Seniorul aflase despre desele perindări ale lui Toma în sus pe albia Cerdavei. Paznicii îl și pândiseră, nu cumva atentează la filoanele lui Halalaie? Nu, nici nu întorcea capul. Chiar și faptul mărunt că lăsase la moară căprioara, de ziua nunții sale, seniorul îl cunoștea. Ce semnificație or fi având acestea toate? Probabil niciuna. Trimise să fie scoși de prin restaurante advocații, singurii oameni normali, în ciuda multelor defecte, iar el se duse s-o caute pe Flandra.

ȘASESPREZECE

Între timp, sus, la Făina, lucrările începuseră și continuau sub îndrumarea inginerului Schnitzel. Tot ei, nemții, săracii, sunt cei care ne scot din budă, se exprimase marele dresor Aboui. Venirea noului „specialist” făcuse încă o spărtură în avutul seniorului. Se duseseră deja val vârtej case, restaurante, mori (adevărate), acțiuni, și Halalaie era decis să nu se oprească. Planurile lui Schnitzel se arătau fără cusur, fiind, oarecum, modeste. Se promitea funcționarea instalațiilor de pe Cerdava cam șase ore pe zi. Apele Făinei ca și alte pârâuri urmau să fie zăgăzuite peste noapte, dimineața li se dădea drumul pe valea Cerdavei, de aici în canalele fiecărui șteamp. Ce ziceau calculele lui Sch.? Că se poate, în funcție de debitul Făinei. Dar instalațiile, roțile de pe vale, deja cam crăpaseră, fiind însă recuperabile: apa, dacă venea, avea să umfle lemnul. Halalaie se interesase, poate în glumă, dar sigur în serios, ce se întâmplă dacă și căderea de apă a Făinei va intra în rezmeriță, luând-o în sus. Herr Schnitzel, om cult, deși tânăr, de fel pus pe glumă, declară că așa ceva este imposibil și de altfel acest inginer, posesor al unei impresionante mustăți cânepii, se arăta sceptic, fără a se exprima concret, spre a nu jigni pe nimeni, și-n legătură cu dispariția Cerdavei. Pentru el nu era decât o superstiție carpatină, iar albia râului probabil că așa arăta și după întâiele glaciațiuni.

Calculele și schemele lui Schnitzel, cele privind diferențele de nivel ce *obligau* apa să vină pe un anumit drum, se orânduiseră pe mari hârtii pe care Halalaie le cercetă și chiar le luă să le vadă și Șorban.

Acesta nu arată că e jignit pentru neîncredere, seniorul nu credea în calculele sale, și probabil Șorban nici nu se simțea ofensat, nu era el omul, dar abia privi hârtiile și declară că totul e o tâmpenie, deși riguros calculată.

Pe la mijlocul lui decembrie principalii „specialiști", „vegetarianul" Rudolf Lutz și marele Jean Brous plecară către țările lor, mai calde. Fiecare considera că din punctul său de vedere dificultățile fuseseră înlăturate, dar promiseră să revină, la primăvară. Halalaie îi binecuvântă, la plecare… să nu mai revină, să facă experiențe și să stoarcă bani din alte părți, Lutz parcurse distanța până la gară pe jos, însoțit de vânători, să-l apere de lupi, Brous urcă în automobilul său, urmat de șirul de camioane cu panouri deșănțate. Hurducară prin dreptul „Cuxei anonime Halalaie *te* Carabonc". Alte țări, în suferință de oameni cu idei, îi solicitau!

Câtă vreme trăise ca burlac, seniorul H. își organizase cu minuție trecerile dintr-un an în altul, ironizat de Șorban, care însă nu lipsea de la bairamuri, că se mânca mult și bine, sarmale cu șorici, vinuri roșii.

Acum, familist, H. nu avea idee ce va face în sărbătorile de iarnă, tot sperând că Flavia va evada din „apatia" ei artistică și va trece către inițiative, ca odinioară. Flavia însă-și petrecea tot timpul în atelier, lucra, și Iulian Voicu trăia cu neplăcuta impresie că moartea lui Lotu o șocase mai mult decât voia să arate. Într-o zi se duse la atelier, locul suferinței și ispășirii sale, cu un frumos cadou. Și Flavia îi zâmbi frumos…

Vreo câteva zile în urmă „logofătul" Făt se prezentase la Cuxă, nechemat, raportând că el veghease în preajma soției seniorului, zi și noapte, veghease tot timpul și că nimic, nimic, nimic…

— Ce nimic, de ce ai vegheat? urlă Halalaie.

— Păi (plecăciuni) să văd dacă nimeni, vreun bărbat, n-o vizitează pe doamna la atelierul ei.

Câteva secunde mai apoi Făt își masa fundul în care se înfipsese bombeul lui Halalaie. De la o vreme, câștigând ceva experiență (se pare că Flandra nu era străină de acest câștig), Halalaie pusese un alt om să-l supravegheze pe Făt sub pretext că acesta îl fură. Ce te învață ticăloșii? Să fii și tu ticălos! Acest om nu raportase despre așa-zisa „veghe" a lui Făt lângă atelierul Flaviei. Cine mințea?

Seniorul se duse la atelier parfumat și dichisit. Icni, văzând de o parte a Flaviei pe Florica, de cealaltă parte pe Flandra. Ce magnetism, ce forță gravitațională (căutase la repezeală un termen astronomic) atrăsese cele trei femei una către alta? Și care dintre ele era soarele sau planeta mai puternică?

ȘAPTESPREZECE

Zăpezile veneau cu meschinărie și se murdăreau imediat. Se înnegreau devenind zgrunțuroase, lăsând să scape de sub ele fire de apă leșinată.

Trecu data sorocită de Șorban pentru revenirea Cerdavei, apa nu reveni, dar Halalaie evită orice discuție cu matematicianul. Și așa, nu festiv, cum o cântă d-lor *poieții,* ci cu țârâita, primăvara dădu unele semne. Un fir de apă subțire cât degetul mic al unui copil mic gâdilă fără zburdălnicie albia de piatră a Cerdavei, dar în loc să crească, se opri.

Apatic ambasador al nepăsării, seniorul Hala urmări aceste vane încercări ale naturii de a reveni la matca ei și-l răsplătea generos pe boactărul de serviciu, ăla cu lupii, care considera că e de datoria lui să-l asigure pe H. că apa trebuie să vină. De ce *trebuie?* În timp ce Flavia picta, „logofătul" Făt se prefăcea că o supraveghează, un altul îl observa pe Făt, un al treilea pe al doilea, și tot așa, în scară ierarhică, Iulian Voicu ieșea la vânătoare împreună cu Flandra. De vreo două ori îi însoți căutătorul Toma. Dar de cele mai multe ori ieșeau singuri, neapărați. Cât erau de frumoși, alături, pe cai, atât de tineri, în aparență măcar.

Dar într-o zi, poate cea dintâi zi de primăvară adevărată, iar se auzi cunoscuta bubuitură.

— Ferește-te, Iulian! strigă Flandra și trecu în fața lui, ca spre a-l apăra. De fapt, spre a-l apăra, cum promisese, mai demult. Se auzi proiectilul cel grosolan despicând păturile de aer, câteva ramuri subțiri îi deviară traiectoria balistică, oricum nu tocmai fermă, și, așa decisese soarta, doamna Flandra îi salvă seniorului viața fiindcă mlădiosul ei trup se interpuse în calea plumbului.

Halalaie o prinse în brațe. Devenise brusc lucid, rece și aprig.

— Ce stai acolo?! zbieră către paznicul ce de atâta viață leneșă parcă se tâmpise. Îi aruncă arma, acela abia o prinse. Fugi și-mpușcă-l! Trage până ce-și dă sfârșitul. Nu te teme, până încarcă el flinta îi trebuie juma de ceas.

Paznicul o zbughi, dar probabil numai ca să se ascundă. Halalaie știa că oamenii săi țin puștile descărcate, de teamă ca, îmbătându-se, să nu ucidă pe cineva din greșeală, știa că nu-s dibaci la țintit și mai știa că boactărul acela nu-l va ajunge pe Carabonc. Știa că se va piti, tuturor le era teamă de Carabonc. Seniorului nu. Nu întotdeauna.

Intrarea lui în oraș, ținând-o sprijinită pe *Domina*, produse vâlva cuvenită. Femeia, bărbatul și calul purtau sărutul sângelui. Chirurgul șef David nu manifestă niciun fel de mirare că-i vine atâta belșug de clientelă dinspre partea lui Halalaie, adică, de fapt a lui Carabonc. Extrase uriașul proiectil ce făcuse ravagii. În timpul operației, surprins de propriile sale idei și bănuieli, Halalaie se duse la poștă și dădu o telegramă la București.

Când reveni la spital, David îl anunță că „nu e prea bine”, ar fi necesară o transfuzie, însă nu are sânge din grupa doamnei, e un sânge atât de rar, parcă doamna ar fi picat din lună… (Pe senior îl frapă observația!), de fapt nu avem niciun fel de sânge, mărturisi chirurgul.

— Cred că sunt un fel de donator universal! Ia de la mine!

— Să vedem!

Luă de la senior o picătură de sânge, o întinse pe lamelă, o privi la microscop, o analiză și zise că poate încerca.

N-o adormiseră în timpul operației, nu aveau cu ce, sau existau șanse să nu se mai trezească. Zăcea liniștită, cu ochii larg deschiși și depuse un efort pentru a-i zâmbi, foarte frumos zâmbet. Iată, gândi Halalaie, trebuie să fie grav rănită sau poate chiar pe moarte, medicii nu-ți spun niciodată adevărul, ca să-mi dea un astfel de zâmbet!

După transfuzie, ieși clătinându-se din spital. Ajunse greu la „Coryndon” (care nu-i mai aparținea) și ceru vin gros, negru, cum îl povățuise David, să i se facă alt sânge, poate va mai fi nevoie. Bău. Amețind, îl cuprinse gândul că dacă-și pierde întreaga avere nu pierde totul, ci *pierde totul dacă moare Flandra.* Pe seară căpătă răspuns la întrebările sale și zăgăzui cu bani gura telegrafistei ce recepționase mesajul, să tacă, cel puțin deocamdată.

„Către… etc.

Nu cunoaștem București agenție lazau nu cunoaștem femeia detectiv flandra clinchenhagen nu cunoaștem polițist beniamin cornea comisarul maximilian cornea nu are niciun frate stop.”

Iscălea un inspector de la Prefectura de Poliție a Capitalei.

Seniorul se întoarse la spital. Doamna Flandra parcă-l aștepta, obrajii i se mai coloraseră, doza de sânge îi făcuse bine.

— Cine ești, Flandra?

— Ți-am mai spus… femeia destinului…

— Din ce punct de vedere? puse Halalaie întrebarea, și neașteptată și absurdă, încât detectiva, sau falsa detectivă, tresări.

— Mi-e greu să vorbesc, Iulian Voicu. Ar fi prea multe de explicat. Poate mă fac bine și vei afla. Dacă nu mă fac bine, fii atent!… Nu mai are cine să te apere. Nu ai nicio galaxie, Iulian! Banii pe care i-ai dat pe galaxii, ca și o parte din banii ce i-am economisit de la „specialiștii” tăi, se află în seif. Acum povestește-mi tu ceva…

După câteva ore fu necesară o nouă transfuzie și seniorul mai cedă din sângele său. Prin holul spitalului, sau în noaptea călduță de afară, se agita, plin de idei, fără să facă nimic totuși, „comisarul” Beniamin Cornea. Un biet păduche impostor, gândi Halalaie.

— Am luat cele mai drastice măsuri! se repezi așa-zisul Beniamin Cornea. Prinderea ucigașului e chestie de ore! Și ora…

Halalaie, după ce-l privi absent, îl împinse cu violență, de se

rostogoli cât colo acela, îl întâlni și pe bătrânul căpitan Climescu. Încercă să-l convingă să nu se mai lase strivit de „personalitatea” comisarului bucureștean ce venise peste el. Climescu nu pricepea nimic. Seniorul își zise că dacă-i spune acum adevărul, în capul lui se va produce o dezordine iremediabilă. Totuși seniorul încercă să-i explice să-și trimită jindarii în munți să pună mâna pe Carabonc. Climescu era convins că toate grijile slujbei sale trecuseră definitiv pe umerii lui Cornea, om capabil, invincibil… Totuși, promise, dar cercetat mai îndeaproape, n-ar fi știut să schițeze măcar începutul unui plan de acțiune. Cum nu-și revenea dintr-o uluială și venea alta înainte de a fi trecut cea dinainte, maladia lui deveni cronică și uluit avea să rămână până în ultima zi când, înainte de a-și da duhul, avu ambiția de a cere ca moartea lui să fie cercetată după „metoda” cutare.

După ce parcurse singur o mică distanță, seniorul porni îndărăt către spital. Acum știu, gândi el revăzând acel trio sclipitor, Florica, Flandra, Flavia, știu cine era soarele sau planetă mai puternică… Paralel cu acest gând altul: dacă va răsuna acum iarăși bubuitura flintei… Nu prea-i păsa, nu se simțea alarmat, deși orice pod, orice acoperiș sau fereastră deveniseră iar amenințări virtuale. Chiorul, abil ca un diavol, știa să speculeze terenul, dar Halalaie nu avea chef de măsuri de precauție. Dimineața, la insistențele seniorului („Ia-l tot, nu te sfii, nu-ți face gânduri, în fond ca – femeia destinului! – mi-a salvat viața!”) i se mai luă sânge pentru Flandra, lui rămânându-i atât cât să supraviețuiască. Chirurgul îl trimise iarăși să mănânce și să bea vin, iar când reveni la spital Flandra reînviase pentru a treia oară.

— Te-ai hotărât să-mi povestești ceva? De pildă, despre tine…

Chirurgul David auzi aceste cuvinte, normal ar fi fost să-l îndepărteze pe Halalaie, dar ca medic hârșit, foarte bun și totuși ratat, considera că prelungirea vieții cu vreo câteva ore sau zile nu e o izbândă sau o fericire pentru nimeni. Știa că această frumoasă blondă, încă strălucitoare, e condamnată să apună. Glontele acela mare, diform, de mică viteză, urmase un traiect scurt, însă capricios. Medicul știa că gloanțele rapide și „normale”, ascuțite, sau prelungi și cu vârful ușor rotunjit, sau *trec,* sau, de cele mai multe ori urmează, într-un corp omenesc o linie relativ dreaptă, pe când proiectilele de mică viteză, de formă incertă, sau de plumb, se turtesc imediat, ricoșează de țesuturi și oase, calea lor fiind imprevizibilă, iar ravagiile cu atât mai mari. Balistică medicală criminalistică, elementară. Cândva, chirurgul auzise despre o bestie de războinic, înarmat cu o carabină, care-și pilea vârfurile gloanțelor, anume ca să sfârtece mai mult… Și fiindcă doamna aceasta, doamna Flandra nu mai putea fi salvată, nici cu ajutorul marilor medici, niște aschimodii scofâlcite, gândea nu fără râcă David, o lăsă împreună cu seniorul – ce mai

pereche ciudată și asta! Însă medicul nu avea chef să meargă mai departe pe calea speculațiilor, vorbele șoptite, bârfa, îi distruseseră viața și cariera, ajunsese un taciturn sceptic, dar și așa știa să se dedice bolnavilor săi, dar tot el știa că *Domina* nu are șanse, nu va mai lua sânge de la Halalaie, „până la ultima picătură”, ceruse patetic și oarecum caraghios seniorul, căci îl va ucide și pe el, dacă nu cumva este de pe acuma ucis; moartea e la fel de inutilă ca și viața – de cele mai multe ori, gândi cinic chirurgul. Or, tot ce este inutil, e de prisos și trebuie evitat, măcar din lenevie. Dacă i-ar fi cunoscut gândurile, Șorban ar fi venit să-i spună că e de acord.

Izolat pentru o vreme în cabinet, David cântări iar în palmă plumbul ucigaș, amintindu-și de tinerețe, de cărțile citite… Ce tot îmbălmășeau tratatele de medicină legală, criminalistică și chiar romanele polițiste, despre importanța expertizei balistice a glontelui și așa mai departe?! El, chirurgul aproape bătrân, știa toate acestea, dar aici îl auzise numai pe comisarul acela caraghios făcând teorie, dar nimeni nu venise pentru a cere „bomba” lui Carabonc, măcar pentru a o anexa la dosar. Ce fel de polițiști erau aceștia? Ar fi vrut să meargă la Halalaie să-i spună direct: dacă te îndurerează moartea doamnei, las-o, pune mâna pe armă, ia cu tine un prieten credincios și pune mâna pe ucigaș, nu spera că altcineva o va face! Dar se simțea prea obosit, iar acest domn romantic, Halalaie, ușurat de o bună parte din sângele său, era desigur prea slăbit și, adăugăm noi, străbătea contradictorii stări, clipe când mintea i se încețoșa și, apoi, minute lucide de surprinzătoare memorie. Slăbit cum era, se simțea cu mintea ascuțită – poate că de s-ar fi concentrat asupra curburii duble a infinitului ar fi adus noi idei pe care să le fructifice Șorban, însă pentru moment așa ceva nu-l mai interesa. Ce să-i povestească Flandrei?

— Din adolescență îmi plăcea să mă joc cu substanțele, să le combin..

— Credeam că ai iubit totdeauna stelele, cometele, galaxiile!…

— Așa e! Din substanțe am făcut rachete, stele, galaxii! Oare trăim fiecare sub zodia unei planete, a unui destin? Sau…?

— Nu mai este vreme să-ți aud cugetările, Iulian. Povestește-mi, dacă dorești, ceva concret.

— Concret? Halalaie se uită la ea prostit.

— Atunci să fiu eu, iarăși, concretă. Dacă mor, va trebui să cauți pe altcineva care să te apere. Sper că n-ai uitat că te-am păcălit cu galaxiile, și că banii sunt în seif. Uite ceva concret.

— Am început multe, spuse Halalaie, nimic n-am dus până la capăt! Flandra îl urmărea cu ochii întredeschiși. Prin ușa rămasă deschisă, chirurgul David urmărea și el acest dialog, parcă regăsindu-se în povestea lui Halalaie. Împrejurul meu văile răsunau de împușcături și

chiote, urmă acesta. Am luat cărți, am început să citesc... Nu te obosesc cu prostiile astea?

Ochii de lynx ai doamnei Klinkenhagen se deschiseră larg.

— Nu mă obosești, senior Halalaie.

— De ce nu-mi mai spui Iulian Voicu, Halalaie sună cam caraghios…

— Dar „Galaxia Halalaie" nu suna caraghios?

— Te iubesc, Flandra.

— Nu-ți închipui una ca asta. Povestește înainte…

— Bine… Am fabricat mai întâi „rachete", simple tubulețe de staniol pe care le umpleam cu fosfor de la chibrite. Mă asculți?

— Iulian… povestește înainte…

— „Rachetele" mele alergau „cu viteza luminii" agățate de o sârmă subțire între doi copaci, lăsând o dâră de fum albăstrui ce mă fascina. Dar am progresat repede, am început să amestec fosforul cu clorat de potasiu sau cu azidă de plumb, făceam amestecuri tot mai puternice, acum rachetele mele nu mai lunecau pe sârmă, ci o luau direct în sus către stele, către galaxii. Tatăl meu urmărea cu plăcere experiențele, fără să le priceapă însă, el era numai om de afaceri, dar îmi aducea din călătoriile sale diferite substanțe și cărți. La școală profesorii se mirau de cunoștințele mele, în științe mai ales. Rău am stat totdeauna cu studiul disciplinelor în care „se vorbește numai" cum zicea tata, lui nici că i păsa. Știi, ți-am mai spus, ai ochi de lynx… acum ai ochii lynxului acela… după ce a primit un glonte.

— Păi chiar am și primit un glonte.

— O, iartă-mă, n-am vrut să… Instalasem un adevărat laborator pentru rachetele mele ce plecau tot mai departe în cosmos, pentru ele am fabricat pulbere neagră, pulbere fără fum, din rafturile mele nu lipseau acidul picric, triiodura de azot, trinitrotoluenul chiar – acesta e trotilul – acetilura de argint, acetilura de mercur și multe altele extrem de periculoase (așa ceva nu se ține în casă!), însă tatăl meu, extrem de precaut cu treburile sale, din ignoranță și având încredere exagerată în mine, mi le procura în continuare… într-o zi am comis o colosală nerozie și laboratorul a sărit în aer. Lăsasem alături niște substanțe ce *nu se iubesc,* se înfurie una pe cealaltă și fac *bum!* și… doi pereți au căzut. Tata stătea afară, în umbră, ținând pe genunchi registrul pe care-l cunoști… și un perete s-a prăbușit peste el. Tocmai terminase socotelile pe acea zi…

— Toată lumea cunoaște „accidentul", rosti Flandra.

— Și am ajuns un moștenitor tânăr, bogat, și un singur om, nu polițist, nu anchetator, ci un student în vacanță, Șorban matematicianul mi-a pus întrebarea esențială: „Ai făcut-o intenționat?"

— Ai făcut-o intenționat? repetă întrebarea Flandra.

— Nu, nu, nu! Dar am renunțat la studii, am trecut la vise, la galaxii. Dar iată – Halalaie râse trist – și-n acest domeniu am suferit eșec după eșec…

— În parte, datorită mie. La ce te gândești?

Cum să-i spună la ce se gândește? Să-i spună despre răspunsul telegrafic primit de la București, „femeia detectiv clinchenhagen nu există”? Are importanță? Poate că da. Dacă n-o întreabă acum, cât nu e prea târziu, are să rămână pentru totdeauna apăsat de această dureroasă minciună – poate nevinovată – de această enigmă în plus.

— Flandra! Cine ești, în realitate? Știu că…

O privi. Ochii frumoasei femei căpătaseră expresia sau chiar lumina ochilor lynxului, după ce murise.

Îi luă mâna, o sărută, apoi istovit căzu pe un scaun și chirurgul David când intră crezu că are de-a face cu doi morți, *el și ea,* ca în Romeo și Julieta.

Pe Iulian îl readuseră în simțiri, dar pe *Domina* Flandra nu, niciodată.

*

Lupii trecură în sus pe albia secată a Cerdavei, înapoindu-se în pădurile stăpânite de ei, sau în lună, ce o aveau poate numai în arendă, și cu asta aduseră și duseră ultima ninsoare, scurtă, cu fulgi mari și grei ce se topeau imediat. Urmară câteva ploi de primăvară și veni și ziua când trebuia să aibă loc „proba Schnitzel”. Dacă inginerul ar fi fost un terchea-berchea, poate ar fi tulit-o înainte ca instalațiile de la Făina să fie încercate, însă omul, încă tânăr, bine pregătit, conștiincios și pe deasupra neamț, credea în munca lui, spre deosebire de Lutz și de Brous care credeau numai în parale.

Și firește, acest Schnitzel era curios să constate în ce măsură socotelile, calculele sale adică, se vor adeveri. De ar fi fost un escroc, îi cerea seniorului noi fonduri pentru a aduce din străinătățuri cine știe ce drăcie și nu s-ar mai fi întors. De ar fi știut ce-l așteaptă, ar fi întins-o și fără bani.

Deci el decretă încheierea lucrărilor într-o miercuri pe la amiaz. Proba avea să aibă loc pe înserate, cu apele ce se vor fi adunat până atunci. Inginerul efectuă o ultimă inspecție, postă paznici înarmați și se duse cu unii dintre lucrători, cu seniorul Iulian Voicu, peste o culme măruntă, către lacul învecinat. Avea de gând să se îmbăieze strașnic în apele reci, să înoate chiar pentru a-și reface forma, apoi să arunce salopeta și să tragă pe el un costum bun, fiind deosebit momentul.

Puțini intrară în apa ca gheața, inginerul și încă vreo doi trei. Halalaie, pe mal, visa… poate galaxii pierdute.

Numai Schnitzel porni înot să traverseze minusculul lac. Și apoi îl văzură zbătându-se, în jurul lui apa se înroși. Gesticulând, inginerul cerea ajutor… Îl scoaseră cu greu. Burta o avea înfiorător spintecată.

Mațele se revărsau în apă. Cine lovise? Sau întâlnise o creangă ascuțită? Degeaba pândiră, din lac nu ieși nimeni! Și nimeni nu-l însoțise în tentativa lui sportivă. Căutară un copac înecat cu ascuțite ramuri sau vreo bârnă grea plină de piroane ce ar fi plutit între ape, nu găsiră.

Inginerul nu avu cum să asiste la experiența lui, și mai bine pentru el, a fost un eșec ce i-ar fi afectat profund încrederea în sine.

Beniamin Cornea măsură tăietura aia urâtă de la pântec, urmărit cu un tăcut dispreț de chirurgul David. Da, e o creangă ascuțită, spuse „comisarul", dar chirurgul știa prea bine că nu poate fi vorba de așa ceva.

Apele adunate la Făina, după ce urmară pe o mică porțiune făgașul firesc, sfidară calculele, prăbușindu-se în una dintre prăpăstiile fără fund. Cineva propuse să se facă noi diguri, dar Iulian Voicu dădu din mână a lehamite.

OPTSPREZECE

Iulian Voicu Halalaie convocă la Cuxă paznicii, pe cel de zi și pe cel de noapte, îi plăti bine pentru dârzenia ce o dovediră dormind (când nu mâncau) ziua și noaptea, la moara lui, printre lupi. Îi concedie apoi. Se gândi ce se gândi, acasă la el (păstrase vechea lor casă părintească), singur cu „logofătul" Făt, în singura locuință ce o mai avea. Îl convocă pe Făt, îi ceru un pahar cu apă rece, un foc pentru țigară, îi ceru să culeagă o scamă de pe colțul covorului și chiar fu ispitit să-l întrebe: „Ei, cum stăm, amice, cu măsuratul pereților? Ai descoperit ce căutai?" dar tot el își zise: La ce bun să-mi mai stric proasta dispoziție, și-l concedie și pe Făt. Acesta, un ticălos, un profitor, descendent dintr-o familie de ticăloși, altfel nu lipsit de curaj, nu îndrăzni nici măcar să cârâie. Seniorul avea o privire ciudată, senină, rece și dură ca diamantul, îmbrăcat frumos, cu flori în mână, Iulian Voicu ieși în stradă.

„Cine ești?"

„Femeia destinului."

„Cine nu mai e aici? Tot el își răspunse: Nu mai este un linx împușcat de mine într-o zi cu ghinion de la care mi s-au tras toate…"

„Dar să te ferești, Iulian Voicu, dacă eu voi pleca și n-o să mai fie cine să te apere!"

Se retrase iar acasă și regăsi câteva din vechile sale caiete și unele cărți aduse de tatăl său. Zile întregi rămase singur, ignorând că are totuși, „la atelier" o soție legală (e adevărat că nici Flavia nu-l tulbură), în vreme ce orașul se întreba ce va mai fi. Toma Milea, pe armăsarul său argintiu, coborî de undeva și plecă iar undeva. În acest timp, matematicianul Șorban, după ce rezolvase o nouă problemă, nu

a curburii duble, deja rezolvată, alarmat, însă nu cine știe ce – cum să se alarmeze cu adevărat un om ca el? – de știrea că seniorul dispăruse în vechea lui casă, încercă să-l vadă, dar se poticni de ușile zăvorâte. Sună la clopotul de la poartă, mare și sonor ca unul de biserică, degeaba. Și cu toate acestea la unele ferestre se vedea lumină. În asemenea cazuri se impune spargerea ușilor, dar nu era Șorban căruia să-i treacă prin minte o asemenea nerozie.

Totuși avea să-i comunice lui Iulian știri cu privire la instalațiile de pe Cerdava, încă aparținând „Cuxei anonime Halalaie *te* Carabonc". Nemaiexistând paznici, chiar și adormiți, se produseră încercări de hoție pe vale, veniseră chiar și căruțele!, căci se răspândise vestea că Halalaie nu mai e în viață, iar Carabonc fiind în afara legii, toate acele bunuri nu mai aparțineau nimănui…

Alții încercaseră să pătrundă în văgăunile aurifere, dar câteva detunături cumplite de flintă puseră pe goană chiar și pe cei mai îndrăzneți. Căpitanul Climescu, dezaprobat de Beniamin Cornea care nu era de acord cu „metoda", dar căpitanul își repeta cuvintele seniorului ce treziseră în el o nouă ambiție – deci Climescu asmuți cei vreo trei jandarmi mai capabili ce-i avea să-l caute pe Carabonc, dar fie că acesta era foarte abil, fie că și jindarii se temeau de flinta lui cumplită, fapt e că se întoarseră fără vânat. Dar adevărul e că, sălbăticit de viața de codru, chinuit întruna de dureri de cap, chiorul devenise precaut ca o fiară.

Oamenii cât de cât gospodari din oraș se adunară. Sperau să ia pe un preț de nimic instalațiile de pe Cerdava, care, reajustate și reciocănite, se puteau folosi mulți ani, alții se gândeau să cumpere și baia auriferă și să transporte peste munți brușii, lăsându-i și lui Halalaie, ruinat, o parte din câștig. „Cât?" „Unu la sută!" „Ba nu, că și el e suflet de om, doi la sută!" „Puțin. Să-i astupăm gura cu trei la sută!" „Fie și patru la sută, că vom avea grijă să nu primească el prea mult, numai să vândă, să iscălească, să-l găsească pe Carabonc…" „Să-l găsim noi pe Carabonc!" „Noooi?"

Acest grup de gospodari izbuti să-l scoată din vizuină pe Halalaie. Era viu, dar nici departe de moarte. Se holbară la el. Apăruse de după o ușă pe care o închise cu multă grijă. Nu băuse nimic, dar obrazul palid, neras, scofâlcit, era de nerecunoscut. Purta un vechi halat ars, găurit. Lucrase fără încetare, iar când încerca să doarmă, același vis perfid venea la el din neștiute surse. Iulian Voicu se vedea călărind alături de Flandra și de Toma Milea, pe armăsarul său argintiu. Urcau muntele, sub cerul ca o vâlvătaie. De fiecare dată din acest vis îl trezea bubuitura teribilă. Nu voia s-o mai audă, așa că renunțase la somn…

— Ce vă trebuie?

Îi făcură propunerile cunoscute, urcând ispita până la cinci la sută,

lucru nemaipomenit pentru niște scârțari puși numai să adune. Halalaie îi ascultă și o anumită blândețe se așternu pe fața lui pergamentoasă de răstignit. Blândețea persista când reveni cu două din armele sale favorite. Până să se prindă, „oamenii de afaceri" auziră moartea vâjâind. Până să se ridice de la pământ acei „oameni de afaceri", Iulian Voicu dispăruse. După vreo două zile fu văzut trecând prin oraș, bărbierit, cu figura oarecum refăcută, echipat ca excursionist, cărând în spate o raniță. Nu mai avea servitori, nici cai pe care să-i încalece. Era singur. Nimeni nu cuteză să-i aștină calea, știindu-se ce pățiseră ăia. Se dădu cu presupusa că merge fie la atelierul nevestei, fie la Șorban. Îl spionară o bună parte din parcurs.

Seniorul urcă pe albia Cerdavei, ajunse sub soarele amiezii la instalații, le privi. Nu se furase mare lucru, pe cât se pricepea el, dar osiile neunse ruginiseră, lemnăria se destrăma de nefolosință, de supărare. Se așeză, Iulian Voicu, pe treptele morii ce servise de bun adăpost pârgarilor săi. Scoase de pe umeri povara, se odihni puțin, înjghebă o gustare săracă, mestecă fără poftă. Pe urmă, lărgind gura raniței își începu preparativele, conștient că niște ochi îl țin mereu în cântar, nu niște ochi cu *un singur ochi.*

Nu-l deranja strălfulgerarea acelui singur ochi, mare, negru, prăbușindu-se către rădăcina nasului, încărcat de ură… De fapt doi ochi, unul al asociatului, celălalt al flintei, dar Halalaie știa că juma popă juma prof ochește prost, iar când se întâmplă să nimerească e din greșeală. Nu era foarte convins că așa e, și nu pe această șansă miza Halalaie. Nu se temea, asta e, *nu se temea*.

Oamenii pe cale de a distruge sunt grăbiți, dar Iulian Voicu lucra leneș, cu toate că și el voia să distrugă. Aici poate s-ar cuveni largi explicații sau interpretări, dar în folosul cui? Făcând praf și pulbere instalațiile de pe Cerdava, seniorul nu desființa Cuxa, ci extrăgea din existența sa o idee. Și poate încerca să pună norii draperiei peste unele amintiri… Nu e prea exact. Fostul senior, nu avea știința de a-și face „autopsihanalize", nici nu l-ar fi interesat. Într-un fel avea convingerea că lumea a început odată cu apariția Flandrei și s-a sfârșit cu dispariția ei. E posibil un astfel de sentiment la un om considerat ușuratec? Poate că da… La răstimpuri, căuta în adâncul cerului unde se roteau *fostele* sale galaxii…

Vizibile, când?

Își continuă lucrul cu aceleași mișcări meticuloase, negrăbite, le regăsise răsfoind vechile caiete și cărți. Acum parcă era iarăși elevul care odinioară fabrica o rachetă ce va alerga pe sârmă.

Întinse și *cozile*, fitilurile adică, unindu-le într-un singur punct de unde avea să dea foc. Atunci se ivi cel așteptat, asociatul, jupân Gheorghe Surdu Carabonc, chiorul în persoană, cu flinta îndreptată în pieptul… elevului Iulian Voicu. Mai țintise acel piept, dar în calea

plumbului stătuse Flandra! Acum nu mai avea cine să-l apere, Flandra plecase…

Arăta ca omul zăpezilor, Carabonc. Ar fi scos din piramide și mumiile, punându-le pe goană.

— Ce faci? Ai pus dinamită sub șteampurile *mele!* zbieră, apropiindu-se. N-avea cum să știe că nu e vorba de dinamită, ci de un exploziv mult mai subtil, experimentat de Halalaie în prima tinerețe. Dacă flinta lui juma popă juma prof ucidea sigur, dar lent, și explozivul combinat de Iulian Voicu acționa lent, silențios, dar cu atât mai nemilos..

Privindu-l țintă pe juma-juma, Iulian Voicu gândea: „Prea multă minte, la prea mult echilibru, strică. Prea mult echilibru la prea multă minte, la fel. Față de prea multă minte, femeia strică totul. Față de prea mult echilibru, la fel. Ei, dar nu orice fel de femeie! Se îndreptă din șale, cu mâinile în șolduri. Vârfurile degetelor mângâiau micul revolver dăruit de Flandra. Și așa, privi cu nepăsare, cu ambii ochi în singurul ochi al asociatului și-al flintei acestuia.

Juma popă juma prof pregăti flinta. Mai întâi trebuia să aprinzi un scurt fitil ce intra în magazie, prin dreapta, la pulbere… Până să-și dea seama Carabonc ce sclipește în mâna lui Iulian Voicu, ceva ca argintul, mai curând ca aurul, răsună un mic pocnet elegant. Pistolet de damă. Îl țintise oare cu atenție Hala pe Carabonc? Nu, că prea bine trăgea. Micul glonte trecu iute ca fulgerul prin hălăciuga lui Carabonc, arzându-i și zdrelindu-i un pic pielea, pe la creștet, unde orice zgârietură sângerează bine. Înspăimântat, juma-juma, își duse mâinile la cap, le retrase roșii. O luă la fugă. Fostul senior ar fi putut să-l facă sită, dar un Carabonc făcut sită nu mai are haz! În schimb strigă Iulian Voicu:

— Degeaba! Tot am să te rad! Și chiar *cu arma ta!* Du-te la mănăstire, juma de popă!

Îl urmări din ochi, iarăși absent, în vreme ce ălălalt se pierdea prin desișuri. De unde aceste cuvinte ce nu-i aparțineau? Din iarbă îl priviră ochii lynxului… Ale Ei erau cuvintele? Nu. Însă discutaseră cândva despre destin, despre…

Pe coasta muntelui, Carabonc se târâia, încercând să se ascundă, Hala renunță la ispita de a trimite noi gloanțe, la ce bun să irosească muniția, și ce siguranță avea că ușoarele gloanțe, ca niște gâze, n-ar fi ricoșat într-o rază de soare, reflectată din apa inexistentă a Cerdavei?…

Ca omul ce are tot timpul în față – cu toate că n-avea! – Iulian Voicu studie mecanismul „doborâtorului de urși”. Și de mistreți. Cu un mare zâmbet ce-i mângâia figura atât de plăcută. Ajunse iute la concluzia că, oricât de ciudat ar părea, arma cea veche funcționase oarecând cu cremene, dar că cine știe ce fierar sau potcovar, dacă nu

chiar Carabonc, o adaptase la „tehnica modernă”, fixând un percutor cu piedică acționat de un arc grosolan, însă cuiul percutorului se rupsese, arcul își pierduse din tărie, așa că juma popă juma prof revenise la primul sistem de funcționare, înlocuind însă cremenea cu un fitil.

Iulian Voicu avea pulberi de feluri mai multe, iar în ce privește gloanțele, luă de la moară plumb și ciocăni câteva bile, nu-i ieșiră perfect rotunde însă așa erau și proiectilele lui Carabonc, așa fusese și ghiuleaua ce o nimicise pe Flandra. Hârtie, cârpe, îi folosiră de fultuială; îndesă cu o ramură dreaptă de alun în fundul țevii ceva carton drept precauțiune să nu plesnească țeava, meditează apoi câtă pulbere să pună, turnă o anumită cantitate, aruncă înăuntru o bilă de plumb, iar deasupra îndesă, drept rondelă, iarăși cârpă și ziar. Făcu o treabă primitivă, dar temeinică. În alte ocazii s-ar fi amuzat… Smulse percutorul rupt și inutil, la fel arcul, scoase din depozitul cu explozibil *coadă* obișnuită, o tăie în șuvițe subțiri, strecură una prin orificiul prin care altădată pătrundeau scânteierile cremenii. Mecanismul de sfărâmat cremenea fusese demontat însă H. știa cum arată o astfel de drăcie, printre obiectele ce le păstrase figura și un vechi pistol turcesc frumos și greu, cu tot felul de încrustații, cu pat rotund și căptușit în argint. La pistolul acela mai existau clapetele în adâncitura cărora se fixa cremenea. Ce fel de cremene să fi fost, să dea astfel de scântei penetrante?

Iulian Voicu alese o țintă, ușa morii, se îndepărtă ca la treizeci de metri, aprinse fitilul, ținti… Ținti aproximativ, arma nefiind prevăzută cu o cătare și un vizor.

Flinta trozni înfiorător și Halalaie fu mulțumit, reușise să tragă de la prima încercare cu vechitura, deși reculul aproape că-l dăduse peste cap, gata să-i luxeze umărul. Urechile îi țiuiau. Va trebui să reducă mult din cantitatea de’ pulbere. Se apropie de ușa morii. Ochise cam către stânga, glontele nimerise, mare minune că nimerise, colțul de sus stânga. O primă corecție, gândi practic și lucid Iulian Voicu, și, la iuțeală, încărcă iarăși „bombarda”. Sută-n sută că, oriunde s-ar fi aflat, juma popă juma prof îl auzise, că nu era „chior” și de urechi. Hala trase din nou și se apropie. Proiectilul nu perforase ușa ci doar o „rănise”, rămânând în lemn, aplatizat.

Așa se întâmplase și cu…

Alte gânduri îl frământară. Bubuiturile desigur își trimiseră ecourile până la oraș, cu toată distanța. Nimuricul de Beniamin Cornea, nerodul Climescu, jindarii au și pornit într-acoace, urmați de alți curioși. Mereu înarmat, Iulian Voicu aprinse nodul în care se reuneau cele vreo douăzeci și ceva de *cozi* lungi ce duceau către toate instalațiile Cuxei. Fostul senior se îndepărtă. Își găsi un adăpost de cealaltă parte a Cerdavei, pururi secată, pe jumătate ascuns în dosul

unui trunchiu. Nu-și ascundea însă esențialul, ochii, voia să vadă. Explozibilul său „leneș”, născocit în tinerețe și desăvârșit în aceste ultime zile cât stătuse închis, izolat de lume, nu-l trădă. Morile, șteampurile, lemnăria canalelor secundare, cele câteva bărăci, depozitul de dinamită – seniorul înlăturase însă dinamita, considerând-o vulgară – se defalcau toate cu o mândră încetineală, înflorind către cer… aproape fără zgomot. Mai multă zarvă făceau rămășițele fumegânde recăzând înapoi la pământ, zdrobindu-se de albia Cerdavei. Norii de fum se înălțau repede către cer, catedrale întunecate, sfidând munții. Aruncând o privire de gheață asupra incendiului, Iulian Voicu azvârli ranița goală acum, și ranița rămase sus atârnată printre ramuri. Și porni către oraș, ciocnindu-se așa cum prevăzuse de primul detașament alcătuit din oamenii ordinii și ai legii. Flinta grea a lui Carabonc în mâinile lui Halalaie produse impresia cuvenită.

— Ce ai făcut, senior? întrebă căpitanul Climescu.

— L-am dezarmat, răspunse nepăsător Iulian Voicu, privindu-l oblic pe Beniamin Cornea.

— L-ai omorât?

— Încă nu…

— Unde e?

— Ei, pe-acolo… arătă Iulian Voicu, cu un gest generos, pădurile.

— El a dat foc? se ivi ca un ic Beniamin Cornea. Întrucât Halalaie binevoi să-i răspundă, se consideră că așa e. Falsul comisar de poliție întinse mâna: Te rog să predai corpul delict! Se referea la flintă, dar spre stupefacția lui Climescu, seniorul îl plesni puternic peste lăbuță, așa cum fac dascălii cu școlarii cei răi și se duse mai departe către oraș, iar orașul venea în întâmpinarea lui, mulțimea veșnic curioasă venea să vadă ce se petrecuse iar pe valea aia, unii îndrăzniră să-i aștină calea cu întrebări, Iulian Voicu nu răspunse nimănui și nu mai insistară cu întrebările văzându-i cutele adânci de pe frunte și cunoscuta flintă în mână. Era supărat Iulian Voicu? Nu, deși mâhnirea nu-i trecuse, dar acum medita ce pulbere va pune în flintă pentru ca atunci când îi va sfărâma oasele lui Carabonc cu un plumb mare și greu, să nu se audă nimic, să nu știe nimeni, iar juma popă juma prof să se târască undeva într-o mocirlă puturoasă, rănit de moarte, dar nu mort, să geamă fără ajutor, să se chinuie cât mai mult, fără speranță, cum se întâmplase și cu…

Orașul se îndrepta către Valea Cerdavei ca în ziua când râul dispăruse, Halalaie singur se îndrepta spre oraș. Nu chiar singur. Un șir de nori roșietici, aduși de vânt înalt, alcătuise o cărare pe cer și curgea pe aceeași direcție, iar pe muchea dealurilor, mereu ferindu-se de alte priviri, el văzând bine chiar și cu un singur ochi, neîncetat în plasa lui Halalaie, Carabonc se îndrepta și el către oraș.

*

Seniorul găsi străzile pustii. Simțind libertatea ce li se oferă, câinii luară în stăpânire orașul, cutreierându-l în haite, încăierându-se cu poftă și fugărind pisicile care, considerând că și al lor este orașul, se aventuraseră jos pe străzi, unde se arătau doar noaptea, rar. Dar iute, din cauza potăilor pornite pe rele, se retraseră pe acoperișuri, scuipând de pe streșini și sticlind din ochi de acolo, de sus. Trebuie să se mai răărească oamenii pentru ca să-ți dai seama câte pisici, câte potăi are un orășel amărât, bolnav, febril, cugetă Halalaie, înaintând către „Coryndon” căci i se făcuse sete de o bere rece.

Adevărații clienți nu-și părăsiseră pozițiile, în fosta berărie de lux a lui Halalaie mai mișunau vreo câțiva, fericiți și împăcați, iar printre ei, pierdut în fum, Șorban, nici fericit, nici împăcat, ci numai confuz, dar nu de băutură. Îl năuciseră ideile, prea multe în ultima vreme. Matematicianul privi fără interes flinta pe care prietenul său o așezase pe masă cu țeava către perete, în cazul că s-ar fi descărcat din proprie inițiativă. Vin și o vadră de bere fură aduse imediat la masa lor fiindcă Iulian Voicu deși nu mai era stăpân pe-acolo, beneficia de simpatia celor loviți de soartă, a celor căzuți în dizgrația zeilor.

Seniorul abia făcea o conversație lâncedă cu matematicianul, urmărind neîncetat ferestrele, ușa, sperând că va trece, furișat Carabonc (simțea că „asociatul” venise și el în oraș!) și tot către uliță fu cu ochii, din care pricină pierdu la partida de cărți ce se-njghebase de la sine, pierdu până la ultima foaie. E adevărat că nu se atinsese de banii economisiți de Flandra și ascunși în seif.

Ieși de la „Coryndon” la ora când amurgul spăla acoperișurile cu blana pisicilor îndrăgostite. Nu era beat Iulian Voicu, mai curând amețiseră câinii, de atâta pustiu și libertate, nimeni nu azvârlea în ei cu bolovani sau retevee, dar vai, nici cu oscioare fragede. Un șirag de câini, cu toții în mod miraculos albi, trecu fulgerător ca o săgeată de argint prin fața seniorului. Crezu că avusese o halucinație! Merse mai departe, cu pași întinși către atelierul Flaviei. Soția… Găsi cheia atârnată în cui. Poate că și pictorița plecase pe vale să vadă, dar cum de n-o observase în mulțime, fiindcă, fără voia lui, înregistrase fiecare figură. Rezemă arma neglijent de un perete, străbătu cu pași obosiți casa, ieșind în curte unde se afla o instalație de duș între niște pereți de scândură subțire și placaj. Apa o pompau manual sus într-un cazan cu robinet. Exista și oglindă acolo, iar Iulian Voicu luase cu el scule de bărbierit. Se grăbi până ce nu cădea întunericul. Se dezbrăcă și se lăsă înfășurat în șuvoiul cu apă destul de rece. Se găsea colo pe scândură un săpun de rufe aspru, dar Flavia pe acela-l folosea, iar pielea îi rămânea catifelată. Frecă briciul de cureaua atârnată acolo, se rase pe obraz și spălă săpunul.

Reveni în atelier gol, umed, tremurând de frig și înainte de toate,

văzu ochiul. Ochiul lui Carabonc. Țintele le văzu după aia. Țintele mari, bătute în tălpile bocancilor. Fără să fie yankeu, juma popă juma prof își instalase bocancii murdari pe masă, în dreptul lămpii aprinse, în semn de sfidare, și se legăna în jilț. În mijlocul figurii urâte năpădită de barbă neagră, alternând cu smocuri sure și argintii, singurul ochi părea încărcat nu cu ură, ci mai curând binevoitor.

Deodată încetă să se mai legene.

— Puiul mamii s-a îmbăiat și s-a bărbierit, ce frumos! Ce frumos e să primești moartea curat, nu e nevoie să te mai spele după aia. Juma popă vorbea ca din cărți, dar iute schimbă tonul. Ce fain e să mori gol pușcă, așa cum te-a făcut mă-ta!

Seniorul trecuse demult dincolo de frică. Își aminti niște cuvinte citite cândva. Sensul lor era că atunci când se află interese mari pe cântar, să zicem propria viață, nu comiți erori mici, ci, mai ales atunci, enorme, grosolane! Iulian Voicu lăsase în cameră „obuzierul", încărcat! De el încărcat! Haina o lăsase tot acolo, iar în buzunar se afla pistoletul Flandrei. Lăsase ușa deschisă, în caz că vine Flavia, – în locul ei picase Carabonc! Flinta se găsea acum între picioarele chiorului, iar micul pistolet cu gloanțe ca albinuțele, dar și ele ucigătoare de la mică distanță, strălucea ca aurul pe masă. Câtă vreme se spălase, chiorul scotocise cu temei. Chiar și portofelul lui Hala se afla pe masă, dar gol, fără bani, o singură fotografie în el…

În spatele lui Carabonc se afla un perete zgrunțuros, zugrăvit într-un albastru spectral, numai acela, și în mijlocul lui un punct întunecat, ușor confundabil cu o ploșniță. Însă nu era ploșniță, ci o gânganie oarecare lovită de Flavia cu prosopul și rămasă lipită acolo. De ce n-o dai jos de acolo, întrebase cândva Iulian Voicu, prea seamănă cu o pios… tocmai de-aia, răspunsese pictorița, ca să-mi aducă aminte că pe lume există pios… Și la ce-ți folosește? întrebase seniorul. Nu-mi folosește, și aici discuția se încheiase. Punct. Punct și cu viața, gândi Iulian Voicu, fără teamă ca și cum ar fi fost vorba de un altul, străin, nu de el, regretând însă că e gol. Fără haine se simțea parcă *înjumătățit*…

Nu se temea, avea să dârdâie, poate, cândva mai târziu de va scăpa din ghearele lui Carabonc, dar cum să scape, de la trei metri numai, chiorul nu putea greși și avea asupra lui două arme. Și nici nu greși. Ar mai fi avut el câte ceva de spus seniorului, însă parcă-și isprăvise muniția verbală, și apoi se grăbea. Observând că Halalaie nu se teme, pe Carabonc îl cuprinse spaima! Cu experiența dobândită mânuind flinta, juma popă juma prof puse chibritul aprins la orificiul magaziei, glontele de plumb ciocănit de senior și pulberea tot de el preparată, îl trimiseră pe Halalaie în perete. Bubui cu capul, se prăbuși, moale. Câteva clipe, din pricina fumului, Carabonc nu văzu nimic, rămase în picioare, crăcănat, pândind. Iute constată că nimerise, chiar nimerise,

din păcate prea bine, seniorul nu se chinuia, părea mort, or nu asta urmărise juma popă, dar, privindu-l, Carabonc gândi că Iulian Voicu n-are să se mai chinuie vreodată pe acest pământ, fără decât poate numa-n iad. Fostul cârciumar se întoarse către ușă, cu flinta în mână, din țeavă mai ieșea o șuviță de fum subțire ca o năpârcă, dar fumul se opri, Carabonc se opri și el când o văzu pe Flavia. Obișnuit ultima vreme să fugă mereu, nu se mai zori acum, se trezise în el o poftă sălbatică de muiere, se repezi amețit la Flavia, dar pictorița se feri printr-un salt șerpuit și câtva timp se fugăriră prin cele încăperi, Flavia izbuti să nimerească acea jumătate de cap a lui Carabonc, jumătatea de popă, cu un ghiveci, și cealaltă jumătate unde era prof, cu alt ghiveci, degeaba, chiorul o urmărea umplând văzduhul cu gâfâielile sale puturoase. Reuși să apuce gulerul de castor, dar femeia ieși din scurtul vestmânt cum ies șerpii din propria piele. Carabonc se opri. Văzuse un clondir de cristal, îl apucă, bău mult, era țuică tare, îl înnebuni iar, se azvârli către Flavia, făcând praf șevaletul, scaune, măsuța, dar femeia îi lunecă din nou printre degete. Carabonc luă pistoletul Flandrei, îl propti de tâmpla lui Halalaie.

— Vină la mine!! porunci cu limbă grea. Flavia nu se clinti din celălalt colț al atelierului. Fiind lângă ușă, ar fi reușit lesne să o șteargă, dar n-o făcu. Încă mai trăiește, zise Carabonc, convins de fapt că seniorul e bun-mort, dacă nu vii la mine îi zbor acum creierii! Exact în acel moment Iulian Veicu se trezi, își reveni, se mișcă, deschise ochii și de unde până atunci Carabonc începuse a se bucura că e mort, acum se învioră că mai trăiește.

— Ai belit ochii la vreme, zise, și-l înjură, ca să vezi… Vii la mine sau nu, cucoană?

Flavia nu se mișca de lângă o mobilă răsturnată ce era ca o fragilă pavăză între ea și chior.

Firea contorsionată și tulbure a lui Carabonc începu să fiarbă. Iulian Voicu, aproape lucid acum, dar incapabil să se apere, văzu cu pupilele dilatate cum degetul noduros al chiorului apasă cu putere pe trăgaci. Nu porni nimic. Nici măcar un glonte. Apăsă de câteva ori, fără rezultat. „Nu a ridicat piedica, habar n-are, nu cunoaște armele, numai flinta lui.. ” gândi seniorul, înainte de a se cufunda iar în leșin.

Carabonc înjură pistoletul mic și netrebnic și-l zvârli cât colo. Îl turtise țuica tare, nu mai băuse de multă vreme, intră, parcă, într-o zonă de ceață, uitase de muiere, ai fi zis, pe cât de furioasă fusese dorința de a o frânge în brațe, pe atât de repede se istovise; cu degete neîndemânatice se apucă să reîncarce flinta: avea la chimir pulbere și plumbi și tot ce trebuie. Se gândea să termine definitiv cu Hala sau s-o pușt pe nevastă-sa? Se pomeni cu clondirul de cristal în cap, acela din care băuse, insuficient pentru a-i veni de hac, suficient ca pictorița să culeagă de jos „jucăria” ce se arătase neascultătoare în mâna lui

juma popă juma prof. Însă Flavia știa, îi arătase Flandra… Carabonc se înveseli, tâmp, convins că pistoletul acela mic nu e bun. Flavia înlătură piedica, trase, nimeri. Lovit deja o dată de aceeași armă perfidă – oare pe el de ce refuzase să-l slujească! – juma-juma simți o înțepătură vagă pe la coaste. Nu durea, dar Carabonc, om citit, știa că la început rănile nu dor. Flavia trase iar. Urlând, Carabonc se năpusti spre ușă, o sparse cu capul…

*

— Iată o împrejurare nefastă, doamnă, constată chirurgul David ațintindu-și privirea incoloră asupra Flaviei. Păcat. Domnul Halalaie a sacrificat mult din sângele său în favoarea doamnei Flandra. Acum, slăbit, are prea puțin sânge, a pierdut iarăși mult.

Dacă ar fi fost „om de lume", chirurgul n-ar fi pomenit despre donația de sânge a lui Iulian Voicu, dar Flavia zise:

— Știu că a dat sânge doamnei Flandra, și frumos a procedat. E donator universal, dar și primitor universal. Luați de la mine sânge pentru transfuzie.

— Are noroc, constată David.

— Uneori are și noroc, da.

Chirurgul o privea cu aceeași rezervă.

— Pe cât sunteți de frumoasă, pe atât de rece, din acest punct de vedere vă admir (ce admira, frumusețea sau răceala?), dar dacă sunteți rece, cum de izbutiți să faceți pânze atât de fierbinți? Posed două. Ce sclav talentat țineți în casă pentru a picta pentru Dvs.?

— Eu îmi văd de pictură, Dvs. ocupați-vă de rănit, răspunse rece Flavia.

Flavia rămase la spital, după prima transfuzie, în caz că ar fi fost necesară o a doua, îl veghe pe senior, așa cum acesta o veghease pe Flandra, iar în acest timp, rănit, Carabonc se strecură sub pavăza nopții în atelier, ajutat de un felinar „orb" cu intenția de a gâtui femeia, ce strecurase sub pielea lui două „viespi" și de a-și recupera flinta. Negăsind nici una, nici alta, devastă casa. Femeia, ce venea diminețile uneori s-o ajute pe Flavia la gospodărie, recunoscu fără a folosi „metodele" lui Beniamin Cornea urmele lăsate de țintele și bocancii lui juma popă juma prof, ca și rămășița de tabac din care-și confecționa țigaretele. Țăranca, firește, împrăștie noutatea, abia aștepta. Flavia fu informată că atelierul ei arată așa și așa. N-o apucară istericalele cum se întâmplă cu multe cucoane când află că prin locuința lor a trecut un gândac.

— Ți s-a spus că sunt pe ducă? întrebă Iulian Voicu, după ce soția reveni lângă el. Ea tăcu. Deci, asta ți s-a spus! Ei și ce de dacă mă duc, nici testament prea mare nu am de dictat…

— Nu mai există și alte subiecte? Ești tu buricul pământului?

— Unde ai fost, de ce te-au chemat?

Flavia îi explică.

— Carabonc a venit să-și ia arma. Acolo rămăsese flinta lui?

— Nu. Dacă a căutat așa ceva, nu i-a mers. Flinta e pusă bine.

— Unde?

— La Florica.

— Ce idee! Și dacă vine Gurguzan?

— N-o să vadă Gurguzan flinta și mai taci, că se urcă temperatura!

— Dar pistoletul?

— Arma doamnei Flandra? Aici, în poșeta mea…

— Ești o femeie înțeleaptă. Dar…

În timpul nopților cețurile invadau orășelul. Iulian Voicu dormea puțin, de se putea numi somn și acela, cu trupul vânăt, înțepenit din cauza nemișcării, a bandajelor, a rănii. Vedea cerul întunecându-se și mai vedea, în lungile sale coșmaruri, galaxiile prăbușindu-se mai departe, tot mai departe… Fiecare noapte părea să fie ultima, seniorul se apuca să urle, îl părăsise de tot curajul sau falsul curaj arătat în fața lui Carabonc, se ridica din așternut, era alături Flavia, mereu îmbrăcată ca o infirmieră, venea sora șefă, răsărea, indispus că fusese deranjat de la o mică partidă de giugiuleală cu vreuna din fete, medicul de gardă, se schimbau pansamente, iodul ardea iarăși rana aia besmetică, îi turnau pe gât calmante, ceai de tei, de mușețel, miere, și dacă Iulian Voicu se mai potolea, așezată pe un scăunel alături, într-o lumină aurie, Flavia se apuca să-i citească.

Totul se repetă…

Unele cărți le adusese Șorban, dar fie că erau prea savante sau prea tâmpite, seniorul nu prindea nimic, și până să se isprăvească un capitol, se cufunda, asemenea galaxiilor sale, în neant, în vid, într-un somn crunt, când fără vise, ca moartea, cum o văd cei păgâni, când plin de vedenii. Cu greu, seniorul revenea la viață, dimineața, când ferestrele mai erau aburite de sărutul cețos al nopții, sfârșitul de primăvară, începutul de vară, fiind bogate ca niciodată în pâcle. Iată că o dorință a lui juma de popă juma de prof se îndeplinise, se chinuia seniorul. Însă și Carabonc se chinuia! Să fi aflat, ar fi fost oare o consolare pentru Iulian Voicu?

Pe neașteptate, din țara sa, ori poate de pe alte meleaguri, se ivi „vegetarianul” Rudolf Lutz, însă nu ajunse să dea ochi cu seniorul, Flavia îl expedie îndărăt la gară, pe jos, așa cum și venise.

La fel ar fi procedat și *Domina* Flandra…

Suferințele lui Halalaie se dublară în dimineața când n-o mai zări lângă patul său pe Flavia. Îl părăsise! „A plecat doamna, și nu a spus unde!” zise cu mare batjocură o infirmieră, o adevărată scorpie care, dacă nu ne înșelăm, își bătea joc de toți acei nefericiți care zăceau acolo. O asistentă, cu fața plăcută, luminoasă, interveni:

— Doamna Flavia n-a plecat, se va întoarce, iar tu vezi-ți de trebile

tale!

Pe la amurg, Flavia reveni, în rochie întunecată, părul strâns către ceafă. Talia-i era tăiată de un cordon de piele negru, lat. Aducea flori. Le aranja în vază.

— Am fost acolo, spuse încetișor. Am pus flori la morminte… al doamnei Flandra și al lui Miki… Am aprins lumânări, am plantat tulpine.

— Ți-am cerut eu asta?

— De ce să mi-o ceri tu? Gloanțele îți erau destinate ție!

— Mie? Sigur? O spui cu mare reproș!

— Ce înseamnă reproș? Așa a vrut soarta!

— Dar văd că ai adus flori și aici, glontele, până la urmă, m-a sfârtecat și pe mine…

— Am aflat că doamna Klinkenhagen a murit frumos, cu demnitate, și era numai o femeie… Iar tu, zice chirurgul, ai șanse.

— Alt reproș! De Carabonc te-ai interesat?

Nu, nu se interesase. De altfel, despre juma de popă juma de prof nu se mai știa nimic, el își afirma prezența cu flinta, or flinta aia nu se mai afla în posesia lui. Lovit de două gloanțe trase de Flavia, Carabonc lăsase două cărări de sânge. Le urmaseră, la lumina zilei, marele Beniamin Cornea, căpitanul Climescu, jindarii, câinii cu nasuri istețe aduși de dresorul Aboui și Aboui în persoană. Merseră ce merseră până ce urma se pierdu. Beniamin Cornea puse oamenii să cerceteze zona după metodele sale, întâi cruciș, apoi paralel… convins că vor descoperi cadavrul.

— Ar trebui să pută de la un kilometru, observă careva.

Surprins, Beniamin Cornea se regăsi iute, afirmând că în anumite condiții cadavrele nu emană parfumuri… în orice caz nu descoperiră nimic deși, rănit, fără îngrijire, Carabonc nu avea altă posibilitate decât să dea ochii direct cu sfârșitul și poate se ascunsese în vederea acestui eveniment prin văgăuni neumblate, spre a fi singur. În clipa supremă, precum elefanții. Dar avea juma popă juma prof instinctul și înțelepciunea unui elefant?

NOUĂSPREZECE

Din afurisitele sale sfere înțelepte descindea matematicianul Șorban, stingându-și în pragul rezervei luleaua sa puturoasă și scuturând tot acolo și scrumul, spre indignarea infirmierei – scorpie. Se profila, parcă un început de vară, dar savantul, pururi rămas în urmă, ori cine să mai știe, antemergător (oricum va veni iar iarna…), însă nu dăduse de pe el jos șuba groasă duhnind a oaie zdohită, nu renunțase la fularul cam jegos. Aducea obiecte inutile, un joc de șah – seniorul nu cunoștea șahul, Iulian Voicu nu juca domino, ci numai

poker și biki-boka, dar acum nu era în stare. Cărțile grele aduse de Șorban nu le putea ține în mână, iar de i se citea din ele, nu înțelegea mare lucru.

Șorban vorbea puțin. De altfel, mărturisea: Mă aflu în mare eclipsă de formă. Ștefan Aboui căra la spital dulcețuri, fructe zaharisite, vinuri preparate din orice, în afară de struguri, iar Flavia împărțea totul celor cu poftă de mâncare și de băut. Se aflau destui dintr-aceștia, chiar și la spital.

De când Halalaie, seniorul, nu mai avea nimic de vândut cu excepția muntelui aurifer care, prin forța împrejurărilor nu-și confirmase valoarea, advocații Pepe și Theodor îl cam uitaseră pe acela de la care atâta au supt și prin urmare nu-și arătau nasurile pururi congestionate până la spital.

Într-o după-amiază galbenă ca aurul, Halalaie picotea, Flavia se instalase la fereastră, răsturnată într-un șezlong, într-o poziție neglijentă. Privirea seniorului se atinse de genunchii frumoși ai femeii. Se cutremură de tristețe.

— Dacă mor, a cui vei fi tu? întrebă.

— Dar tu' al cui ești acum, întrebă Flavia, fără niciun fel de răutate, dar cu adresă precisă.

Seniorul nu răspunse. Rana i se cicatriza, încet, dar sigur, febrele scădeau, totuși seniorul era convins că va muri (ca și EA…), până ce o întâmplare îl ridică din aceste spaime întunecate ale sfârșitului. Într-o dimineață chirurgul David îl alungă afară la aer proaspăt și soare. Pricăjit ca un motănel salvat în ultima clipă, Iulian Voicu se instală în lumină, alături de alți bolnavi, fără a-i privi. Nu avea chef de nimic. Detunătura atât de cunoscută a flintei aproape îi opri inima, însă nu definitiv. Parascovelnicul mă-tii, prin urmare flinta cea veche nu e ascunsă la Florica, ci e din nou la juma-juma. Dacă istoria ar fi să se repete întocmai, Carabonc, ochindu-l pe Halalaie, ar fi trebuit s-o nimerească pe Flavia, aflată alături, dar istoria nu se repetă decât *în mare:* proiectilul lansat de Carabonc ucise o cărămidă aflată între Flavia și Iulian Voicu, și căzu în iarbă – o plăcintă de plumb.

Pe chior nu-l găsiră, se topise ca un duh necurat, totuși polițiștii, în frunte cu Beniamin, stabiliră cu precizie punctul din care se pușcase, era și asta o consolare, o portiță către… către nu se știe ce. Noua tentativă trezi în senior energii nemaipomenite. Gloanțele Flaviei nu-i veniseră de hac, în plus avea iarăși flinta, deci, hotărî Iulian Voicu, nu am voie să mor încă! Să fi prevăzut juma popă juma prof acest efect invers, poate s-ar fi încurcat în ezitări.

Blazatul doctor David asistă surprins, dar fără ca figura lui prematur îmbătrânită să trădeze vreun sentiment, la convalescența grabnică a seniorului. Îi reveni pofta de mâncare, ciupea femeile de fund (ce semn mai elocvent de însănătoșire decât acesta?), arătă

curiozitate față de tot ce se întâmplă afară, ceru ziare, noutăți, știri, bârfe. Ziarele, în afară de politică și altele, anunțaseră că fusese descoperită încă o galaxie, prin urmare se devalorizaseră și ele, galaxiile… Noutățile pe cale orală nici ele nu întârziară să-i parvină. Vreo câțiva se apropiară în taină de văgăunile de pe Cerdava, din perimetrul cumpărat de Halalaic. Sperau să găsească, la noroc, aur nativ, niscaiva bulgări, sau aur impregnat în cuarț, ușor de separat, însă bombarda lui Carabonc îl trăsni pe unul, de abia ajunse cu viață la spital, iar ceilalți o luară la goană. În virtutea autorității și a averii ce n-o mai poseda, seniorul îl convocă printr-un bilet sec și autoritar pe căpitanul Climescu. Acesta, în virtutea de a-l asculta, se prezentă, mai ros ca oricând de moliile bătrâneții. Lipsa lui de imaginație stimulatoare de inițiative devenise proverbială, așa că Hala rămase perplex ascultând niște noi teorii în legătură cu chiorul. Acesta, cică, își confecționase măști și parfumuri, de nu-l puteau dibui ochii oamenilor și nasurile câinilor. Imediat Iulian Voicu pricepu că aceste năzbâtii provin din capul lui Beniamin. Râse zgomotos, dar căpitanul de jindari îi aminti că nu e vorba de un oarecare Carabonc, ci de un om cetit, juma prof, juma popă.

— Nu știu e cu popii, dar profesorii se pricep la măști, așa zice și nevastă-mea…

— Dar flinta aia mare, domnule căpitan? întrebă, printre hohote, seniorul. Să nu-mi spui că trage o bonețică peste ea, să creadă lumea că nu e armă, ci prunc!

— Flinta, după ce o folosește, o ascunde prin poduri, șandramale, beciuri, la nevoie o poartă și sub surtuc, ascunsă, că animalul e mare, animalul de Carabonc.

— Astea-s părerile dumitale, rânji Iulian Voicu. Dar ce părere are domnul comisar Beniamin?

— Un om atât de inteligent! Păi… ne-am consfătuit, părerile noastre coincid. O să vedeți, dacă nu pun eu mâna pe Carabonc, precis îl înhață comisarul nostru, azi, mâine.

— Atunci nu pierde curajul și dă-i înainte… Dar l-a chemat Beniamin pe fratele său mai mare, Maximilian Cornea, din București?

— L-a chemat, trebuie să vină și domnul acela, curând.

— Ai văzut dumneata telegrama, sau scrisoarea prin care l-a chemat?

— Nu le-am văzut, dar am încredere în domnul Beniamin. Dacă vine și fratele său, cu atât mai bine.

— Mulțumesc, domnule căpitan, cam atât am vrut să știu, mai spuse seniorul, îndemnându-l pe căpitan să stea țeapăn în șa, să facă ce poate, convins totuși că prin decizia destinului, chiorul trebuie să fie prada sa… chestie de dreptate!

Apăru și matematicianul Șorban, Iulian Voicu îl puse pe gânduri cu

o întrebare-constatare.

— Nu e așa, amice, că e rău să fii doar jumătate din ceea ce-ți închipui că ești, sau să fii alcătuit din două jumătăți diferite?

— Vrei să spui că eu aș fi matematician numai pe jumătate?

— Nu ești tu buricul pământului, se mai poate vorbi și despre alții, o cită seniorul pe Flavia sau poate pe Flandra… Eu mă gândeam la Carabonc.

— Carabonc? mormăi matematicianul. Parcă am auzit acest nume. Cine e?

— Cine, sau ce… Un fel de curbură dublă, îl luă peste picior Halalaie.

Florica ridică șalul întunecat ce-i ascundea torsul din priviri, dar ea nu se intimidă. Iulian Voicu traversă odaia, apăsând cu mâna, fără să fie necesar, pansamentul ce-i traversa în diagonală pieptul, ca o eșarfă de comandant de oști. Și brusc privi în spate: când ieșise Flavia și de ce, de ce-i lăsa singuri, ce gen de delicatețe mai era și asta? Această nevastă nu mai e capabilă de un pic de gelozie? Spuse câteva cuvinte rele. Florica își aruncă pe spate – mișcare mândră, independentă, puțin disprețuitoare prin ceva anume – unduiosul păr negru ca toate beznele și nopțile la un loc și-l examină, defel spășită, cu un fel de „în ce hal mi-ai ajuns, băiete!” în priviri. Halalaie prinse răceala și indiferența brunetei Florica și se întrebă iar ce se întâmplă. De când apăruse – și dispăruse – Flandra, celelalte femei îl tratează de sus. Oare fiindcă acum e sărac? Nu e chiar sărac de tot, are în seif economiile făcute de EA.

— Ce dorești? Cine te-a trimis aici? Bani nu mai am, păduri nu mai am să-l trimit acolo pe Gurguzan.

Florica ridică șalul întunecat ce-i ascundea torsul și Iulian Voicu văzu un pansament prin care răzbise sângele.

— A dat în mine cu brișca, a răsturnat casa până ce a găsit flinta aia a lui. A luat-o…

— Dar Gurguzan ce păzea?

— A cumpărat cârciuma lui Carabonc, acolo era. Nu știai?

— Nu! De la cine a cumpărat-o?

— Nu știu. De la stat, poate.

— Și cine te îngrijește? Să te vadă și David…

DOUĂZECI

Iulian Voicu ieși din spital mai curând decât se așteptau prietenii și inamicii săi. Vându casa părintească și se mută la atelier, la Flavia care era, în definitiv, nevasta sa.

— Nu te duci să-ți vezi vulpile? îl întrebă.

Vulpile! Cât timp zăcuse așteptând, zadarnic, moartea, uitase de

ele. Într-adevăr, seniorul mai stăpânise pe acest pământ, mai bine-zis în acest infinit, în afară de două galaxii, iluzoriile și invizibilele sale galaxii, de o baie auriferă neexploatabilă, și de altele, și trei pui de vulpe. Vânase la începutul de primăvară o vulpe frumoasă, apoi își dăduse seama că e o vulpe-mamă, i se făcuse milă, căutase culcușul și descoperise acolo trei pui. Îl ajutaseră câinii pe care nu-i iubea, altfel e foarte greu, dacă nu imposibil, să descoperi un culcuș de vulpe. Seniorul avu una din crizele sale de înduioșare. Poate se înduioșa cu privire la propria-i soartă, raportând-o la alte ființe iar atunci o raportase la sărmanele vulpițe rămase „fără mămic și fără lăptic”… îndesă micile lighioane într-un sac și le duse acasă. După ce juma popă, juma prof îl scosese din funcțiune, Flavia luă vulpițele instalându-le în spatele atelierului. Crescuseră, te mirai când; seniorul văzu că avea în față, în cușca prea mică, un vulpoi și două vulpițe, de toată frumusețea! E adevărat că miroseau, dar ce ochi scânteietori! Ce mutrișoare inteligente care implorau libertatea.

Se decise să le ducă înapoi în codru, unde era locul lor, dar vulpoiul și cumetrele vulpițe nu așteptară sorocul eliberării lor și-n noaptea următoare dracu știe cum scăpară din cușcă, fugind, nu fără a gâtui, în treacăt, toate păsările vecinului, zece găini și un cocoș. Vecinul apăru cu găinile decapitate, le înșiră în pragul atelierului și acolo le găsi Halalaie.

— Ce înseamnă asta? îl întrebă pe vecin.

— Ce înseamnă? Uite ce mi-au făcut vulpile dumitale, răspunse acela cu mare obidă.

După o ezitare, Iulian Voicu dădu un răspuns năucitor:

— Care vulpi?! Nu mai sunt ale mele!

— Cum nu mai sunt ale dumitale?

— Păi… au fugit!

Halalaie se apucă să cerceteze cușca. Așa devine omul detectiv! Constată că în niciun caz vulpile n-ar fi izbutit să iasă fără ajutor din afară, o întrebă pe Flavia dacă ea eliberase hâtrele mâncătoare de galinacee într-o explozie de revoltă a sufletului ei de artistă. În niciun caz! protestă pictorița. Seniorul reveni în ogradă și descoperi urmele bocancilor lui Carabonc, țintele… Seniorul trase niște concluzii. Mai întâi cădea teoria lui Beniamin că juma-juma își schimba întruna încălțămintea pentru a deruta câinii-polițiști amatori ai lui Aboui, deși Carabonc dovedea că are o a treia… jumătate, de idiot purtând mereu aceeași bocanci țintuiți ce-l trădau negreșit.

Dar, deși părea idiot, chiorul dovedea o mare istețime, de nu izbuteau să pună mâna pe el! Iată-l dând târcoale atelierului, lăsând urme fără fereală ca și cum ar fi făcut-o dinadins. Intenționase oare să-l atace pe senior? Ar fi putut să tragă pe fereastră… Avea remușcări? Se poate. Foarte bine, dar ce avusese cu vulpile, de ce le eliberase?

Din milă?

În altă dimineață seniorul ieși la răcoare și puse mâna streașină la ochi. Zărise ceva. Soarele, abia ridicat, sculpta munții în mari lumini și haotice umbre, și chiar în centrul unui golf de lumină urca parcă o gânganie. Iulian Voicu fugi iute după binoclu, mai potrivi ocularele și văzu mai bine. Deodată înțelese. Un băiat cu o traistă mare suia către păduri. Băiatul acela firav purta în picioare niște bocanci enormi, probabil țintuiți… probabil bocancii lui Carabonc. Puștiul făcu un popas, aruncă de pe umăr povara, se așeză cu fața întoarsă către vale. Seniorul îl recunoscu, nu era altul decât micul vagabond ce se învârtise în jurul „Cuxei anonime…" sfătuindu-l pe Hala să apeleze la vrăjitoare… încă un minut și copilul dispăru cu traista grea și cu bocancii prea mari și inutili.

Căpitanul Climescu ascultă neatent relatarea seniorului, pentru el cazul nu prezenta interes, ce poate fi mai normal? Copilul își trăsese în picioare niște vechi încălțări de-ale lui tac-su și-i ducea acestuia sus la munte de-ale gurii, unde omul tăia lemne, făcea braconaj sau cine mai știe ce făcea. Halalaie îl privi cu mare jenă pe bătrânul jandarm, totuși ținu să-i explice următoarele: fiind cald, toți copiii, chiar și cei de domn, trecuseră la opincile lor naturale, adică umblau desculți cum și făcuseră de când lumea și nu avea niciun sens ca un prunc să se căznească târând în picioare bocanci grei de câte două kile fiecare, dacă n-ar exista un schepsis…

Climescu își holbă ochii – termenul îi scăpa, iar după ce și-i dezholbă propuse să fie chemat și demnul comisar Beniamin.

— Fără acela! zise seniorul.

— Aveți ceva împotriva lui?

— Da! și nu explică anume ce. De altfel, mai zise Iulian Voicu foarte convins că propovăduiește în pustiu, eu am și făcut o anume cercetare. Nu aminti nimic despre vulpi – acolo pesemne tot copilul umblase cu bocancii grei și liberase vulpile. Dar urcând, copilul umblase parcă anume în locurile mai argiloase unde lutul… imortalizase țintele lui Carabonc, ușor de recunoscut.

Ceva mai sus copilul se descălțase și pe o mică porțiune Halalaie găsise amprenta lăbuțelor sale, iar apoi, terenul devenind tare, urma se pierdea. Halalaie încheie: juma popă juma prof întinde o capcană. Cui? Mie bineînțeles.

Cuvântul capcană produse în capul gol al lui Climescu un ecou comparabil cu fâlfâitul cucuvelelor în turla bisericii.

După ce trecuse pe lângă moarte și poate s-ar fi scufundat în ea sau în uitare, de nu ar fi intervenit glontele „salvator" trimis de Carabonc, acela ce ucisese doar o cărămidă, Iulian Voicu izbucni la viață cu o nouă vigoare. Trimise o scrisoare la București, vom afla cui și unde. Și astfel începu o nouă existență, activă, dar mereu încărcată de

nostalgia unei pierderi ireparabile. „Cine ești… cine ai fost?” Experimenta capcane, făcea exerciții de tir, vizita, primit cu prietenie, sediul fostei „Cuxe anonime…” vândută unui croitor care-și instalase acolo mesele, postavurile, ațele și calfele, păstrând totuși dintr-o fantezie inexplicabilă pentru un croitor semi-rural, sau din rațiuni negustorești explicabile la orice fel de croitor, alături de proaspăta-i firmă, operă a aceluiași inspirat Coreaptă, firma deja spălată de intemperii a „Cuxei anonime Halalaie *te* Carabonc”. De acolo Halalaie fugea la „Coryndon” să ia o bere cu matematicianul Șorban. Acesta, bucuros de însănătoșirea miraculoasă a seniorului, îl asigură că va reverifica toate calculele cu privire la Cerdava, dar Iulian nu mai părea interesat. Uneori trecea și pe la locanta mărginașe a lui Gurguzan, cândva a chiorului. Nu-i mergea rău nici lui Gurguzan, pe seama faimei lui Carabonc dacă nu și a seniorului, și-și făcea o îndatorire de a-l servi pe domnul Halalaie cu un păhărel, dar, spre onoarea lui, fără a-și da aere. Între timp cercetătorul Z. scormonea sub ruinele casei lui Toma Milea. Scoase la iveală pietre ce nu-l interesau pe senior. Toma Milea nu se mai arătase demult prin oraș și Iulian Voicu se întreba cu îngrijorare dacă jupânul nu-l nimerise cu vreun plumb.

Și astfel, pe unul din aceste încurcate trasee, seniorul îl încolți pe micul vagabond, cel cu vrăjitoarele, cel care purta pe munți bocancii lui Carabonc. Cârn, blond, orice ai fi avut împotriva lui, puștiul jegos era cât se poate de simpatic, dar, cu musca pe căciulă, se arătă foarte speriat. Dus la atelier, privind mereu peste umăr cu teamă, Halalaie îl ospătase mai întâi, apoi pusese întrebări.

Ioan îl chema pe copil.

Juma popă juma prof îl amenințase că, dacă nu-i dă ascultare, îl ucide și pe el și pe părinți. Micul Ioan trebuia să-l aprovizioneze cu mâncare, medicamente, tutun, pulbere.

— Da’ ce, tac-tu o fi un fricos, se teme de oricine?

Întrebare inutilă, juma-juma nefiind un oarecine. Băiatul tresări, înălță capul, și această secundă de mândrie nu-i scăpă lui Iulian Voicu. Copilul era slab, zdrențăros, dar țeapăn și ochii lui te ardeau.

— Tata nu e un fricos! A lucrat și la joagărul dumneavoastră. Și la un hotel, scotea bețivanii câte doi subsuoară, trebuie să-l cunoști, Lundău Ioan a lu’ Borcotici.

— Și? făcu Halalaie, încercând să refacă din memorie imaginea unui bărbat scund, spătos, mergând ușor cracoș.

— E beteag, nu poate umbla de când s-a surpat „Coama”. Halalaie își aminti lunecarea de teren: pieriseră și fuseseră grav răniți câțiva oameni. Iar mama, îi slabă, completă băiatul.

— Și mă-ta pregătește mâncarea pentru Carabonc?

— Da’ cum, domnule, de unde? Mâncarea o cumpăr eu, la fel ca și

toate celelalte.

— Ai bani?

— Bani, nu… Am… și fiul lui Lundău Ioan, și el Ioan, săltă în palmă două bobițe galbene.

— Carabonc are aur? Mult? De unde-l fură?

— Parcă îmi spune el!

— Și te pune să-i târâi bocancii! Prostul! Nu s-a gândit că ai pasul mult mai mic?

— Bag samă că nu! Nici eu nu m-am gândit.

— Tu ai dat drumul vulpilor?

— Ie, domnule… M-a trimis să mă plimb pe lângă casă cu încălțările lui grele, ca să vă-nfrice, dar de vulpi nu mi-a spus, le-am dat eu drumul că erau blânde…

— Al dracului de blânde! râse Iulian Voicu, amintindu-și de găinile vecinului. Dar știi de ce trebuie să umbli cu bocancii lui?

— Ie… Întâi, ca să-vă-nfric, al doilea ca să ciumurlesc câinii. Așa de tare-i put picioarele că și mie-mi vine să vărs, darmite câinilor jingași ai domnului Aaaaa-bui!

— Nu ca să-ngrețoșezi câinii, ci să tragi pe făgaș greșit oamenii, băiete! Lundău ăl mic și mândru miji ochii derutat de remarca seniorului, dar nu ceru deslușiri. Așa e că jupân Carabonc nu prea bate drumurile pe care-i plimbi tu bocancii?

— Așa e domnule, de unde știți? De când a dat căldura merge sau desculț, dar mai mult în opinci, are tot felul de opinci furate și ascunse peste tot.

Oho, își zise seniorul, iată că teoria lui Climescu, sau a lui Cornea, nu se arată chiar fără de temei. Totuși urmele țintelor fuseseră descoperite în mai multe locuri de unde el trăsese cu flinta? Sau îl forțase pe Lundău să puște? Nu, băiatul nici nu era în stare să țină arma grea, reculul i-ar fi smuls umărul. Deci juma popă juma prof trăsese fiind încălțat în bocancii ăia puturoși, apoi îi ascundea, vârându-și labele „ciumurlitoare” în cârpe sau opinci.

Copilul se jură, iar Iulian Voicu îl crezu, că nu se întâlnește niciodată cu „banditu”, ci-i lasă proviziile în anumite locuri pe care le și divulgă, smiorcăind… Uneori Carabonc se ivea pe neașteptate și laba lui mare, cu unghii negre, netăiate, se abătea asupra micului Ioan. După ce-l scutura ca pe un mâț ud, după ce-și reînnoia amenințările, îi dădea o nouă listă cu cele de trebuință. Reieșea că băiatul urmase vreo două clase când taică-său era valid și câștiga bine. Această listă trebuia depusă la locul stabilit, împreună cu merindele și celelalte. Carabonc, juma popă juma prof, știuse să-și organizeze oarecum noul fel de viață. Avea Lundău Ioan acum asupră-i o asemenea listă? Nu, o depusese la unul dintre „puncte”, acum două zile.

*

* *

O mână îngrijită, însă nu lipsită de forță, apucă pe la spate paharul lui Gurguzan. Bărbatul Floricăi, hăbăcit de băutură, se întoarse, dădu ochi cu seniorul, se roti la el cu brișca-n mină. Seniorul îl pocni tare, în falcă. Porunci să i se toarne lui Gurguzan o găleată cu apă rece în cap, și fu ascultat. Când își mai reveni, privirile fostului pădurar se concretizară în două fluiduri otrăvite. Halalaie, calm, așeză în fața lui niște bani. Luase de la Șorban, nu se atinsese de suma depusă de Flandra în seif.

— Te angajez iar. Ca paznic. Închide cârciuma, deocamdată.

— Și ce să păzesc, hă? rânji urât Gurguzan. Pe muierea mea pe care mult ai cercetat-o și matale?

Până la urmă se împăcară, mai bine-zis făcură târgul… Halalaie promise și alți bani, bărbatul Floricăi promise să nu-i cheltuiască pe băutură. Fostul șef al pădurilor lui Hala căpătă instrucțiuni și se duse către casa în care locuia Ioan Lundău, odinioară om puternic, șef de echipă la joagăr, fost portar la hotel. Neobosit, Iulian Voicu își continuă plimbarea și, pentru început, intră la farmacie. Spițerul îl invită să ia loc, din stimă pentru situația lui trecută, pentru necazurile prezente și viitoare, îl pofti chiar în odăița din spate cu pereții căptușiți de rafturi vechi și groase, umplute cu borcănașe de tot felul, străvezii, albastre, verzi, din porțelanuri, cristal sau sticlă, cu dopuri plate sau înalte sau imitând capete de animale, de șerpi. Seniorul trecu repede în revistă etichetele cu formule, cu denumiri și cranii (otravă), la început plictisit, apoi ceva mai bine dispus: majoritatea substanțelor îi erau cunoscute, iată că nu le uitase. Ce ai învățat în copilărie sau în tinerețe, nu iese din memorie, mai târziu uiți ușor, poate mai bine așa.

Înveselit, chiar, seniorul își zise că la nevoie poate deveni farmacist, după cum, își zise, putea să fabrice oricare din substanțele ce se găseau acolo.

Spițerul se apucă să toriie, iar seniorul îi dădu pace, deocamdată. Bătrânul cunoștea multe, iar printre altele, totul, sau aproape totul despre senior și familia sa; aminti și despre frumoasele preocupări științifice din tinerețea lui Iulian Voicu, trecând cu delicatețe peste accident, despre pasiunea sa pentru lucrurile curioase (galaxiile?). Abia acum venise la dugheana sa, unde erau atâtea de văzut! Învățat să vorbească una și să gândească alta, farmacistul îl deplângea cu sinceritate pe Halalaie, pentru șirul de ghinioane. Desigur avea nevoie de un medicament…

— Priviți raftul meu cu obiecte rare! Iată o copie după *Discursos de los cosas aromaticos,* a spaniolului Juan Fragoso, secolul șaisprezece, iar alături e cartea de bază a lui Constantin Caracas, *Topografia Țării Românești*, tipărită în anul 1830… încadrată de această piuă romană și

frumosul porțelan din farmacia Ecaterinei, iar mai încolo…

Seniorul de-abia-l asculta, totuși tresări când văzu în palma bătrânului niște grăunțe galbene. Niște minusculi sori. Niște gloanțe de aur…

— Ultima mea achiziție, domnule Halalaie, aur curat, vechi, venerabil…

— Mai puțin venerabil e modul cum ai pus mâna pe el! se răsti pe neașteptate Iulian Voicu. Aurul ți-l aduce un băiat. Îi dai în schimb medicamente.

— De unde știți, domnule… senior?

— Ce fel de medicamente?

— Iod, pansamente, Prontosil, aspirină, prafuri calmante. Tatăl său, unul Lundău, a avut un accident pe vremuri.

Carabonc suferă! jubilă Halalaie. Bun! Să-l ajutăm să sufere și mai frumos!

Luă creion, hârtie, se învârti printre borcănașe, sub privirea speriată a farmacistului, scrise o rețetă, o întinse bătrânului.

Farmacistul își potrivi ochelarii. Începu să tremure.

— Dar asta e aproape o otravă, domnule!

— Nu e chiar otravă.

— Eu nu am voie să prepar așa ceva!

— Dar cum încă! Aurul ai avut voie să-l iei!

— Nu din lăcomie, mă jur!

— Din generozitate, ai?

— Trăiesc în acest ținut în care auru-i domn mare, dar eu nu m-am lăcomit niciodată, îmi trebuiau bani, fără bani nu se poate face comerț, aurul ăsta e numai pentru colecție…

— Mai slăbește-mă, îi cunosc eu pe colecționari (se cunoștea numai pe sine, Iulian Voicu), în fond ăsta e jaf, să iei pentru câteva hapuri un pumn de boabe!

Inițial, Halalaie plănuise să-l înfometeze pe Carabonc, să-l lase fără medicamente.

Îi vorbi în acea seară lui Lundău cel mic. Îi ordonă să-i aducă din oraș, de la farmacie și prăvălii, tot ce va pretinde. Iar dacă juma popă juma prof aflase de întâlnirea băiatului cu Halalaie, să-l mintă, să nu mărturisească adevăratul obiect al discuției.

Se baza Iulian Voicu pe amenințările făcute lui Ioan Lundău, invalidul.

Acționând febril, ca și cum i s-ar fi stabilit un termen, Iulian Voicu avea idei mărețe, alături de care-și făceau loc stângăcii fără seamăn.

Rana ce i-o pricinuise Carabonc parcă se vindecase, dar sub cicatrice, sau mai adânc undeva, rămăsese un nod bolnav… Cântărind prea multe aspecte, seniorul uita lucruri elementare. Nu se gândea că făcând apel la forță, Carabonc era în stare să smulgă de la Lundău, și

de la tatăl acestuia, întregul adevăr.

Seniorul îi dădu și ceva mărunțiș și lui Gurguzan, spunându-i că nu mai e necesar să păzească bojdeuca lui Lundău. Să meargă iar la locanta sa.

Flavia picta, singură sau în tovărășia Floricăi.

Iulian Voicu, având mereu asupra sa o armă și micul pistolet al Flandrei, colinda pădurile, cu plăcere. Să zicem, cu plăcere. Îl căuta pe jupânul Carabonc. Aceste drumuri lungi pe coclauri îl istoveau dar, în același timp îi readuseră vigoarea și dorința de răzb…

Apărea târziu la atelier, înfuleca lacom, ațipea imediat.

Într-o noapte Flavia îl trezi.

— Cineva încearcă poarta…

Carabonc! sări ca un arc Iulian Voicu. Ieși aproape dezbrăcat, dar cu arma în mână. Luna, prea veselă și de fel melancolică, îi așternu pe umeri licăriri galbene. Să fi fost într-adevăr juma-juma, cu flinta lui, ar fi curmat încrederea deșănțată a seniorului, încredere ce avea să sufere în noaptea aia grele zguduiri, la poartă însă nu se afla juma-juma, ci o juma de om, o ființă încovoiată, pipernicită, farmacistul. „Azi, azi, mărturisi sughițând ca și cum ar fi băut, azi am preparat iar amestecul acela, am pus dozele întregi, data trecută le-am mai diminuat… o doamne, ce are să fie, cui îi este destinat amestecul?” „Mergi cu bine, roagă-te pentru celelalte păcate mai mari și nu te mai gândi la asta!” îl povățui inutil de țanțoș Iulian Voicu.

Se întoarse în casă, aruncă pe el haine ușoare și plecă fără a-i zice la revedere Flaviei ce parcă ațipise. Ieși din oraș, urcă albia Cerdavei, pe drumul lupilor, în întâmpinarea lunii, până ce-i ieși în cale Lundău cel mic și mândru. Era mai mic parcă, nu era mândru, ci foarte speriat.

— Unde e Carabonc, băiete?

— Acolo… Cred că-i pe moarte! Am fugit, că el a vrut să…

— Vină cu mine! Ba nu, te du acasă. De-acu-nainte, ne izbim direct, eu și ticălosul acela.

DOUĂZECI ȘI UNU

Rezemat de copac, juma popă juma prof icnea, ținându-se de pântec. Luna, jarul focului aruncau sclipiri, jocuri și palori pe fața schimonosită. Seniorul observă flinta, uitată în bălării. Carabonc își sfâșiase cămașa, pansamentele murdare, pătate de sânge, atârnau în dreptul coastelor, acolo unde-l nimerise Flavia.

— Sănătate, Carabonc! zise Halalaie înaintând fără teamă. Ridică din iarbă flinta grea, o puse alături de arma lui, le rezemă frumos. Zise: Chinurile tale sunt un balsam pentru sufletul meu. Eu ți-am trimis „medicamentul”. E otravă.

— Să fii blestemat!

Iulian Voicu înteți focul și sorbi puțin coniac din tolba lui de vânător. Trecuse de miezul nopții *și* juma-juma îi ceru o înghițitură.

— Trebuie să-mi dai! zise. Ca să-ți ispășești păcatul, când cu omul tău care mi-a trimis un glonte în ochi.

— Te înșeli, Carabonc. Eu n-am pus pe nimeni să tragă în tine, dar de dușmani, n-ai dus lipsă. Păcatul ăsta nu mi-l revendic, cel de acum, da. Tu ai tras de atâtea ori în mine, ai ucis-o pe femeia dragă inimii mele, acum plătești, ba cum încă!

— Nu te-ai gândit că poate sunt nemuritor?! făcu juma de popă. Mulți au încercat, nimeni nu mi-a venit de hac. Știi de ce? Fiindcă-s nemuritor! Gândește-te! Nu-s supărat pe tine, și eu aproape te-am trimis în groapă, de doamna aceea-mi pare rău, dar am ucis și pe alții! Poate că-i destul!… Am aur! Mult. O luăm iarăși de la capăt, punem Cuxa pe roate, uităm totul, hai, dă-mi să beau!

Iulian Voicu îl privea curios. Aluzia la Flandra îl mișcase. Îi întinse sticla – o primă eroare! O a doua eroare: se pomeni filozofând! Carabonc, după ce sorbise zdravăn, întinse sticla, ca pentru a o înapoia. Iar Iulian Voicu – o nouă eroare! – ridică brațul pentru a o reprimi… și-n clipa următoare copacii fantomatici în raza lunii începură un danț nebun, luna se răsturnă, căzu în toate direcțiile, Iulian Voicu pică în direcția opusă lunii, Carabonc care-l apucase pe senior de mână în momentul transmiterii sticlei și nu-l mai slăbea, se prăvăli peste Iulian Voicu, îi propti genunchiul în piept, lăsându-se cu toată greutatea dar, epuizat de efort trase o nouă și cumplită vomătură în obrazul și ochii seniorului, sânge, otravă, alcool…

Într-un spasm de scârbă, Halalaie reuși să se elibereze… Flinta detună, „bomba” vâjâi pe-alături, Carabonc apucă arma seniorului, trase de două ori, dar și acum cele două mari bile de plumb, pregătite de Halalaie anume pentru juma-juma, își greșiră ținta. Halalaie se pierdu în jos, printre copaci, dezarmat (nu total, mai avea pistoletul Flandrei), dezarmat moral însă („… care secol ar fi dispus să mă accepte? Niciunul, că-s prea tâmpit!”)

Carabonc izbuti să-și reîncarce flinta (arma seniorului n-o putea folosi, cartușiera rămăsese legată de cingătoarea acestuia) și chiorul trase iar, inutil, plumbul ricoșă din trunchi în trunchi, văietându-se, zumzăind ciudat ca un „trântor” pe moarte, după ce-și îndeplinise datoria față de perpetuarea speciei, fecundând-o pe Regină.

Să ajung la un izvor, să mă spăl, gândi Iulian Voicu, ba nu, să ajung la Cerdava! Uitase? își pierduse mințile? Făcea planuri pe seama râului dispărut… Găsi totuși un jgheab cu apă, probabil același în care se spălase cu Aboui în acea îndepărtată zi când râul Cerdava dispăruse.

Curățindu-se de murdărie, limpezindu-i-se gândurile, o mare

nedumerire se instală în capul său, în locul spaimei și scârbei prin care trecuse. Stai, domnule, când a dispărut Cerdava? Se poate? Să fi dispărut de două ori într-o singură viață de om?

…Ajunse în oraș când orizontul se învinețea. Bătu la poarta lui Șorban până ce dl. Boroș, om bătrân, cu insomnii, îi deschise. Halalaie ceru un pahar cu vin și căpătă. Dl. Boroș nu-l întrebă de ce arată în așa hal, în schimb îi propuse să-l trezească pe matematician. Nu, de ce, se miră Hala, el venise doar să ia o înghițitură, iar acum pleca…

Ceva mai târziu, Șorban, alarmat, însă nu din cale-afară de cele raportate de dl. Boroș, se prezentă la atelier. Seniorul dormise nu mai mult de un ceas, se spălase îndelung, își răzuise bine dinții, deși ar fi trebuit să facă același lucru și cu limba, sau s-o schimbe cu o altă limbă, de amară ce era a lui, și-l găsi pe matematician în tovărășia Flaviei, sorbind cafea și vișinată. Matematicianul îl contemplă ca pe o ecuație bizară.

— Ai fost cumva la război, Iulian?

— Ia spune-mi, zise seniorul, ce anume nu trebuia să uit?

— Ce trebuia să nu uiți? repetă Șorban.

— Asta-i întrebarea! Ce?

*

Căldurile verii topiră ghețarii de sus, rămaseră numai rădăcinile glaciare înfipte cine știe cât de adânc în văgăunile negre și subțiri ale munților, ca și rădăcinile unei măsele ce s-a dus, iar ele au rămas, numai așa ca să te chinuie. Totdeauna șuvoaiele ce se nășteau din zăpezi și ghețari veneau, cele mai multe, să-și împlinească destinul firesc unindu-se cu apa Cerdavei. Acum nicio picătură nu ajunse până la albia de piatră, se pierdură pe drum, se uscară, se făcură nevăzute în văgăuni.

Carabonc pusese stăpânire pe flintă și avea și arma lui Iulian Voicu, însă muniții, pulbere, nu prea și nici medicamente, fiindcă Lundău cel mic nu mai părăsea ograda, iar seniorul tocmise un alt om, unul de nădejde, care să se învârtă, de fapt un jandarm. Cu aprobarea căpitanului acesta lepădase, nu fără regret, uniforma și umbla în civil, însă era un civil atât de bătător la ochi ca un canibal într-o mănăstire de maici. Farmacistul, înfricoșat de când preparase „medicamentul” acela, nu mai elibera leacuri decât unor oameni ce prezentau garanții și rețete de la medici. Astfel de măsuri drastice erau de prisos, considera Iulian Voicu; Carabonc, cu rănile sale deschise (poate era diabetic) și pe jumătate otrăvit, n-avea cum să mai fie printre cei vii – dar dacă era, totuși, nemuritor?! Perindând prin păduri, Iulian Voicu urmărise cu atenție păsările, păsările ce se rotesc deasupra hoiturilor.

Era sugestia lui Șorban – de unde să cunoască acesta obiceiurile păsărilor?

Și așa se face că într-o zi Iulian Voicu văzu pe cer o astfel de

morișcă a păsărilor răpitoare, și mari și mici și hora lor sinistră și lacomă îl făcu pe senior să înainteze cu precauțiune. Într-un luminiș ce se deschidea, un cerb măreț se zbătea de moarte. Țipete de pasăre, fluierături, fâlfâitul unor aripi invizibile, aripi ce nu lăsau umbre, dar și umbre fără aripi, toate arătară ostilitatea față de amestecul omului în treburile lor păsărești. Ce căuta acest om aici? se întrebau păsările cu pliscuri roșii de oțel, așezate pe crăci, în așteptarea ospățului. Mâncătoare de cadavre, în contradicție cu maiestatea, suplețea, înălțimea zborului…

Seniorul strânse arma, potrivi cartușiera, înainta în vârful unghiilor către puternicul animal ai cărui mușchi zvâcneau încă. De ce să piară un cerb atât de frumos, în amiaza vieții lui? Un vultur uriaș decolă de undeva și trecu iute. Ce încercase pasărea, să-l atace pe om? În virtutea cărei dreptăți sau nedreptăți? Seniorul, excelent țintaș, trase. Glontele decapita pasărea ce căzu într-o *vrillă* de vis. Se zbătea vulturul, ca o găină căreia i s-a retezat capul, regele înălțimilor se zbătea ca o găină. Asta e, au dreptate autorii ăia, în fața sfârșitului e la fel și cu prințul și cu cerșetorul.

Seniorul își verifică mașinal arma, introduse alt „patron” în magazie, se apropie de cerb. Acesta se sfârșise. Cu ochii lui experimentați de vânător, Iulian Voicu descoperi imediat „semnul” lui Carabonc, fruntea zdrobită ceva mai jos de punctul unde se uneau subteran coarnele.

Seniorul își dădu seama ce greșeală făcuse, trăgând în vultur: își trădase prezența. Se răsuci, se aruncă la pământ. Juma-juma se afla probabil în preajmă!

Dar cerbul? Fie că-l vânase spre a se hrăni, fie că-i întinsese lui Iulian Voicu o *delicată* capcană.

Păsările nu pierdeau timpul, știau că murise cerbul și năvăleau asupra lui. Cele mai mici căzură direct pe vulturul doborât de senior, ca să se răzbune, parcă, de umilințele la care le supusese cât era viu și le domina. Zburau și se repezeau într-o aparentă dezordine, provocând o erupție de pene, cele ale vulturului, împărțindu-și – fără gâlceavă câte un anumit sector. Ca și printre cele mici, exista și printre cele mari o ierarhie mai demult stabilită, poate că unele aveau dreptul să ciugulească ochii, să spargă, să sugă creierii cerbului, altele se mulțumeau cu ligamentele, greu de apreciat, oricum, Carabonc nu se ivea. Mațele cerbului, trase de pliscurile cele înfometate, se întindeau pe o rază de mai mulți metri.

Halalaie dădu înapoi și ajunse nevătămat acasă. Unde e doamna?

— Doamna e plecată, îi răspunse Florica.

— Și, mă rog, unde?

— Cum, unde? replică Florica, scuturându-și părul negru ce scăpăra de întunecat ce era. Astă seară, cântă!

Halalaie nu fusese informat: nevastă-sa se angajase iarăși la local, o fi având nevoie de bani, te pomenești! Iulian Voicu puse pe el o haină de seară și se duse la Șorban.

— Ce rostopasca mă-tii îți trebuie? se indignă matematicianul.

A doua zi Iulian Voicu se duse iar în poiana unde fusese împușcat cerbul. Doi lupi, cam pricăjiți, își antrenau măselele cu oasele ce mai rămăseseră. Cele două jivine se retraseră, însă nu prea mult. Seniorul căută de unde le vine lupacilor curajul și o văzu pe lupoaică ce urmărea, de la distanță, ospățul „de antrenament" al celor doi lupi mai mici. Luase lupoaica o poziție semeață, ținea capul ridicat a mândrie și chiar poate a simpatie. Oare de unde știa că omul nu va folosi „trăsnetul", fiindcă la viața ei învățase, de bună seamă, ce este o armă…

Halalaie culese ceea ce căuta, culese dintre rămășițe, plumbul strivit, aplatizat, al flintei, cam așa arăta și proiectilul ce o omorâse pe Flandra, trecu foarte aproape de lupoaică, ea nu dădu îndărăt, el făcu un efort ca s-o ignore și, urmărit de fulgerul ochilor ei, plecă mai departe, trecu un versant. După câțiva pași frigul – dacă nu cumva era frică –, îl pătrunse și izbucni detunătura, spărgându-i timpanele. Nu fu atins, dar în vâlvătaia de o clipă văzu figura plină de răutate a lui Carabonc. Aruncându-se la pământ, trase de două ori.

Auzi:

Un urlet mare de durere.

Un sunet sec, contactul în cădere al unui obiect metalic cu piatra.

Un plescăit, ca și cum ceva greu s-ar fi prăbușit în apă.

Apă?

Urletul nu putea să fie decât al lui juma-juma. Deși trăsese cam la întâmplare, Iulian Voicu nimerise, dar nu știa ce anume, proful sau popa? Obiectul metalic putea să fie numai flinta pe care chiorul o scăpase. Dar plescăitul? Se afla apă undeva acolo, jos?

Rănit sau mort, Carabonc picase pe spate și urma să se înece? Târându-se cu infinite precauțiuni, ca și contrabandiștii, ca și pușcașii marini, seniorul înainta, mai bine-zis cobora. Se făcuse noapte… Ajunse la grota lui. Frig mare acolo, înghețată și transpirația pe fruntea lui Iulian Voicu. Nu vedea încă nimic, totuși strigă:

— Carabonc! Te zăresc! Vino! Cu mâinile ridicate… altfel… Tu nu mai poți trage, știu!

Nu primi răspuns. Chiorul murise? Perfect… Nimeni nu moare degeaba!

Și iată că degetele sale găsiră ceva. Se sperie, dar nu era decât flinta. O pipăi. Metalul, cald încă.

Din țeavă se mai prelingea o grea duhoare. Ce pulbere o fi folosind, ticălosul? Înlătură flinta, așteptă. Ce avea în față? Cadavrul lui Carabonc, sau degetele acestuia, vii încă – numai degetele! Care i se

vor înclești de beregată? Nu… auzise plescăitul, Carabonc picase în apă, exista o apă acolo! De unde, apă? Câte minute trecură, zece, o sută? Seniorul aprinse o lumânare (avea totdeauna dacă juma-juma nu murise, și dacă mai avea o armă, pentru el era lumânarea! Flacăra tremură, aruncând mai mult umbre, umbre de lumină, nu chiar lumină. Mai coborî puțin. Nici urmă de Carabonc, însă desluși ochiul întunecat al apei. Neagră de la distanță, apa se dovedi limpede pe o limitată porțiune, dar se întuneca în locurile mai adânci.

Asta e, Carabonc s-a răsturnat în apă… Oare? Zace înecat acolo? Cine are să-l scoată? Pe cine să plătesc? Pe nimeni… În ținutul acesta bântuit de vechi credințe, nimeni nu s-ar scufunda în gura asta de iad. Eu am să-l scot pe Carabonc, decise Iulian Voicu, e afacerea noastră… dar, stai, unde e sângele? Dacă l-am nimerit, și piatra și apa trebuie să fie pline de sânge! Nicio picătură! Unde e juma-juma? Că doar nu stă ascuns în apă, musai să respire! Doar nu se topise ca un duh! Dispariția lui e tot atât de misterioasă ca și curbura dublă. Câtă vreme poate rămâne un om în apă, ținându-și respirația? Cât reușesc să rămână sub apă, în golfurile alea aiurite, pescuitorii de perle?

Cu cele două arme pe umăr, a sa și flinta lui Carabonc, Iulian Voicu se îndreptă spre ieșirea din gaura aia infernală. Afară îl așteptau căldura și lumina planetelor, mângâietoare lumină, chiar și a galaxiilor…

Dar auzi, dinspre intrare, glasul bine cunoscut:

— Vină, că te aștept! Câțiva bolovani mai grei ca pietrele de moară or să te prefacă în plăcintă, haide! Ha… O grea tuse întrerupse discursul duhovnicesc al lui Carabonc și prin spaima și surpriza ce-l cuprinseseră pe Iulian Voicu, trecu o speranță: E bolnav rău, suferă… dar nu destul, nu atât de mult cât a suferit Flandra… Dar când și pe unde ieșise juma-juma, de se afla acum la suprafață? Tusea încetă, dar se auzi iar vocea gâlgâită:

— Dacă arunci la intrare armele, *inclusiv* (deh, jumătatea de prof!) pistolul acela mic, poate că te iert! Aruncă armele! Ieși cu mâinile ridicate! Ești prizonierul meu!

— Mă, Carabonc! zbieră seniorul. Mai stă în picioare propunerea ta?

— Sigur! Care propunere? (Tuse.) Aruncă armele!

— Să punem iarăși Cuxa pe roate și să uităm dușmănia.

Halalaie se chinuia să găsească o soluție pentru a trage de timp.

— Sigur vreau! Aruncă armele!

— Imediat, dar dă-mi un mic răgaz, mă doare burta.

— Ha! Te-a apucat pântecăraia! Du-te și te ușurează… repede!

— M-a apucat, mărturisi jalnic seniorul. Și armele le-am lăsat acolo jos lângă apă. Merg să le iau…

— Repede! N-am timp!

Cu lumânarea deasupra capului, Halalaie coborî în direcția ochiului de apă. Cu toată spaima prin care trecea, sau chiar datorită ei, descoperise secretul, nu secretul curburii duble, ci enigma dispariției și reapariției la suprafață, afară, a lui Carabonc, dar și al morții inginerului Schnitzel… Lângă apă, la marginea acelui ochi al infernului, gândi: acolo unde a reușit juma-juma, pot și eu, sunt voinic, înot ca un păstrăv! Pot, trebuie să pot!

255

Aruncă de pe el scurteica din piele fină cu franjuri, cămașa, prinse bine de centură micul pistolet. Flandra, își zise, nu știu ce mă așteaptă… poate mă aștepți tu… tu, pe mine, care nu credeam în mari iubiri și râdeam prostește de ele… Dacă reușesc, ăla rău, alcătuit din două jumătăți, e ca și dus de pe lume. Își făcu semnul crucii, trase aer în piept, respiră adânc de câteva ori, intră lin în apă, se scufundă… înotă pe sub apă orbește, de vreo câteva ori unghiile zgâriară peretele și schimbă direcția, fruntea îi sângeră lovită de un colț de piatră, se sufoca, în asemenea cazuri sângele începe să se „otrăvească” și când fu sigur că nu mai are drum nici înainte, nici înapoi, distinse prin pânza de apă cerul liber, curcubeu al vieții, și izbucni la suprafața lacului Maris, frate geamăn cu lacul Făina. Ce gustos e aerul! Înotă lin, fără a scoate din apă brațele, ieși la mal neauzit ca un… lynx și căzu în spatele lui Carabonc. Nu mințise acesta, în orice caz una din jumătăți nu mințise: la intrarea în văgăună câțiva bolovani așteptau să-l strivească! Carabonc dădea semne de nerăbdare. În această situație, poate și din cauza rănilor, viclenia, instinctul lui lăsaseră de dorit!

— Halalaie! Ce faci? Nu mai vii?

Și deodată, din spate:

— Am venit!

Carabonc nu se dezbrăcase, părul ud îi atârna în lațe murdare, rănile încă mai sângerau, totul se amesteca pe el alcătuind ceva ca o hartă a sfârșitului. Carabonc pierduse totul, nu mai avea ce pierde, îl chinuiau durerile, se strâmba înfricoșător, poate că numai ura îl ținea în viață.

Observă de îndată mica armă ce scânteia în văpaia cerului luminos, pistoletul cu gloanțe minuscule, dar atât de veninoase, dar o judecată simplă îi spunea că Halalaie parcursese același drum pe sub apă (cum de-l ghicise?!), prin urmare pistoletul, pătruns de umezeală, nu avea cum să mai funcționeze.

— Aruncă jucăria aia, nu mai e bună de nimic, s-a udat. Dacă e să ne batem, ne batem cu mâinile goale, dacă ai cutezanța, dacă nu, tragem cu buretele și luăm afacerea de la capăt.

— Nu pot trage cu buretele peste moartea Flandrei! Nu fac cu tine afaceri, ești mort! Nu se fac afaceri cu un mort! Nu s-a udat jucăria,

cartușele-s etanșe, seniorul apăsă piedica și armă revolverul, adică așa se mânuiește scula aia, gândi Carabonc. Iată dovada! Flama izbucni subțire, invizibilă, un nou viespe arse, cum se mai întâmplase o dată, creștetul lui Carabonc.

— N-am să-mi stric proasta dispoziție omorându-te cu arma asta, ar fi o prea mare cinste pentru unul ca tine, dar la nevoie, o fac. Mai am aici cinci gloanțe, unul pot să ți-l bag în ochi, al doilea în inimă, al treilea în gât, iar ultimele două, de dragul simetriei, ți le trimit de-o parte și alta a pieptului, pentru ca să nu rămână vorbă goală povestea curburii duble… Hai, Carabonc, ridică-te!

Chiorul prinse un pic de curaj, se ridică. Avea și el un principiu, fiind taciturn considera la alții drept slăbiciune vorbăria, și poate nu se înșela. Hala n-are să-l ucidă. Hala are nevoie de aur!

— N-am nevoie de aur, parcă îi ghici gândul Iulian Voicu. Ia-o înainte! Am să te ucid, dar cu arma ta. Ai să mori greu… ca și *Domina*…

Ultimele cuvinte fuseseră rostite în șoaptă.

— Îți umblă mult gura, rânji Carabonc, nemișcat, cu fața către Halalaie. Fără să țintească, Iulian Voicu mai expedie un glonte, nu într-un punct vital, ci la umăr, acolo unde se înnoadă oasele, parcă se auzi și trosnitura, dezastrul provocat de micul proiectil ce și rămase înfipt acolo. Umărul lui Carabonc căzu – seniorul își aminti de aripa rănită a vulturului alungat de ceilalți vulturi, însă chiorul nu era o zburătoare, ci „animal de sol”. Înspăimântat, Carabonc făcu un pas înainte.

— Nu, Carabonc! Mergem înapoi. Mergem să luăm flinta…

DOUĂZECI ȘI DOI

Pe la sfârșitul nopții o detunătură ce suia în zig-zag, ricoșând în pereții de piatră, risipi somnul ușor al căutătorului Toma Milea. Sări de îndată, lovind cu creștetul coperișul colibei în care trăia singur. Singur, fiindcă armăsarul argintiu nu încăpea în colibă, nu era loc. Sub ultimele stele animalul necheză bucuros că-și vede stăpânul; nu dormea, însă nu e sigur, poate că-l vedea și-n somn. Ultimele valuri ale nopții curgeau în măreție, ca într-un basm, însă basmul fu sfâșiat de două alte împușcături mărunte, le confundai ușor cu trosnetul vreascurilor.

Toma Milea, pe armăsarul său argintiu, cobora albia Cerdavei. De pe lături ochii jivinelor scânteiau către el, albăstrui sau roșietice, le cunoștea.

Lunecară două stele, intersectându-și traiectoriile curbe, și așa ceva știa căutătorul ce înseamnă, iar când ajunse deasupra, pe buza de piatră, văzu cum strălucește albia Cerdavei în lumina lunii ce

pătrunsese adânc în stâncă.

Se mai auzi, acum foarte limpede și aproape, mica împușcătură a pistoletului Flandrei. Căutătorul (cunoștea sunetul acestei arme!) mai ascultă puțin, nimic, în afară de vântul ce prefața zorile, în afară de țipătul unui mic animal ce avusese ghinionul de a fi înhățat de alt animal, mai puternic, tocmai când să se retragă la bârlog. În rest, nimic, în afară de susurul Cerdavei, râul pierdut, dar care curgea pururi undeva nici aproape, însă nici departe.

De undeva se ivi animalul mai puternic, purtându-și prada, însă la vederea acestei năluci, Toma Milea, pe armăsarul său argintiu, încremeni. Ochii căutătorului trimiseră două fulgere verzi. Vulpea renunță la iepurele mușcat de beregată și o tuli. Armăsarul argintiu o luă iar din loc. La câmpie soarele răsărise, aici nu încă, razele urcau încet pe înălțimi.

Căutătorul ajunse pe platoul înclinat spre Cerdava, plin de instalațiile dislocate ale „Cuxei anonime Halalaie *te* Carabonc".

În afară de instalațiile distruse, aici se afla și „restul" Cuxei, proprietarii, deci. Iulian Voicu și Carabonc. Sau, *te* Carabonc. Toma Milea descălecă. Dimineața îi lumină fața, rămasă blândă, chiar și-n preajma unui dezastru.

Oare cum va fi fost? se întrebă căutătorul. Fiecare și-a ucis inamicul cu arma celuilalt? Încercă să reconstituie, pe cât era cu putință.

Căută o cazma și începu să sape. Când dădu și de straturi de piatră, făcu rost de un târnăcop. Încercă să pună ordine în gândurile sale. Înlătură o piatră, o marmură cubică, vineție, care, posibil, marca un semn… Ce urmărire și ce duel o fi fost acesta? Ei doi s-au întâlnit aici, gândi căutătorul, nu aici, lângă o apă, dar de ce și cum au ajuns aici?

Târnăcopul întâlni un strat dur, parcă ar fi fost un perete (curbura dublă a peretelui?). Căutătorul se îndreptă de spate. Ce gândea el?

*

…s-au ciocnit lângă lacurile din apropiere (s-au încăierat în apă?), dar de ce au venit aici? În orice caz au venit, nu au fost aduși – de către cine să fi fost? Detunătura puștii și hohotul subțire ai pistoletului de-aici au venit, ei doi aici au avut ultima încleștare. Dar de ce n-au terminat totul lângă lacul unde s-au regăsit?

*

Toma Milea lovea cu târnăcopul, fără să știe dacă va fi un mormânt comun pentru cei doi, sau nu. Mai curând nu. Prea îi deosebeau multe!

*

…în groapa săpată pentru senior, Toma găsi ceva și nu se miră prea mult, de ce să se mire, el, un căutător?! Găsi doi bulgări de aur, unul o sferă perfectă, iar după ce spălă bulgării, constată că una din cele două galbene comori, aducea, așa crezu căutătorul, poate avea

dreptate, poate se înșela, cu ciudatul profil al ciudatei femei, cu nume ciudat, Flandra. Dacă nu era o simplă autosugestie, însemna poate că, în urmă cu atâta timp, bulgării căzuseră din spațiu, ca meteoriții. Dar spațiul crease acest profil și semeț și gingaș, bănuind că va apărea o asemenea figură vie?

Succesivele straturi de piatră și nisip sub care zăcuseră bulgării atestau oare că fuseseră ascunși de mâini omenești? Sau marea dezordine ordonase nisipul și piatra? Posibil da, posibil nu. De fapt, mergând mai departe, întâmplarea nu există, întâmplarea își are și ea regulile, legile, ceea ce-i un fel de sofism…

Toma privi orizontul. Se ridicau la capăt, acolo unde albia Cerdavei făcea o dublă curbură, nori negri amestecați cu nori purpurii, nori galbeni, nori de cenușă, amestecându-și torsurile amenințătoare. Nori iscați din senin!

Căutătorul îl îngropă pe Iulian Voicu, iar la pieptul lui puse figura de aur a Flandrei.

Făcu același lucru și cu celălalt, aruncându-i la picioare globul de aur. Sfera înseamnă perfecțiune, iar Carabonc fusese o perfecțiune a imperfecțiunii.

Dezmățul stihiilor dură o zi întreagă. Către seară Toma ieși din văgăuna unde se adăpostise cu armăsarul său argintiu. De obosit ce era, ațipi. Îl deșteptă nechezatul de alarmă al armăsarului argintiu. Se întâmpla ceva! Undeva cerul se dizolvase și către pământ pornise o dâră cu multe meandre, răsfirându-se ca o coadă de cometă, doar că nu avea strălucirea aia planetară. Apărură lupii, desfășurați în evantai pe albia Cerdavei, căutătorul ridică un foc, dar în noaptea aia lupilor nu le păsa de foc. Aceeași panglică unduioasă, coborând parcă din lună, se îngroșa. „E Cerdava… se întoarce!” se pomeni zicând căutătorul. O arteră începu să pulseze în albia secată. Prinse iute putere, minunata apă, proaspătă, odihnită (oare unde se odihnise atâta vreme?), aducătoare de bucurii, de fertilitate.

În miez de noapte, Toma Milea se văzu pe sine, pe apă, călărind.

„E o minciună ceea ce-ți închipui că vezi!” spuse cel din mijlocul talazului.

„Nu te cred, frate al meu, răspunse cel de pe mal, către dublura sa din vârtejuri. Suntem și vom rămâne frumoși, în viață și după ce nu vom mai fi!”

Dar nimeni, niciodată, nu l-a mai văzut pe căutătorul Toma și nici n-a întâlnit armăsarul său argintiu. S-ar fi zis că îi înghițise curbura dublă a infinitului.

Apărut 1988
Bun de tipar la 14.V.1988.
Editura Junimea